

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
8
47MB
4

CANONES,

ET DECRETA

Sacrosancti œcumenici, & Generalis Concilij Tridentini,

SVB PAVLO III, IVLIO III, ET PIO IIII, PONTIFICIBVS MAX.

Cum Citationibus ex vtroq; Testamento, & Iuris Pontificij Constitutionibus, aliisque Conciliis, quę in Ecclesia Ro. omnium Ecclesiarum matre & magistra, maximè probantur; collectis, & denuò ex eisdem, & catechismo Rom. ampliatis,

AB HORATIO LVTIO CALLIENSI, IVRISCONSVLTO PRAESTANTISSIMO, *& Modoetiæ Archipresbytero*.

Additis Pij IIII. Pont. Max. Bullis, tripliciq; Indice, & aliis multis rebus ad rem in primis facientibus.

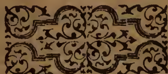
CVM PRIVILEGIO.

VENETIIS, MDLXXIII.

IOANNI MORONO
Sanctæ Romanæ Eccleſiæ
Cardinali ampliſſimo.

VM Paulus Manutius, vir variâ, multiplicique doctrina, & latini ſermonis elegantia clarus, ſacrum œcumenicum Tridentinum Concilium, in communem Chriſtianorum omnium vtilitatem, Romæ primùm accuratiſſimè emiſiſſet; id poſtea cùm Venetiis, tum aliis in locis ite-

rum, ac tertiò impressum est: cumq; typographorum incuria, non sine maxima legentium offensione, mendis passim corruptum scateret, cupiebat Jordanus Zilettus, bibliopola diligentissimus, & qui ut studiosorum commoditati consulat, nullis neque laboribus, neque impensis parcit, illud ipsum elegantissimis typis quam emendatissimè excusum, tanquàm nouum aliquod munus, doctis, ac piis viris offerre. Is igitur cum hanc mihi prouinciam tradidisset, suscepi illam libentissimè: tum ut illi morem gererem, cuius causa plurimum cupio; tum ut pro meo veteri instituto, erudito & probo cuique, quacumque liceret ratione, prodessem. Interim, dum operi accingor, audiui Horatium Lucium

cium

cium ciuem meum, iuriſconſultum præſtantiſſimum, ſacris literis, cęteriſq; optimarum artium diſciplinis, ſtudiiſq; elegantioribus perpolitum, Citationes quaſdam in idem Concilium ex vtroque Teſtamento, & iuris Pontificij Conſtitutionibus, atq; aliis Conciliis, quæ ab Eccleſia Romana, omnium Eccleſiarum matre & magiſtra, maximè probata ſunt, collegiſſe, & in margine, ſuo quidque loco, appoſuiſſe; quaq; præditus eſt modeſtia, nullo prorſus interpretationis genere vſum eſſe, ac ne vnum quidem verbum addidiſſe de ſuo. Has ego Citationes arbitratus omnibus, qui orthodoxæ fidei, & ſacrarum literarum ſtudio tenentur, gratiſſimas fore, ſi ederentur; petij ab eo per literas, vt earum mihi co-

piam faceret. Ille autem, etsi ad suũ ipsius vsum tantùm, id laboris obierat, non vt emanaret in vulgus; pro ea tamen humanitate, quam integritati vitæ, moribusq; suauissimis coniunctam habet; proq; ea, quæ inter nos arctissima intercedit, necessitudine; non modò non denegauit, sed (quod planè liberalis hominis est) plus etiam, quàm petieram, præstitit. misit enim Citationes illas cum Indice eiusmodi, qui, si verba spectes, breuissimus est; si res, longè copiosissimus. Concilium igitur ipsum, omnibus sublatis mendis, maximè purgatum, atque his ornatum industriæ laboribus, cùm in lucem ederet Zilettus, additis Pij IIII. Pontificis Maximi, nunquam interituræ memoriæ, Bullis,

lis, aliisq; permultis rebus, quæ ad rem facere in primis videbantur; non diu quærendum fuit, sub cuius nomine exiret. Statim enim occurristi tu, præter cæteros, Illustrissime MORONE, *in quo eximia cùm animi probitate, cum abundè suppetunt omnia vel doctrinæ, vel usus rerum, ac prudentiæ, vel amplitudinis ornamenta, ac præsidia, quæ in iis maximè requiruntur, quorum nomen adhiberi solet vel ad hominum studia conciliandæ, vel ad depellendas iniquorum calumnias; tum verò hoc est propriè tuum, ac nemini commune, quòd hoc ipsum Concilium, quod toties interruptum fuerat ac dilatum, toties reuocatum, post multos annos, cum iterum ei tu præesses, tandem singulari vigilantia*

 tua

tua, & sapientia, Deo iuuante, ad optatum exitum perductum est. Itaque iure optimo fieri videtur, vt, cum sæpiùs iam ab aliis alibi editum fuerit, nunc elegantissimo charactere impressum, ac propè omnibus absolutum numeris, eius nomini sit inscriptum, quem sui perfectorem habuit. Vale.

Venetiis, Tertio Idus Febr.

M D LXVI.

Illustriß. ac Reuerendiß. D. Tuæ

Addictissimus

Dionysius Athanasius.

DESCRIPTIO TRIDENTINÆ CIVITATIS.

RIDENTI Ciuitas in finibus Venetiæ prouinciæ inter montes, in planitie poſita eſt: muris vallata lapideis, quam ex ſeptentrione abluit Atheſis fluuius, ambitus miliaris Itali. In ea vias latas, & lapidibus ſtructas, domos verò ita honorificas cernas, vt nouam, non veterem Ciuitatem præ ſe ferat. Templa ſatis pulchra conſpicias, ſed in omnibus iis parum ſtructuræ. Arcem habet conſpicuam, vt domum auream dicas potiùs, & quam poſſint & Imperatores, & Reges percommodè inhabitare, à Bernardo Cleſio Tridentino Præſide auctam, & illuſtratam non multos antehac annos. Influit placidè in vrbem per muros ab oriente aquæ riuus, ſuper quo

ædificia ſericea, & molæ frumentariæ multæ ſunt, vnde item plurimi riuuli deducuntur per medias vias in vſum, & publicam commoditatem. Super Atheſim ad portam, quæ dicitur, ſancti Laurentij, Pontem habet magnificum, ſed ligneũ, centum, & quadraginta paſſuum longitudinis. Montes circum ſe habet niuibus continuè obſitos, ſcopuloſos, inacceſſos, præcipites; & ita prealtos, vt dicas, cœlum ſumma montium cacumina contingere. Fauces habet duas, quarum altera vergit ad ſeptemtrionem, altera verò ducit Veronam. Planitiem admodum paruam, ſed ridentem, & arboribus, & vitibus mirum in modum cõſitam, quam Atheſis circuit, & labit vndequaque. Promiſcua habitantibus lingua, ſcilicet, Theutonica, & Itala; ſed Itali, omnes etiam, cum placet, Theutonicè loquuntur. Tridentum Germanorum ſentina, Italorum verò refugium eſt, cùm quid infortunij illis occurrit.

occurrit. Parum frumenti, ſed plurimum vini, perſuaue habent, album, & ſubrubeum. Per æſtatem cœlum temperatum eſt; diebus autem Canicularibus Sol apprimè feruens. Hyberno verò tempore propter niuium, & glacierum ingentes horrores, vix huiuſmodi regio habitari poteſt: neque ſatis ſunt hominibus hypocauſta ad depellenda frigora, quæ eo tempore tam magna ſunt, vt non ſinant aquas deſcendere in terram, ſed ſtatim venientes, conuertant in niues. Et quod datur miraculo, vt putei ipſius Ciuitatis per tempus aquis id omnino careant. Boues, & vaccas pro mulis, aſellis, & equis onerarijs habent, cum eorum plauſtris, tam ad res conuehendas facilibus, vt ad montium cacumina ſic properent, ac ſi eſſent in planitie; à viarumque publicarũ curatoribus ita iuga aptata ſunt, vt vſq; ad culmen acceſſibile quorumcumque mõtium ab eiſdem iri poſſit. Nunc demum Ci-

uitas ista & opulenta, & clara effe-
cta est propter Concilium, quod in
ea fuit per plurimos annos, & nunc
viget maximè. Nam hìc conuenere
quinque primùm Cardinales Præ-
sidentes, & legati Concilij pro san-
ctissimo D. N. Pio IIII. Pont. Opt.
Max. Duo similiter Cardinales,
Lothoringus, & Madrutius, Patriar
chæ tres, Archiepiscopi XXXIII.
Episcopi CCXXXV. Abbates VII.
Ordinum Generales VII. cũ Theo-
logis CXLVI. & vltrà, sæcularibus
& regularibus; Ferdinandiq; Cæ-
saris, Regis Galliæ, Hispaniarum,
Portugalliæ, Hungariæ, Boemiæ,
Poloniç, Venetiarum, Septem Can
tonum Helueticorum, Bauariç, Sa-
baudiæ, Florentiæ, & aliorum Prin-
cipum Ecclesiasticorum, Oratores.

BVLLA
INDICTIONIS
SACRI ŒCVMENICI
& generalis Concilij Tridentini.
SVB PAVLO III. PONT. MAX.

AVLVS *Episcopus, seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.*

Initio nostri huius Pontificatus, quem non ob merita nostra, sed propter suam magnã bonitatem, Dei omnipotentis prouidentia nobis commisit, cernentes iã tum in quas perturbationes temporũ, quotq́ue incommoda rerum ferè omnium nostra Pastoralis solicitudo ; & vigilia esset vocata, cupiebamus quidẽ mederi Christianę Reip. malis, quibus illa iamdudum vexata, & propemodum oppressa est: sed ipsi etiã, vt homines circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires nostras esse sentiebamus. nam cũ pace opus esse intelligeremus ad liberandã, & conseruandã à plurimis impendẽtibus periculis Remp. omnia inuenimus odijs & dissensionibus plena, dissentientibus præsertim Principibus iis inter se, quibus summa rerũ penè omnis à Deo premissa est. Cum vnũ Ouile, & vnũ Pastorẽ Dominici esse gregis, ad integritatem Christianę religionis, & ad cęlestiũ bonorũ spẽ in nobis confirmandã, necessariũ duceremus; schismatis, dissidiis, hæresibus erat Christiani nominis diuulsa iã penè, & lacerata vnitas. Cũ tutã, atq; munitã ab infideliũ armis, atq; insidiis Remp. optaremus; nostris erratis, nostraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira peccatis no- Io. 10

ſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Hungaria vexata, conceptum & meditatum contra Italiã, contraq; Auſtriã & Illyricũ terra, mariq; bellũ: cum impius & immitis hoſtis noſter Turca nullo tẽpore requieſceret; noſtrorumq; inter ſe odia & diſſenſiones ſuã bene gerendæ rei occaſionem duceret. Igitur, vt dicebamus, in tanta hęreſum, diſſenſionum, bellorumq; tempeſtate, tantisq; excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam & gubernandam Petri nauiculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus; primùm coniecimus in Domino cogitatus noſtros, vt ipſe nos nutriret, animumq; noſtrũ firmitate & robore, mentẽ conſilio, ſapientiaq; inſtrueret: deinde, animo repetentes, maiores noſtros, ſapiẽtia admirabili, & ſanctitate præditos, ſæpe in ſummis Chriſtianæ Reip. periculis remediũ optimũ, atq; opportuniſſimũ, œcumenica Concilia, & Epiſcoporũ generales conuentus adhibuiſſe; ipſi quoq; animũ ad generale habendum Conciliũ adiecimus; exquiſitisq; Principũ ſententiis, quorum nobis videbatur vtilis in primis, & opportuna ad hanc rẽ eſſe conſenſio; cum eos tunc non alienos ab hoc tã ſancto opere inueniſſemus, œcumenicũ Concilium, & generalẽ eorum Epiſcoporũ, aliorumq; Patrũ, ad quos pertineret, conuentũ in ciuitate Mantuæ indiximus, anno incarnationis Domini, ſicut literis, & monumẽtis noſtris teſtatũ eſt, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri tertio, ad x. kal. Iun. inchoandũ; ſpem prope certam habentes fore, vt, cũ illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe, ſicut promiſit, Dominus in medio noſtrũ affuturus, & bonitate, ac miſericordia ſua omnes tẽporũ procellas, omniaq; pericula Spiritu oris ſui facilè depulſurus eſſet. Sed, vt ſemper inſidiatur pijs actionibus humani generis hoſtis,

primùm

primùm contra omnem ſpem, & expectationem noſtram denegata fuit nobis Mantuana ciuitas, niſi aliquas condiciones ſubiremus ab inſtitutis maiorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraq; ac huius ſanctæ Sedis, ac nominis eccleſiaſtici dignitate, libertateq; prorſus alienas: quas in alijs noſtris literis expreſſimus. Quapropter alium inuenire locum, aliamq; deligere ciuitatem neceſſe habuimus: quæ cum non ſtatim nobis occurreret idonea, & apta; ad ſequentes kal. Nou. prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim ſæuus & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apuliæ cepit, vaſtauit, diripuit, prædas hominum abegit: nos in maximo timore, & periculo omnium, muniendis litoribus noſtris, finitimisq; auxilio iuuandis fuimus occupati: nec tamen interea deſtitimus conſulere, & hortari Chriſtianos Principes, vt, de idoneo ad habendum Concilium loco quid ſentirent, nobis exponerent: quorum cum eſſent incertæ, variæq; ſententiæ, tempusq; diutius, quàm erat opus, videretur extrahi, nos optimo animo, atq;, vt arbitramur, etiam conſilio Vincentiam elegimus, vrbem copioſam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia cum aditum patentem, tum ſtationem omnibus liberam, atq; tutam in primis in ſe habentem. ſed, cum iam tempus longius progreſſum eſſet; nouæq; vrbis electionem omnibus ſignificari conueniret; iamque kalendę Nou. appetentes facultatem huius diuulgationis excluderent; hiemsq; eſſet propinqua; rurſus altera prorogatione tempus Concilij differre in proximum ſequens ver, Maijque futuras kalendas, compulſi fuimus. Qua re firmiter conſtituta, atque decreta, cũ & nos ipſos, & cętera omnia ad eum

bene agẽdũ, Deo iuuante, celebrandũq; conuẽtũ pararemus, plurimũ reputantes interesse cũ celebrationis Concilij, tũ vniuersæ Christianæ Reip. Christianos Principes pace inter se, & cõcordia cõsentire; carissimos in Christo filios nostros, Carolũ Romanorum Imperatorẽ, semper Augustũ, & Christianissimũ Regẽ Frãciscũ, duo præcipua Christiani nominis firmamenta, atq; subsidia, orare, atq; obsecrare instituimus, vt ad colloquiũ inter se, & nobiscum vnà cõuenirent; quorũ quidẽ apud vtrũq; literis, Nunciis, & à latere nostro missis, ex venerabiliũ fratrũ nostrorũ numero, Legatis, sæpissimè egeramus, vt ex simultate, & dissidiis ambo in vnũ fœdus, & piã amicitiã vellẽt cõuenire, labẽtibusq; succurrere Christianis rebus: quarũ seruãdarũ cũ esset illis potestas ab Deo præcipuè tributa, si id nõ agerẽt, & ad cõmune Christianorũ bonũ sua cõsilia nõ dirigerẽt; acris & seuera ratio eidẽ Deo ab ipsis reddẽda esset. Qui aliquãdo precibus nostris annuẽtes, Nicæã se cõtulere. quò nos quoq; lõgũ iter, & senili ætati nostræ vehemẽter contrariũ, Dei & pacis cõciliãdæ causa suscepimus: neque prætermisimus interea, cũ tẽpus Cõcilij præstitutum, Kalẽdę videlicet Maię, appropinquarẽt, tres Legatos summę virtutis, ac auctoritatis, à latere nostro, de numero eorũdẽ fratrũ nostrorũ S. R. E. Cardinaliũ, Vincẽtiã mittere; qui initiũ Cõcilij facerẽt; Prælatosq; vndiq; venientes exciperẽt; & ea, quæ iudicarẽt esse opus, agerẽt, & tractarẽt, quoad nos, ab itinere, & negotio pacis reuersi, omnia accuratiùs dirigere possemus. Interim verò in illud sanctũ opus, maximeq; necessariũ, tractationẽ videlicet pacis inter Principes, incubuimus, & quidẽ omni animi studio, omni pietate, ac diligẽtia. Testis est nobis Deus; cuius freti clemẽtia, nosmetipsos itineris, & vitæ periculo exposuimus. Nostra testis cõscientia; quæ nihil

habet

habet in hac re quidẽ, in quo nos arguat aut ꝑtermissæ, aut non quæsitæ ad pacificandũ occasionis. Principes ipsi testes: quos tã sæpe, tamq; vehemẽter Nunciis, literis, Legatis, monitis, hortatu, præcibusq; oĩbus obsecraueramus, vt simul tates deponerẽt, vt societatẽ coirẽt, vt Christianæ Reip. in maximũ & propinquũ iã adductę discrimen, cõibus studijs & subsidijs opitularẽtur. Iã verò testes illæ vigiliæ atque curę, illi diurni, nocturnique animi nostri labores, grauesque solicitudines, quas ob hanc rem & causam plurimas iam suscepimus, nec tamen ad optatum exitum nostra consilia, & acta adhuc perducta sunt. ita enim visum domino Deo est, quem tamen non desperamus aliquando optata nostra benigniùs respecturum. ipsi quidẽ, quantum in nobis fuit, nihil, quod esset nostro Pastorali officio debitũ, in hac re omisimus. Quod si qui sunt, qui actiones pacis nostras in aliam interpretentur partẽ: dolemus quidem, sed tamẽ in dolore nostro gratias omnipotenti agimus, qui ad exemplum & doctrinam patientiæ nostræ suos voluit Apostolos haberi dignos, qui pro nomine Iesu, qui pax nostra est, contumeliam paterentur. Verùm in illo cõgressu, colloquioque nostro, quod Nicææ habitũ est, etsi, peccatis nostris impedientibus, inter duos Principes vera & perpetua pax nõ potuit confici, inducię tamẽ decennales factę sunt: quarum opportunitate nos sperantes & sacrum Concilium commodiùs celebratum iri, & deinde ex Concilij auctoritate perfici posse pacem, apud Principes institimus, vt & ipsi venirent ad Concilium, & Prælatos suos pręsentes ducerent, absentesque accerserent. Qui cum de vtroque se excusassent, quod & ipsis redire in regna sua tum necesse esset, & Prælatos, quos secum habuissent, itinere, atque impendiis fessos, atq; exhaustos recreari, & refici oporteret, nos hortati sunt,

Act. 5. ĩ fi. Eph. 2.

ſunt, vt aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cum eſſemus aliquantum difficiles, literas interim à Legatis noſtris, qui Vincentiæ erant, accepimus, tranſacto iam, & longiùs præterito Concilij ineundi die, vnum vix, aut alterū ex externis nationibus Prælatum Vincentiam ſe contuliſſe. Quo nuncio accepto, cum videremus eo tempore nulla iam ratione haberi Cōcilium poſſe, ipſis Principibus conceſſimus, vt differretur tempus agendi Concilij vſq; ad ſanctum Paſcha, diemq́; feſtum futuræ Dominicæ reſurrectionis. Cuius noſtri præcepti, expectationisq́; decretæ literæ Genuæ, anno incarnationis Domini MDXXXVIII, IIII Kal. Iul. factæ, publicatæq́; ſunt, atq; hanc dilationem eo propēſiùs fecimus, quòd pollicitus eſt nobis vterq; Princeps Legatos ſuos Romam ad nos ſe miſſurum, vt ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua eſſent, neq; Nicææ ob breuitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodiùs coram nobis agerentur, & tractarentur, & ob hanc rationem etiā à nobis ambo petierunt, vt hæc pacificationis procuratio Concilij celebrationi proponeretur, cum ipſum Concilium, pace facta, multo deinde vtilius & ſalutarius Chriſtianæ Reip. futurū eſſet. ſemper enim hæc pacis ſpes nobis iniecta Principū nos voluntatibus aſſentiri hortata eſt. quā ſpem vehementer auxit poſt diſceſſum à Nicæa noſtrum ipſorū duorum Principū inter ſe beneuola, amicaq́; cōgreſſio: quæ, maxima noſtra cū lætitia à nobis intellecta, cōfirmauit nos in bona ſpe, vt tandē aliquando noſtras preces apud Deū exauditas, & vota pacis accepta eſſe crederemus. Hanc igitur pacis concluſionē cū & expeteremus, & vrgeremus; nec ſolū duobus antedictis Principibus, verū etiā cariſſimo in Chriſto filio noſtro, Ferdinādo, Regi Romanorū, vi-

deretur actionem Concilij, nisi pace facta, susci-
pi nō oportere; cūctiq; à nobis per literas suosq;
Oratores cōtenderent, vt alias rursus temporis
prorogationes faceremus; præcipuè autē instaret
Serenissimus Cęsar, promisisse se demōstrās ijs,
qui à Catholica vnitate dissentiunt, se operā suā
apud nos interpositurum, vt aliqua cōcordiæ ra
tio iniretur; qđ ante suā in Germaniā profectio-
nē aptè non posset fieri: Nos, eadē semper spe pa
cis, & tantorū Principū voluntate adducti, cum
præsertim cerneremus, ne ad dictū quidē Resur
rectionis festum alios Prælatos Vincentiam con
uenisse, prorogationis nomen iam fugientes, qđ
tam sæpe frustra fuerat repetitum, celebrationē
generalis Concilij ad nostrum & Sedis Aposto-
licę beneplacitum suspendere maluimus: itaq; fe
cimus, & de suspēsione huiusmodi literas ad sin-
gulos supradictorū Principum decima die Iun.
MDXXXIX, dedimus, sicut ex illis perspicuè
potest intelligi. Ea itaq; suspensione necessariò
per nos facta, dum tempus illud magis idoneū
à nobis, pacisq; aliqua conclusio expectatur; quę
& dignitatem postea, frequentiamq; Concilio,
& Christianæ Reip. præsentiorem salutem erat
allatura; Christianæ interea res in deterius quo-
tidie prolapsæ sunt, Hungaris, Rege ipsorum
mortuo, Turcam vocantibus; Ferdinando Rege
bellum in eos mouente; Belgis ad defectionem
à Cæsare ex parte quadam incitatis: cuius defe-
ctionis comprimendæ causa per Galliam ami-
cissimè, & cum rege Christianissimo concor-
dissimè, magno beneuolæ inter eos voluntatis
indicio, transiens in Belgas Serenissimus Cæsar,
& illinc deinde in Germaniam profectus, con-
uentus Germaniæ Principum & ciuitatum, tra-
ctandæ eius, quam dixerat, concordiæ causa ha-
bere cœpit. Sed cum, spe pacis iam deficiēte, ille
quoq; modus curādę in conuētibus, tractandęq;
con-

concordiæ ad maiores potius discordias concitandas aptus esse videretur: inducti fuimus ad pristinum Concilij generalis remedium reuerti, idq; per Legatos nostros, S.R.E. Cardinales, ipsi Cæsari obtulimus; quod etiã postremò, & præcipuè in Ratisponensi conuentu egimus; cum illic dilectus filius noster, Gaspar tit. S. Praxedis, Cardinalis Contarenus, & summa doctrina & integritate, Legatum nostrum agere: nam cum, id quod ne accideret, antea veriti eramus, ex eius cõuentus sentẽtia peteretur à nobis, vt ab Ecclesia dissentientiũ quosdã articulos tolerandos declararemus, quoad per œcumenicũ Concilium illi excuterentur, & deciderentur; idq; nobis, vt concederemus, neq; Christiana & Catholica veritas, neq; nostra, & Sedis Apostolicæ dignitas permitteret; palam potius Conciliũ, vt quamprimũ fieret, proponi mandauimus. Neq; verò in alia vnquã sentẽtia, & voluntate fuimus, quàm vt primo quoq; tpe Concilium œcumenicũ, & generale congregaretur. sperabamus enim ex eo & pacẽ populo Christiano, & Christianę religionis integritatem posse recuperari: veruntamen id cũ bona gratia, & voluntate Christianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dũ expectamus; dum obseruamus tempus abscondi tum, tẽpus beneplaciti tui, o Deus; aliquãdo tandẽ decernere compulsi sumus, omne esse tẽpus beneplacitum Deo, cum de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus cõsilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi nostri cum dolore, rem Christianã quotidie in peius ruere, Hungaria à Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu, mœroreq; afflictis; nullius iam Principis consensum expectare, sed tantùm Dei omnipotentis voluntatem, & Christianæ Reip. vtilitatẽ attendere cõstituimus. Itaq; cum Vincentiã amplius

non haberemus;cuperemusq; cũ vniuersæ Christianorũ saluti, tũ Germanicæ nationis incõmodis in eligendo per nos nouo Concilij habẽdi loco cõsulere;aliquotq; locis propositis ipsam Tridentinam ciuitatẽ ab ipsis desiderari videremus; nos etsi in citeriore Italia cõmodiùs oĩa tractari posse iudicabamus, ad eorũ tñ postulationes nostrã voluntatẽ paterna charitate deflexims, itaq; Tridentum ciuitatẽ elegimus, qua in ciuitate œcumenicum Concilium ad proximè uenturas Kal. Nou. haberetur, idoneum locum illũ statuẽtes, quò ex Germania quidem, alijsq; Germaniæ finitimis nationibus facillimè, ex Gallia, Hispania, cæterjsq; prouincijs remotioribus nõ difficiliter Episcopi, & Prælati cõuenire possent. Dies autem Concilij ea à nobis spectata est, quæ spacium in se haberet & publicandi per Christianas nationes nostri huius Decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annuum tẽpus præfiniremus mutando Concilij loco, sicut quibusdam constitutionibus, aliàs præscriptum est, ea res fuit in causa, quod longiùs extrahi spem sanandæ aliqua in parte Christianæ Reip. quæ tot detrimentis & calamitatibus affecta est, noluimus: & tñ uidemus tẽpora: agnoscimus difficultates: quid sperari possit ex consilijs nostris, incertũ esse intelligimus. sed quia scriptum est: Reuela Dño uiam tuã, & spera in eo; & ipse faciet: magis Dei clementiæ & misericordiæ confidere, quàm nostræ imbecillitati diffidere, constituimus. sæpe.n. fit in bonis operibus incipiendis, vt, quod humana consilia non valent, diuina virtus efficiat. Huius igitur ipsius Dei Omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ac beatorũ eius Apostolorum, Petri, & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atque subnixi, de venerabilium item fratrum nostrorum, S. R. E. Cardi

Psal. 36.

nalium consilio, & assensu, sublata, amotaq́, suspensione, de qua supra commemoratum est, quam per præsentes tollimus, & amouemus, sacrum œcumenicum & generale Concilium in ciuitate Tridentina, loco commodo & libero, omnibusq́; nationibus opportuno, ad Kalēdas proximas Nou. anni præsentis ab incarnatione Domini MDXLII incipiendum, prosequendum, & eodem Domino adiuuante, ad ipsius gloriam, atque laudem, & Christiani totius populi salutem absoluendum, perficiendumq́; indicimus, annunciamus, cōuocamus, statuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis tam venerabiles fratres nostros Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, quàm alios quoscumq; quibus iure, aut priuilegio in Concilijs generalibus residendi, & sententias in eis dicendi permissa potestas est, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis vi iurisiurandi, quod nobis, & huic sanctæ Sedi præstiterunt, ac sanctæ virtute obedientiæ, alijsq́ue sub pœnis iure, aut consuetudine in celebrationibus Conciliorum aduersus non accedentes ferri, & proponi solitis, mandantes, arcteque præcipientes, vt ipsimet, nisi fortè iusto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certè per suos legitimos procuratores, & nuncios sacro huic Concilio omnino adesse, & interesse debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, Regemq́; Christianissimum, necnon cęteros Reges, Duces, Principes, quorum præsentia, si aliàs vnquam, hoc quidem tempore maximè sanctissimæ Christi fidei, & Christianorum omnium futura est salutaris, rogantes, atque obsecrantes, per viscera misericordiæ Dei, & Domini nostri Iesu Christi, cuius fidei ueritas, & religio & intus, & extra grauiter iam oppugnatur, ut, si saluam uolunt Christianam esse Remp. si se Do-

mino

mino obstrictos, & obligatos pro maximis illius erga se beneficijs intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam, & negocium; ipsimet ad sacri Concilij celebrationem veniāt, in quo ipsorū pietas, atq; virtus communi utilitati, salutique suæ, ac cęterorum, & temporali, & ęternæ, plurimum est profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipsi non poterunt; at graues saltem uiros Legatos cum auctoritate mittant, qui personā Principis sui quisque & cum prudentia, & cum dignitate possint in Concilio referre. In primis uerò vt id curent, quod ipsis facillimum est, ut ex suis cuiusq; regnis, ac prouincijs Episcopi, & Prælati sine tergiuersatione, & mora ad Concilium proficiscantur, quod maximè quidem à Prælatis, Principibusq; Germaniæ Deum ipsum, atq; nos impetrare æquum est, ut cum eorum præcipuè causa, ipsisq; cupientibus Concilium indictum sit, & in ea ciuitate indictum, quæ ab eis est desiderata, non grauentur ipsi sua cunctorum præsentia id celebrare, & ornare; quo meliùs, atque commodiùs, quæ ad integritatem, & veritatem Christianæ religionis, quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemq; malorum, quæ ad Christianorum inter se tam Principū, quàm populorum pacem, vnitatem, concordiamq; pertineant, & quæ ad repellendos impetus Barbarorum & infidelium, quibus illi vniuersam Christianitatem obruere moliuntur, sint necessaria, Deo nostris consultationibus præeunte, & lumē sapientiæ suæ, ac ueritatis mētibus nostris præferente, agi in dicto sacro œcumenico Concilio, & cōspirante omnium charitate, cōsuli, tractari, confici, ad optatosq; exitus deduci quamprimū, & quamoptimè possint. Atq; ut nostræ hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perueniant; ne've quis illorum ignorantiæ excusationem prætendat,

cum

cum præſertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ eſſent intimādæ, tutus forſitan pateat acceſſus, volumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorū, & in eccleſia Lateranenſi, cum ibi multitudo populi ad audiendum rem diuinam congregari ſolita eſt, palàm clara voce per curiæ noſtræ curſores, aut notarios aliquos publicos legantur, lectæq; in ualuis dictarum Eccleſiarum, itemq; Cancellariæ Apoſtolicæ portis, & Campi Floræ ſolito loco affigantur, vbi ad lectionem, & notitiam cunctorū aliquādiu expoſitæ pendeant: cumq; inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemq; huiuſmodi, omnes, & quoſcumq;, quos antedictæ noſtræ comprehendunt, poſt ſpacium duorum mēſium à die literarum publicationis, & affixionis, ita uolumus obligatos eſſe, atq; aſtrictos, ac ſi ipſismet illæ coram lectæ, & intimatę eſſent, tranſumptis quidem earum, quæ manu publici notarij ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo perſonæ alicuius Eccleſiaſticæ, in dignitate conſtitutę, munita fuerint, ut fides certa & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, annunciationis, conuocationis, ſtatuti, decreti, mandati, præcepti, & obſecrationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac be.torum, Petri. & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud S.Petrum, anno incarnationis Dominicæ, MDXLII, XI Kal. Iun. anno VIII.

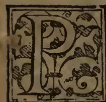
Bloſius.

Hier. Dand.

SESSIO PRIMA,
SACROSANCTI ŒCVMENICI *& Generalis Concilij Tridentini*,
SVB PAVLO III. PONT. MAX.

Celebrata die XIII. mensis Decemb. Anno Domini MDXLV.

Decretum de inchoando Concilio.

PLACET'NE uobis, ad laudem & gloriam sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & Religionis Christianæ, ad extirpationem hæresum, ad pacem, & unionem Ecclesiæ, ad reformationem Cleri, & populi Christiani, ad depressionem, & extinctionem hostium Christiani nominis, decernere, & declarare, sacrum Tridentinum & generale Concilium incipere, & inceptum esse? *Responderunt, Placet.*

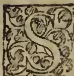
Indictio futuræ Sessionis.

Et cum proxima sit celebritas Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi; & subsequantur aliæ festiuitates labentis & incipientis anni; placet'ne uobis primam futuram Sessionem habendam esse die Iouis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Ianuarij, Anno Domini M D XLVI? *Responderunt, Placet.*

SESSIO II.

Celebrata die VII. mensis Ian. M D X L V I.

Decretum de modo uiuendi, & aliis in Concilio seruandis.

ACROSANCTA Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime cōgregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicę Sedis Legatis, agnoscens cum beato Iacobo Apostolo,
Iac.I. c.quam pio.I.q.2. quod omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens a patre luminum, qui ijs, qui postulant a se sapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & simul sciens, quod initium
Ps.IIo.Eccl.I Prouer.I.& 9. sapientiæ est timor Domini; statuit, & decreuit, omnes, & singulos Christi fideles, in ciuitate Tridentina congregatos, exhortandos esse, prout exhortatur, ut se a malis, &
Catechis.cart. III.in fi. peccatis hactenus commissis emendare, ac de cetero in timore Domini ambulare, & desideria carnis non perficere, orationibus instare, sæpius confiteri, Eucharistiæ sacramentum sumere, ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit, adimplere, necnō quotidie pro pace Principum Christianorum, & unitate Ecclesiæ priuatim orare uelint: Episcopos uero, & quoscunque alios, in ordine sacerdotali constitutos, œcumenicum Concilium in ea ciuitate concelebrantes, ut assidue in Dei laudibus incumbere, hostias, laudes, & preces offerre, sacrificium Missæ quolibet saltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mor-

a mortuis reſurrexit, ac Spiritum ſanctum in diſcipulos infudit, peragere ſatagant, facientes, ſicut idem Spiritus ſanctus per Apoſtolum præcipit, obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones pro Sanctiſs. D. noſtro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & ceteris, qui in ſublimitate cõſtituti ſunt, & pro omnibus hominibus: ut quietem, & tranquillam uitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum uideamus. Præterea hortatur, ut ieiunent ſaltem ſingulis ſextis ferijs in memoriam paſſionis Domini, & eleemoſynas pauperibus erogent: in eccleſia autẽ cathedrali ſingulis quintis ferijs celebretur Miſſa de Spiritu ſancto, cum letanijs, & alijs orationibus ad hoc inſtitutis: in alijs uero eccleſijs eadem die dicantur ad minus letaniæ, & orationes. tempore autem, quo ſacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant; ſed ore, & animo, celebranti aſſiſtatur. Et quoniam oportet Epiſcopos eſſe irreprehenſibiles, ſobrios, caſtos, domui ſuæ bene præpoſitos, hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in menſa ſeruet ſobrietatem, moderationemque ciborum; deinde, cum in eo loco ſepe otioſi ſermones oriri ſoleant, ut in ipſorum Epiſcoporum menſis diuinarum Scripturarum lectio admiſceatur: familiares uero ſuos unuſquiſq; inſtruat, & erudiat, ne ſint rixoſi, uinoſi, impudici, cupidi, elati, blaſphemi, & uoluptatum amatores; uitia demum fugiant, & uirtutes amplectantur; & in ueſtitu, & cultu, & omnibus actibus honeſtatem præſeferant, ſicut decet miniſtros miniſtrorum Dei. Ad hęc cum huius ſacroſancti Concilij præcipua cura, ſolicitudo, & intentio ſit, ut, propulſatis hæreſum tenebris, quæ per tot annos operue

Act. 2. ca. quod die diſt. 75.

I. Timot. 2.

Conc. Tol. 3. c. I. c. ieiunia de conſ. diſtin. 3. c. de illis II. q. 3.

infra I. Seſ. 22. in decreto de obſeruandis in celebr. miſſ.

Tit I. I. Tim. 3 c. ſi. 2. q. 7. cum ſim. Conc. Tolet. 3. cap. 7. Conc. Rhemen. c. 17. Euſebius in 4. decreto, & infra ſeſſ. 25. cap. 1. de refor. c. in omnibus de cõſi. diſt. 5. c. prore uerentia. 44. diſt.

I. Tim. 3.

Ioan.1. c. cum ex iniuncto extra de hæret.

runt terrã, Catholicæ ueritatis lux, Iesu Christo, qui uera lux est, annuente, candor puritasque refulgeat; & ea, quæ reformatione egent, reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos præsertim, qui sacrarum litterarum peritiam habent, ut sedula meditatione diligenter secũ ipsi cogitent, quibus potissimum uijs, & modis ipsius Synodi intẽtio dirigi, & optatum effectum sortiri possit, quo maturius, & cõsultius damnari damnanda, & probanda probari queant: ut per totum orbem omnes uno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, & patrem Domini nostri Iesu Christi.

Con. Tolet. II. cap. 1. Cõc. Cõstantien. sess. 1. in prin. c. in loco. 5. q. 4.

In sententiis uero dicendis, iuxta Toletani Concilii statutum, in loco benedictionis considentibus Domini sacerdotibus, nullus debeat aut immodestis uocibus perstrepere, aut tumultibus perturbare, nullis etiã falsis, uanisúe, aut obstinatis disceptationibus contendere: sed quidquid dicatur, sic mitissima uerborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti iudicij acies perturbato animo inflectatur.

Insuper ipsa sacra Synodus statuit, ac decreuit, quod, si forte contigerit aliquos debito in loco non sedere, & sentẽtiam, etiam sub uerbo, Placet, proferre, Congregationibus interesse, & alios quoscunque actus facere, Concilio durante, nulli propterea præiudicium generetur, nulliq; nouũ ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Iouis, quartam mensis Febr. proxime uenturi.

Celebrata die IIII. mensis Febr. M D XLVI.

Decretum de symbolo fidei.

N NOMINE *sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*

Hęc sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum considerãs, pręsertim earum, quæ duobus illis capitibus, de extirpandis hęresibus, & moribus reformandis, continentur, quorum causa pręcipue est cõgregata; agnoscens autem cum Apostolo, non esse sibi colluctationem aduersus carnem, & sanguinem sed aduersus spirituales nequitias in cęlestibus, cum eodem omnes, & singulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia uirtutis eius, in omnibus sumentes scutum fidei, in quo possint omnia tela nequissimi ignea extinguere, atque galeam spei salutis accipiant, cum gladio spiritus, quod est uerbum Dei. Itaque, ut hæc pia eius solicitudo principium, & progressum suum per Dei gratiam habeat, ante omnia statuit, & decernit pręmittendam esse cõfessionem fidei, Patrum exempla in hoc secuta, qui sacratioribus Conciliis hoc scutum contra oẽs hęreses in principio suarũ actionum apponere consueuere: quo solo aliquando & infideles ad fidem traxerunt, hęreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare

Ephe. 6.

c. qui resistit. 11. q. 3. Aug. Sermo. 8. de uerb. Dom.

Conci. Nicens. Cõc. Rom. sub Iul. I. Cõc. Hipponẽ. in prin. Conc. Cõstantinop. 6. actione 17. cum sim. Cõc. Magũ. c. I. & Cõc. Cost. 6. act. 17.

Clem. epist. I. uers. ergo cunctis.

ſymbolum fidei, quo ſancta Romana Eccleſia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi profitentur, neceſſario conueniunt, ac fundamentum firmum, & unicum, contra quod portæ Inferi nunquã præualebunt, totidem uerbis, quibus in omnibus eccleſijs legitur, exprimendum eſſe cenſuit. quod quidem eiuſmodi eſt.

c. I. dist. 15. c. baptizandos cum ſeq. de cõſ. dist. 4. c. I. de ſum. trin. Conc. Nic. & Cõc. Cõst. 6. act. 17. Matt. 16 c. in nouo. 21. dist. c. ſaluator. I. q. 3. Cõc. Nic. in fi. & Cõ. Car. 6. c. 2. Cõc. Brac. 3. in prin. Cõc Constãt. 7. Conc. Epheſ. in princ. Conc. Calce. in med. Syn. Rom. ſub Iulio primo in princ.

CREDO in unum Deum patrẽ omnipotentem, factorem cæli, & terræ, uiſibiliũ omnium, & inuiſibilium; & in unum Dominum Ieſum Christum, filium Dei unigenitum, & ex patre natum ante omnia ſæcula; Deum de Deo, lumen de lumine; Deum uerum de Deo uero; genitum, non factum, conſubstantialem patri, per quem omnia facta ſunt; qui propter nos homines, & propter nostram ſalutem deſcẽdit de cælis & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria uirgine, & homo factus eſt; crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus & ſepultus eſt; & reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas; & aſcendit in cælum, ſedet ad dexteram patris; & iterum uenturus eſt cum gloria iudicare uiuos & mortuos; cuius regni non erit finis: & in Spiritum ſanctum Dominũ, & uiuificantem; qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas: & unam ſanctam Catholicam, & Apostolicam Eccleſiam. Confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum, & uitam uenturi ſæculi. Amen.

Indictio futuræ Seſſionis.

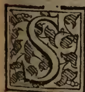
Eadem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto

cto legitime congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diuersis partibus accinctos esse itineri, nonnullos etiam in uia esse, quo huc ueniant; cogitansque omnia ab ipsa sacra Synodo decernenda eo maioris apud omnes existimationis, & honoris uideri posse, quo maiori fuerint, & pleniori Patrum consilio, & præsentia sancita, & corroborata, statuit, & decreuit, futuram Sessionem post præsentem celebrandam esse die Iouis, quæ subsequetur Dominicam, Lætare, proxime futuram: interim tamen non differri discussionem, & examinationem eorũ, quæ ipsi Synodo discutienda, & examinanda uidebuntur.

SESSIO IIII.

Celebrata die VIII. mensis Apr. M D XLVI.

Decretum de Canonicis scripturis.

Acrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdẽ tribus Apostolicæ Sedis Legatis, hoc sibi perpetuo ante oculos proponẽs, ut, sublatis erroribus, puritas ipsa Euãgelij in Ecclesia conseruetur; quod promissum ante per Prophetas in Scripturis sanctis, Dominus noster Iesus Christus, Dei filius, proprio ore primum promulgauit; deinde per suos Apostolos, tanquam fontem omnis, & salutaris ueritatis, & morum disciplinæ

Hiere. 31. psal. 109. ut intelligit. Aug. li. 17 de Ciui. Dei. c. 17. Tom. 5. Mar. ult. Matt. 28. c. in nouo dist. 21.

omni creaturæ prędicari iussit: perspiciensq́; hanc ueritatem, & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus; quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usq; peruenerunt; orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros tam ueteris, quam noui Testamenti, cum utriusque unus Deus sit auctor, nec non traditiones ipsas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam uel oretenus a Christo, uel a Spiritu sancto dictatas, & continua successione in Ecclesia Catholica conseruatas pari pietatis affectu, ac reuerentia suscipit, & ueneratur. Sacrorum uero librorum Indicem huic decreto adscribēdum censuit; ne cui dubitatio suboriri possit, quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur. sunt uero infrascripti, Testamenti ueteris, quinque Moysi, idest, Genesis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium; Iosue, Iudicum, Rut, quattuor Regum, duo Paralipomenon, Esdræ primus, & secundus, qui dicitur Neemias, Thobias, Iudith, Hester, Iob, Psalterium Dauidicum centum quinquaginta psalmorū, Parabolæ, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id est, Osea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Michęas, Naum, Abacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabęorum, primus, & secundus. Testamenti noui, quattuor Euangelia, secundum Matthęum, Marcum, Lucam, & Ioannem: Actus Apostolorum à Luca Euangelista conscripti: quattuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos, duæ ad Corinthios,

2 Thes. 2. 1. Co. 11. 2. Tim. 1. c. Ecclesiasticarū. 11. distin. c. illa autē. 12 dist. c. cū marthe de sel. mis.

In ca. Apost. c. 84. Inn. 1. ep. 3. cap. 7. Gelasius primus in fin. epist. Cōc. Laodicen. cap. 59. Conc. Carthag. 3. c. 47. & c. sancta Romana. dist. 15. Conc. Flor. ad fi.

ad

ad Galatas, ad Ephesios, ad Philip. ad Coloss. duæ ad Thessalon. duæ ad Timothęum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebręos: Petri Apostoli duæ, Ioannis Apostoli tres, Iacobi Apostoli una, Iudæ Apostoli una, & Apocalypsis Ioannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia catholica legi consueuerunt, & in ueteri uulgata latina editione habentur, pro sacris, & canonicis non susceperit; & traditiones prędictas sciens & prudens contempserit, anathema sit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & uia ipsa Synodus, post iactum fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimum testimoniis, ac præsidijs in confirmãdis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus, sit usura.

Decretum de editione & usu sacrorum librorum.

Insuper eadem sacrosancta Synodus considerans non parum utilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei, si ex omnibus latinis editionibus, quę circumferuntur, sacrorum liborum, quænam pro authentica habenda sit, innotescat; statuit, & declarat, ut hęc ipsa uetus, & uulgata editio, quæ longo tot sęculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur; & ut nemo illam reiicere quouis prætextu audeat, uel præsumat.

Pręterea, ad coercenda petulãtia ingenia, decernit, ut nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ędificationem doctrinæ Christianæ pertinentium, sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, con-

c. hæresis. & c. Adam in 6.24 q. 3. & infra sess. 13. cap I. de Euch. Sacr. Leo Pa. epis ad Syn. Tholosa. 6.

c. exiit circa fi. de uer. sig. in 6. c. palá. 11. dist. c. de libellis. 20 dist. c. omne. 22. dist. c. relatum. 37. dist. c. hæresis. 24. q. 3.

d. c. hæresis, & 101. tit. de hæretica.

tra eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de uero sensu, & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam cōtra unanimem consensum Patrum ipsam Scripturam sacram interpretari audeat; etiam si huiusmodi interpretationes nullo nunquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contrauenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis a iure statutis puniantur.

Sed & impressoribus modum in hac parte, ut par est, imponere uolens, qui iam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet, sine licentia Superiorum ecclesiasticorum, ipsos sacræ Scripturæ libros, & super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferenter, sępe tacito, sępe etiā ementito pręlo, & quod grauius est, sine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impressos libros huiusmodi temere uenales habēt; decernit, & statuit, ut posthac sacra Scriptura, potissimum uero hæc ipsa uetus, & uulgata editio quamemēdatissime imprimatur; nullique liceat imprimere, uel imprimi facere quosuis libros de rebus sacris sine nomine auctoris; neque illos in futurum uendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis & pecuniæ, in canone Concilij nouissimi Lateranensis apposita. Et, si regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem huiusmodi, licentiam quoque a suis superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, iuxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, uel euulgant, nisi antea examinati, probatique fuerint, eisdem pœnis subiaceant, quibus impressores.

sess. 10. de impressione librorum.

Et

Et qui eos habuerint, uel legerint, nisi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipsa uero huiusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideo in fronte libri, uel scripti, uel impressi, authentice appareat: idque totum, hoc est, & probatio, & examen gratis fiat: ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Posthęc temeritatem illam reprimere uolens, qua ad profana quęque conuertuntur, & torquentur uerba, & sententiæ sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, uana, adulationes, detractiones, superstitiones, impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat, & pręcipit ad tollendam huiusmodi irreuerentiam, & contēptum, ne de cetero quisquam quomodolibet uerba Scripturæ sacræ ad hęc, & similia audeat usurpare; ut oēs huius generis homines, temeratores, & uiolatores uerbi Dei, iuris, & arbitrij pœnis per Episcopos coerceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hęc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse feria quinta, post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

SESSIO V.

Celebrata die XVII. mensis Iun. M D XLVI.

Decretum de Peccato originali.

Heb. 11. Conc. Magunt. can. 1.

VT fides nostra catholica, sine qua impossibile est placere Deo, purgatis erroribus, in sua sinceritate integra, & illibata permaneat, & ne populus Christianus omni vento doctrinæ circumferatur; cum serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hostis, inter plurima mala, quibus Ecclesia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eiusque remedio non solum noua, sed vetera etiam dissidia excitauerit: sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, sacrarũ Scripturarum, & sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesiæ iudicium, & consensum secuta, hæc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

Gen. 3. c. vi. fs. 16. q. 2.

Celestinus I. epist. I. cap. 4.

Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in paradiso fuisset trangressus, statim sanctitatem, & iustitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse, incurrisseque per offensam præuaricationis huiusmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem

Catech. 18. 26.

Gen. 2.

ptiuitatem sub eius potestate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc est Diaboli, totumque Adam, per illam præuaricationis offensam, secundum corpus, & animam in deterius commutatum fuisse: anathema sit.

Concil. Arausicanum ca. I.

Si quis Adæ præuaricationem sibi soli, & non eius propagini, asserit nocuisse; & acceptam à Deo sanctitatem, & iustitiam, quã perdidit, sibi soli, & non nobis etiam eum perdidisse; aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tãtum in omne genus humanarũ transfudisse, non autem & peccatum, quod mors est animæ: anathema sit: cum contradicat Apostolo dicenti: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatũ mors. & ita in omnes homines mors pertrã siit, in quo omnes peccauerunt.

Rom. 5. I. Corin. 15. & Conci. Arausicanũ. ca. 5. c. qũo. de pęni. distin. 2. c. placuit il primo. de consec. distin 4. Cate. d. loco ĩ Sess. 6. c. I. & 7. de iustificatione.

Rom. 5. c. placuit c. regenerante, & c. quæris in fin. de cons dist. 4. Conc. Mileuit. c. 2.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine vnum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus inest, vnicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quam per meritum vnius mediatoris Domini nostri Iesu Christi, qui nos Deo recõciliauit in sanguine suo, factus nobis iustitia, sanctificatio, & redemptio; aut negat ipsum Christi Iesu meritum per Baptismi sacramentum in forma Ecclesiæ rite collatum, tam adultis, quã paruulis applicari: anathema sit: quia non est aliud nomẽ sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. vnde illa vox. Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicunque baptizati estis, Christum induistis.

I. Tim. 2. cap. multiplex de pę. dist. I. & in Sess. 25. de Inuoc. sanc. post princ.

Act. 4.

Ioan. I. c. nemo de cons. dist. 4.
Gal. 3.
Conc. Mileuitanum cap. 2.
Conc. Aphrinum. c 77. c. placuit, cons. dist. 4.

Si quis paruulos recentes ab vteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit in remissio-

Clemen. vni. de sum. Tri. c. 2. i fi. eo. tit. ext c. 3. ver. cũ ergo. de bapt. Catechis. 108. 261. in sess. 7. c. 13. de baptis.

missionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati; quod regenerationis lauacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam; vnde fit consequens, vt in eis forma Baptismatis, in remissionem peccatorum, non vera, sed falsa intelligatur: anathema sit: quoniam non aliter intelligendum est id, quod dixit Apostolus: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertransijt, in quo omnes peccauerunt; nisi quemadmodum Ecclesia catholica vbique diffusa semper intellexit. propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apostolorum etiam paruuli, qui nihil peccatorum in semet ipsis adhuc committere potuerunt, ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

Rom. 5. c. placuit. c. quæris in fi. & c. regenerãte, de cõs. dist. 4.

Io. 3. c. filius, & c. non dubito de cons. dis. c. debitum cũ seq. de baptis. Cathechis. car. 114. linea 25. & in ses. 7. c. 6. cum seq. de sacrami. Catechis. car. 112. 29. Roma. 6. & c. proprie de cõ. distin 4 d. c. regenerante. Rom. 8. Coloss. 3. Ephe. 4 c. quomodo renouari de pę. di. 2. Rom. 8. Gal. 3. c. non pis. 32. q. 2. Aug. lib. 6. contra Iul. Pelag. c. 6. Tom. 7. & c. 2. de confe.

Si quis per Iesu Christi Domini nostri gratiam, quę in baptismate confertur, reatũ originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; sed illud dicit tantum radi, aut non imputari: anathema sit. in renatis enim nihil odit Deus: quia nihil est damnationis ijs, qui vere consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortẽ: qui non secundum carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes, & nouum, qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti sunt, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi, ita vt nihil prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Manere autem

tem in baptizatis concupiſcentiam, vel fomi tem, hęc ſancta Synodus fatetur, & ſentit: quæ cum ad agonem relicta ſit, nocere non conſentientibus, ſed vtiliter per Chriſti Ieſu gratiam repugnantibus non valet: quinimo, qui legitime certauerit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando Apoſtolus peccatum appellat, ſancta Synodus declarat Eccleſiam catholicam nunquā intellexiſſe peccatum appellari, quod vere, & proprie in renatis peccatum ſit, ſed quia ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat. Si quis autem cōtrariū ſenſerit; anathema ſit.

distin. 4. Catechism. 112. 35

2. Tim. 2.

Coloſ 3. Rom. 7. c. nam concupiſcentiam extra de conſtit.

Declarat tamen hæc ipſa ſancta Synodus, non eſſe ſuæ intentionis comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, beatam & immaculatam virginem Mariā, Dei genitricem; ſed obſeruandas eſſe conſtitutiones felicis recordationis Xyſti Papæ IIII. ſub pœnis in eis conſtitutionibus contentis, quas innouat.

in extrauag. cōm. li. 3. de reliq. & vener. ſanct.

Decretum de reformatione. *Caput* 1.

EAdem ſacroſancta Synodus, pijs ſummorum Pontificum, & probatorum Conciliorum conſtitutionibus inhęrens, easque amplectens; & illis adijciens; ne cęleſtis ille ſacrorū librorum theſaurus, quem Spiritus ſanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat; ſtatuit, & decreuit, quod in illis eccleſijs, in quibus præbendæ, aut præſtimonium, ſeu aliud quouis nomine nuncupatum ſtipendium pro lectoribus ſacræ theologiæ deputatum reperitur, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij eos, qui pręben-

dam

dam, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi obtinent, ad ipſius ſacræ Scripturæ expoſitionem, & interpretationem per ſe ipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneum ſubſtitutum ab ipſis Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant, & compellant. Dę cetero vero prębenda, pręſtimonium, aut ſtipendium huiuſmodi non niſi perſonis idoneis, & quæ per ſe ipſos id munus explicare poſſint, conferantur: & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida. In eccleſijs autem Metropolitanis, vel cathedralibus, ſi ciuitas inſignis, vel populoſa, ac etiam in collegiatis exiſtẽtibus in aliquo inſigni oppido, etiam nullius diœceſis, ſi ibi Clerus numeroſus fuerit, vbi nulla prębenda, aut pręſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi deputatum reperitur, prębenda quomodocunque, pręterquam ex cauſa reſignationis, primo vacatura, cui aliud onus imcompatibile iniunctum non ſit, ad eum vſum ipſo facto perpetuo conſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis eccleſijs nulla, vel non ſufficiens prębenda foret, Metropolitanus, vel Epiſcopus ipſe per aſſignationem fructuum alicuius ſimplicis beneficij, eiuſdem tamen debitis ſupportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum ſuæ ciuitatis, & diœceſis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli conſilio ita prouideat, vt ipſa ſacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, vt quæcunque aliæ lectiones, vel conſuetudine, vel quauis alia ratione inſtitutæ, propter id minime prætermittantur. Eccleſiæ vero, quarum annui prouentus tenues fuerint, & vbi tam exigua eſt

c. quia & c. ſi. de mag. & infra ſeſſ. 23. de refor. c. 18.

infra ſeſſ. 24. c. 15. de refor.

Cleri

Cleri, & populi multitudo, vt theologiæ lectio in eis commode haberi non possit, saltem magistrum habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, aliosque scholares pauperes grammaticam gratis doceat; vt deinceps ad ipsa sacræ Scripturæ studia, annuente Deo, transire possint. ideoq; illi magistro grammatices vel alicuius simplicis beneficij fructus, quos tamdiu percipiat, quãdiu in docendo perstiterit, assignentur; dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio: vel ex capitulari, vel Episcopali mensa condigna aliqua merces persoluatur: vel alias Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ ecclesiæ, & diœcesi accõmodam; ne pia hæc, vtilis, atque fructuosa prouisio quouis quæsito colore negligatur. In monasterijs quoque monachorum, vbi commode fieri queat, etiam lectio sacræ Scripturæ habeatur. qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc vt Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs compellant. In conuentibus vero aliorum Regularium, in quibus studia commode vigere possunt, sacræ Scripturæ lectio similiter habeatur: quæ lectio à Capitulis generalibus, vel prouincialibus assignetur dignioribus magistris. In gymnasijs etiam publicis, vbi tam honorifica, & ceterorum omniũ maxime necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & caritate ad Catholicæ fidei defensionem, & incrementum, sanæque doctrinæ conseruationem, & propagationem instituatur, &, vbi instituta foret, & negligeretur, restituatur. Et, ne sub specie pietatis impietas disseminetur; statuit

Conc. Constantinop. 6. ca. 5. cũ alleg. a me ĩ trac. de priu. schol. priu. 88 c. 1. & c. quia de mag. Conc. Lateran. sub Alex. 3. ca. 18. & sub Inn. 3. ca. 11. & infra sess. 23. ca. 18. de refor.

cle. ne in agro de stu mon. c. 8. de mag.

c. 2. de mag.

tuit eadem sancta Synodus, neminem ad huiusmodi lectionis officium tam publice, quam priuatim admittēdum esse, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in claustris monachorum non intelligatur. Docentes vero ipsam sacram Scripturam, dum publice in scholis docuerint, & scholares, qui in ipsis scholis student, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia a iure communi concessis, plene gaudeant, & fruantur.

c. fin. de mag. cum alleg in meo tract. de priu. sch. priu. 98.

Caput 11.

Infra sess. 24. ca. 4. de refor.

QVia vero Christianæ Reipublicæ non minus necessaria est prædicatio Euangelij, quam lectio; & hoc est præcipuum Episcoporum munus; statuit, & decreuit eadem sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitime impediti non fuerint, ad prædicandum sanctum Iesu Christi Euangelium. Si vero contigerit Episcopos: & alios prædictos legitimo detineri impedimento; iuxta formam generalis Concilij viros idoneos assumere teneantur ad huiusmodi prædicationis officium salubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempserit, districtæ subiaceat vltioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicunque Parochiales, vel alias curam animarum habentes, ecclesias quocunque modo obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem Dominicis, & festis sollemnibus plebes sibi commissas pro sua & earum

Conc. Cart. 4. c. 20. Conc. Magū. can. 25. Cōc. Rhemen. c 14. & 15. c. episcopus il terzo. 88. dist. 1. sess. 24. c. 4. de refor. Conc. Lateran. sub Inn 3. ca. 10 c. inter cetera. de off. ordin.

Conc. Constā tinop. 6. c. 8 c. xiit. 6. habe.

earum capacitate pascāt salutaribus verbis; docēdo, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem; annunciandoq́; eis cum breuitate & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat; vt pœnam æternam euadere, & cælestem gloriam consequi valeant. Id vero si quis eorum præstare negligat, etiam si ab Episcopi iurisdictione quauis ratione exemptum se esse prætenderet; etiam si ecclesiæ quouis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monasterio, etiam extra diœcesim existenti, forsan annexæ, vel vnitæ, modo re ipsa in diœcesi sint, prouida pastoralis Episcoporum sollicitudo non desit; ne illud impleatur; Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque vbi ab Episcopo moniti trium mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras ecclesiasticas, seu alias ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur, ita vt etiam, si ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persoluatur, donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat.

tur etiam, de ver.sig. Conc. Later. vltimū sess. 11

Hiere. thrē. 4

Si quæ vero parochiales ecclesiæ reperiantur subiectæ monasterijs in nulla diœcesi existentibus; si Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint; a Metropolitanis, in quorum prouincijs diœceses ipsæ sitæ sunt, tanquam, quo ad hoc, Sedis Apostolicæ delegatis, compellantur. neque huius decreti executionem consuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, siue recursus impedire valeat, quousque desuper a competenti iudice, qui summarie, & sola facti veritate inspecta procedat, cognitum, & decisum fuerit. Regulares vero cuiuscunque ordinis, nisi a suis Superioribus

Concil. Later. vltimum. sess. 11. de modo præd.

de

de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in eccleſiis ſuorum Ordinum, prædicare nõ poſſint: cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In eccleſijs vero, quæ ſuorum ordinum non ſunt, vltra licentiam ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur; ſine qua in ipſis eccleſijs nõ ſuorum ordinum nullo modo prędicare poſſint. ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant.

c excommunicamus. §. quia vero de hære. infra ſeſſ. 24. c. 4. de refor & c. non liceat, 92. diſt. ad Roma. 10.

Si vero, quod abſit, prædicator errores, aut ſcandala diſſeminauerit in populum, etiam ſi in monaſterio ſui, vel alterius ordinis prædicet; Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quod ſi hæreſes prædicauerit; cõtra eum ſecundum iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat; etiam ſi prædicator ipſe generali, vel ſpeciali priuilegio exemptum ſe eſſe prętenderet. quo caſu Epiſcopus auctoritate Apoſtolica, & tanquam Sedis apoſtolicæ delegatus procedat. Curẽt autem Epiſcopi, ne quis prædicator vel ex falſis informationibus, vel alias calumnioſe vexetur, iuſtamve de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caueant præterea Epiſcopi, ne aliquem vel eorum, qui cum ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam religionum ſuarum viuunt; vel Presbyterorum ſæcularium, niſi ipſis noti ſint, & moribus atque doctrina probati, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu in ſua ciuitate, vel diœceſi prędicare permittant, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſulatur; a qua priuilegia huiuſmodi

niſi

nisi tacita veritate, & expresso mendacio ab indignis extorqueri verisimile non est.

Quæstores vero eleemosynarij, qui etiam quæstuarij vulgo dicuntur, cuiuscunque conditionis existant, nullo modo nec per se, nec per alium prædicare præsumant ; & contra facientes ab Episcopis, & Ordinarijs locorum, priuilegijs quibuscunque non obstantibus, opportunis remedijs omnino arceantur.

Conc. Lateran. sub Inn. 3. ca. 62. c. cum ex eo de pœnité. & remis. clem. abusionib. eo. tit. ifra sess. 21. de refor. ca. 9. c. vt officiũ. §. compescendi. de hære. in 6.

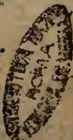
Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse die Iouis, feria quinta post festum [S]ancti Iacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem XIII. *mensis Ian.* M D XLVII.

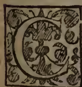
SESSIO VI.

Celebrata die XIII. mensis Ian. M D XLVII.

Decretum de Iustificatione.

PROŒMIVM.

Cum hoc tempore, non sine multarum animarum iactura, & graui ecclesiasticæ vnitatis detrimento, erronea quædam disseminata sit de iustificatione doctrina : ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarum salutem, sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in

omni creaturæ prędicari iussit: perspiciensq; hanc ueritatem, & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus; quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usq; peruenerunt; orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros tam ueteris, quam noui Testamenti, cum utriusque unus Deus sit auctor, nec non traditiones ipsas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam uel oretenus a Christo, uel à Spiritu sancto dictatas, & continua successione in Ecclesia Catholica conseruatas pari pietatis affectu, ac reuerentia suscipit, & ueneratur. Sacrorum uero librorum Indicem huic decreto adscribēdum censuit; ne cui dubitatio suboriri possit, quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur. sunt uero infrascripti, Testamenti ueteris, quinque Moysi, idest, Genesis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium; Iosue, Iudicum, Rut, quattuor Regum, duo Paralipomenon, Esdræ primus, & secundus, qui dicitur Neemias, Thobias, Iudith, Hester, Iob, Psalterium Dauidicum centum quinquaginta psalmorū, Parabolæ, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id est, Osea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Michęas, Naum, Abacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabęorum, primus, & secundus. Testamenti noui, quattuor Euangelia, secundum Matthęum, Marcum, Lucam, & Ioannem: Actus Apostolorum à Luca Euangelista conscripti: quattuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos, duæ ad Corinthios,

ad

2 The. 2. 1. Co. 11. 2. Tim. 1. c. 5. ecclesiasticarū. 11. dist. in c. illa autē. 12 dist. c. cū marthe de cel. miss.

In ca. Apost. c. 84. Inn. 1. ep. 3. cap. 7. Gelasius primus in fin. epist. Côc. Laodicen. cap. 59. Conc. Carthag. 3. c. 47. & c. sancta Romana. dist. 15. Conc. Flor. ad 6.

ad Galatas, ad Ephesios, ad Philip. ad Coloss. duæ ad Thessalon. duæ ad Timothęum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebręos: Petri Apostoli duæ, Ioannis Apostoli tres, Iacobi Apostoli una, Iudæ Apostoli una, & Apocalypsis Ioannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia catholica legi consueuerunt, & in ueteri uulgata latina editione habentur, pro sacris, & canonicis non susceperit; & traditiones prędictas sciens & prudens contempserit, anathema sit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & uia ipsa Synodus, post iactum fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimum testimoniis, ac præsidijs in confirmãdis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus, sit usura.

Decretum de editione & usu sacrorum librorum.

Insuper eadem sacrosancta Synodus considerans non parum utilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei, si ex omnibus latinis editionibus, quę circumferuntur, sacrorum liborum, quænam pro authentica habenda sit, innotescat; statuit, & declarat, ut hęc ipsa uetus, & uulgata editio, quæ longo tot sęculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur; & ut nemo illam reiicere quouis prætextu audeat, uel præsumat.

Pręterea, ad coercenda petulãtia ingenia, decernit, ut nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ędificationem doctrinæ Christianæ pertinentium, sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, con-

c. hæresis. & c. Adam in 6. 24 q. 3. & infra sess. 13. cap. I. de Euch. Sacr. Leo Pa. epis. ad Syn. Tholos. 6.

c.exiit circa fi. de uer.fig.in 6. c.palã.11.dift. c. de libellis. 20 dift. c. omne. 22.dift. c.relatum. 37. dift. c.hæresis. 24.q.3.

d.c hæresis, & 101.tit.de hæretica.

tra eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de uero sensu, & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam cõtra unanimem consensum Patrum ipsam Scripturam sacram interpretari audeat; etiam si huiusmodi interpretationes nullo nunquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contrauenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis a iure statutis puniantur.

Sed & impressoribus modum in hac parte, ut par est, imponere uolens, qui iam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet, sine licentia Superiorum ecclesiasticorum, ipsos sacræ Scripturæ libros, & super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferenter, sępe tacito, sępe etiã ementito pręlo, & quod grauius est, sine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impressos libros huiusmodi temere uenales habẽt; decernit, & statuit, ut posthac sacra Scriptura, potissimum uero hæc ipsa uetus, & uulgata editio quamemẽdatissime imprimatur; nulliquc liceat imprimere, uel imprimi facere quosuis libros de rebus sacris sine nomine auctoris; neque illos in futurum uendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis & pecuniæ, in canone Concilij nouissimi Lateranensis apposita. Et, si regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem huiusmodi, licentiam quoque a suis superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, iuxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, uel euulgant, nisi antea examinati, probatique fuerint, eisdem pœnis subiaceant, quibus impressores.

sess. 10. de impressione librorum.

Et

Et qui eos habuerint, uel legerint, nisi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipsa uero huiusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideo in fronte libri, uel scripti, uel impressi, authentice appareat: idque totum, hoc est, & probatio, & examen gratis fiat: ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Posthęc temeritatem illam reprimere uolens, qua ad profana quęque conuertuntur, & torquentur uerba, & sententiæ sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, uana, adulationes, detractiones, superstitiones, impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat, & pręcipit ad tollendam huiusmodi irreuerentiam, & contēptum, nę de cetero quisquam quomodolibet uerba Scripturæ sacræ ad hęc, & similia audeat usurpare; ut oēs huius generis homines, temeratores, & uiolatores uerbi Dei, iuris, & arbitrij pœnis per Episcopos coerceantur.

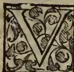
Indictio futuræ Sessionis.

Item hęc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse feria quinta, post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

SESSIO V.

Celebrata die XVII. mensis Iun. M D XLVI.

Decretum de Peccato originali.

Heb. 11. Conc. Magunt. can. 1. T fides nostra catholica, sine qua impossibile est placere Deo, purgatis erroribus, in sua sinceritate integra, & illibata permaneat, & ne populus Christianus omni vento doctrinæ circumferatur; cum serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hostis, inter plurima mala, quibus Ec- Gen. 3. c. vides. 16. q. 2. clesia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eiusque remedio non solum noua, sed vetera etiam dissidia excitauerit: sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, sacrarũ Scripturarum, & sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesiæ iudicium, & consensum secuta, hæc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

Celestinus 1. epist. 1. cap. 4. Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in paradiso fuisset trangressus, statim sanctitatem, & iustitiam, in qua constitutus fuerat, ami- Catech. 18. 26. sisse, incurrisseque per offensam præuaricationis huiusmodi iram, & indignationem Gen. 2. Dei, atque ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem

ptiuitatem sub eius potestate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc est Diaboli, totumque Adam, per illam præuaricationis offensam, secundum corpus, & animam in deterius commutatum fuisse: anathema sit.

Concil. Arausicanum ca. I.

Si quis Adæ præuaricationem sibi soli, & non eius propagini, asserit nocuisse; & acceptam à Deo sanctitatem, & iustitiam, quã perdidit, sibi soli, & non nobis etiam eum perdidisse; aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tãtum in omne genus humanarũ transfudisse, non autem & peccatum, quod mors est animæ: anathema sit: cum contradicat Apostolo dicenti: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatũ mors. & ita in omnes homines mors pertrã siit, in quo omnes peccauerunt.

Rom. 5. I. Corin. 15. & Conci. Arausicanũ. ca. 5. c. qũo. de peni. distin. 2. c. placuit il primo. de consec. distin 4. Cate. d. loco. ĩ Sess. 6. c. I. & 7. de iustificatione.

Rom. 5. c. placuit c. regenerante, & c. quæris in fin. de cons. dist. 4. Conc. Mileuit. c. 2.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine vnum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus inest, vnicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quam per meritum vnius mediatoris Domini nostri Iesu Christi, qui nos Deo recõciliauit in sanguine suo, factus nobis iustitia, sanctificatio, & redemptio; aut negat ipsum Christi Iesu meritum per Baptismi sacramentum in forma Ecclesiæ rite collatum, tam adultis, quã paruulis applicari: anathema sit: quia non est aliud nomẽ sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. vnde illa vox. Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicunque baptizati estis, Christum induistis.

I. Tim. 2. cap. multiplex de pę. dist. I. & in Sess. 25. de Inuoc. sanc. post princ.

Act. 4.

Ioan. I. c. nemo de con dist. 4.

Gal. 3.

Conc. Mileuitanum cap. 2.

Si quis paruulos recentes ab vteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit in remissio-

Conc. Aphrinum. c 77. c. placuit, de cons. dist. 4.

clemen. vni.de sum.Tri.c.2. i fi.eo.tit. ext c. 3.ver.cũ ergo. de bapt. Catechis.108.261. in sess.7.c.13. de baptis.

missionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati; quod regenerationis lauacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam; vnde fit consequens, vt in eis forma Baptismatis, in remissionem peccatorum, non vera, sed falsa intelligatur: anathema sit: quoniam non aliter intelligendum est id, quod dixit Apostolus: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertransijt, in quo omnes peccauerunt; nisi quemadmodum Ecclesia catholica vbique diffusa semper intellexit. propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apostolorum etiam paruuli, qui nihil peccatorum in semet ipsis adhuc committere potuerunt, ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

Rom.5. c.placuit. c.quæris in fi.& c.regenerãte, de cõs. dist.4.

Io.3. c. filius, & c.non dubito de cons.dis. c.debitum cũ seq. de baptis. Cathechis.car. 114.linea 25. & in ses. 7. c. 6.cum seq. de sacram. Catechis. car. 112. 29. Roma 6. & c. proprie de cõ. distin 4 d.c.regenerante. Rom.8. Coloss. 3. Ephe. 4 c.quomodo renouari de pę. di.2. Rom.8. Gal.3. c. non pis.32.q.2. Aug.lib.6.contra Iul.Pelag. c.6. Tom.7.& c.2. de conse.

Si quis per Iesu Christi Domini nostri gratiam, quę in baptismate confertur, reatũ originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; sed illud dicit tantum radi, aut non imputari: anathema sit. in renatis enim nihil odit Deus: quia nihil est damnationis ijs, qui vere consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortẽ: qui non secundum carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes, & nouum, qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti sunt, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi, ita vt nihil prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Manere autem

tem in baptizatis concupiscentiam, vel fomitem, hęc sancta Synodus fatetur, & sentit: quæ cum ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed vtiliter per Christi Iesu gratiam repugnantibus non valet: quinimo, qui legitime certauerit, coronabitur. Hanc concupiscentiam, quam aliquando Apostolus peccatum appellat, sancta Synodus declarat Ecclesiam catholicam nunquā intellexisse peccatum appellari, quod vere, & proprie in renatis peccatum sit, sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem cōtrariū senserit; anathema sit.

distin.4.Cene. chism.112.35

2.Tim.2. Colos 3. Rom.7. c.nam concupiscentiam extra de consecr.

Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus, non esse suæ intentionis comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, beatam & immaculatam virginem Mariā, Dei genitricem; sed obseruandas esse constitutiones felicis recordationis Xysti Papæ IIII. sub pœnis in eis constitutionibus contentis, quas innouat.

in extrauag. com.li.3.de reliq. & vener. sanct.

Decretum de reformatione.
Caput I.

EAdem sacrosancta Synodus, pijs summorum Pontificum, & probatorum Conciliorum constitutionibus inhęrens, easque amplectens, & illis adijciens; ne cęlestis ille sacrorū librorum thesaurus, quem Spiritus sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat; statuit, & decreuit, quod in illis ecclesijs, in quibus præbendæ, aut præstimonium, seu aliud quouis nomine nuncupatum stipendium pro lectoribus sacræ theologiæ deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij eos, qui pręben-

dam

dam, aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi obtinent, ad ipsius sacræ Scripturæ expositionem, & interpretationem per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum substitutum ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cetero vero prębenda, pręstimonium, aut stipendium huiusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsos id munus explicare possint, conferantur: & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida. In ecclesijs autem Metropolitanis, vel cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populosa, ac etiam in collegiatis existẽtibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, vbi nulla prębenda, aut pręstimonium, seu stipendium huiusmodi deputatum reperitur, prębenda quomodocunque, pręterquam ex causa resignationis, primo vacatura, cui aliud onus imcompatibile iniunctum non sit, ad eum vsum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis ecclesijs nulla, vel non sufficiens prębenda foret, Metropolitanus, vel Episcopus ipse per assignationem fructuum alicuius simplicis beneficij, eiusdem tamen debitis supportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum suæ ciuitatis, & diœcesis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli consilio ita prouideat, vt ipsa sacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, vt quæcunque aliæ lectiones, vel consuetudine, vel quauis alia ratione institutæ, propter id minime prætermittantur. Ecclesiæ vero, quarum annui prouentus tenues fuerint, & vbi tam exigua est Cleri

c. quia & c. fi. de mag. & infra sess. 23. de refor. c. 18.

infra sess. 24. c. 15. de refor.

Cleri, & populi multitudo, vt theologiæ lectio in eis commode haberi non possit, saltem magistrum habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, aliosque scholares pauperes grammaticam gratis doceat; vt deinceps ad ipsa sacræ Scripturæ studia, annuente Deo, transire possint. ideoq; illi magistro grammatices vel alicuius simplicis beneficij fructus, quos tamdiu percipiat, quãdiu in docendo perstiterit, assignentur; dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio: vel ex capitulari, vel Episcopali mensa condigna aliqua merces persoluatur: vel alias Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ ecclesiæ, & diœcesi accõmodam; ne pia hæc, vtilis, atque fructuosa prouisio quouis quæsito colore negligatur. In monasterijs quoque monachorum, vbi commode fieri queat, etiam lectio sacræ Scripturæ habeatur. qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc vt Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs compellant. In conuentibus vero aliorum Regularium, in quibus studia commode vigere possunt, sacræ Scripturæ lectio similiter habeatur: quæ lectio à Capitulis generalibus, vel prouincialibus assignetur dignioribus magistris. In gymnasijs etiam publicis, vbi tam honorifica, & ceterorum omniũ maxime necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & caritate ad Catholicæ fidei defensionem, & incrementum, sanæque doctrinæ conseruationem, & propagationem instituatur, &, vbi instituta foret, & negligeretur, restituatur. Et, ne sub specie pietatis impietas disseminetur; statuit

Conc. Constantinop. 6. ca. 5. cũ alleg. a me ĩ trac. de priu. schol. priu. 88 c. I. & c. quia de mag. Conc. Lateran. sub Alex. 3. ca. 18. & sub Inn. 3. ca. 11. & Infra sess. 23. ca. 18. de refor. cle. ne in agro de stu mon. c. 8. de mag.

c. 2. de mag.

tuit eadem ſancta Synodus, neminem ad huiuſmodi lectionis officium tam publice, quam priuatim admittẽdum eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci dę vita, moribus, & ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in clauſtris monachorum non intelligatur. Docentes vero ipſam ſacram Scripturam, dum publice in ſcholis docuerint, & ſcholares, qui in ipſis ſcholis ſtudent, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum ſuorum, in abſentia a iure communi conceſſis, plene gaudeant, & fruantur.

c.fin. de mag. cum alleg in meo tract. de priu.ſch. priu. 98.

Caput II.

Infra ſeſſ.24. ca.4. de refor.

QVia vero Chriſtianæ Reipublicæ non minus neceſſaria eſt prædicatio Euangelij, quam lectio; & hoc eſt præcipuum Epiſcoporum munus; ſtatuit, & decreuit eadem ſancta Synodus, omnes Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & omnes alios eccleſiarum Prælatos teneri per ſe ipſos, ſi legitime impediti non fuerint, ad prædicandum ſanctum Ieſu Chriſti Euangelium. Si vero contigerit Epiſcopos: & alios prædictos legitimo detineri impedimento; iuxta formam generalis Concilij viros idoneos aſſumere teneantur ad huiuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempſerit, diſtrictæ ſubiaceat vltioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicunque Parochiales, vel alias curam animarum habentes, eccleſias quocunque modo obtinent, per ſe, vel alios idoneos, ſi legitime impediti fuerint, diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſollemnibus plebes ſibi commiſſas pro ſua & earum

Conc. Cart.4. c.20. Conc.Magũ. can. 25. Cõc. Rhemen. c 14. & 15. c. epiſcopus il terzo. 88. diſt. 1. ſeſſ.24. c.4. de refor. Conc. Lateran. ſub Inn 3. ca. 10 c. inter cetera. de off. ordin.

Conc. Conſtã inop.6. c.8 c. xiii. §. habe.

earum capacitate pascãt salutaribus verbis; docẽdo, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem; annunciandoq́; eis cum breuitate & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat; vt pœnam æternam euadere, & cœlestem gloriam consequi valeant. Id vero si quis eorum præstare negligat, etiam si ab Episcopi iurisdictione quauis ratione exemptum se esse prætenderet; etiam si ecclesiæ quouis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monasterio, etiam extra diœcesim existenti, forsan annexæ, vel vnitæ, modo re ipsa in diœcesi sint, prouida pastoralis Episcoporum sollicitudo non desit; ne illud impleatur; Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque vbi ab Episcopo moniti trium mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras ecclesiasticas, seu alias ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur, ita vt etiam, si ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persoluatur, donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat.

tur etiam, & ver. sig. Conc. Later. vltimũ sess. 11

Hiere. thrẽ. 4

Si quæ vero parochiales ecclesiæ reperiantur subiectæ monasterijs in nulla diœcesi existentibus; si Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint; a Metropolitanis, in quorum prouincijs diœceses ipsæ sitæ sunt, tanquam, quo ad hoc, Sedis Apostolicæ delegatis, compellantur. neque huius decreti executionem consuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, siue recursus impedire valeat, quousque desuper a competenti iudice, qui summarie, & sola facti veritate inspecta procedat, cognitum, & decisum fuerit. Regulares vero cuiuscunque ordinis, nisi a suis Superioribus de

Concil. Later. vltimum. sess. 11. de modo præd.

de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in eccleſiis ſuorum Ordinum, prædicare nō poſſint: cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In eccleſijs vero, quæ ſuorum ordinum non ſunt, vltra licentiam ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur; ſine qua in ipſis eccleſijs nō ſuorum ordinum nullo modo prędicare poſſint. ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant.

c excommunicamus, §. quia vero de hære. infra ſeſſ. 24. c. 4. de refor & c. non liceat, 92. diſt. ad Roma. 10.

Si vero, quod abſit, prædicator errores, aut ſcandala diſſeminauerit in populum, etiam ſi in monaſterio ſui, vel alterius ordinis prædicet; Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quod ſi hæreſes prædicauerit; cō tra eum ſecundum iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat; etiam ſi prædicator ipſe generali, vel ſpeciali priuilegio exemptum ſe eſſe prętenderet. quo caſu Epiſcopus auctoritate Apoſtolica, & tanquam Sedis apoſtolicæ delegatus procedat. Curēt autem Epiſcopi, ne quis prædicator vel ex falſis informationibus, vel alias calumnioſe vexetur, iuſtamve de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caueant præterea Epiſcopi, ne aliquem vel eorum, qui cum ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam religionum ſuarum viuunt; vel Presbyterorum ſæcularium, niſi ipſis noti ſint, & moribus atque doctrina probati, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu in ſua ciuitate, vel diœceſi prędicare permittant, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſulatur; a qua priuilegia huiuſmodi

niſi

nisi tacita veritate, & expresso mendacio ab indignis extorqueri verisimile non est.

Quæstores vero eleemosynarij, qui etiam quæstuarij vulgo dicuntur, cuiuscunque conditionis existant, nullo modo nec per se, nec per alium prædicare præsumant; & contra facientes ab Episcopis, & Ordinarijs locorum, priuilegijs quibuscunque non obstantibus, opportunis remedijs omnino arceantur.

Conc. Later. sub Inn. 3. ca. 62. c. cum ex eo de pœnité. & remiss. clem. abusionib. eo. tit. infra sess. 21. de refor. ca. 9. c. vt officiũ. §. compescendi. de hære. in 6.

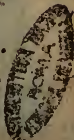
Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse die Iouis, feria quinta post festum [beati] Iacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem XIII. *mensis Ian.* M D XLVII.

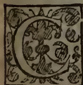
SESSIO VI.

Celebrata die XIII. mensis Ian. M D XLVII.

Decretum de Iustificatione.

PROŒMIVM.

VM hoc tempore, non sine multarum animarum iactura, & graui ecclesiasticæ vnitatis detrimento, erronea quædam disseminata sit de iustificatione doctrina: ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarum salutem, sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in

Spiritu

Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Christo Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, diuina prouidentia Papæ Tertij, Reuerendiſſimis Dominis, Dominis, Io. Maria Epiſcopo Præneſtino, de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Hieruſalem Presbytero, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis; exponere intendit omnibus Chriſti fidelibus veram ſanamq; doctrinam ipſius iuſtificationis, quam Sol iuſtitiæ Chriſtus Ieſus fidei noſtræ auctor, & conſummator, docuit, Apoſtoli tradiderunt, & catholica Eccleſia, Spiritu ſancto ſuggerente, perpetuo retinuit; diſtrictius inhibendo, ne deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præſenti decreto ſtatuitur, ac declaratur.

De naturæ, & legis ad iuſtificādos homines imbecillitate. Cap. 1.

PRimum declarat ſancta Synodus, ad iuſtificationis doctrinam probe, & ſincere intelligendam, oportere, vt vnuſquiſque agnoſcat, & fateatur, quod cum omnes homines in præuaricatione Adæ innocentiam perdidiſſent; facti immundi, &, vt Apoſtolus inquit, natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali expoſuit, vſque adeo ſerui erant peccati, & ſub poteſtate Diaboli ac mortis, vt non modo gentes per vim naturæ, ſed ne iudæi quidem per ipſam etiam litteram legis Moyſi, inde liberari, aut ſurgere poſſent; tametſi in eis liberum arbitrium minime extinctū eſſet, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

Aug. Tom. I. lib. 5. confeſ. c. 9. I. Cor. 15. Rom 5. Ephe. 2. ſupra ſeſſ. 5. in prin. Rom. 2. & 3.

De

De dispensatione, & mysterio aduentus Christi. *Cap.* II.

QVo factum est, vt cælestis pater, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, Christum Iesum, filium suum, & ante legem, & legis tempore multis sanctis Patribus declaratū, ac promissum, cum venit beata illa plenitudo tēporis, ad homines miserit; vt & Iudæos, qui sub lege erant, redimeret; & gentes, quæ nō sectabantur iustitiam, iustitiam apprehēderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris, non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

2. Corin. I. Gen. 49. cum sim. Gal. 4. psal. 2. 88. & 109. Isa. 7. II. & 45. Hiere. 23. Abacuch. 3. Ose. 6. Baruch. 3. I. Reg. 2. Dan. 9. Aug. lib. 7. de Ciui. Dei. c. 32. Tom. 5. Ephes. I. Rom. 3. & 5. Coloss. 2. I. Timo. 2. & 2. Timot. I. c. multiplex. de pęn. distin. I. I. Ioā. 2. eccle. 17. & c. si enim. §. & beatus. de pęn. dist. 2. ps. 102. & 129. 2. Cor. 5. & I. Ioan. 2. infra can. I. Colos. I.

Qui per Christum iustificantur. *Cap.* III.

VErum, etsi ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis eius beneficiū recipiunt, sed ij duntaxat, quibus meritum passionis eius communicatur. nam, sicut reuera homines, nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerentur iniusti; cum ea propagatione, per ipsum dum concipiūtur, propriam iniustitiam contrahant: ita nisi in Christo renascerentur, nunquam iustificarentur; cum ea renascentia per meritum passionis eius gratia, qua iusti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus gratias nos semper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum, transtulitque

in

in regnum filij dilectionis suæ; in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

Insinuatur descriptio iustificationis impij, & modus eius in statu gratiæ. *Cap.* IIII.

Gal.4. Tit.3. Clē.1.de sum. Trin. 1.Cor.15. Io.3. c filius, & c.non dubito, de consec. dist.4. c. debitum cum seq. extra de bapt.

QVibus uerbis iustificationis impij descriptio insinuatur, ut sit translatio ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Iesum Christum, saluatorem nostrum. quæ quidem translatio post Euangelium promulgatum, sine lauacro regenerationis, aut eius uoto fieri non potest, sicut scriptum est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

De necessitate præparationis ad iustificationem in adultis, & unde sit. *Caput* V.

DEclarat præterea, ipsius iustificationis exordium in adultis a Dei per Christum Iesum præueniente gratia sumendum esse, hoc est, ab eius uocatione, qua, nullis eorum existentibus meritis, uocātur; ut, qui per peccata a Deo auersi erāt, per eius excitantem, atque adiuuantem gratiam ad conuertendum se ad suam ipsorum iustificationem, eidē gratiæ libere assentiendo, & cooperando, disponantur: ita vt, tāgente Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem; neque homo ipse nihil omnino agat, inspirationē illam recipiens, quippe qui

infra can.3.

qui illam & abijcere poteſt, neque tamen ſine gratia Dei mouere ſe ad iuſtitiam corām illo libera ſua voluntate poſſit. unde in ſacris litteris, cum dicitur: Conuertimini ad me, & ego conuertar ad uos: libertatis noſtræ admonemur. Cum reſpondemus: Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur: Dei nos gratia præueniri confitemur.

Zacha.1. Ioel. 2. c cõuertimini depen. diſ. 1. Hiere.in ſ. orationis.

Modus preparationis. *Cap.* VI.

DIſponuntur autem ad ipſam iuſtitiam, dum excitati diuina gratia, & adiuti, fidem ex auditu cõcipientes, libere mouentur in Deum, credentes vera eſſe, quę diuinitus reuelata, & promiſſa ſunt; atque illud in primis, a Deo iuſtificari impium per gratiam eius, per redemptionem, quæ eſt in Chriſto Ieſu; & dum peccatores ſe eſſe intelligentes, a diuinæ iuſtitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad conſiderandam Dei miſericordiam ſe conuertendo, in ſpem eriguntur, fidentes Deum ſibi propter Chriſtum propitium fore; illumque, tanquã omnis iuſtitiæ fontem, diligere incipiunt: ac propterea mouentur aduerſus peccata per odium aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eam pænitentiam, quam ante Baptiſmum agi oportet: denique dum proponunt ſuſcipere Baptiſmum, inchoare nouam vitam, & ſeruare diuina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: Accedentem ad Deum oportet credere quia eſt, & quod inquirentibus ſe remunerator ſit. Et, Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, Timor Domini expellit peccatum. Et, Pænitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſq; veſtrum in nomine Ieſu Chriſti, in remiſſio-

Infra cap.14. & ſeſ.14 cap.4. de cõtritione.

Heb. 11. Mar. 2. & Cat.car. 162. 11. & Matt.9. Eccl. 1. Act.2.c. agunt & c.proprie de cõſec.diſ.4.

nem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus sancti. Et, Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, docentes eos seruare quæcunque mandaui uobis. Denique, Præparate corda vestra domino.

Matt. vlt. Lucæ 24. c. prima. c. sequ. & c. proprie. de consec. dist. 4.
1. Regum. 7.

Quid sit iustificatio impij, & quæ eius causæ. Cap. VII.

HAnc dispositionem, seu præparationem iustificatio ipsa cōsequitur; quę nō est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renouatio interioris hominis per uoluntariam susceptionem gratiæ, & donorum. unde homo ex iniusto fit iustus, & ex inimico amicus, ut sit hæres secundum spem vitæ æternæ. Huius iustificationis caussæ sunt, finalis quidem gloria Dei, & Christi, ac vita æterna: efficiens vero, misericors Deus, qui gratuito abluit, & sanctificat signans, & vngens spiritu promissionis sancto; qui est pignus hæreditatis nostræ: meritoria autem, dilectissimus unigenitus suus, Dominus noster, Iesus Christus: qui, cum essemus inimici, propter nimiam caritatem, qua dilexit nos, sua sanctissima passione in ligno crucis nobis iustificationem meruit, & pro nobis Deo patri satisfecit: instrumentalis item, Sacramentum Baptismi; quod est Sacramentum fidei, sine qua nulli unquam contigit iustificatio. demum unica formalis caussa est iustitia Dei; non qua ipse iustus est, sed qua nos iustos facit, qua videlicet ab eo donati, renouamur spiritu mentis nostræ; & non modo reputamur, sed uere iusti nominamur, & sumus, iusti-

Tit. 3.
Ephe. 1.
Ephe. 2.
c. nihil est de consec. dist. 4. c. Soc. est de cō sec. dis 2. Cat. car. 63. 8.

iuſtitiam in nobis recipientes unuſquiſque ſuam ſecundum menſuram, quam Spiritus ſanctus partitur ſingulis prout uult, & ſecundum propriam cuiuſque diſpoſitionem, & cooperationem. quanquam enim nemo poſſit eſſe iuſtus, niſi cui merita paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti communicantur: id tamen in hac impij iuſtificatione fit, dum eiuſdem ſanctiſſimæ paſſionis merito per Spiritum ſanctum caritas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui iuſtificantur, atque ipſis inhæret. unde in ipſa iuſtificatione cum remiſſione peccatorum hęc omnia ſimul infuſa accipit homo per Ieſum Chriſtum, cui inſeritur, fidem, ſpem, & caritatem. nam fides, niſi ad eam ſpes accedat, & caritas, neque unit perfecte cum Chriſto, neque corporis eius uiuum membrum efficit, qua ratione ueriſſime dicitur, Fidem ſine operibus mortuam, & otioſam eſſe. Et, in Chriſto Ieſu neque circuncisionem aliquid ualere, neque præputium, ſed fidem, quæ per caritatem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacramentum ex Apoſtolorum traditione Catechumeni ab eccleſia petunt, cum petunt fidem uitam æternam pręſtantem; quam ſine ſpe, & caritate fides præſtare non poteſt. unde & ſtatim verbum Chriſti audiunt: Si uis ad uitam ingredi, ſerua mandata. Itaque, ueram & Chriſtianam iuſtitiam accipientes, eam ceu primam ſtolam pro illa, quam Adam ſua inobedientia ſibi & nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis donatam, candidam, & immaculatam iubentur ſtatim renati conſeruare, ut eam perferant ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, & habeãt uitam æternam.

c. multiplex de pęni. diſt. 1. c. nec quemquã poſt princ de conſec. diſt. 4.

Philipp. 3.

Rom. 5.

infra can. 10. Conc. Magnit. can. 1. c. fertur & c. ſicut vrgeri. 1. q. 1. & Iac. 2. in fi.

Gal. 5. c. circũciſio & c. firmũ de pęni. diſt. 2. c. 1. § quia vero de Sac. unct. Cath. 7. 13.

Matt. 19. Lucæ 15. c. quo renouari de pęni. diſt. 2. Celeſ. 1. epiſ. 1. c. 4. Rom. 5. Cathe. car. 18. 26 ſup. ſeſſ 5. de pecca. orig. poſt prin.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iustificari. Cap. VIII.

Rom. 3. CVm uero Apostolus dicit, iustificari hominem per fidem, & gratis; ea uerba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesiæ catholicæ consensus tenuit: & expressit; ut scilicet per fidem ideo iustificari dicamur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamentum, & radix omnis iustificationis: sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum eius consortium peruenire: gratis autem iustificari ideo dicamur, quia nihil eorum, quæ iustificationem præcedunt, siue fides, siue opera, ipsam iustificatiõis gratiã promeretur. si enim gratia est, iam non ex operibus: alioquin, ut idem Apostolus inquit, gratia iam non est gratia.

Heb. 11. infra can. 9. Rom. 10. Eph. 2. Tit. 3.

Contra inanem hæreticorum fiduciam. Cap. IX.

Tit. 3. QVamuis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa unquam fuisse peccata, nisi gratis diuina misericordia propter Christum: nemini tamen fiduciam, & certitudinem remissionis peccatorum suorum iactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel dimissa esse dicendum est; cum apud hæreticos, & schismaticos possit esse, immo nostra tempestate sit, & magna contra Ecclesiam catholicam contentione prędicetur uana hæc & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendum est, oportere eos, qui uere

infra can. 12. & 13.

uere iustificati sunt, absq; ulla omnino dubitatione apud semetipsos statuere se esse iustificatos, neminemq; a peccatis absolui, ac iustificari, nisi eum, qui certo credat se absolutum, & iustificatum esse; atq; hac sola fide absolutionem, & iustificationem perfici; quasi qui hoc non credit, de Dei promissis, deq; mortis, & resurrectionis Christi efficacia dubitet. nam sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deq; Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: sic quilibet, dum seipsum, suamq; propriam infirmitatem, & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest; cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum. Infra can. 14.

De acceptæ iustificationis incremento. Cap. X.

SIc ergo iustificati, & amici Dei, ac domestici facti, euntes de virtute in virtutem, renouantur, ut Apostolus inquit, de die in diem: hoc est, mortificando membra carnis suæ, & exhibendo ea arma iustitiæ in sanctificationem, per obseruationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ, in ipsa iustitia, per Christi gratiam accepta, cooperante fide, bonis operibus, crescunt, atq; magis iustificantur, sicut scriptum est: Qui iustus est, iustificetur adhuc. Et iterum: Ne uerearis vsq; ad mortem iustificari. Et rursus: Videtis quoniam ex operibus iustificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc uero iustitiæ incrementũ petit sancta Ecclesia, cũ orat: Da nobis Dñe fidei, spei, & caritatis augmẽtũ.

Psal. 83. infra can. 24. 2 Cor. 4. i 6. Colos. 3. c. cum sanctã de pœn. dist. 2.

Apocal. vlt.

Eccl. 18.

Iac. 2.

De obseruatione mandatorum, deq; illius necessitate, & possibilitate. *Cap.* XI.

NEmo autem, quantumuis iustificatus, liberum se esse ab obseruatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & a Patribus sub anathemate prohibita uoce uti, Dei præcepta homini iustificato ad obseruādum esse impossibilia. nam Deus impossibilia non iubet, sed iubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis; & adiuuat, ut possis. Cuius mandata grauia non sunt; cuius iugum suaue est, & onus leue. qui enim sunt filij Dei, Christum diligunt: qui autem diligunt eū, ut ipsemet testatur, seruant sermones eius. quod utiq; cum diuino auxilio pręstare possunt. licet enim in hac mortali uita, quantūuis sancti, & iusti ī leuia saltē & quotidiana, quæ etiam uenialia dicuntur, peccata quandoque cadant; non propterea desinunt esse iusti. nam iustorum illa vox est & humilis, & uerax: Dimitte nobis debita nostra. quo fit, ut iusti ipsi eo magis se obligatos ad ambulandum in uia iustitiæ sentire debeant, quo liberati iam a peccato, serui autem facti Deo, sobrie, iuste, & pie uiuentes proficere possunt per Christum Iesum: per quem accessum habuerunt in gratiam istam. Deus namq; sua gratia semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. itaq; nemo sibi in sola fide blandiri debet, putās fide sola se hæredem esse cōstitutum, hæreditatēq; consecuturum, etiam si Christo non compatiatur, ut & conglorificetur. nā & Christus ipse,

1. Ioan. 5. Infra can. 18.

Matt. 11. in f.

Ioan. 14. Conc. Aphrica num cap. 81. 82. & 83. Conc. Mileuitanum cap. 7. & 8. & 9.

Matt. 6. Luc. 11 c.c. unum 25. dist. c. adhuc & c. d quotidianis. de pænit. dist. 3.

Tit. 2. infra can. 20.

Philipp. 2. Hebr. 5.

se,ut inquit Apostolus, cùm esset filius Dei, didicit ex iis, quæ passus est, obedientiam; & consummatus, factus est omnibus,obtem perãtibus sibi, causa salutis ęternę.Propterea Apostolus ipse monet iustificatos,dicẽs: Nescitis, quod ij, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit brauium; sic currite, vt comprehendatis.Ego igitur sic curro, non quasi in incertum; sic pugno, non quasi aerem uerberans: sed castigo corpus meum, & in seruitutem redigo: ne forte,cum alijs prædicauerim, ipse reprobus efficiar. Item princeps Apostolorum Petrus: Satagite, vt per bona opera certam uestram uocationem, & electionẽ faciatis. hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. Vnde constat eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduersari,qui dicunt, iustum in omni bono opere saltem venialiter peccare, aut,quod intolerabilius est, pœnas æternas mereri: atq; etiã eos,qui statuunt, in omnibus operibus iustos peccare,si in illis suam ipsorum socordiam excitando,& sese ad currendum in stadio cohortando,cum hoc, ut in primis glorificetur Deus,mercedem quoque intueantur æternam: cum scriptum sit: Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem.& de Mose dicat Apostolus,quod respiciebat in remunerationem.

1.Cor.9. 1.Cor.9. 2.Pet.1. infra can. 25. infra can. 31. Psal. 118. Hebr.11.

Prædestinationis temerariam præsumptionem cauendam esse.
Cap. XII.

NEmo quoque,quamdiu in hac mortalitate uiuit,de arcano diuinæ prædestinationis mysterio usq; adeo pr

infra can. 15. & 16.c. corripiant in 6.24. q.3.

Prouerb.29. ſumere debet, ut certo ſtatuat ſe omnino eſ-
ſe in numero prædeſtinatorum: quaſi uerum
Ezech. 18. Gal 3. eſſet, quod iuſtificatus aut amplius peccare
non poſſit, aut, ſi peccauerit, certam ſibi re-
ſipiſcentiam promittere debeat, nam, niſi ex
ſpeciali reuelatione, ſciri non poteſt, quos
Deus ſibi elegerit.

De perſeuerantiæ munere. Cap. XIII.

Matt.19.& 24 c.ſuggeſtum 7. q.1.& c nõ reuertebatur de pœn.diſtin.2.& infra can. 16. & 22. Ezech. 33. Philipp. 1. 1 .Corint. 8. SImiliter de perſeuerantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: Qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt eum, qui ſtat, ſtatuere, vt perſeueranter ſtet, & eum, qui cadit, reſtituere · nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur: tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, niſi ipſi illius gratiæ defuerint, ſicut cœpit opus bonum, ita perficiet operans uelle, & perficere. Verumtamen qui ſe exiſtimant ſtare, uideant, ne cadant; & cum timore, ac tremore ſalutem ſuam operentur in laboribus, in uigilijs, in eleemoſynis, in orationibus, & oblationibus, in ieiunijs, & caſtitate. formidare enim debent, ſcientes quod in ſpem gloriæ, & nondum in gloriam renati ſunt, de pugna, quæ ſupereſt cum carne, cum mundo, cum diabolo: in qua uictores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent, dicenti: Debitores ſumus non carni, ut ſecundum carnem uiuamus. ſi enim ſecundum carnem uixeritis, morjemini: ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis, uiuetis.

Rom.8.

De

De lapsis, & eorum reparatione. *Cap.* XIIII.

QVi uero ab accepta iustificationis gratia per peccatum exciderunt, rursus iustificari poterunt, cum, excitante Deo per Pęnitentiæ Sacramentum, merito Christi amissam gratiã recuperare procurauerint. hic enim iustificationis modus est lapsis reparatio; quã secundam post naufragiũ deperditæ gratiæ tabulam sancti Patres apte nuncuparunt. Etenim pro ijs, qui post Baptismum in peccata labuntur, Christus Iesus Sacramentum instituit Pænitẽtiæ, cum dixit: Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Vnde docendum est, Christiani hominis pænitentiã post lapsum multo aliam esse a baptismali, eaq; contineri non modo cessationem a peccatis, & eorum detestationem, aut cor contritum, & humiliatum, uerum etiam eorundem sacramentalem Confessionem saltem in uoto, & suo tempore faciendam, & sacerdotalem Absolutionem; itemque Satisfactionem per ieiunia, eleemosynas, orationes, & alia pia spiritualis uitæ exercitia; non quidem pro pæna æterna, quæ uel Sacramento, uel Sacramenti uoto una cum culpa remittitur, sed pro pœnã temporali; quæ, ut sacræ litteræ docent, non tota semper, ut in Baptismo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum sanctum contristauerunt, & templum Dei uiolare non sunt ueriti. De qua pænitentia scriptum est: Memor esto, unde excideris: age pænitentiam, & pri

infra can. 23. & 29. c. firmiter ĩ fi. extra de sum. Tri.

c. secunda post naufragiũ. de pęn. dist. I. Ioã. 20. Matt. 16. c. vt constituerei. 50. dis c. vt euidenter I. q. I. cũ sim. infra sess. 14. de pęn. c. 2. 3. & 4. Psal. 50. c. sacrificium de pęn. dist. I.

Ephe. 4. I. Corin. 3. Apoc. 2. c. quia sanctitas. 50. dis. & c. miror. de pęn. dist. I.

2.Corin.8. Matt.3. & 4. Luc.3. ma opera fac. Et iterum : Quæ ſecundum Deum triſtitia. eſt, pænitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus. Pænitentiam agite, & facite fructus dignos pænitentiæ.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem. Cap. XV.

infra can. 27. Rom.26. ADuerſus etiam hominum quorundam callida ingenia ; qui per dulces ſermones,& benedictiones ſeducunt corda innocentium,aſſerendum eſt non modo infidelitate,per quam & ipſa fides amittitur,ſed etiam quocunque alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides, acceptam 1.Timo.1. iuſtificationis gratiam amitti ; diuinæ legis doctrinã defendendo: quæ a regno Dei non ſolum infideles excludit, ſed & fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, maſculorum concubitores, fures, auaros,ebrioſos; maledicos,rapaces,cęteroſq; omnes,qui letalia committunt peccata; a quibus cum diuinæ gratiæ adiumento abſtinere poſſunt, & pro quibus à Chriſti gratia ſeparantur.

De fructu iuſtificationis,hoc eſt, de merito bonorum operum, deq; ipſius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione iuſtificatis hominibus, ſiue acceptam gratiam perpetuo conſeruauerint, ſiue amiſſam recuperauerint, proponenda ſunt Apoſtoli uer 1.Corin.15. ba : Abundate in omni opere bono,ſcientes, quod

quod labor uester non est inanis in Domino. non enim iniustus est Deus, vt obliuiscatur operis vestri, & dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius. Et, Nolite amittere confidentiam uestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus vsque in finem, & in Deo sperantibus proponenda est uita æterna, & tãquam gratia filijs Dei per Christum Iesum misericorditer promissa; & tanquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda. hæc est enim illa corona iustitiæ, quam post suum certamen, & cursum repositam sibi esse aiebat Apostolus, a iusto iudice sibi reddendam, non solum autem sibi, sed & omnibus, qui diligunt aduentum eius. cum enim ille ipse Christus Iesus tanquam caput in membra, & tanquam uitis in palmites, in ipsos iustificatos iugiter virtutem influat; quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur; & sine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria esse possent; nihil ipsis iustificatis amplius deesse credendum est, quo minus plene illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, diuinæ legi pro huius uitæ statu satisfecisse, & uitam æternam suo etiam tempore, si tamen in gratia decesserint, consequendam uere promeruisse censeantur: cum Christus, Saluator noster, dicat: Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum; sed fiet in eo fons aquæ salientis in uitam æternam. Ita neque propria nostra iustitia, tanquam ex nobis propria statuitur: neq; ignoratur, aut repudiatur iustitia Dei, quę enim iustitia nostra dicitur, quia per eam nobis inhærentem iustificamur; illa

Hebr. 6. & c. non est c. iniustus. de pen. dist. 2.
Hebr. 10. in fi. infra can. 26.
1. Timot. 4.
Io. 15. 1. Cor. 11. Aug. in Homil. sup. Io. 15
Ioan. 4.

eadem Dei est, quia a Deo nobis infunditur per Christi meritum. Neque vero illud omittendum est, quod licet bonis operibus in sacris litteris usque adeo tribuatur, ut etiam qui uni ex minimis suis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Christus eum non esse sua mercede cariturum: & Apostolus testetur, id quod in præsenti est momentaneũ, & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis; absit tamen, ut Christianus homo in se ipso uel confidat, uel glorietur, & non in Domino, cuius tanta est erga omnes homines bonitas, ut eorum uelit esse merita, quę sunt ipsius dona. Et quia in multis offendimus omnes; unusquisque sicut misericordiam, & bonitatem, ita seueritatem, & judicium ante oculos habere debet, neque se ipsum aliquis, etiam si nihil sibi conscius fuerit, iudicare: quoniam omnis hominum uita non humano iudicio examinanda, & iudicanda est, sed Dei: qui illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium: & tunc laus erit vnicuique a Deo, qui, ut scriptum est, reddet unicuiq; secundum opera sua.

Matt.10.in fi. & Mar. 9.circa fi. — 2.Cor.4. — 1.Cor.1.i fin. 2.Cor.10.in fi. Gal.6. Hier.9. — Iac.3. — 1.Cor.4. — Matt.16. Rom.6.

Post hanc catholicam de iustificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter firmiterque receperit, iustificari non poterit, placuit sanctæ Synodo hos canones subiungere, ut omnes sciant, non solum quid tenere, & sequi, sed etiam quid uitare, & fugere debeant.

DE

DE IVSTIFICATIONE.

CANON I.

Si quis dixerit, hominẽ suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ, vel per legis doctrinam fiant, absq; diuina per Iesum Christũ gr͞a posse iustificari corã Deo; anathema sit.

supra cap. 1. & 2. Rom. 3. 1. Corin. 15.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc solum diuinam gratiam per Christum Iesum dari, vt facilius homo iuste viuere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia vtrunque, sed ægre tamen, & difficulter possit; anathema sit.

Conc. Mileuitanum cap 5. Conc Aphricanum cap. 80. & cap vlti. de cons. dis. 4. in can. 4.

CANON III.

Si quis dixerit, sine præueniente Spiritus sancti inspiratione, atq; eius adiutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse, sicut oportet, vt ei iustificationis gratia conferatur; anathema sit.

sup. ca. 5. Rom. 5.

CANON IIII.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinẽdum iustificationis gratiam se disponat, ac præparet, neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque passiue se habere; anathema sit.

sup. can. 3.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum, & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo, immo titulum sine re, figmentũ deniq; a Satana inuectum in Ecclesiam; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, nõ esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera ita,

Ioan. 1. Cõc. Arausicanum circa 6.

ita, ut bona, Deum operari, non permissiue solum, sed etiam proprie, & per se adeo, vt sit proprium eius opus non minus proditio Iudæ, quam uocatio Pauli; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante iustificationem fiunt, quacunque ratione facta sint, uere esse peccata, uel odium Dei mereri, aut, quanto uehementius quis nititur se disponere ad gratiam, tanto eũ grauius peccare; anathema sit.

CANON VIII.

Psal. 17. Luc. 12. & Mar. 9. i fine.

Si quis dixerit, gehennæ metũ, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, uel a peccando abstinemus, peccatum esse, aut peccatores peiores facere; anathema sit.

CANON IX.

Sup. cap. 7. & 8.

Si quis dixerit, sola fide impium iustificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad iustificationis gratiam consequendã cooperetur, & nulla ex parte necesse esse eum suç uoluntatis motu præparari, atque disponi; anathema sit.

CANON X.

Supra cap. 7. Gal. 2. & 3. Eph. I. & 4.

Si quis dixerit, homines sine Christi iustitia, per quam nobis meruit, iustificari, aut ꝑ eã ipsã formaliter iustos esse; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, homines iustificari uel sola imputatione iustitiæ Christi, uel sola peccatorum remissione, exclusa gratia, & caritate, quæ in cordibus eorum per Spiritum sanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua iustificamur, esse tãtum fauorem Dei; anathema sit.

CANON XII.

Sup. cap. 9.

Si quis dixerit, fidem iustificantem nihil aliud

aliud esse, quam fiduciam diuinæ misericordiæ, peccata remittentis propter Christum; uel eam fiduciam solam esse, qua iustificamur; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remissionem peccatorum assequendam necessarium esse, ut credat certo, & absq; ulla hæsitatione propriæ infirmitatis & indispositionis, peccata sibi esse remissa; anathema sit.

CANON XIIII.

Si quis dixerit, hominem a peccatis absolui, ac iustificari ex eo, quod se absolui, ac iustificari certo credat; aut neminem uere esse iustificatum, nisi qui credat se esse iustificatum; & hac sola fide absolutionem, & iustificationem perfici; anathema sit. sup. cap 9.

CANON XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & iustificatum teneri ex fide ad credẽdũ, se certo esse in numero prędestinatorũ; anathema sit. supra cap. 12.

CANON XVI.

Si quis magnum illud vsq; in finem perseuerantiæ donum se certo habiturum absoluta, & ĩfallibili certitudine dixerit; nisi hoc ex speciali reuelatiõe didicerit; anathema sit. sup. cap. 12. & 13. Gal. 3. Eze. 18. Prouer. 29.

CANON XVII.

Si quis iustificationis gratiam nõ nisi prædestinatis ad uitam contingere dixerit; reliquos uero oẽs, qui uocantur, uocari quidem, sed gratiam nõ accipere, utpote diuina potestate prędestinatos ad malum; anathema sit.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini etiam iustificato, & sub gratia cõstituto esse ad obseruandum impossibilia; anathema sit. supra cap. 11. 1. Ioã. 5 Rom. 13. Cathe. car. 221. 35.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum esse in Euangelio

in regnum filij dilectionis suæ ; in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

Insinuatur descriptio iustificationis impij, & modus eius in statu gratiæ.
Cap. IIII.

Gal.4. Tit.3. Clē.1. de sum. Trin. 1.Cor.15. Io.3. c filius, & c. non dubito, de consec. dist.4. c. debitum cum seq. extra de bapt.

QVibus uerbis iustificationis impij descriptio insinuatur, ut sit translatio ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Iesum Christum, saluatorem nostrum. quæ quidem translatio post Euangelium promulgatum, sine lauacro regenerationis, aut eius uoto fieri non potest, sicut scriptum est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

De necessitate præparationis ad iustificationem in adultis, & unde sit.
Caput V.

DEclarat præterea, ipsius iustificationis exordium in adultis a Dei per Christum Iesum præueniente gratia sumendum esse, hoc est, ab eius uocatione, qua, nullis eorum existentibus meritis, uocātur ; ut, qui per peccata a Deo auersi erāt, per eius excitantem, atque adiuuantem gratiam ad conuertendum se ad suam ipsorum iustificationem, eidē gratiæ libere assentiendo, & cooperando, disponantur: ita vt, tāgente Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem ; neque homo ipse nihil omnino agat, inspirationē illam recipiens, quippe

infra can.3.

qui

qui illam & abijcere poteſt, neque tamen ſine gratia Dei mouere ſe ad iuſtitiam corám illo libera ſua voluntate poſſit. unde in ſacris litteris, cum dicitur: Conuertimini ad me, & ego conuertar ad uos: libertatis noſtræ admonemur. Cum reſpondemus: Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur: Dei nos gratia præueniri confitemur.

Zacha. 1. Ioel. 2. c cõuertimini de pœn. diſ. 1. Hiere. in ſ. orationis.

Modus prçparationis. *Cap.* VI.

Disponuntur autem ad ipſam iuſtitiam, dum excitati diuina gratia, & adiuti, fidem ex auditu cõcipientes, libere mouentur in Deum, credentes vera eſſe, quę diuinitus reuelata, & promiſſa ſunt; atque illud in primis, a Deo iuſtificari impium per gratiam eius, per redemptionem, quæ eſt in Chriſto Ieſu; & dum peccatores ſe eſſe intelligentes, a diuinæ iuſtitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad conſiderandam Dei miſericordiam ſe conuertendo, in ſpem eriguntur, fidentes Deum ſibi propter Chriſtum propitium fore; illumque, tanquã omnis iuſtitiæ fontem, diligere incipiunt: ac propterea mouentur aduerſus peccata per odium aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eam pænitentiam, quam ante Baptiſmum agi oportet: denique dum proponunt ſuſcipere Baptiſmum, inchoare nouam vitam, & ſeruare diuina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: Accedentem ad Deum oportet credere quia eſt, & quod inquirentibus ſe remunerator ſit. Et, Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, Timor Domini expellit peccatum. Et, Pænitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſq; ueſtrum in nomine Ieſu Chriſti, in remiſſio-

Infra cap. 14. & ſeſ. 14 cap. 4. de cõtritione.

Heb. 11. Mar. 2. & Cat. car. 162. 11. & Matt. 9. Eccl. 1. Act. 2. c. agunt & c. proprie de cõſec. diſ. 4.

nem peccatorum veſtrorum, & accipietis donum Spiritus ſancti. Et, Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, docentes eos ſeruare quæcunque mandaui uobis. Denique, Præparate corda veſtra domino.

Matt. vlt. Lucæ 24. c. prima. c. ſequa. & c. proprie. de conſec. diſt. 4. 1. Regum. 7.

Quid ſit iuſtificatio impij, & quæ eius cauſæ. Cap. VII.

HAnc diſpoſitionem, ſeu præparationem iuſtificatio ipſa cõſequitur; quę nõ eſt ſola peccatorum remiſſio, ſed & ſanctificatio, & renouatio interioris hominis per uoluntariam ſuſceptionem gratiæ, & donorum. unde homo ex iniuſto fit iuſtus, & ex inimico amicus, ut ſit hæres ſecundum ſpem vitæ æternæ. Huius iuſtificationis cauſſæ ſunt, finalis quidem gloria Dei, & Chriſti, ac vita æterna: efficiens vero, miſericors Deus, qui gratuito abluit, & ſanctificat ſignans, & vngens ſpiritu promiſſionis ſancto; qui eſt pignus hæreditatis noſtræ: meritoria autem, dilectiſſimus unigenitus ſuus, Dominus noſter, Ieſus Chriſtus: qui, cum eſſemus inimici, propter nimiam caritatem, qua dilexit nos, ſua ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nobis iuſtificationem meruit, & pro nobis Deo patri ſatiſfecit: inſtrumentalis item, Sacramentum Baptiſmi; quod eſt Sacramentum fidei, ſine qua nulli unquam contigit iuſtificatio. demum unica formalis cauſſa eſt iuſtitia Dei; non qua ipſe iuſtus eſt, ſed qua nos iuſtos facit, qua videlicet ab eo donati, renouamur ſpiritu mentis noſtræ; & non modo reputamur, ſed uere iuſti nominamur, & ſumus, iuſti-

Tit. 3.

Ephe. 1.
Ephe. 2.

c. nihil eſt de conſec. diſt. 4. c. Soc. eſt de cõſec. diſt 2. Cat. car. 63 8.

iuſtitiam in nobis recipientes unuſquiſque ſuam ſecundum menſuram, quam Spiritus ſanctus partitur ſingulis prout uult, & ſecundum propriam cuiuſque diſpoſitionem, & cooperationem. quanquam enim nemo poſſit eſſe iuſtus, niſi cui merita paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti communicantur: id tamen in hac impij iuſtificatione fit, dum eiuſdem ſanctiſſimæ paſſionis merito per Spiritum ſanctum caritas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui iuſtificantur, atque ipſis inhæret. unde in ipſa iuſtificatione cum remiſſione peccatorum hęc omnia ſimul infuſa accipit homo per Ieſum Chriſtum, cui inſeritur, fidem, ſpem, & caritatem. nam fides, niſi ad eam ſpes accedat, & caritas, neque unit perfecte cum Chriſto, neque corporis eius uiuum membrum efficit, qua ratione ueriſſime dicitur, Fidem ſine operibus mortuam, & otioſam eſſe. Et, in Chriſto Ieſu neque circuncisionem aliquid ualere, neque præputium, ſed fidem, quæ per caritatem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacramentum ex Apoſtolorum traditione Cathechumeni ab eccleſia petunt, cum petunt fidem uitam æternam pręſtantem; quam ſine ſpe, & caritate fides præſtare non poteſt. unde & ſtatim verbum Chriſti audiunt: Si uis ad uitam ingredi, ſerua mandata. Itaque, ueram & Chriſtianam iuſtitiam accipientes, eam ceu primam ſtolam pro illa, quam Adam ſua inobedientia ſibi & nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis donatam, candidam, & immaculatam iubentur ſtatim renati conſeruare, ut eam perferant ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, & habeāt uitam æternam.

c. multiplex de pęni. diſt. I. c. nec quemquā poſt princ de conſec. diſt. 4.

Philipp. 3.

Rom. 5.

infra can. 10. Conc. Magnit. can. 1. c. fertur & c. ſicut vrgeri. 1. q. 1. & Iac. 2. in fi.

Gal. 5. c. circūciſio & c. firmū de pęn. diſt. 2. c. 1. S quia vero de Sac. unct. Cath. 7. 13.

Matt. 19. Lucæ 15. c. qūo renouari de pęni. diſt. 2. Celeſ. 1. epiſ. 1. c. 4. Rom. 5. Cathe. car. 18. 26 ſup. ſeſſ. 5. de pecca. orig. poſt prin.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iustificari. Cap. VIII.

Rom. 3. CVm uero Apostolus dicit, iustificari hominem per fidem, & gratis; ea uerba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesiæ catholicæ consensus tenuit: & expressit; ut scilicet per fidem ideo iustificari dicamur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamentum, & radix omnis iustificationis: sine qua impossibile
Heb. 11. est placere Deo, & ad filiorum eius consortium
infra can. 9. peruenire: gratis autem iustificari ideo dicamur, quia nihil eorum, quæ iustificationem præcedunt, siue fides, siue opera, ipsam iustificatiōis gratiã promeretur. si enim
Rom. 10. Eph. 2. Tit. 3. gratia est, iam non ex operibus: alioquin, ut idem Apostolus inquit, gratia iam non est gratia.

Contra inanem hæreticorum fiduciam. Cap. IX.

Tit. 3. QVamuis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa unquam fuisse peccata, nisi gratis diuina misericordia propter Christum: nemini tamen fiduciam, & certitudinem remis-
infra can. 12. & 13. sionis peccatorum suorum iactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel dimissa esse dicendum est; cum apud hæreticos, & schismaticos possit esse, immo nostra tempestate sit, & magna contra Ecclesiam catholicam contentione prędicetur uana hæc & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendum est, oportere eos, qui uere

uere iustificati sunt, absq; ulla omnino dubitatione apud semetipsos statuere se esse iustificatos, neminemq; a peccatis absolui, ac iustificari, nisi eum, qui certo credat se absolutum, & iustificatum esse; atq; hac sola fide absolutionem, & iustificationem perfici; quasi qui hoc non credit, de Dei promissis, deq; mortis, & resurrectionis Christi efficacia dubitet. nam sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deq; Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: sic quilibet, dum seipsum, suamq; propriam infirmitatem, & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest; cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum. Infra can. 14.

De acceptæ iustificationis incremento. Cap. X.

SIc ergo iustificati, & amici Dei, ac domestici facti, euntes de virtute in virtutem, renouantur, ut Apostolus inquit, de die in diem: hoc est, mortificando membra carnis suæ, & exhibendo ea arma iustitiæ in sanctificationem, per obseruationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ, in ipsa iustitia, per Christi gratiam accepta, cooperante fide, bonis operibus, crescunt, atq; magis iustificantur, sicut scriptum est: Qui iustus est, iustificetur adhuc. Et iterum: Ne uerearis vsq; ad mortem iustificari. Et rursus: Videtis quoniam ex operibus iustificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc uero iustitiæ incrementũ petit sancta Ecclesia, cũ orat: Da nobis Dñe fidei, spei, & caritatis augmẽtũ. Psal. 83. infra can. 24. 2 Cor. 4. in fi. Colos. 3. c. cum sanctã de pœn. dist. 2. Apocal. vlt. Eccl. 18. Iac. 2.

De obseruatione mandatorum, deq́; illius necessitate, & possibilitate. Cap. XI.

1. Ioan. 5. infra can. 18.
Matt. 11. in fi.
Ioan. 14. Conc. Aphrica num cap. 81. 82. & 83. Conc. Mileuitanum cap. 7. 8. & 9.

NEmo autem, quantumuis iustificatus, liberum se esse ab obseruatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & a Patribus sub anathemate prohibita uoce uti, Dei præcepta homini iustificato ad obseruãdum esse impossibilia. nam Deus impossibilia non iubet, sed iubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis; & adiuuat, ut possis. Cuius mandata grauia non sunt; cuius iugum suaue est, & onus leue. qui enim sunt filij Dei, Christum diligunt: qui autem diligunt eũ, utipsemet testatur, seruant sermones eius. quod vtiq; cum diuino auxilio præstare possunt. licet enim in hac mortali uita, quantũuis sancti, & iusti ĩ leuia saltẽ & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant; non propterea desinunt esse iusti. nam iustorum illa vox est & humilis, & uerax: Dimitte nobis debita nostra. quo fit, vt iusti ipsi eo magis se obligatos ad ambulandum in uia iustitiæ sentire debeant, quo liberati iam a peccato, serui autem facti Deo, sobrie, iuste, & pie viuentes proficere possunt per Christum Iesum: per quem accessum habuerunt in gratiam istam. Deus namq; sua gratia semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. itaq; nemo sibi in sola fide blandiri debet, putãs fide sola se hæredem esse cõstitutum, hæreditatẽq; consecuturum, etiam si Christo non compatiatur, vt & conglorificetur. nã & Christus ipse,

Matt. 6. Lucæ 11. c. c. unum 25. dist. c. adhuc & c. quotidianis. de pæ nit. dist. 3.
Tit. 2. infra can. 20.
Philipp. 2. Hebr. 5.

ſe, ut inquit Apoſtolus, cùm eſſet filius Dei, didicit ex iis, quæ paſſus eſt, obedientiam; & conſummatus, factus eſt omnibus, obtemperãtibus ſibi, cauſa ſalutis ęternę. Propterea Apoſtolus ipſe monet iuſtificatos, dicẽs: Neſcitis, quod ij, qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed unus accipit brauium; ſic currite, vt comprehendatis. Ego igitur ſic curro, non quaſi in incertum; ſic pugno, non quaſi aerem uerberans: ſed caſtigo corpus meum, & in ſeruitutem redigo: ne forte, cum alijs prædicauerim, ipſe reprobus efficiar. Item princeps Apoſtolorum Petrus: Satagite, vt per bona opera certam ueſtram uocationem, & electionẽ faciatis. hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. Vnde conſtat eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduerſari, qui dicunt, iuſtum in omni bono opere ſaltem venialiter peccare, aut, quod intolerabilius eſt, pœnas æternas mereri: atq; etiã eos, qui ſtatuunt, in omnibus operibus iuſtos peccare, ſi in illis ſuam ipſorum ſocordiam excitando, & ſeſe ad currendum in ſtadio cohortando, cum hoc, ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam: cum ſcriptum ſit: Inclinaui cor meum ad faciendas iuſtificationes tuas propter retributionem. & de Moſe dicat Apoſtolus, quod reſpiciebat in remunerationem.

1.Cor.9. 1.Cor.9. 2.Pet.1. infra can. 25. infra can. 31. Pſal. 118. Hebr.11.

Prædeſtinationis temerariam præſumptionem cauendam eſſe.
Cap. XII.

NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate uiuit, de arcano diuinæ prædeſtinationis myſterio uſq; adeo pręſumere

infra can. 15. & 16.c. corripiant in ſi.24. q.3.

De lapsis, & eorum reparatione. Cap. XIIII.

QVi uero ab accepta iustificationis gratia per peccatum exciderunt, rursus iustificari poterunt, cum, excitante Deo per Pęnitentiæ Sacramentum, merito Christi amissam gratiã recuperare procurauerint. hic enim iustificationis modus est lapsis reparatio; quã secundam post naufragiũ deperditæ gratiæ tabulam sancti Patres apte nuncuparunt. Etenim pro ijs, qui post Baptismum in peccata labuntur, Christus Iesus Sacramentum instituit Pænitẽtiæ, cum dixit: Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Vnde docendum est, Christiani hominis pænitentiã post lapsum multo aliam esse a baptismali, eaq; contineri non modo cessationem a peccatis, & eorum detestationem, aut cor contritum, & humiliatum, uerum etiam eorundem sacramentalem Confessionem saltem in uoto, & suo tempore faciendam, & sacerdotalem Absolutionem; itemque Satisfactionem per ieiunia, eleemosynas, orationes, & alia pia spiritualis uitæ exercitia; non quidem pro pæna æterna, quæ uel Sacramento, uel Sacramenti uoto una cum culpa remittitur, sed pro pœna temporali; quæ, ut sacræ litteræ docent, non tota semper, ut in Baptismo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum sanctum contristauerunt, & templum Dei uiolare non sunt ueriti. De qua pænitentia scriptum est: Memor esto, unde excideris: age pænitentiam, & pri-

infra can. 23. & 29.
c. firmiter i̊ sũ. extra de sum. Tri.

c. secunda post naufragiũ. de pęn. dist. 1.
Ioã. 20. Matt. 16. c. vt constitueret. 50. dist.
c. vt euidenter 1. q. 1. cũ sim. infra sess. 14. de pęn. c. 2. 3. & 4.
Psal. 50. c. sacrificium de pęn. dist. 1.

Ephe. 4.
1. Corin. 3.
Apoc. 2. c. quia sanctitas. 50. dist. & c. miror. de pęn. dist. 1.

2.Corin.8. Matt.3. & 4. Luc.3. ma opera fac. Et iterum: Quæ ſecundum Deum triſtitia eſt, pænitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus. Pænitentiam agite, & facite fructus dignos pænitentiæ.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem. Cap. XV.

infra can. 27. Rom.26. ADuerſus etiam hominum quorundam callida ingenia, qui per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocentium, aſſerendum eſt non modo infidelitate, per quam & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocunque alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides, acceptam
1. Timo. 1. iuſtificationis gratiam amitti; diuinæ legis doctrinã defendendo: quæ a regno Dei non ſolum infideles excludit, ſed & fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, maſculorum concubitores, fures, auaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, cęteroſq; omnes, qui letalia committunt peccata; a quibus cum diuinæ gratiæ adiumento abſtinere poſſunt, & pro quibus à Christi gratia ſeparantur.

De fructu iuſtificationis, hoc eſt, de merito bonorum operum, deq; ipſius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione iuſtificatis hominibus, ſiue acceptam gratiam perpetuo conſeruauerint, ſiue amiſſam recuperauerint, proponenda ſunt Apoſtoli uer-
1. Corin.15. ba: Abundate in omni opere bono, ſcientes, quod

quod labor uester non est inanis in Domino. non enim iniustus est Deus, vt obliuiscatur operis vestri, & dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius. Et, Nolite amittere confidentiam uestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus vsque in finem, & in Deo sperantibus proponenda est uita æterna, & tãquam gratia filijs Dei per Christum Iesum misericorditer promissa; & tanquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda. hæc est enim illa corona iustitiæ, quam post suum certamen, & cursum repositam sibi esse aiebat Apostolus, a iusto iudice sibi reddendam, non solum autem sibi, sed & omnibus, qui diligunt aduentum eius. cum enim ille ipse Christus Iesus tanquam caput in membra, & tanquam uitis in palmites, in ipsos iustificatos iugiter virtutem influat; quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur; & sine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria esse possent; nihil ipsis iustificatis amplius deesse credendum est, quo minus plene illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, diuinæ legi pro huius uitæ statu satisfecisse, & uitam æternam suo etiam tempore, si tamen in gratia decesserint, consequendam uere promeruisse censeantur: cum Christus, Saluator noster, dicat: Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum; sed fiet in eo fons aquæ salientis in uitam æternam. Ita neque propria nostra iustitia, tanquam ex nobis propria statuitur: neq; ignoratur, aut repudiatur iustitia Dei, quę enim iustitia nostra dicitur, quia per eam nobis inhærentem iustificamur; illa

Hebr. 6. & c. non est c. iniustus. de pen. dist. 2.
Hebr. 10. in fi. infra can. 26.
1. Timot. 4.
Io. 15. 1. Cor. 11. Aug. in Homil. sup. fo. 15
Ioan. 4.

eadem Dei est, quia a Deo nobis infunditur
Matt.10.in fi. & Mar. 9.circa fi. per Christi meritum. Neque vero illud omittendum est, quod licet bonis operibus in sacris litteris usque adeo tribuatur, ut etiam qui uni ex minimis suis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Christus eum non esse sua mercede cariturum: &
2.Cor.4. Apostolus testetur, id quod in præsenti est momentaneũ, & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis;
1.Cor.1.i fin. 2.Cor.10.in fi. Gal.6. Hier.9. absit tamen, ut Christianus homo in se ipso uel confidat, uel glorietur, & non in Domino, cuius tanta est erga omnes homines bonitas, ut eorum uelit esse merita, quę sunt ipsius dona. Et quia in multis
Iac.3. offendimus omnes; unusquisque sicut misericordiam, & bonitatem, ita seueritatem, & judicium ante oculos habere debet, neque se ipsum aliquis, etiam si nihil sibi conscius fuerit, iudicare: quoniam omnis hominum uita non humano iudicio examinanda, &
1.Cor.4. iudicanda est, sed Dei: qui illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium: &
Matt.16. Rom.6. tunc laus erit vnicuique a Deo, qui, ut scriptum est, reddet unicuiq; secundum opera sua.

Post hanc catholicam de iustificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter firmiterque receperit, iustificari non poterit, placuit sanctæ Synodo hos canones subiungere, ut omnes sciant, non solum quid tenere, & sequi, sed etiam quid uitare, & fugere debeant.

DE IVSTIFICATIONE.

CANON I.

Si quis dixerit, hominē suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ, vel per legis doctrinam fiant, absq; diuina per Iesum Christū grā posse iustificari corā Deo; anathema sit. supra cap. I. & 2. Rom. 3. I. Corin. 15.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc solum diuinam gratiam per Christum Iesum dari, vt facilius homo iuste viuere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia vtrunque, sed ægre tamen, & difficulter possit; anathema sit. Conc. Mileuitanum cap 5. Conc Aphricanum cap. 80. & cap viii. de consf. dist. 4. in can. 4.

CANON III.

Si quis dixerit, sine præueniente Spiritus sancti inspiratione, atq; eius adiutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse, sicut oportet, vt ei iustificationis gratia conferatur; anathema sit. sup. ca. 5. Rom. 5.

CANON IIII.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinēdum iustificationis gratiam se disponat, ac præparet, neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque passiue se habere; anathema sit. sup. can. 2.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum, & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo, immo titulum sine re, figmentū deniq; a Satana inuectum in Ecclesiam; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, nō esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera ita, Ioan. I. Cōc. Arausicanum circa 6.

ita, ut bona, Deum operari, non permiſſiue ſolum, ſed etiam proprie, & per ſe adeo, vt ſit proprium eius opus non minus proditio Iudæ, quam uocatio Pauli; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante iuſtificationem fiunt, quacunque ratione facta ſint, uere eſſe peccata, uel odium Dei mereri, aut, quanto uehementius quis nititur ſe diſponere ad gratiam, tanto eũ grauius peccare; anathema ſit.

CANON VIII.

Pſal. 37. Lucæ 12. & Mar. 9. in fine.

Si quis dixerit, gehennæ metũ, per quem ad miſericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, uel a peccando abſtinemus, peccatum eſſe, aut peccatores peiores facere; anathema ſit.

CANON IX.

Sup. cap. 7. & 8.

Si quis dixerit, ſola fide impium iuſtificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad iuſtificationis gratiam conſequendã cooperetur, & nullã ex parte neceſſe eſſe eum ſuę uoluntatis motu præparari, atque diſponi; anathema ſit.

CANON X.

Supra cap. 7. Gal. 2. & 3. Eph. 1. & 4.

Si quis dixerit, homines ſine Chriſti iuſtitia, per quam nobis meruit, iuſtificari, aut p eã ipsã formaliter iuſtos eſſe; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, homines iuſtificari uel ſola imputatione iuſtitiæ Chriſti, uel ſola peccatorum remiſſione, excluſa gratia, & caritate, quæ in cordibus eorum per Spiritum ſanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua iuſtificamur, eſſe tãtum fauorem Dei; anathema ſit.

CANON XII.

Sup. cap. 9.

Si quis dixerit, fidem iuſtificantem nihil aliud

aliud esse, quam fiduciam diuinæ misericordiæ, peccata remittentis propter Christum; uel eam fiduciam solam esse, qua iustificamur; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remissionem peccatorum assequendam necessarium esse, ut credat certo, & absq; ulla hæsitatione propriæ infirmitatis & indispositionis, peccata sibi esse remissa; anathema sit.

CANON XIIII.

Si quis dixerit, hominem a peccatis absolui, ac iustificari ex eo, quod se absolui, ac iustificari certo credat; aut neminem uere esse iustificatum, nisi qui credat se esse iustificatum; & hac sola fide absolutionem, & iustificationem perfici; anathema sit. sup. cap 9.

CANON XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & iustificatum teneri ex fide ad credēdū, se certo esse in numero prędestinatorū; anathema sit. supra cap. 12.

CANON XVI.

Si quis magnum illud vsq; in finem perseuerantiæ donum se certo habiturum absoluta, & īfallibili certitudine dixerit; nisi hoc ex speciali reuelatiōe didicerit; anathema sit. sup. cap. 12. & 13. Gal. 3. Eze. 18. Prouer. 29.

CANON XVII.

Si quis iustificationis gratiam nō nisi prædestinatis ad uitam contingere dixerit; reliquos uero oēs, qui uocantur, uocari quidem, sed gratiam nō accipere, utpote diuina potestate prędestinatos ad malum; anathema sit.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini ēt iustificato, & sub gratia cōstituto esse ad obseruandum impossibilia; anathema sit. supra cap. 11. 1. Ioā. 5 Rom. 13. Cathe. cat. 221. 35.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum esse in

Euangelio

Euangelio præter fidem, cetera esse indifferentia, neq; præcepta, neque prohibita, sed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos; anathema sit.

supra cap.11.

CANON XX.

Si quis hominem iustificatum, & quantumlibet perfectum dixerit nõ teneri ad obseruantiam mandatorum Dei, & Ecclesiæ, sed tantum ad credendum; quasi vero Euangelium sit nuda, & absoluta promissio vitæ æternæ, sine conditione obseruationis mandatorum; anathema sit.

CANON XXI.

Conc. can.220 18.

Si quis dixerit, Christum Iesum a Deo hominibus datum fuisse, vt redemptorem, cui fidant, non etiam, vt legislatorẽ, cui obediant; anathema sit.

CANON XXII.

supra can. 13.

Si quis dixerit, iustificatum, vel sine speciali auxilio Dei, in accepta iustitia pseuerare posse, vel cum eo non posse; anathema sit.

CANON XXIII.

supra cap. 14.

Si quis hominem semel iustificatum dixerit amplius peccare non posse, neque gratiam amittere, atque ideo eum, qui labitur, & peccat, nunquam vere fuisse iustificatum, aut contra, posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia, vitare, nisi ex speciali Dei priuilegio, quemadmodum de beata Virgine tenet Ecclesia; anathema sit.

CANON XXIIII.

supra cap. 10.

Si quis dixerit, iustitiam acceptam non conseruari, atq; etiam augeri coram Deo per bona opera: sed opera ipsa fructus solummodo, & signa esse iustificationis adeptę, nõ autem ipsius augẽdæ causam; anathema sit.

CANON XXV.

supra cap.11. in fi.

SI quis in quolibet bono opere iustum saltem

falsem venialiter peccare dixerit, aut, quod intolerabilius est, mortaliter, atq; ideo pœnas æternas mereri; tantúmq; ob id non dānari, quia Deus ea opera non imputet ad dānationem; anathema sit.

CANON XXVI.

Si quis dixerit, iustos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & sperare æternam retributionē a Deo per eius misericordiam, & Iesu Christi meritum, si bene agēdo, & diuina mandata custodiendo vsque in finem perseuerauerint; anathema sit. supra cap. 16.

Mat. 19. & 24.

CANON XXVII.

Si quis dixerit, nullum esse mortale peccatum, nisi infidelitatis, aut nullo alio, quantumuis graui, & enormi, præterquam infidelitatis, peccato semel acceptam gratiā amitti; anathema sit. supra cap. 15

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amissa per peccatū gratia simul & fidē semper amitti; aut fidem, quæ remanet, non esse veram fidem, licet non sit viua; aut eum, qui fidem sine caritate habet, non esse Christianum; anathema sit. supra cap. 14.

CANON XXIX.

Si quis dixerit, eum, qui post Baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere; aut posse quidē, sed sola fide amissam iustitiam recuperare sine Sacramento Pœnitentiæ, prout sancta Romana, & vniuersalis Ecclesia, a Christo domino, & eius Apostolis edocta, hucusque professa est, seruauit, & docuit; anathema sit. inf. ses. 14. c. 15. de pœnit.

CANON XXX.

Si quis post acceptam iustificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit,

rit, vt nullus remaneat reatus pœnæ tēporalis exoluendæ vel in hoc sæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequā ad regna cęlorum aditus patere possit; anathema sit.

infra sess. 25. in prin.

CANON XXXI.

Sup. ca. 11. in fi.

Si qs dixerit, iustificatū peccare, dū intuitu ęternę mercedis bñ operať; anathema sit.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis iustificati bona opera ita esse dona Dei, vt non sint etiā bona ipsius iustificati merita; aut, ipsum iustificatum bonis operibus, quæ ab eo p Dei gratiā, & Iesu Christi meritū, cuius viuū mēbrū est, fiunt, non vere mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vitæ æternæ, si tamē in gratia decesserit, consecutionē, atq; etiam gloriæ augmentum; anathema sit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de iustificatione, a sancta Synodo hoc præsenti decreto expressam, aliqua ex parte glorię Dei, vel meritis Iesu Christi, Domini nostri, derogari, & non potius veritatē fidei nostræ, Dei denique, ac Christi Iesu gloriam illustrari; anathema sit.

Decretum de reformatione.

Caput I.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdē Præsidentibus Apostolicæ Sedis Legatis, ad restituendam collapsam admodum ecclesiasticam disciplinam, deprauatosq; in Clero, & populo Christiano mores emendādos se accingere volens, ab ijs, qui maioribus ecclesiis præsunt initium censuit esse sumendum. integritas enim præsidentium salus est subditorum. Confidens itaq; per Domini,

mini, ac Dei nostri misericordiam, prouidãque ipsius Dei in terris Vicarij solertiam omnino futurum, vt ad ecclesiarum regimẽ; onus quippe angelicis humeris formidandum; qui maxime digni fuerint, quorumq; prior vita, ac omnis ætas, a puerilibus exordijs vsq; ad perfectiores annos per disciplinę stipendia ecclesiasticæ laudabiliter acta, testimonium præbeat; secundum venerabiles beatorum Patrum sanctiones assumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & cathedralibus ecclesijs quibuscunque, quouis nomine, ac titulo, præfectos monet, ac monitos esse vult, vt attendentes sibi, & vniuerso gregi, in quo Spiritus sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quã acquisiuit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant: implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant; atque ouium suarum: quarum sanguis de eorum est manibus a supremo iudice requirendus, custodiæ minime incumbant: cum certissimum sit, non admitti pastoris excusationẽ, si lupus oues comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus, quia nõnulli, quod vehemẽter dolendũ est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaq; cælestibus, ac diuinis humana præferentes, in diuersis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium solicitudine, ouili derelicto, atque ouium sibi commissarum cura neglecta, se detinent occupatos: placuit sacrosanctæ Synodo antiquos canones, qui temporum, atque hominum iniuria pene in desuetudinem abierunt, aduersus non residẽtes promulgatos innouare: quemadmodum

c. inter corporalia. extra de transla. Epis.

c in sacerdoribus. & c. Epm. 61. dist c. si 59. dist. & inf. sess. 24. de refor. capi. 1. Act 20. 2. Tim. 4. Ioã. 10. c. sit rector. 44. dis. c. aduersus 7. q. 1. c. nisi. de renun. Ezec 3. Act. 20. c. Ephesiis. 43. dis c. 1. 13. q. 1. & inf. ses. 24. c. 1. in fi. de ref.

c. peruenit cũ multis seq. 7. q 1. de cler. non resid. per totũ & c. cum ex eo. de elec. in 6.

dum uirtute præsentis decreti innouat, ac ulterius, pro firmiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur, modum statuere, atque sancire. Si quis a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu cathedrali ecclesia, sibi quocunque titulo, causa, nomine, seu iure commissa, quacunque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimẽto, seu iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suã diœcesim morando absuerit: quartæ partis fructuum vnius anni, fabricæ ecclesiæ, pauperibus loci per superiorem ecclesiasticũ applicandorum, pœnam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseuerauerit; aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente uero contumacia, ut seueriori sacrorum canonum censurę subiiciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum uero absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, pœna interdicti ingressus ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres menses per litteras, seu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur: qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit, suæ supremę Sedis auctoritate animaduertere, & ecclesiis ipsis de pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in Domino nouerit salubriter expedire.

c ex tur. de cleri. non resi. c. quoniã. §. porro. ut l. non contes.

inf. sess. 23. de refor. c. 1. & 2. ses. 24. c. 12. de refor. & sess. 27. c. 3. de reform.

e. ex parte. de cle. non resi.

Caput II.

EPiscopis inferiores, quæuis beneficia ecclesiastica personalem residentiã de iure, siue consuetudine exigentia, in titulum, siue commendam obtinẽtes, ab eorum

rum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono ecclesiarum regimine, & diuini cultus augmento, locorum, & personarum qualitate pensata, expediens uidebitur, opportunis iuris remediis residere cogantur: nulliq; priuilegia, seu indulta perpetua de non residẽdo, aut de fructibus in absentia percipiẽdis, suffragentur. Indulgentiis uero, & dispensationibus temporalibus, ex ueris, & rationabilibus caussis tantum concessis, & coram Ordinario legitime probandis, in suo robore permansuris, quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tanquam in hac parte a Sede Apostolica delegatorum, prouidere, vt per deputationem idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum assignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quo ad hoc, priuilegio, seu exemptione quacunque suffragante.

c.6.de rescr.in 6.

c.cum ex eo.de elec.in 6.c.beneficium.de regul. eo.lib. & infra sess.7.ca, 6.& 7.de refor.

Caput III.

ECclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter, ac diligenter intendant: & nemo sæcularis Clericus, cuiusuis personalis, uel regularis, extra monasterium degens, etiam sui ordinis priuilegiis prætextu, tutus cẽseatur, quo minus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tanquam super hoc a Sede Apostolica delegato, secundum canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

cap. qualiter & quando il 2. de accus.

infra sess.13. de refor.c.1.& 4 & sess. 6.ca. 14 de regul.

Caput IIII.

CApitula cathedralium, & aliarum maiorum ecclesiarum, illorumque personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quo

minus

Infra ses. vlt. de refor. ca. 6.

minus a suis Epis, & alijs maioribus Prelatis per se ipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adiunctis iuxta canonicas sanctiones, toties, quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica, possint, & valeant.

Caput V.

Inf. ses. 14. c. 2. de refor. c. ois vtriusq; de pœ. remis. c. sacerd. de pœn. dis. 6. Catec. car. 179. 20.

NVlli Episcopo liceat cuiusuis priuilegij pretextu Pontificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de ordinarij loci expressa licentia, & in psonas eidē Ordinario subiectas tantū. si secus factū fuerit; Eps ab exercitio Pōtificalium, & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso iure suspēsi.

Indictio futuræ Sessionis.

o. placuit. cum seq. 7. q. 1. Cōc. Carthag. in 3. ca. 20. Cōc. Aurelia. 3. ca. 15. & inf. ses. 14. de refor. cap. 3. & 8.

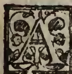
Placet'ne vobis proximam futuram Sessionem celebrari die Iouis feria quinta post primam Dominicam subsequentis Quadragesimæ, quæ erit dies tertia mensis Martij? *Responderunt, Placet.*

SESSIO VII.

Celebrata die III. mensis Mart. M D XLVII.

Decretum de Sacramentis.

PROŒMIVM.

AD consummationem salutaris de iustificatiōe doctrinæ, quæ in precedenti proxima Sessione vno omnium Patrum consensu pmulgata fuit; consentaneū visum est de sanctissimis

Ecclesiæ Sacramentis agere, per quæ ois vera iustitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur: propterea sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Syuodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreses, quæ circa sanctissima ipsa Sacramenta hac nostra tempestate tum de damnatis olim a Patribus nostris hęresibus suscitatæ, tum etiam de nouo adinuentæ sunt, quæ catholicæ Ecclesiæ puritati, & animarum saluti magnopere officiunt; sanctarum Scripturarum doctrinæ, Apostolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum consensui inhærendo, hos pręsentes canones statuendos, & decernendos censuit; reliquos, qui supersunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, diuino Spiritu adiuuante, editura.

DE SACRAMENTIS.

CANON I.

Si quis dixerit, Sacramenta nouę legis non fuisse omnia a Iesu Christo, Domino nostro, instituta; aut esse plura, vel pauciora, quam septem, videlicet, Baptismű, Confirmationem, Eucharistiam, Pęnitentiam, extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; aut etiam aliquod horum septem non esse vere, & proprie Sacramentum; anathema sit.

Ca he. hif. ada Parachos.in cr de Sacra.Euch. 132. in fi.c.d. bolendam. dee hæret.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipsa nouę legis Sacramenta a Sacramentis antiquę legis non differre, nisi quia cęrimonię sunt alię, & alij ritus externi; anathema sit.

Cathechis. car. 98. 22. & car. 9 27.

CANON III.

c. nihil. de cõs. dist. 2 cũ sim. Car. car. 130. in prin.

Si quis dixerit, hæc septem Sacramenta ita esse inter se paria, vt nulla ratione aliud sit alio dignius; anathema sit.

CANON IIII.

sup. ses 6. de iustif. c. 7. & can. 5.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non esse ad salutem necessaria, sed superflua; & sine eis, aut eorum voto per solam fidem homines à Deo gratiam iustificationis adipisci; licet omnia singulis necessaria non sint; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter solam fidem nurriendam instituta fuisse; anathemat si.

CANON VI.

Conc. Florentinum sub Eug. 4. ver. hoc docet eccles.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non continere gratiam, quam significant; aut gratiam ipsam non ponentibus obicem non conferre, quasi signa tantum externa sint acceptæ per fidem gratiæ, vel iustitiæ, & notæ quędam Christianæ professionis, quibus apud homines discernuntur fideles ab infidelibus; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiusmodi Sacramenta semper, & omnibus, quantum est ex parte Dei, etiam si rite ea suscipiant, sed aliquando, & aliquibus; anathema sit.

CANON VIII.

Supra ses. 5 de pec. orig. Cate. 6. & 9.

Si quis dixerit, per ipsa nouæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, sed solam fidem diuinæ promissiionis ad gratiam consequendam sufficere; anathema sit.

CANON IX.

c. consultationi de tem. or.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptisimo

ptiſmo ſcilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc eſt ſignum quoddã ſpirituale, & indelebile, vnde ea iterari non poſſunt; anathema ſit.

& c. diſplicitoe. 23. q. 4. & c. licite 32. q. 7. c. qúo autẽ med. de conſ. diſ. 4.

CANON X.

Si quis dixerit, Chriſtianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem; anathema ſit.

infr. ſeſſ. 14. de pœnit. cap. 6.

CANON XI.

Si quis dixerit, in miniſtris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem ſaltem faciendi, quod facit Eccleſia; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, miniſtrũ, in peccato mortali exiſtentem, modo omnia eſſentialia, quę ad Sacramentum conficiendum, aut conferẽdum pertinent, ſeruauerit, nõ conficere, aut conferre Sacramentum; anathema ſit.

c. multæ. c. remiſ. c. Chriſtus cum plur. ſeq. 1. q. 1. c. vlt. 15. q. vlt.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Eccleſiæ catholicæ ritus, in ſolenni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato a miniſtris pro libito omitti, aut in nouos alios per quemcunque eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe; anathema ſit.

cap. ad abolendam de hære. in ſeſ. 22. de obſer. in cæle. miſ. c. oẽs diſt. 22. c. quia neſciat. 11. diſ cũ præced. & c. nũ decet cõ muit. ſ. q. diſt. 12 ca. c. alienus. & c. qúia 24. q. 1.

DE BAPTISMO.

CANON I.

Si quis dixerit, Baptiſmum Ioannis habuiſſe eandem vim cum Baptiſmo Chriſti; anathema ſit.

c. aliud & c. nõ regenerabãtur de conſ diſt. 4.

CANON II.

Si quis dixerit, aquam veram, & naturalem non eſſe de neceſſitate Baptiſmi, atque ideò verba illa Domini noſtri Ieſu Chriſti; Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spũ ſctõ;

c. pen. de bapt. Ioan. 3. c. filius & c. non dubito. de cõſ. diſ. 4

ad metaphoram aliquam detorſerit; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Eccleſia Rōmana, quę omnium eccleſiarum mater eſt,& magiſtra, non eſſe veram de Baptiſmi Sacramento doctrinam; anathema ſit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Baptiſmum,qui etiam datur ab hęreticis in nomine Patris, & Filij,& Spiritus ſancti,cū intentione faciendi,quod facit Eccleſia, non eſſe verum Baptiſmum; anathema ſit.

c.nō decet. 12. diſ.c. ad abolédá de hær.c.2. de ſum. Trin. c.1.eo.ti.ī 6o. Conc.Flo.c.5. c.dictū.6.quod vero cū 2 cap. ſeq.1.q.1. c.romacū ſeq & c. ſiue hæreti. de conſ. diſt.4 c. nulla pręter.de cōſ.diſ. 4 Ioā. 3.c. de maiore de bapt.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptiſmum liberum eſſe, hoc eſt non neceſſarium ad ſalutem; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amittere,quantūcunque peccet, niſi nolit credere;anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, baptizzatos per Baptiſmū ipſum ſolius tātum fidei debitores fieri,non autem vniuerſę legis Chriſti ſeruandę; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctę Eccleſię præceptis, quæ vel ſcripta,vel tradita ſunt, ita vt ea obſeruare non teneantur, niſi ſe ſua ſponte illis ſummittere voluerint; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit,ita reuocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam,vt vota omnia,quę poſt Baptiſmum fiunt,vi promiſſionis, in Baptiſmo ipſo iam factæ, irrita eſſe intelligant, quaſi per ea, & fidei, quam

professi sunt, detrahatur, & ipsi Baptismo; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ post Baptismum fiunt, sola recordatione, & fide suscepti Baptismi vel dimitti, uel venialia fieri; anathema sit.

c. quod quid. I q. I c. I. & fi. ex trade Sacra ad iteran. c. fi de quibus. c. rebaptizat. & c. cũ ita. de cõs. dis. 4. & c. idẽtum est. de conf. dis. 5. c. fi. de bapt. & to. o ti t. de Sacr. ordin.

CANON XI.

* Si quis dixerit, verum & rite collatum Baptismum iterandum esse illi, qui apud infideles fidem Christi negauerit, cum ad pęnitentiam conuertitur; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandnm, nisi ea ætate, qua Christus baptizatus est; vel in ipso mortis articulo; anathema sit.

Cap. 2. ad fi. de sum. Tri. & Clemen. cũ eo. ti. c. maiores. de hær sup. ses. 5. de pecca. origi.

CANON XIII.

Si quis dixerit, paruulos, eo quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter fideles computandos non esse; ac propterea, cum ad annos discretionis peruenerint, esse rebaptizandos; aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesię; anathema sit.

CANON XIIII.

Si quis dixerit, huiusmodi paruulos baptizatos, cum adoleuerint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patrini, eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt; & vbi se nolle responderint, suo esse arbitrio reliquendos, nec alia interim pœna ad Christianam vitam cogendos, nisi vt ab Eucharistiæ, aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant; anathema sit.

supra. ses. 5. de pec. orig. i mo.

DE CONFIRMATIONE

CANON I.

Si quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otiosam cærimoniam esse; & non potius verum, & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quã catechesim quãdam, qua adolescentiæ proximi fidei suæ rationẽ corã Ecclesia exponebãt; anathema sit.

c. nullus ministrorum. de cõs. dist. 4.

Cat. car. 128. 9.

CANON II.

Si quis dixerit, iniurios esse Spiritui sancto eos, qui sacro Confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit.

c. 1. cum seq. de cons. dist. 5.

CANON III.

Si quis dixerit, sanctæ Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum episcopum, sed quemuis simplicẽ sacerdotem; anathema sit.

c manus de cõsec. dist. 5. Cõc. Tol. 1. c 10. cõc. cart. 2. c. 3. Cõc. Brac. c. 37. c. oĩ tpe de cõs. dis. 4. c. si iubet. 26 q. 6. c. quanto de cons. Catechis. car. 124. 36. inf. sess. 23. c. 4. de sac. ord.

Decretum de reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, eisdẽ præsidentibus, & Legatis; inceptum residentiæ, & reformationis negotium ad Dei laudem, & Christianæ religionis incrementum prosequi intendens, vt sequitur, statuendum censuit, salua semper in omnibus Sedis Apostolicæ auctoritate.

sup. ses. 6. c. 2. et inf. ses. 23. c. 1.

inf. sess. vlti. de refor. c. 21.

Caput. 1.

Ad cathedralium ecclesiarũ regimẽ nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, grauitate morum, litterarumq; scientia, iuxta constitutionem Alexandri tertii, quæ incipit, Cum in cunctis, in Concilio Lateranensi promulgatam, præditus assumatur.

Inf. sess. 22. c. 2. & ses. 24. c. 1. de reform.

c. cum in cunctis de elect.

Caput II.

NEmo, quaecunq; etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgẽs, plures Metropolitanas, ſeu cathedrales eccleſias, in titulũ, ſiue cõmendam, aut alio quouis nomine, contra ſacrorum canonum inſtituta, recipere, & ſimul retinere pſumat: cum valde felix ſit ille cenſendus, cui vnam eccleſiam bene, ac fructuoſe, & cum animarum ſibi commiſſarũ ſalute regere contigerit. Qui autem plures eccleſias contra pręſentis decreti tenorem nũc detinent, vna, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex mẽſes, ſi ad liberam Sedis apoſtolicæ diſpoſitionẽ pertineant, alias infra annũ dimittere teneãtur; alioquin eccleſiæ ipſę, vltimo obtenta dũtaxat excepta, eo ipſo vacare cenſeantur.

d.c.cum in cũctis.6. cũ uero. c. ſicut. de exceſſ. plat. Cõc. Calce.l. c.10.c. 1.&t 2.21.q.1. c.ſctórum. 70. diſt.c.vnio.10. q.3.c. quia in cũ.c.ad hæc et c.de multa. de pręb.c quia nõnulli. de mag. c cum ſing. de pb.in 6 Clem. gratiæ de reſcr. c.execrabilis.5. qui uero in extrauag.com. de præb. et infra ſeſſ.24.c.17.de refor.

Caput III.

INferiora beneficia eccleſiaſtica, pręſertim curam animarum habentia, perſonis dignis, & habilibus, & quæ in loco reſidere, ac per ſe ipſos curam ipſam exercere valeãt, iuxta conſtitutionem Alexandri III. in Lateranenſi, quæ incipit, Quia nonnulli; & aliam Gregorij X. in generali Lugdunenſi Concilio, quæ incipit, Licet canon, editam, conferantur. aliter autem facta collatio, ſiue prouiſio, omnino irritetur: & ordinarius collator pęnas conſtitutionis Concilij generalis, quæ incipit, Graue nimis, ſe no uerit incurſurum.

clem. quia regulares de ſup. negl prelat. c.quia nõnulli. de cler. non reſid. c. licet canon. de elec.in 6.

c. graue nimis de præb.

Caput IIII.

QVicunq; de cętero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica, ſiue per viã vnionis ad vi-

infra ſeſſ. 24. de refor.c.17.

 tam,

sup. cap. 2. de multa. de pb. tam, seu cōmendæ perpetuæ, aut alio quocūque nomine, & titulo, contra formā sacrorū canonū, & præsertim constitutionis Innocētij III. Quæ incipit, De multa, recipere, ac simul retinere præsumpserit; beneficijs ipsis, iuxta ipsius cōstitutiōis dispositionē, ipso iure, ēt p̄sentis canonis vigore, priuatus existat.

Caput V.

inf. ses. 24. ca. 17. — ORdinarij locorum quoscunq; plura curata, aut alias incompatibilia beneficia ecclesiastica obtinentes, dispēsationes suas exhibere districte cōpellant; & alias procedant iuxta constitutionē Gregorij X. in generali Lugdunensi Concilio editam, quæ incipit, Ordinarij: quā eadē sancta Synodus innouandā cēset, & innouat; addēs insuper, quod ipsi Ordinarij etiā per idoneorū Vicariorū deputationē, & congruæ portionis fructuū assignationem omnino prouideant, vt animarū cura nullatenus negligat; & beneficia ipsa debitis obsequijs minime defraudentur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibus quibuscunq;, etiā cū iudicū specialium deputatione, & illorū inhibitionibus in præmissis nemini suffragantibus.

c Ordinarii. de off. ... in 6.

inf ca. 7. & supra ses. 6. de ref. c. 2. in fi.

Caput VI.

inf. ses. 24. de refor. 13. & ses. 25. de refor. c. 9. & sup. ses. 14 c. 9. — VNiones perpetuæ, a quadraginta annis citra factæ, examinari ab Ordinarijs, tanquam a Sede Apostolica delegatis, possint: & quæ per subreptionē, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ vero, quæ a dicto tempore citra concessæ nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectū, & quæ deinceps ad cuiusuis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut alias ratio-

rationabilibus causis, coram loci Ordinario uocatis, quorum intereſt, verificandis, factas fuiſſe conſtiterit, per ſurreptionem obtentæ præſumantur: ac propterea, niſi aliter a Sede Apoſtolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

Caput VII.

Beneficia Eccleſiaſtica curata, quæ cathedralibus, collegiatis, ſeu aliis eccleſiis, vel monaſteriis, beneficijs, ſeu collegiis, aut piis locis quibuſcunq; ꝑpetuo unita & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum annis ſingulis viſitentur: qui ſolicite prouidere procurẽt, vt per idoneos Vicarios, etiā ꝑpetuos, niſi ipſis Ordinariis pro bono eccleſiarū regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut maiori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum, portione etiam ſuper certa re aſſignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, priuilegiis, exemptionibus, etiam cum iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuſcunque in præmiſſis minime ſuffragantibus.

inf. ſeſſ. 24. de refor. ca 9.

ſup cap 5. inf. ſeſ. vlt de refor. ca. 16.

Caput VIII.

Locorum Ordinarii eccleſias quaſcunque, quomodolibet exemptas, auctoritate Apoſtolica, ſingulis annis viſitare teneantur, & opportunis iuris remediis prouidere, vt, quæ reparatione indigent, reparentur, & cura animarū, ſi qua illis immineat, aliiſque debitis obſequiis minime defraudentur: appellationibus, priuilegiis, cōſuetudinibus, etiam ab immemorabili tẽpore præſcriptis, iudicum deputationibus, & illorum

inf. ſeſſ. 24. de ref. cap. 9. & ſeſ. 21. c. p. 8. Conc. Tolet. 4. cap. 35. Conc. Bracaren. 2. cap. 1. Conc. Arelat. cap. 17. c. decernimus. c. epm. & c. placuit. 10. q. 1.

inhibitionibus penitus exclusis.

Caput IX.

e. quã quidam. dist. 100. & inf. sess. 23. de refor. ca. 2.

AD maiores ecclesias promoti munus consecrationis infra tẽpus a iure statutũ suscipiant: & prorogationes vltra sex menses concessæ nulli suffragentur.

Caput X.

e. cũ nullus. de temp ord. in 6.

infra sess. 23. de refor. c. 10.

NOn licet Capitulis ecclesiarũ, Sede vacante, infra annũ a die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimissorias, seu reuerendas, ut aliqui uocant, tam ex iuris communis dispositione, quam etiam cuiusuis priuilegij, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficij ecclesiastici recepti, siue recipiẽdi occasione arctatus non fuerit, concedere, si secus fiat, Capitulũ contraueniens ecclesiastico subiaceat interdicto. & sic ordinati, si in minoribus ordinibus constituti fuerint, nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in maioribus vero, ab executione Ordinũ, ad beneplacitum futuri Prelati, sint ipso iure suspensi.

Caput XI.

FAcultates de promouẽdo a quocunq;, non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quã a proprijs Episcopis ordinari non possint, in litteris exprimendã; & tunc non ordinentur, nisi ab Epõ in sua diœcesi residente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti ꝑuio examine.

Caput XII.

e. licet can6. & c. eum ex eo. de elec. in 6.

FAcultates de non promouendo, preterquã in casibus a iure expressis, concessę, ad annum tantum suffragentur.

Caput XIII.

PRæſentati, ſeu electi, uel nominati a quibuſuis eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicæ Nunciis, ad quæuis eccleſiaſtica beneficia non inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam præ textu cuiuſuis priuilegij, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius a locorum Ordinarijs examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quo mi nus examen ſubire teneatur. Præſentatis tamen, electis, ſeu nominatis ab uniuerſitatibus, ſeu collegijs generalium Studiorum exceptis. infra ſeſſ. 14. c. fi. de refor. et ſeſſ. 25. c. 9. 161.

Caput XIIII.

IN exemptorum cauſis conſtitutio Innocentij IIII, quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur; quam eadem ſacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat; addendo inſuper, quod in ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum clerici ſæculares, aut regulares, extra monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum iudicem, a Sede Apoſtolica deputatum, in partibus habeant, in aliis vero, ſi ipſum iudicem non habuerint, coram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conueniri, & iure medio ad ſoluẽdum debitum cogi, & compelli poſſint: priuilegijs, exemptionibus, Conſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris. c. 1. de priu. in fi. infra ſeſſ. 14. de refor. cap. 6. in fi.

Caput XV.

Clem. quia cõting. de relig. dom. & infra sess. vlti. de reform. cap. 8.

CVrent Ordinarij, ut hospitalia quęcunq; a suis administratoribus, quocunque illi nomine censeãtur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, constitutionis Concilii Viennensis, quæ incipit, Quia contingit, forma seruata. quam quidem constitutionem eadem sancta Synodus innouandam duxit, & innouat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futuræ Sessionis.

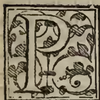
Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decreuit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse die Iouis, feria quinta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigesima prima mensis Aprilis, præsentis anni M D X L V I I.

BVLLA

BVLLA

FACVLTATIS

Transferendi Concilij.

AVLVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, uenerabili fratri, Ioanni Mariæ, Epiſcopo Præneſtino, & dilectis filiis, Marcello tit. S. Crucis in Hieruſalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Coſmedin Diacono, Cardinalibus, noſtris, & Apoſtolicæ Sedis legatis de latere, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. REGIMINI vniuerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponēte Domino, præſidentes, noſtri officij partes eſſe putamus, ut, ſi quid grauius cauſa Reip. Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, uerum etiã loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaq; nos nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & vniuerſalis Concilij, alias per nos in ciuitate Tridentina ex cauſis tũc expreſſis, de venerabilium fratrum noſtrorum, S.R.E. Cardinalium conſilio & aſſenſu indicti, ex certis aliis etiam tunc expreſſis cauſis, vſq; ad aliud opportunius, & cõmodius tempus per nos declarandum, de ſimili conſilio, & aſſenſu factã, audita pace inter cariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imperatorem, ſemper Auguſtũ, & Franciſcum Francorum Regem Chriſtianiſſimum, conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus & amoueramus: nequeuntes ipſi, tunc legitime impediti, ad dictam ciuitatem perſonaliter accedere, & eidem Cõcilio intereſ-

ſe, uos noſtros, & Apoſtolicæ Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus & deputauerimus, vosq; ad eandem ciuitatem, tanquam pacis angelos, deſtinauerimus, prout in diuerſis noſtris deſuper confectis literis plenius continetur: Nos, ne tam ſanctum celebrationis Concilij huiuſmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quouis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune prouidere uolentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, pariq; conſilio & aſſenſu, uobis inſimul, aut duobus ex uobis, reliquo legitimo impedimento detento, ſeu inde forte abſente, quandocunque uobis videbitur, Concilium prædictum de eadẽ ciuitate Tridentina ad quamcunque aliam commodiorẽ, & opportuniorem, ſeu tutiorem ciuitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi; ac illud in ipſa ciuitate Tridentina ſupprimendi, & diſſoluendi; necnon Prælatis, & alijs perſonis Concilij huiuſmodi, ne in eo ad vlteriora in dicta ciuitate Tridentina procedant, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis inhibendi, ac idem Concilium in alia ciuitate huiuſmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrãdi, & ad illud Prælatos, & alias perſonas Concilij Tridentini huiuſmodi etiam ſub periurij, & alijs in litteris indictiõis Concilij huiuſmodi expreſſis pœnis, euocandi, eidemq; ſic tranſlato & mutato Concilio, nomĩne & auctoritate prædictis præſidendi, ac in eo procedendi, cæteraq; in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, alias iuxta priorum uobis directarum litterarum continentiã & tenorem, faciendi, ſtatuendi, ordinandi,

dinandi, & exequendi, plenam & liberã Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus potestatem, & facultatem; ratum & gratum habituri, quidquid per uos in præmissis factum, statutum, ordinatum, executum've fuerit, idq; facturi, auctore Domino, inuiolabiliter obseruari. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cęterisq; contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ cõcessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D X L I I I I. V I I I. Kal. Mart. Pontificatus nostri anno X I.

Fab. Episcopus Spol.

B. Motta.

SESSIO VIII.

Celebrata die XI. mensis Mart. M D XLVII.

Decretum de translatione Concilij.

Lacet'ne uobis decernere, & declarare, de huiusmodi morbo ex prę missis, & aliis allegatis ita manifeste, & notorie constare, ut Prælati in

in hac ciuitate sine uitæ discrimine commorari, & in ea iccirco inuiti minime retineri possint, & debeant? itemq; attento recessu multorum Prælatorum post proxime præteritam Sessionem, & attentis protestationibus aliorum compluriũ Prelatorum, in congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipsius morbi abire uolentium, qui iuste detineri non possunt, & ex quorum discessu Cõcilium uel dissolueretur, uel ex paucitate Prælatorum bonus eius progressus impediretur; & attento etiam imminenti periculo uitæ, & aliis causis per aliquos ex Patribus in ipsis Cõgregatiõibus allegatis, utpote notorie ueris, & legitimis; placet'ne uobis similiter decernere, & declarare, pro conseruatione & prosecutione ipsius Concilii, securitate vitæ ipsorum Prælatorum, Concilium ipsum ad ciuitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, salubrem, & idoneum, pro tempore transferendũ esse, & ex nunc transferri, & ibidem Sessionem iam indictam, statuta die, vigesima prima Aprilis, celebrandam esse, & celebrari; & successiue ad vlteriora procedendum, donec Sanctissimo Domino nostro, & sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, seu alium locum, communicato etiam consilio cum Inuictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & aliis Regibus, ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit, & debeat. *Responderunt, Placet.*

SESSIO IX.

Bononiæ celebrata die XXI. mensis Aprilis. M D XLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

HÆc sacrosancta œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudum in ciuitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli, diuina prouidentia Papæ III. eisdẽ Reuer. Dñs, Do. Io. Maria, Episcopo Prænestino, de Monte, & Marcello, tit. S. Crucis in Hierusalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis, considerans, quod die 11. mensis Martii, præsentis anni in generali publica Sessione, in eadẽ ciuitate Tridenti, & in loco cõsueto celebrata, omnibusq́, agendis de more peractis, ex causis tunc instantibus, vrgentibus, & legitimis, interueniẽte ẽt auctoritate sanctæ Sedis Apostolicæ, eisdem Reuer. præsidentibus ẽt specialiter cõcessa, decreuit, & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatẽ transferendum esse, sicuti transtulit; itemq́; Sessionem pro præsenti die 21. Aprilis illic indictã, ut de Sacramentorũ, & reformationis materiis, de quibus tractandum proposuerat, canones sancirentur, & promulgarentur, in hac ipsa ciuitate Bononiæ celebrari debere, considerãsq́; nõnullos ex Patribus, qui in hoc Cõcilio interesse cõsueuerunt, his superioribus,

maioris

maioris hebdomadę, & solennitatis Paschalis, diebus, in propriis ecclesiis occupatos, aliquos etiam alijs impedimẽtis detentos, huc nondum accessisse, quos tamen breui affuturos sperandum est; ac propterea factum esse, vt nõ ea, quam sancta Synodus desiderabat, Prelatorum frequentia potuerint materiæ ipsæ Sacramentorum, & reformationis examinari, & discuti: ut omnia maturo consilio, cum dignitate, & grauitate debita fiant; bonum, opportunum, & expediens censuit, censetq; Sessionem prædictã, quæ hoc ipso die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Iouis, infra octauam Pẽtecostes proxime futuram, quo ad ipsas materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem & rei gerendæ maxime opportunam, & Patribus præsertim absentibus percommodum iudicauit, & iudicat: Hoc tamen adiecto; quod terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro eius arbitrio, & uoluntate, sicuti rebus Concilij putauerit expedire, ẽt in priuata Congregatione restrĩgere, & imminuere possit, & ualeat.

SESSIO X.

Bononiæ celebrata die 11. mensis Iunij. M D XLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

Vamuis hęc sacrosancta œcumenica, & generalis Synodus Sessionẽ, quæ die uigesima prima mensis Aprilis, proxime pręteriti, super Sacramentorum, & reformationis materiis

rijs in hac inclyta ciuitate Bononiæ ex decreto, in urbe Tridentina, in publica Sessione, die undecima mensis Martij promulgato, celebranda erat, propter aliquas caussas, ac prę sertim propter absentiam nonnullorum Patrum, quos breui affuturos sperabat, ad hunc præsentem diem differendam, & prorogandam esse decreuerit: uolens tamen cum ijs, qui non uenerunt, etiam adhuc benigne agere, eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, Sessionem ipsam, quam hac die secunda mensis Iunij, præsentis anni millesimi quingentesimi quadragesimi septimi, celebrare decreuerat, ad diem Iouis post festũ Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decima quinta mensis Septembris proxime futuri, quo ad prędictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, & prorogat; ita tamen, quod prosecutio discussionis, & examinationis eorum, quæ tam ad dogmata, quam ad reformationem pertinent, interim non omittatur, & terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro eius libito, & volũtate, etiã in priuata Cõgregatione, abbreuiare, & prorogare libere possit, & ualeat.

Die XIIII. Sept. MDXLVII. in Congregatione generali, Bononiæ, prorogata fuit Sessio, quæ futura erat die sequenti, ad beneplacitum sacri Concilij.

BVLLA

BVLLA

RESVMPTIONIS

Concilij Tridentini.

SEB IVLIO III. PONT. MAX.

VLIVS EPISCOPVS, *seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.*

CVM ad tollenda religionis nostræ dissidia, quæ in Germania longo tempore, non sine totius Christiani orbis perturbatione, & scandalo, uiguerunt, bonum, opportunum, & expediens esse videatur, sicuti etiam carissimus in Christo filius noster, Carolus Romanorum Imperator, semper Augustus, nobis per suas litteras, & nuncios significari fecit, ut sacrum œcumenicum generale Concilium per fel. rec. Paulum Papam III. prædecessorem nostrum, indictum, & per nos, tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipsius prædecessoris nomine, una cum duobus alijs sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus ipsi Concilio præsidentes, inceptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & solennes habitæ fuerunt Sessiones, pluraque tam in causa fidei, quam reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad utramque causam pertinentia examinata, & discussa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & summos pro tempore Pontifices spectat generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Eccle-

siæ pacem, & Christianæ fidei, atque orthodoxæ religionis incrementum ad omnipotẽtis Dei laudem & gloriam procuremus, &, quantum in nobis est, tranquillitati ipsius Germaniæ, quæ sane prouincia retroactis temporibus in uera religione, ac sacrorum Conciliorum, & sanctorum Patrũ doctrina excolenda, exhibendaq; maximis Pontificibus, Christi Redemptoris nostri in terra Vicariis, debita obedientia, & reuerentia, nulli Christianorum prouinciæ fuit vnquam secunda, paterne consulamus, sperantes per ipsius Dei gratiam & benignitatem futurum, ut Reges omnes, ac Principes Christiani iustis, piisque nostris in hac re uotis annuant, faueant, atque assistant: venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesque alios, & singulos, qui de iure, uel consuetudine, uel priuilegio Conciliis generalibus interesse debent, quosque idem prædecessor noster in suis Indictionis, & aliis quibuscunque desuper confectis, & publicatis litteris, Concilio interesse uoluit, per uiscera misericordię Domini nostri, Iesu Christi, hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kal. Maij, quem diem ad ipsum Cõcilium in eo, in quo nunc reperitur, statu resumendum & prosequẽdum præuia matura deliberatione, & ex certa nostra sciẽtia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac uenerabiliũ fratrũ nostrorũ eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu, statuimus, decernimus, & declaramus, in ipsa ciuitate Tridenti, legitimo cessante impedimẽto, conuenire, & se congregare, ac ipsius Concilij continuationi, & prosecutioni, oĩ mora postposita, incumbere velint. Nos enim opera

sedulo

sedulo daturi sumus, ut eodem tempore, in eadem ciuitate, nostri omnino adsint Legati, per quos, si per ætatem nostram, ualetudinemque, & Sedis Apostolicæ necessitates, psonaliter adesse nequiuerimus, Spiritu sancto duce, ipsi Concilio præsidebimus: quacunque ipsius Concilij trãslatione, & suspensione, cęterisq; contrarijs non obstantibus quibuscunque, ac præsertim illis, quæ idem prædecessor noster in suis litteris prædictis, quas cum omnibus,& singulis in eis contentis clausulis & decretis in suo robore permanere volumus, atq; decernimus, &, quatenus opus sit, innouamus, voluit non obstare: irritum nihilominus decernentes,& inane, si secus super his a quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innouationis, voluntatis,& decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri,& Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L. XVIII. Kal. Dec. Pontificatus nostri anno primo,

M. Cardinalis Crescen.

Rom. Amasæus.

SACROSANCTI Oecumenici, & generalis Concilij Tridentini

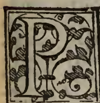
SESSIO XI, *Quæ est prima*

SVB IVLIO III, PONT. MAX.

Celebrata Kal. Maij.

M D L I.

Decretum de resumendo Concilio.

LACET'NE uobis ad laudem & gloriam sanctę, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianę sacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum iuxta formam, & tenorem litterarum Sãctissimi Domini nostri resumi debere, & procedendum esse ad ulteriora? *Responderunt, Placet.*

Indictio futuræ Sessionis.

Placet'ne uobis, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse in futuris Kalendis Septembris? *Responderunt, Placet.*

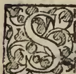
SESSIO XII.

Quæ est secunda

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata die prima Septemb. M D L I.

Decretum prorogationis Sessionis.

Acrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis, quę in proxime præterita Sessione sequentem hanc hodie habendam, & ad vlteriora procedendum esse, decreuerat, cum ob inclytæ Germanicæ nationis, cuius præcipue causa agitur, absentiam, ac non magnam cęterorum Patrum frequentiam procedere hactenus distulerit, de uenerabilium in Christo fratrum, & filiorum suorum, Maguntini, & Treuerensis Archiepiscoporum, ac sacri Romani Imperii Principum Electorum, & complurium ipsius, aliarumque prouinciarum Episcoporum, sub hanc ipsam diem aduentu in Domino exultans, & dignas ipsi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque spem concipiens quamplurimos alios, tam ipsius Germanicæ, quam aliarum nationum Prælatos, & sui officii debito, & hoc exemplo commotos, propediem esse uenturos, futuram Sessionem ad quadragesimam diem, quæ erit undecima mensis Octobris, proxime sequentis, indicit; & concilium suo in statu, in quo reperitur, prosequēdo, cum in præteritis Sessionibus

ſionibus de ſeptem Sacramentis nouæ legis in genere, & in ſpecie de Baptiſmate, & con firmatione definitum fuerit, ſtatuit, & decer nit de ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quę ad faciliorem & commodiorem Prælatorum reſidentiam pertinent, agi & tra ctari debere; ac monet, & hortatur omnes Patres, vt interim, Domini noſtri, Ieſu Chri- ſti, exemplo, quantum tamen humana fragi litas patietur, ieiuniis, & orationibus uacēt; ut tandem placatus, qui in ſæcula ſit benedi ctus, Deus corda hominum ad veræ ſuæ fidei agnitionē, & ſanctæ matris Eccleſiæ unitatē, ac recte uiuendi normam reducere dignetur.

Mat.4. Mar.1 Luc.4.

Io.17. Luc 6.

SESSIO XIII.

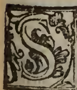
Quæ eſt tertia

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata die XI. Oct.

M D L I.

Decretum de ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento.

Acroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congre gata, præſidētibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, etſi in eum finem, non abſque peculiari Spiritus ſancti ductu, & gu bernatione cōuenerit, ut veram, & antiquam de fide, & Sacramētis doctrinam exponeret;

&

& ut hæresibus omnibus,& aliis grauissimis incōmodis, quibus Dei Ecclesia misere nunc exagitatur,& in multas,& varias partes scinditur,remedium afferret; hoc præsertim iam inde a principio in uotis habuit, ut stirpitus
Matt.13. conuelleret zizania execrabilium errorum,et schismatum,quæ inimicus homo his nostris calamitosis tēporibus,in doctrina fidei, usu, & cultu sacrosanctæ Eucharistiæ superseminauit: quam alioqui Saluator noster in Ec-
c.1.de summa Trin. clesia sua, tanquam symbolum reliquit eius unitatis,& caritatis; qua Christianos omnes inter se coniunctos,& copulatos esse uoluit. Itaq; eadem sacrosancta Synodus sanam & sinceram illam de venerabili hoc & diuino Eucharistiæ Sacramento doctrinam tradens, quam semper Catholica Ecclesia, ab ipso Iesu Christo, Domino nostro, & eius Apostolis erudita, atq; a Spiritu sancto, illi omnem ueritatem in dies suggerēte, edocta, retinuit, & ad finem vsque sæculi conseruabit; omnibus Christi fidelibus interdicit, nec posthac de sanctissima Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam est hoc præsenti decreto explicatum,atq; definitum.

Ephes.4. Lucæ 22.v.c.I. ser.ego pro te. 21.dist.& inf. sess.22. cap.I. & supra sess.5.

De reali præsentia domini nostri Iesu Christi in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

Cap. I.

PRincipio docet sancta Synodus,& aperte, ac simpliciter profitetur, in almo sanctæ Eucharistiæ Sacramento, post
Ioan 1. panis, & uini consecrationem, Dominum nostrum, Iesum Christum, verum Deum, atque hominem, uere, realiter, ac substantialiter

tialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium contineri. Nec enim hæc inter ſe pugnant, ut ipſe Saluator noſter ſemper ad dexteram Patris in cœlis aſſideat, iuxta modū exiſtendi naturalem; & ut multis nihilominus aliis in locis ſacramentaliter præſens ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam etſi uerbis exprimere uix poſſumus, poſſibilem tamen eſſe Deo, cogitatione per fidem illuſtrata, aſſequi poſſumus, & conſtantiſſimè credere debemus. ita enim maiores noſtri omnes, quotquot in uera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de Sanctiſſimo hoc Sacramēto diſſeruerunt, apertiſſimè profeſſi ſunt, hoc tam admirabile Sacramentum in ultima cœna Redemptorē noſtrum inſtituiſſe; cum poſt panis, uiniq́ue benedictionem, ſe ſuum ipſius corpus illis præbere, ac ſuum ſanguinem, diſertis, ac perſpicuis verbis teſtatus eſt. quæ verba à ſanctis Euangeliſtis commemorata, & à diuo Paulo poſtea repetita, cum propriam illam, & apertiſſimam ſignificationem præſeferāt, ſecundum quam à Patribus intellecta ſunt; indigniſſimum ſanè flagitium eſt, ea à quibuſdam contentioſis, & prauis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus ueritas carnis, & ſanguinis Chriſti negatur, contra uniuerſum Eccleſiæ ſenſum detorqueri: quæ, tanquam columna, & firmamentum ueritatis, hæc ab impiis hominibus excogitata commenta, uelut Satanica, deteſtata eſt, grato ſemper, & memore animo præſtantiſſimum hoc Chriſti beneficium agnoſcens.

c. I. de ſum. tri ni. ſup. ſeſ. 3 i ſymbolo. Eph. I. pſal. 15. & 109. Mat. 22. Mar. 12 & 16. in fi. Heb. 10. Act. 7. Coloſ. 3. Mat. 19. Luc. I.

clem uni. de reliq. & ue. ſanc. Matt. 26. Mar. 14. Luc. 22. Catec. car 152 9 c. cum marthę. de cel. miſ. 1. Cor. 11.

ſupra ſeſſ. 4. de edit. lib. I. Tim 3. Ben. Pa. in ſuis dec. uer. cætera, Augu. ſuper illud Pau. Heb. 2. portansq; oia.

De ratione institutionis sanctissimi huius Sacramenti. Cap. II.

Psal. 110. Ergo Saluator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo diuitias diuini sui erga homines amoris uelut effudit, memoriam faciens mirabilium suorum; & in illius sumptione colere nos sui memoriam Luc. 22. c. iteratur. de consf. dist. 2. 1. Cor. 11. præcepit, suamque annunciare mortem, donec ipse ad iudicandum mundum ueniat. Sumi autem uoluit Sacramentum hoc, tanquam spiritualem animarũ cibum, quo alantur, & confortentur uiuentes uita illius, qui Ioan. 6. dixit: Qui manducat me, & ipse uiuit propter me: & tanquam antidotum, quo libe- Ephe. 2. Cate. car. 130. 20. remur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præseruemur. Pignus præterea id esse uoluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ fælicitatis. adeoque symbolum unius illius cor- 1. Cor. 11. Ephes. 5. Rom. 12. 1. Cor. 5. poris, cuius ipse caput existit, cuiq; nos, tanquam membra arctissima, fidei spei, & charitatis cõnexione astrictos esse uoluit, ut id ipsum omnes diceremus, Nec essent in nobis schismata.

De excellentia sanctissimæ Eucharistiæ super reliqua Sacramenta. Cap. III.

c. sacrificium. de conse. dist. 2. Commune hoc quidem est sanctissimæ Eucharistiæ cum cęteris Sacramẽtis, symbolum esse rei sacrę, & inuisibilis gratiæ formam uisibilem: uerùm illud in ea excellens, & singulare reperit, quòd reliqua c. multi. 1. q. 1. Sacramenta tunc primùm sanctificandi uim habent, cum quis illis utitur: at in Eucharistia

stia ipse sanctitatis auctor ante usum est. nõdum enim Eucharistiam de manu Domini Apostoli susceperãt, cum uerè tamẽ ipse affirmaret corpus suum esse, quod præbebat. & semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem uerum Domini nostri corpus, verumque eius sanguinem sub panis, & vini specie unà cũ ipsius anima & diuinitate existere; sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub uini specie, ex ui verborum, ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub vtraque, vi naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Christi domini, qui iã ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur: Diuinitatem porrò propter admirabilem illam eius cum corpore, & anima hypostaticam unionem. Quapropter verissimũ est, tantundem sub alterutra specie, atq; sub utraq; contineri. totus enim, & integer Christus sub panis specie, & sub quauis ipsius speciei parte, totus item sub uini specie, & sub eius partibus existit.

Lucæ 22. Matt. 26. Mar. 14. 1. Corin. 11.

infra can. 1.

Rom. 6. c. semel Christus. c. iteratur c. singuli. & c. qui manducãt de consf. dist. 2. infra can. 3.

infra sess. 21. cap. 3.

De transubstantiatione. Cap. IIII.

QVoniam autem Christus, redemptor noster, corpus suum id, quod sub specie panis offerebat, uerè esse dixit; ideò persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idq; nunc denuo sancta hæc Synodus declarat, per consecrationẽ panis, & uini conuersionem fieri totius substantiæ panis in substantiam corporis Christi, Domini nostri, & totius substãtiæ uini in substantiam sanguinis eius. quæ conuersio conuenienter, & propriè à sancta catholica ecclesia Transubstantiatio est appellata.

Luc. 22. Ioan 6. 1. Cor. 11. c. panis. de cons. sec. dist. 2. c. cũ Marthæ. de celeb. miss. infra can. 2. & c firmiter. §. 1. de sum. Trin. & c. corpus, & c. sicut est, de consf. dis 2. inf. can. 6. & c. uenerabiliter de cõse. dist. 2.

De cultu, & ueneratione, huic sanctissimo Sacramento exhibenda.

Cap. V.

NVllus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles pro more in catholica Ecclesia semper recepto latriæ cultum, qui uero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in ueneratione exhibeant. neque enim ideò minus est adorandum, quod fuerit à Christo domino, ut sumatur, institutum. nam illum eundem Deũ præsentem in eo adesse credimus,
Heb. 1. Psal. 96. quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei; quem Magi procidentes adorauerunt;
Matt. 2. Matt. 28. quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, Scriptura testatur. Declarat præterea sancta Synodus, piè & religiosè admodum in Dei Ecclesiam inductum fuisse hunc morẽ, ut singulis annis peculiari quodam, & festo die præcelsum hoc, & uenerabile Sacramentum singulari ueneratione, ac solemnitate celebraretur, utq; in processionibus reuerenter, & honorificè illud per uias,
Infra can. 6. & lem. uni. de reli. & ué. Sāc. & loca publica circumferretur. æquissimum est. n. sacros aliquos statutos eẽ dies, cũ Christiani oẽs singulari, ac rara quadã significatione gratos, & memores testẽtur animos erga communẽ Dominum, & Redemptorem
1. Cor. 15. Heb. 2. pro tã ineffabili, & plane diuino beneficio, quo mortis eius uictoria, & triumphus repræsentatur. atq; sic quidem oportuit uictricem ueritatem de mẽdacio & hæresi triumphum agere; ut eius aduersarij in conspectu tanti splendoris, & in tanta uniuersæ Ecclesiæ lætitia positi, uel debilitati, & fracti tabescant, uel pudore affecti, & cõfusi aliqñ resipiscant.

De

De asseruando sacræ Eucharistiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

CONsuetudo asseruandi in sacrario sanctã Eucharistiam, adeò antiqua est, ut eam sæculum etiam Nicæni Concilij agnouerit. Porrò deferri ipsam sacram Eucharistiã ad infirmos, & hunc usum diligenter in ecclesiis cõseruari, præterquam quòd cum summa æquitate, & ratione coniunctum est, tum multis in Conciliis præceptum inuenitur, & uetustissimo catholicę Ecclesiæ more est obseruatũ. Quare sancta hæc Synodus retinendum omnino salutarem hunc, & necessarium morem statuit.

Cate. car 132. 29. et infra cano. 7. c. sanè de celeb. mis. c. 1. de cust. Eucha. c. presbyter. de consec. dist. 2. Conc Carth. 4 Conci. Rhem. cap. 2. Cõc Later. sub Inn. 3. cap. 26. c. præsente. 93. dist. c. peruenit de cõsec. dist. 2.

De præparatione, quæ adhibenda est, ut dignè quis sacram Eucharistiam percipiat. Cap. VII.

SI non decet ad sacras ullas functiones quempiã accedere, nisi sanctè; certè, quo magis sanctitas, & diuinitas cælestis huius Sacramenti uiro Christiano cõperta est, eo diligentiùs cauere ille debet, ne absq; magna reuerentia, & sanctitate ad id percipiendũ accedat, pręsertim cũ illa plena formidinis uerba apud Apostolũ legamus: Qui manducat, & bibit indignè, iudiciũ sibi mãducat, & bibit, non diiudicans corpus Dñi. Quare cõmunicare volenti reuocandũ est in memoriã eius pręceptũ: Probet se ipsum homo. Ecclesiastica autẽ consuetudo declarat, eã probationem necessariã esse; ut nullus sibi cõscius mortalis peccati, quãtumuis sibi cõtritus uideatur, absq; pręmissa sacramẽtali Confessione, ad sacram Eucharistiã accedere debeat.

1. Corin. 11. c. quid ergo c. sancta c. sicut Iudas. & c. timorem. de consec. dist. 2.

1. Corin. 11. a. qui scelerate. de cõs. dis. 2. c. quotidie. & c. panem. de consecr. distinct. 2.

•. oĩs qui.cũ seq.de pęn.dis. 1.Cate.152.9.

quod à Christianis omnibus, etiam ab iis sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc sancta Synodus perpetuò seruandum esse decreuit, modò non desit illis copia confessoris. quòd si, necessitate urgente, sacerdos absque præuia confessione celebrauerit; quamprimùm confiteatur.

infra can. 11.

De usu admirabilis huius Sacramenti. Cap. VIII.

•. quid est.cum seq.c. duplici. ter.& c.in illo de conf dis.22 c 22 de celeb. mis.

QVo ad usum autem, rectè, & sapienter Patres nostri tres rationes hoc sanctũ Sacramentum accipiendi distinxerunt. Quosdam enim docuerunt sacramentaliter dũtaxat id sumere, ut peccatores: alios tantùm spiritaliter, illos nimirum, qui uoto propositum illum cœlestem panem edentes, fide uiua, quæ per dilectionem operatur, fructum eius, & utilitatem sentiunt; tertios porrò sacramentaliter simul & spiritaliter; hi autem sunt, qui ita se priùs probant, & instruunt, ut uestem nuptialem induti ad diuinam hanc mensam accedant. In sacramentali autẽ sumptione semper in Ecclesia Dei mos fuit, ut laici à sacerdotibus communionem acciperent; sacerdotes autem celebrantes se ipsos communicarent: qui mos, tanquam ex traditione Apostolica descendens, iure ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet sancta Synodus, hortatur, rogat, & obsecrat per uiscera misericordiæ Dei nostri, ut omnes, & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc uinculo charitatis, in hoc cõcordiæ symbolo iam tandem aliquando conueniant; & concordent, memoresque tantæ maiestatis, & tam eximij amoris Iesu Christi,

Gal.5.

infra can.8. Matt. 22. c. relatum de conf. dist.2. infra can.10. Cat. car. 162. Cath. car.155. 85.

Heb.5. & 7.

Ioan.6.c. prima, de conse. dist.2.

ſti, Domini noſtri, qui dilectam animam ſuam in noſtræ ſalutis pretium, & carnem ſuam nobis dedit ad manducandum; hæc ſacra myſteria corporis, & ſanguinis eius fidei conſtantia,& firmitate, ea animi deuotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, vt panem illum ſuperſubſtantialem frequenter ſuſcipere poſſint; & is uerè eis ſit animæ uita, & perpetua ſanitas mentis; cuius uigore confortati, ex huius miſeræ peregrinationis itinere ad cæleſtem patriam peruenire ualeant, eundem panem Angelorum, quem modò ſub ſacris uelaminibus edunt, abſque ullo uelamine manducaturi.

Pſal. 77. c. uere ra & c. omnis. de conſ. diſt. 2. Aug ſup Pſ. 33 Clem. uni. de reliq. & ué. Sã.

Quoniam autem non eſt ſatis ueritatem dicere, niſi detegantur, & refellantur errores; placuit ſanctæ Synodo hos canones ſubiungere, ut omnes, iam agnita catholica doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreſes caueri, uitarique debeant.

DE SACROSANCTO Euchariſtiæ Sacramento.

CANON I.

Supra cap. 3.

Si quis negauerit in ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento contineri uerè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinē unà cum anima,& diuinitate Dñi noſtri Ieſu Chriſti, ac proinde totum Chriſtum; ſed dixerit tantummodo eſſe in eo, vt in ſigno, uel figura, aut uirtute; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, in ſacroſancto Euchariſtiæ Sacramento remanere ſubſtantiam panis, &

uini, unà cum corpore, sanguine Domini nostri, Iesu Christi; negaueritq; mirabilem illam, & singularem conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantię uini in sanguinem, manentibus duntaxat speciebus panis, & vini; quam quidem cõuersionẽ catholica Ecclesia aptissimè Transubstantiationem appellat; anathema sit.

Cat. car. 146. 4 supra cap. 4 et cap. firmiter. §. Vna. de sum. Trin.

supra cap. 3. & infra ses. 21. cap. 1. de commu & c. singuli. cum seq. de consf. dis. 2.

CANON III.

Si quis negauerit, in venerabili Sacramento Eucharistiæ sub vnaquaque specie, & sub singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri; anathema sit.

CANON IIII.

supra cap. 3.

Si quis dixerit, peracta consecratione, in admirabili Eucharistiæ Sacramento non esse corpus, & sanguinem Domini nostri, Iesu Christi, sed tantùm in usu, dum sumitur, nõ autem ante, vel post; & in hostiis, seu particulis consecratis, quæ post communionem reseruantur, vel supersunt, nõ remanere verum corpus Domini; anathema sit.

CANON V.

supra cap. 2.

Si quis dixerit, vel præcipuum fructum sanctissimæ Eucharistiæ esse remissionẽ peccatorum, vel ex ea non alios effectus prouenire; anathema sit.

CANON VI.

supra cap. 5.

Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacramento Christum vnigenitum Dei filium non esse cultu latriæ, etiam externo, adorandum; atque ideò nec festiua peculiari celebritate uenerandum; neq; in processionibus, secundum laudabilem; & uniuersalem Ecclesiæ sanctæ ritum, & consuetudinem, solemniter circũgestandum, vel non publicè, ut adoretur, populo proponendum, & eius adoratores

ratores esse idololatras; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere sacram Eucharistiam in sacrario reseruari, sed statim post consecrationem astantibus necessariò distribuendam; aut non licere, ut illa ad infirmos honorificè deferatur; anathema sit. *supra cap. 6. & c. sanè de celeb. miss.*

CANON VIII.

Si quis dixerit, Christum in Eucharistia exhibitum, spiritualiter tantùm manducari, & non etiam sacramentaliter, ac realiter; anathema sit. *supra cap. 8.*

CANON IX.

Si quis negauerit, omnes, & singulos Christi fideles utriusq; sexus, cũ ad annos discretionis peruenerint, teneri singulis annis, saltem in Paschate, ad communicandum, iuxta præceptum sanctæ matris Ecclesiæ; anathema sit. *can. oĩs utriusque de pœn. & remiss. Conc. Late. sub Inn. 3. cap 21. et infra sess. 14. cano. 8. de pœn. cle. 1. uer. licet, de reliq. et uen. san.*

CANON X.

Si quis dixerit, non licere sacerdoti celebranti se ipsum communicare; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, solam fidem esse sufficientem præparationem ad sumendum sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum; anathema sit. Et, ne tantum Sacramentum indignè, atque ideò in mortem, & condemnationem, sumatur; statuit, atque declarat ipsa sancta Synodus, illis, quos conscientia peccati mortalis grauat, quantumcunque etiam se contritos existiment, habita copia Confessoris, necessariò prçmittendam esse Confessionem sacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publicè disputando defendere præsumpserit, eo ipso ex communicatus existat. *supra cap. 8. supra cap. 17.*

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis, intendens nonnulla statuere, quæ ad iurisdictionem pertinent Episcoporum, ut, iuxta proximæ Sessionis decretum, illi in commissis sibi ecclesiis eo libentiùs resideãt, quo faciliùs, & commodiùs sibi subiectos regere, & in uitæ, ac morum honestate continere possint; illud primùm eos admonendos censet; ut se pastores, non percussores, esse meminerint, atque ita preesse sibi subditis oportere, ut non in eis dominentur, sed illos, tanquam filios, & fratres diligant: elaborentq́; ut hortando & monẽdo ab illicitis deterreãt; ne, ubi deliquerint, debitis eos penis coercere cogantur. quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apostoli est ab eis seruanda preceptio; ut illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate, & patientia: cum sæpe plus erga corrigendos agat beneuolentia, quàm austeritas; plus exhortatio, q̃ comminatio; plus charitas, quàm potestas. Sin autem ob delicti grauitatem uirga opus fuerit; tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia iudicium, cum lenitate seueritas adhibenda est; ut sine asperitate disciplina populis salutaris, ac necessaria conseruetur; & qui correcti fuerint, emendentur; aut, si resipiscere noluerint, ceteri, salubri in eos animaduersionis exemplo, à uitiis deterreantur; cum sit diligentis, & pij simul pastoris officium, morbis ouiũ leuia primùm adhibere fomenta; post, ubi morbi grauitas ita postulet, ad acriora, & grauiora remedia descendere; sin autem

Tit. I. I. Timo. 3. I. Pet. 5. dis. 45. in princi. dis. 94. cap. ul. dis. 95. c. esto subiectus.

2. Timo. 4.

ne ea quidem proficiant illis submouendis, cęteras saltem oues à contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad euitandas pœnas, & Episcoporũ subterfugienda iudicia, querelas, & grauamina simulent; & appellationis diffugio iudicis processum impediant, ne remedio, ad innocentiæ præsidium instituto, ad iniquitatis defensionem abutantur, atque ut huiusmodi eorum calliditati, & tergiuersationi occurratur; ita statuit, & decreuit: In causis uisitatiõis, & correctionis, siue habilitatis, & inhabilitatis, nec non criminalibus, ab Episcopo, seu illius in spiritualibus Vicario generali, ante definitiuam sententiam, ab interlocutoria, uel alio quocunque grauamine, non appelletur: nec Episcopus, seu Vicarius appellationi huiusmodi, tanquam friuolæ, deferre teneatur; sed ea, ac quacunque inhibitione, ab appellatiõis iudice emanata, necnon omnis stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contraria non obstante, ad ulteriora ualeat procedere; nisi grauamen huiusmodi per definitiuam sententiam reparari, uel ab ipsa definitiua appellari nõ possit: quibus casibus sacrorum, & antiquorum canonum statuta illibata persistant.

c. resecandæ. & c. corripiantur 24. q. 3. c. cum speciali §. porro. de ele.

infra sess. 22 c. 1. et 24. c. 20 de refor c. lic. de off ord.

c. ut debitus de appell. cum sim.

Caput 11.

A Sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis causa, ubi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali; aut, si ille aliqua de causa suspectus foret, uel ultra duas legales

a statutum de rescrip. in VI.

dietas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, uni ex uicinioribus Episcopis, seu illorum Vicariis, non autem inferioribus iudicibus, committatur.

Caput III.

REus, ab Episcopo, aut eius Vicario in spiritualibus generali, in criminali causa appellans, coram iudice, ad quē appellauit, acta primæ instantiæ omnino producat; & iudex, nisi illis uisis, ad eius absolutionem minime procedat. Is autem, a quo appellatum fuerit, intra xxx. dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat: alioqui absque illis causa appellationis huiusmodi, prout iustitia suaserit, terminetur.

Caput IIII.

CVm verò tam grauia nonnunquam sint delicta, ab ecclesiasticis commissa personis, vt ob eorum atrocitatem è sacris Ordinibus deponendæ, & curiæ sint tradendæ sæculari: in quo secundum sacros canones certus Episcoporum numerus requiritur: quos si omnes adhibere difficile esset, debita iuris executio differretur: si quando autem interuenire possent, eorum residentia intermitteretur: propterea statuit, & decreuit: Episcopo per se, seu illius Vicarium in spiritualibus generalem, cōtra Clericum, in sacris etiam presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, necnon verbalem depositionem, & per se ipsum etiam ad actualem atque solemnem degradationem ab ipsis Ordinibus, & gradibus ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorū Episcoporum præsentia, in numero à canonibus defi-

c. si quis cum seq. 14. q. 7. c. degradatio. de pœn. in 6.

Cōc. Agathen. c. 1. c. si quis. c. felix. & c. si autem. 15. q. 7. c. degradatio de pœn. in 6.

definito, requiritur, etiam absque illis procedere liceat: adhibitis tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus, usum mitræ, & baculi ex priuilegio Apostolico habentibus, si in ciuitate, aut diœcesi reperiri, & commodè interesse possint; alioquin aliis personis, in ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate graues, ac iuris scientia commendabiles existant.

Caput V.

ET quoniam per fictas causas, quæ tamen satis probabiles uidentur, interdum accidit, ut nonnulli eiusmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ, illis Episcoporum iusta seueritate inflictę, aut remittuntur omnino, aut minuuntur, cum non ferendum sit, ut mendacium, quod tanto pere Deo displicet, non modò ipsum impunitum sit, verùm etiā alterius delicti ueniam impetret mentienti: iccirco, ut sequitur, statuit, & decreuit: Episcopus apud ecclesiā suā residens, de surreptione, & obreptione gratię, quæ super absolutione alicuius publici criminis, vel delicti, de quo ipse inquirere cœperat; aut remissione pœnæ, ad quam criminosus per eum condemnatus fuerit, falsis precibus impetratur, per se ipsum, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, etiam summariè cognoscat; ipsamque gratiam, postquam per falsi narrationē, aut ueri taciturnitatem, obtentā esse, legitimè constiterit, nō admittat.

Exo. 23. Leuit. 19. Prouer. 6. 8. 10. 12. & 19. c. siquis dixerit, cum seq. et c. nemo peritorum. 11. q. 3

c. sup literis et c. cum dilecta. de rescr.

Caput VI.

QVoniam verò subditi Episcopo, tametsi iure correpti fuerint, magnopere tamen eum odisse, &, tanquā iniuria affecti sint, falsa illi crimīa obiicere solēt; ut,

c. sunt nonnulli 2 q. 7. infra sess. 24 c 1. de refor c. qualiter et qñ. il secondo. de accus.

vt, quoquo pacto possint, ei molestiam exhibeant; cuius vexationis timor plerunque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta segniorem reddit. Iccirco, ne is magno suo, & ecclesiæ incommodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita statuit, & decreuit: Episcopus, nisi ob causam, ex qua deponendus, siue priuandus veniret, etiam si ex officio, aut per inquisitionem, seu denunciationem, vel accusationẽ, siue alio quouis modo procedatur, vt personaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur.

Caput VII.

cap. accusatio quoq;. c. accusatio Eporum. c. testes. 2. q. 7. & c. vlt. 2. q 5. Côc. Rom. sub Syluestro I.

TEstes in causa criminali ad informationem, vel iudicia, seu alias in causa principali contra Episcopum, nisi cõ testes, & bone cõuersationis, existimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & si odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, grauibus pœnis mulctentur.

Caput VIII.

c. 3. & 2. de trãsla. c. vt debit⁹ extra de appella. c maiores de bapt. c quãuis & c. dũ 3. q. 6.

CAusæ Episcoporum, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Max. referantur, ac per ipsum terminentur.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & salui conductus, Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc sanctissimo Sacramento repullularunt, tanquam vepres ex agro

agro Dominico euellere, ac omnium fideliũ ſaluti proſpicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotẽti piè oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes, articulos, diligentiſſima veritatis catholicæ inquiſitione tractatos, plurimis, accuratiſſimiſque pro rerum grauitate diſputationibus habitis, cognitis quoque præſtantiſſimorum theologorum ſententiis, hos etiam tractabat: An neceſſarium ſit ad ſalutem, & diuino iure præceptum, vt ſinguli Chriſti fideles ſub vtraq; ſpecie ipſum venerabile Sacramentum accipiant. Et: Num minus ſumat, qui ſub altera, quàm qui ſub vtraque communicat. Et: An errauerit ſancta mater Eccleſia, laicos, & non celebrantes ſacerdotes, ſub panis ſpecie duntaxat communicando. Et: An paruuli etiam communicandi ſint. Sed quoniam ex nobiliſſima Germaniæ prouincia ij, qui ſe Proteſtantes nominant, ſuper his ipſis articulis, antequam definiantur, audiri à ſancta Synodo cupiunt, & eam ob cauſam fidem publicam ab illa poſtularũt, vt ipſis tuto huc venire, & in hac vrbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atq; proponere quæ ſenſerint, & poſtea, cum libuerit, recedere liceat: ſancta ipſa Synodus, licèt magno deſiderio eorum aduentum multos antea menſes expectarit, tamen, vt pia mater, quæ ingemiſcit, & parturit, ſummopere id deſiderans, ac laborans, vt in iis, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſmata, ſed quẽadmodum eundem omnes Deum, & Redẽptorem agnoſcunt, ita idem dicant, idem credant, idem ſapiant, confidens Dei miſericordia, & ſperans fore, vt illi in ſanctiſſimã & ſalutarem vnius fidei, ſpei, charitatiſq; cõcordiam redigantur, libenter eis in hac re morem

ſup. ſeſſ. 21 c. 1. cum ſeq. & can. 1. & cath. car. 155. 31.

inf. ſeſſ. 22. in dec. de petit. calic.

inf. ſeſſ. 21. c. 4 et can. 6.

morem gerens, securitatem, & fidem, ut petierunt, publicam, quam saluum conductum uocant, quo ad se pertinet, eius, qui infrascriptus erit, tenoris, dedit, atque concessit: & eorum causa definitionem illorum articulorum ad secundam Sessionem distulit; quã, ut illi commodè ei interesse possent, in diem festum conuersionis D Pauli, quę erit uigesimaquinta die mensis Ianuarij anni sequentis, indixit. Illudque præterea statuit, ut in eadem Sessione de sacrificio Missę agatur, propter magnam utriusque rei connexionem: interea Sessione proxima de Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis tractandum. illam autem die festo D. Catharinæ uirginis, & martyris, qui erit uigesima quinta Nouembris, habendam esse decreuit, simulque ut in utraque materiam reformationis prosequatur.

SALVVS

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

SACROSANCTA *generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicę Legato, & Nunciis, omnibus, & ſingulis, ſiue eccleſiaſticis, ſiue ſæcularibus perſonis vniuerſæ Germanię, cuiuſcũq; gradus, ſtatus, conditionis, qualitatis ſint, quę ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, vt de iis rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium liberè, & tutò venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam ſcripto, quàm verbo, offerre, proponere, & cum Patribus, ſiue iis, qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint, conferre, & abſque vllis conuiciis, & contumeliis diſputare; necnon, quando illis placuerit, recedere poſſint, & valeant; publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, cum omnibus, & ſingulis clauſulis, & decretis neceſſariis, & opportunis, etiam ſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quę pro expreſſis haberi voluit, quantum ad ipſam ſanctã Synodum ſpectat, concedit. Placuit pręterea ſanctę Synodo; vt, ſi pro maiori libertate, ac ſecuritate eorum, certos tam pro commiſſis, quàm pro committendis per eos delictis, iudices eis deputari cupiant, illos ſibi beneuolos nominent, etiam ſi delicta ipſa quantumcunque enormia, ac hęreſim ſapientia ſuerint.*

SESSIO XIIII.

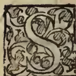
Quæ est Quarta

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata die x x v. menſ. Nouē.

M D L I.

Doctrina de ſanctiſſimis Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

Acroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctę Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, Quamuis in decreto de Iuſtifica-
sup. ſeſſ. 6. tione multus fuerit de Pœnitentię Sacramento, ꝓpter locorū cognationē, neceſſaria quadam ratione ſermo interpoſitus: tanta nihilo minus circa illud noſtra hac ætate diuerſorū errorum eſt multitudo, vt non parum publicæ vtilitatis retulerit, de eo exactiorem, & pleniorē definitionē tradidiſſe; in qua demōſtratis, & conuulſis, Spūs ſancti præſidio, vniuerſis erroribus, catholica veritas perſpicua, & illuſtris fieret; quam nunc ſancta hæc Synodus Chriſtianis omnibus perpetuò ſeruādam proponit.

De neceſſitate, & inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ. Cap. I.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deū eſſet, vt iuſtitiā in Baptiſmo, ipſius

ipsius beneficio, & gratia, susceptam, constanter tuerentur; non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum. Quoniam autē Deus, diues in misericordia, cognouit figmētum nostrum; illis etiam vitæ remedium cōtulit, qui sese postea in peccati seruitutem, & Dæmonis potestatem tradidissent, Sacramentū uidelicet Pœnitentiæ; quo lapsis post Baptismum, beneficium mortis Christi applicatur. Fuit quidem Pœnitentia uniuersis hominibus, q se mortali aliquo peccato inquinassent, quouis tempore ad gratiam, & iustitiam assequendam necessaria: illis etiā, qui Baptismi Sacramento ablui petiuissent, ut, peruersitate abiecta, & emendata, tantā Dei offensionem cum peccati odio, & pio animi dolore detestarentur. unde Propheta ait; Cōuertimini, & agite pœnitētiam ab omnibus iniquitatibus uestris: & non erit uobis in ruinam iniquitas. Dominus etiā dixit: Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat: Pænitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum. Porrò nec ante aduentum Christi Pœnitentia erat Sacramentum, nec est post aduentum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramētum Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit, cum à mortuis excitatus, insufflauit in discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, post Baptismum lapsos, Apostolis, & eorum legitimis

Infra can.1. Psal 102. Ephe.2.

supra sess.6. c. 14. de iustific. Con. Cabilon. c.8.

Eze.18. & 33. & Ioel.c.2.

Luc.13. Act.2. c. agūt. & c. proprie. de cons. dist.4.

Ioan.20. Mat.16. & 18. c. ut constituetur. 50. dist. & infra c.8. in fi. & can.3.

c. audiuimus cum seq. 24 q. 1. Cat. car 69. 4. & 175. 29.

legitimis ſucceſſoribus fuiſſe communicatam, vniuerſorum Patrum conſenſus ſemper intellexit. Et Nouatianos, remittendi poteſtatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccleſia catholica, tanquam hęreticos, exploſit, atque condemnauit. Quare ueriſſimum hunc illorum uerborum Domini ſenſum ſancta hæc Synodus probās, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui uerba illa ad poteſtatem prædicandi verbum Dei, & Chriſti Euangelium annunciandi, contra huiuſmodi Sacramenti inſtitutionem falsò detorquent.

Conc. Nic. c. 8. Cōc. Arelat. 2. c. 9 c ſi qui uoluerint. 1. q. 7. c. quidam. 24. q. 3. c. ſi enim. uer. certè, de pœn. diſ. 2. Catechi. car. 175. 38.

De differentia Sacramenti Pœnitentię, & Baptiſmi. *Cap.* 11.

CEterùm hoc Sacramentum multis rationibus à Baptiſmo differre dignoſcitur. nam prаterquam, quòd materia, & forma, quibus Sacramēti eſſentia perficitur, longiſſimè diſſidet: conſtat certè, Baptiſmi miniſtrum iudicem eſſe non oportere; cùm Eccleſia in neminem iudicium exerceat, qui non priùs in ipſam per Baptiſmi ianuam fuerit ingreſſus. Quid enim mihi, inquit Apoſtolus, de iis, qui foris ſunt, iudicare? Secus eſt de domeſticis fidei, quos Chriſtus Dominus lauacro Baptiſmi ſui corporis membra ſemel effecit. nā hos, ſi ſe poſtea crimine aliquo contaminauerint, non iam repetito Baptiſmo ablui, cū id in Eccleſia catholica nulla ratione liceat, ſed ante hoc tribunal, tanquā reos, ſiſti uoluit: ut per ſacerdotū ſententiā non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum pœnitētes confugerint, poſſent liberari. Alius eſt præterea Baptiſmi, & alius Pœnitentiæ fructus. per Baptiſmum enim Chriſtum induentes, noua prorſus in

ſupra ſeſ 6. de iuſtifi. cap. 14. & iuſ. can. 2.

1. Cor. 5. in fi. c. multi. 2. q. 1. c. gaudemus. de diuor.

c. verbum. de pœnit. diſt. 1.

illo efficimur creatura, plenam & integram peccatorum omniũ remiſſionem conſequentes: ad quam tamen nouitatem, & integritatem per Sacramentum Pœnitentiæ, ſine magnis noſtris fletibus, & laboribus, diuina id exigente iuſtitia, peruenire nequaquam poſſumus: ut meritò Pœnitentia laborioſus quidam Baptiſmus à ſanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium, ut nondum regeneratis ipſe Baptiſmus. Gal. 3. in fin. 2. Cor 5. in fi.

De partibus, & fructu huius Sacramenti. Cap. III.

DOcet præterea ſancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formã, in qua pręcipuè ipſius uis ſita eſt, in illis miniſtri uerbis poſitã eſſe: Ego te abſoluo, &c. quibus quidem de Eccleſię ſanctæ more preces quædã laudabiliter adiungũtur: ad ipſius tamen formæ eſſentiã nequaquã ſpectant, neque ad ipſius Sacramenti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem quaſi materia huius Sacramenti ipſius pœnitentis actus, nempè Contritio, Confeſſio, & Satisfactio. Qui quatenus in pœnitente ad integritatẽ Sacramenti, ad plenamque, & perfectã peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sanè uerò res, & effectus huius Sacramenti, quantum ad eius uim, & efficaciã pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdũ in uiris piis, & cum deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax, ac ſerenitas cum uehementi ſpiritus cõſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus, & effectu huius Sacramẽti ſancta Synodus tradens, supra ſeſſ. 6. de iuſtif. c. 14. & inf. can. 4. Catec. car. 164 6.

tradens, simul eorum sententias damnat, qui pænitentię partes, incussos conscientiæ terrores, & fidem esse contendunt.

De contritione. Cap. IIII.

supra sess. 6. de instifi. cap. 6. & 14 Th. Aquin. 4. sent. dis. 18. q. 2. ar. I. c. I. in fi. c. ille pœnitētiā, & c. irrisor, de pœ. dist. 3 Cat. car. 167. 26.

Contritio, quæ primum locum inter dictos pænitentis actus habet, animi dolor, ac detestatio est de peccato cõmisso, cum proposito non peccandi de cetero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus necessarius; & in homine post Baptismum lapso ita demum pręparat ad remissionem peccatorum, si cum fiducia diuinæ misericordiæ, & voto præstandi reliqua, coniunctus sit, quæ ad rite suscipiendũ hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur sancta

Infra can. 5.

Synodus, hanc Contritionem, non solum cessationem a peccato, & vitę nouę propositum, & inchoationem, sed veteris etiam odium

Ezec. 18.

continere, iuxta illud: Proijcite a vobis omnes iniquitates vestras, in quibus pręuaricati estis; & facite vobis cor nouum, & spiritũ nouum. Et certè, qui illos sanctorum clamo-

Psal. 50. c. & venit. de pœnit. dist. I. & c. totam, de pœni. distin. 3. Psal. 6. c. si qs, dist. 50. Esa. 38. Ezech. in cāt. incipit, ego dixi.

res considerauerit: Tibi soli peccaui, & malũ coram te feci: Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ: & alios huiusmodi generis: facile intelliget, eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum detestatione manasse. Docet præterea, etsi Contritionem hanc aliqnando caritate perfectã esse contingat, hominemq; Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramẽtũ actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem ipsi cõntritioni sine Sacrameti voto, quod in illa includitur, nõ esse ad scribendã. Illã vero Cõtri

tione m

tionē imperfectam, quæ Attritio dicitur, q̄m uel ex turpitudinis peccati consideratione, uel ex gehennæ, & pęnarum metu communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat, cum spe venię, declarat, non solùm non facere hominem hypocritā, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, nō adhuc quidem inhabitantis, sed tantùm mouentis, quo pœnitens adiutus viam sibi ad iustitiam parat. Et quamuis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam dispo- nit. Hoc enim timore vtiliter concussi Niniuitæ, ad Ionæ prędicationem, plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidam calumniantur catholicos scriptores, quasi tradiderint Sacramentum Pœnitentię, absque bono motu suscipientium, gratiam conferre: quod nunquam Ecclesia Dei docuit, nec sensit. sed & falsò docent, Contritionem esse extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam.

Ionę 3. Matt. 12. Lucæ 11. c quamobrē de pœn. dist. 1

De Confessione. *Cap.* V.

EX institutione Sacramēti Pœnitentiæ, iam explicata, vniuersa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis iure diuino necessariam existere; quia dominus noster, Iesus Christus, è terris ascensurus ad cælos, sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tanquam præsides & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint; quo, pro potestate clauiū remissionis,

Lucę 5. & 17. Iac. 5. 1 Ioā. 1. infra can. 6.

Ioan 20. Mat. 16. c. verbum, de pœ. dist. 1. & c. [illegible], & c. [illegible] il 2 de pœn. dist 8.

remissionis, aut retentionis peccatorum, sententiam pronunciēt, constat enim, sacerdotes iudicium hoc, incognita causa, exercere non potuisse, neque æquitatem quidem illos in pœnis iniungendis seruare potuisse, si in genere dūtaxat, & non potius in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur, oportere à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in Confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tantum aduersus duo vltima Decalogi præcepta commissa, quæ nonnunquā animum grauiùs sauciant, & periculosiora sunt ijs, quæ in manifesto admittuntur. nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentiùs labimur, quanquam rectè, & utiliter, citraque omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod piorum hominum usus demōstrat, taceri tamen citra culpam, multisque aliis remediis expiari possunt. Verùm, cum uniuersa mortalia peccata, etiā cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant: necessūm est, omnium etiam ueniam, cū aperta, & uerecunda Cōfessione, à Deo quærere. Itaque, dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Christi fideles confiteri student, proculdubio omnia diuinæ misericordiæ agnoscenda exponunt. qui uerò secus faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per sacerdotem remittendum proponunt. si enim erubescat ægrotus uulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circunstātias in Confessione explicandas esse, quæ speciem peccati mutant: quod sine illis peccata ipsa neq; à pœnitentibus integrè exponantur, nec iudicibus

[Margin notes: infra can. 6. — Deuter. 5. Exo. 20. — supra ses. de iustif. c. 11. adhuc, & c. de quotidianis. de pœnit. dist. 3. — Ephe 3. — c. consideret, de pœn. dist. 1. et 5 et c. oīs utriusque, de pœn. et remis.]

dicibus

dicibus innotescant; & fieri nequeat, ut de grauitate criminum recte censere possint, & pœnam, quam oportet, pro illis, pœnitentibus imponere, unde alienum à ratione est, docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse; aut unam tantùm circumstantiam confitendam esse, nempe peccasse in fratrem. Sed & impium est, Confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare. constat enim, nihil aliud in Ecclesia à pœnitentibus exigi, quàm ut, postquam quisque diligentius se excusserit, & conscieutiæ suæ sinus omnes, & latebras explorauerit, ea peccata cõfiteatur, quibus se Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrũt, in uniuersum, eadem Confessione inclusa esse intelliguntur: pro quibus fideliter cũ Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa uerò huiusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi uerecundia grauis quidẽ uideri posset, nisi tot, tantisque cõmodis, & consolationibus leuaretur, quæ oĩbus, dignè ad hoc Sacramentũ accedentibus, per Absolutionẽ certissimè conferuntur. Cęterùm, quo ad modum confitendi secretò apud solũ sacerdotẽ, etsi Christus non uetuerit, quin aliquis in uindictã suorum scelerũ, & sui humiliationem cum ob aliorũ exemplũ, tum ob Ecclesię offensæ ædificationẽ, delicta sua publicè cõfiteri possit: non est tamẽ hoc diuino præcepto mandatũ, nec satis consulte humana aliqua lege ꝓciperetur, ut delicta, ꝓsertim secreta, publica essent cõfessione apperiẽda. vnde cùm à sanctissimis, & antiquissimis Patribus, magno unanimiq; consensu,

c.aut facta, de pœn. dist. I. Catec. car. 170. 15. & 177. 22.

Psal. 18.

Conc. Cabilonen. c. 8. & 33. Clem. I. epist. I. ad Iaco.

E secreta

secreta Confessio sacramentalis, qua ab initio Ecclesia sancta vsa est, & modò etiam utitur, fuerit semper commendata; manifestè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à diuino mandato alienam, & inuentum humanum esse, atque à Patribus, in Cōcilio Lateranensi congregatis, initium habuisse, docere non uerentur. neque enim per Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiterentur, quod iure diuino necessarium, & institutum esse intellexerat; sed ut preceptum Confessionis, saltem semel in anno, ab omnibus, & singulis, cū ad annos discretionis peruenissent, impleretur. unde iā in uniuersa Ecclesia, cum ingenti animarum fidelium fructu, obseruatur mos ille salutaris confitendi, sacro illo, & maximè acceptabili tēpore Quadragesimæ: quē morem hæc sancta Synodus maximè probat, & amplectitur, tanquam pium, & meritò retinendum.

Infra can.8.& 14.

Conc.Lateran. sub Inno 3.c. 21. c. omnis vtriusque. de pœ. & remis.

De ministro huius Sacramenti, & Absolutione. Cap. VI.

CIrca ministrū autem huius Sacramēti, declarat sancta Synodus, falsas esse, & à ueritate Euāgelij penitus alienas doctrinas omnes, quę ad alios quoscuis homines, præter Episcopos, & sacerdotes, Clauium ministerium perniciosè extendunt; putantes uerba illa Domini: Quæcumque alligaueritis super terram, erūt alligata & in cœlo; & quæcumq; solueritis super terrā, erunt soluta & in cœlo: & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: ad omnes Christi fideles indifferenter, & promiscuè, contra institutionem huius Sacramenti, ita fuisse dicta, ut quiuis potestatem habeat remittēdi peccata, publica

Infra can.10.

Matt.16.

Ioan.20.

supra. sess.7.de sacra.can.10.

publica quidem per correctionẽ, si correptus acquieuerit; secreta uerò per spontaneã Confessionem, cuicumque factam. Docet quoq;, etiam sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per uirtutem Spiritus sancti, in ordinatione collatam, tamquàm Christi ministros, functionẽ remittendi peccata exercere, eosq; prauè sentire, qui in malis sacerdotibus hãc potestatem non esse contendunt. Quamuis autem Absolutio sacerdotis alieni beneficij sit dispensatio; tamen non est solùm nudũ ministerium, uel annunciandi Euangelium, uel declarandi remissa esse peccata; sed ad instar actus iudicialis, quo ab ipso, uelut à iudice, sententia pronunciatur. atque ideò nõ debet pœnitens adeò sibi de sua ipsius fide blandiri, ut, etiam si nulla illi adsit contritio, aut sacerdoti animus serio agendi, & uerè absoluendi desit; putet tamen se, propter suam solam fidem, uerè, & coram Deo esse absolutum. nec enim fides sine Pœnitentia remissionem ullam peccatorum præstaret: nec is esset, nisi salutis suæ negligentissimus, qui sacerdotem ioco se absoluentem cognosceret; & non alium, serio agentem, sedulò requireret.

c. secundũ ecclesiæ. 19. dist. & c. nõ nocet, 1. q 1.

infra can. 9.

De casuum reseruatione. *Cap.* VII.

QVoniam igitur natura, & ratio iudicij illud exposcit, ut sententia in subditos dũtaxat feratur; persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & uerissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionẽ. Magnopere uerò ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris

c. omnis §. si quis, de pœ. & remis. c. si eps. de pœn. in 6.

uisum est, ut atrociora quędam, & grauiora crimina non à quibusuis, sed à summis dũtaxat sacerdotibus absoluerentur. vnde meritò Pontifices Max. pro suprema potestate, sibi in Ecclesia uniuersa tradita, causas aliquas criminum grauiores suo potuerunt peculiari iudicio reseruare. Neque dubitandũ est, quando omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cuique diœcesi, in ædificationem tamen, non in destructionẽ, liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores sacerdotes auctoritate, pręsertim quo ad illa, quibus excõmunicationis censura annexa est. Hanc autem delictorum reseruationem, consonũ est diuinæ auctoritati, non tantùm in externa politia, sed etiam corã Deo uim habere. ueruntamen piè admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reseruatio in articulo mortis: atque ideò omnes sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusuis peccatis, & censuris absoluere possunt: extra quem articulũ sacerdotes cùm nihil possint in casibus reseruatis, id unum pœnitentibus persuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos iudices pro beneficio Absolutionis accedant.

c. si quis suadẽte. 17. q. 4 c. ita quorundã. de iud. c. conquest. de sent. exc. c. quicunque, eo. titu. in 6. & c. 2. eod. tit. in Clem. c. etsi dominiũ, de pœn. in extraua. comm. eum simil. Rom. 13 c. felicis, de pœn. & c. si episcopus, de pœn. in 6.

c. felicis. de pę. in 6. c. pastoralis, de off. ord. c. cupientes. de pœn in Clem. c. inter cũctas. §. duos. de priu. in extrau. cõ.

De satisfactionis necessitate, & fructu. Cap. VIII.

DEmum, quo ad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum à Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore cõmendata, ita una maximè nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugnatur ab iis, qui speciem pietatis habent, uirtutem autẽ eius abne-

de pœn. dis. 3. circa prin.

abnegarunt: sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & à uerbo Dei alienum, culpã à Domino nunquã remitti, quin uniuersa et pœna cõdonetur. perspicua enim & illustria in sacris literis exẽpla reperiuntur, quibus, prçter diuinã traditionẽ, hic error quàm manifestissimè reuincitur. Sanè & diuinæ iustitiæ ratio exigere uidetur, ut aliter ab eo in gratiã recipiantur, qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint; aliter uerò, qui semel à peccati & Dæmonis seruitute liberati, & accepto Spiritus sancti dono, scientes templum Dei uiolare, & Spiritum sanctum contristare non formidauerint. Et diuinã clemẽtiam decet, ne ita nobis absque ulla Satisfactione peccata dimittãtur, ut, occasione accepta, peccata leuiora putantes, uelut iniurij, & contumeliosi Spiritui sancto, in grauiora labâmur, thesaurizantes nobis iram in die irç. proculdubio enim magnopere à peccato reuocant, & quasi freno quodã coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresq; & uigilãtiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorũ reliquiis, & uitiosos habitus malè uiuendo cõparatos, contrariis uirtutum actionibus tollũt. Neque uerò securior ulla uia in Ecclesia Dei unquam existimata fuit ad amouẽdam imminentem à Domino pœnã, quàm ut hçc pœnitẽtię opera homines cum uero animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quòd, dũ satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Iesu, qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo omnis nostra sufficientia est, conformes efficimur, certissimam quoq; inde arrham habẽtes, quòd, si compatimur, & conglorificabimur. Neque uerò ita nostra est satisfactio hæc, quam pro peccatis nostris exoluimus, ut non sit per Christum Iesum.

infra cap. 12. Gen. 3. 2. Reg 12. Num. 12. & 20.
1. Corin. 3. Ephe. 4.
Rom. 2. & Iaco. 5.
Ezech. 33. Ionæ 3. Hier. 3. 18. & 25. Esaiæ 30. Eccl. 17. Matt. 3. 4. 11. & 18. cum si. Ephe 5. Act. 3. Rom 5. 1. Io. 2. in prin. 2. Corin. 3. Rom. 8.

2.Corin 3. Philip.4. 1. Cor.1.in fi. 2.Cor.10. in fi. Gal.6. Act.17.

nã qui ex nobis, tanquã ex nobis, nihil possumus; eo cooperante, qui nos confortat, oĩa possumus. ita non habet homo unde glorietur: sed omnis gloriatio nostra in Christo est: in quo uiuimus, in quo meremur, in quo satisfacimus; facientes fructus dignos pœnitentiæ; qui ex illo uim habent; ab illo offeruntur Patri; & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo sacerdotes Domini, quãtum spiritus, & prudentia suggesserit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate salutares, & conuenientes satisfactiones iniungere: ne si fortè peccatis conniueant, & indulgentiùs cum pœnitentibus agant, leuissima quædam opera pro grauissimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut Satisfactio, quam imponunt, non sit tantùm ad nouæ uitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum uindictam, & castigationem. nã Claues sacerdotum non ad soluendum dumtaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent: nec propterea existimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ esse forum iræ, vel pœnarum, sicut nemo vnquam catholicus sensit ex huiusmodi nostris satisfactionibus uim meriti, & satisfactionis Domini nostri, Iesu Christi, uel obscurari, uel aliqua ex parte imminui: quod dum Nouatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam nouam uitam esse docẽt, ut nomen Satisfactionis uim, & usum tollãt.

Matt.3. & 4 Lucæ 3.10.17. c. tempora, cũ multis seq.26. q.7.c.de pœnitẽtibus.de cõs. dist. 4. Conc. Carthagi.3. c. 31.& Cõc.Carthag.4. c. 74. Conc. Cabilonẽ c 34.& 38. Conc. Aphric. c.9. Conc.Laodic.c.2.

Matt.16. & Ioã.20. supra c.1.in fi.& infra can. 3. & ult. de pœni.

infra can.13.

De operibus Satisfactionis. Cap. IX.

DOcet præterea, tantam esse diuinæ munificentiæ largitatem, ut non solùm pœnis, sponte à nobis pro vindi-

cando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis; sed etiã, (quod maximum amoris argumentum est) temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patiẽter toleratis, apud Deum patrem per Christum Iesum satisfacere ualeamus.

c sunt plures. in fi. de pœn. dist. 4. Act. 14. in fi. Rom. 5.

Doctrina de Sacramento extremæ Vnctionis.

VIsum est autem sanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitentia adiungere ea, quę sequuntur de Sacramento extremæ Vnctionis: quod non modò Pœnitentiæ, sed & totus Christianæ uitæ, quæ perpetua Pœnitentia esse debet, consummatiuum existitimatum est à Patribus. Primùm itaque, circa illius institutionem, declarat, & docet, quod clementissimus Redemptor noster, qui seruis suis quouis tempore uoluit de salutaribus remedijs aduersus omnia omnium hostium tela esse prospectum, quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis alijs præparauit, quibus Christiani conseruare se integros, dum uiuerent, ab omni grauiore spiritus incommodo possint; ita extremæ Vnctionis Sacramento finem uitæ, tanquam firmissimo quodam prę-sidio, muniuit. nam etsi aduersarius noster occasiones per omnem uitam quęrat, & captet, ut deuorare animas nostras quoquo modo possit: nullum tamen tempus est; quo uehementius ille omnes suæ uersutiæ neruos intendat ad perdendos nos penitus, & à fiducia etiam, si possit, diuinæ misericordiæ deturbandos, quàm cum impendere nobis exitum uitæ perspicit.

inf. can. 1. de sacram. extremę Vnctionis. Ephe. 6.

1. Pet. 5 c. nulli dubiũ. 3. q. 1. c. uisis. 16. q. 2. c. sciendũ. cũ seq. 26. q. 4. c. nec mirum. 26. q. 5. ĩ med. c. sunt plurimi. 6. q. 1. Gen. 3. & infra cap 2. in fi.

De institutione Sacramenti extremæ Vnctionis. Cap. I.

INstituta est autem sacra hæc Vnctio infirmorum, tanquam uerè, & propriè Sacramentum noui Testamenti, à Christo, Domino nostro, apud Marcum quidem insinuatum, per Iacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in uobis: inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus, &, si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus uerbis, ut ex Apostolica traditione, per manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam, formam, propriũ ministrum, & effectum huius salutaris Sacramenti. intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum, ab Episcopo benedictum. nam Vnctio aptissimè Spiritus sancti gratiã, qua inuisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat; formam deinde esse illa uerba, Per istam unctionem, &c.

Mar. 6. Iac. 5. c. presbyteros. 95. dist. c. 1. §. 1. de sacra Vnctione. Conc. Cabilo. c. 48. Inno. I. epist. I. c. 8.

Cate. car. 190. 23.

De effectu huius Sacramenti Cap. II.

RES porrò, & effectus huius Sacramenti illis uerbis explicatur: Et oratio fidei saluabit infirmum: & alleuiabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei. res etenim hæc gratia est Spiritus sancti: cuius Vnctio delicta, si quę sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit; & ægroti animam alleuiat, & confirmat, magnam in eo diuinæ misericordiæ fiduciam excitando; qua infirmus subleuatus, & morbi incommoda, ac labores leuiùs fert; & tentationibus Dæmonis, calcaneo insidiantis, faciliùs

Iaco. 5.

infra can. 2. de sacram. extremæ Vnct.

Gen. 3.

faciliùs resistit; & sanitatem corporis interdũ, ubi saluti animæ expedierit, cõsequitur.

De ministro huius Sacramenti, & tempore, quo dari debeat. *Caput* III.

IAm uerò, quod attinet ad præscriptionẽ eorum, qui & suscipere, & ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscurè fuit illud etiam in uerbis prędictis traditum. nã & ostenditur illic, proprios huius Sacramenti ministros esse Ecclesiæ Presbyteros. quo nomine, eo loco, non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi ueniunt, sed aut Episcopi, aut sacerdotes, ab ipsis ritè ordinati, per impositionem manuum presbyterij. Declaratur etiam, esse hanc Vnctionem infirmis adhibendam, illis uerò præsertim, qui tam periculosè decumbunt, ut in exitu uitæ constituti uideantur: unde & Sacramentum exeuntium nũcupatur. Quòd si infirmi post susceptam hanc Vnctionẽ conualuerint; iterum huius Sacramenti subsidio iuuari poterunt, cum in aliud simile uitæ discrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli Iacobi sententiam docent, hanc Vnctionem uel figmentum esse humanũ, uel ritum à Patribus acceptum, nec mandatũ Dei, nec promissionẽ gratiæ habẽtem, & qui illã iam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationũ dumtaxat in primitiua Ecclesia referenda esset: & qui dicunt, ritum & usum, quem sancta Romana Ecclesia in huius Sacramenti administratione obseruat, Iacobi Apostoli sententię repugnare, atq; ideò in aliũ cõmutandum esse: & denique, qui hanc extremam

c. illud superfluum. 95 dist. & infra can. ult.

1. Timo. 4.

Iac. 5.

inf. can. 3. de sacramen. extre. Vnct.

Vnctionem à fidelibus sine peccato contemni posse affirmant. hæc enim omnia manifestissimè pugnant cum perspicuis tanti Apostoli uerbis. Nec profecto Ecclesia Romana, aliarum omnium mater, & magistra aliud in hac administranda Vnctione, quantum ad ea, quę huius Sacramenti substantiam perficiunt, obseruat, quàm quod beatus Iacobus præscripsit. Nec uerò tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus sancti iniuria esse posset.

c. nõ licet. 12. dist. c. 2. in fi. de sum tri. & c. fi. de so cõp. sup. sess. 7. can. 3. de bapt. c. presbyteros. 95. dist. c. 1. 6. 1. de sac. vnct. Iacob. 5.

Hæc sunt, quæ de pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis hæc sancta œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Christi fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem canones inuiolabiliter seruandos esse tradit, & asserentes contrarium perpetuò damnat, & anathematizat.

DE SANCTISSIMO
Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis dixerit, in catholica Ecclesia Pœnitentiam non esse uerè, & propriè Sacramentum, pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis, à Christo, Domino nostro, institutum; anathema sit.

supra c. 1. de pœn c. 2. in fi. de sum. trini. Ioan. 20. Matt. 16. Luc. 13. Conc. Cabilo. c. 8.

CANON II.

Si quis, Sacramenta confundens, ipsum Baptismum, Pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit, quasi hęc duo Sacramenta distincta non sint, atque ideò Pœnitentiam non rectè secundam post naufragium tabulam appellari; anathema sit.

supra cap. 2.

c. secunda post naufragiũ. de pœnit. dist. 1. supra sess. 6. c. 14. de iustif.

CANON III.

Si quis dixerit, uerba illa Domini Saluatoris: Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: non esse intelligenda, de potestate remittendi & retinendi peccata in sacramento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia catholica ab initio semper intellexit; detorserit autem contra institutionem huius Sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Euangelium; anathema sit.

Ioan.20. Matt. 16. sup.c.1.& ses.6.de iustif. cap.14.

c. audiuimus cum seq.24.q. 1.c. ut constitueretur dist. 50.

CANON IIII.

Si quis negauerit, ad integram, & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam Sacramenti Pœnitentiæ, uidelicet, Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur; aut dixerit, duas tantùm esse Pœnitentię partes, terrores scilicet incussos conscientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, uel absolutione, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata; anathema sit.

supra cap.3. de pœnit.

Cate. car.164. 6.

CANON V.

Si quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suę, ponderando peccatorum suorum grauitatē, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternę damnationis incursum, cum proposito melioris uitæ, non esse uerum & utilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum illam esse dolorem coactum, & non liberum ac uoluntarium; anathema sit.

supra cap. 4. de pœnit.

Esa.38.

CANON VI.

supra c. 5. de pœnit. Clemēs I. in epl. ad Iacobū. Conc. Cabilon. cap. 8. & 33.

Si quis negauerit, Confessionem sacramentalem uel institutam, uel ad salutem necessariam esse iure diuino; aut dixerit, modum secretè confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia catholica ab initio semper obseruauit, & obseruat, alienum esse ab institutione, & mādato Christi, & inuentum esse humanum; anathema sit.

CANON VII.

supra cap. 5.

Deut. 5.

Si quis dixerit, in Sacramēto Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium nō esse iure diuino, confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumstātias, quæ peccati speciem mutant; sed eam Confessionem tantùm esse utilem ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim obseruatam fuisse tantùm ad satisfactionem canonicam imponendam; aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere uelle diuinæ misericordię ignoscendum; aut demum, non licere confiteri peccata uenialia; anathema sit.

CANON VIII.

supra cap. 5. & sess. 13. can. 9. de sac. Euch.

Conc. Latera. sub Inn. 3. c. 21. & c. omnis utriusque, de pœn. & remis.

Si quis dixerit, Confessionem omniū peccatorum, qualē Ecclesia seruat, esse imposibilem, & traditionem humanam, à piis abolendam; aut ad eam non teneri omnes, & singulos utriusque sexus, Christi fideles, iuxta magni Concilij Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadēdum esse Christi fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimę; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Absolutionē sacramentalem

lem sacerdotis nõ esse actum iudicialem, sed nudum ministerium pronunciandi, & declarandi remissa esse peccata confitenti; modo tantùm credat, se esse absolutum; aut sacerdos non serio, sed ioco absoluat; aut dixerit, non requiri Confessionẽ pœnitentis, vt sacerdos eum absoluere possit; anathema sit. supra cap. 6. in fi. de iustifi. & c. 5. in princ.

CANON X.

Si quis dixerit, sacerdotes, qui in peccato mortali sunt, potestatem ligandi, & soluendi non habere; aut non solos sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnibus & singulis Christi fidelibus esse dictum, Quæcunque ligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlo; & quæcunq; solueritis super terram, erunt soluta & in cœlo: & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: quorum verborum uirtute quilibet absoluere possit peccata, publica quidem per correptionem duntaxat, si correptus acquieuerit; secreta verò per spontaneam confessionem; anathema sit. supra cap. 1. & cap. 6. de pœnit. Matt. 16. Ioan. 20.

CANON XI.

Si quis dixerit, Episcopos non habere ius reseruandi sibi casus, nisi quo ad externam politiam, atq; ideò casuum reseruationẽ non prohibere, quo minus sacerdos à reseruatis uerè absoluat; anathema sit. supra cap. 7. c. si Episcop. de pœn. in 6. c. de cætero. & c. de monialibus. de sen. exc. cum si.

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam simul cum culpa remitti semper à Deo, satisfactionẽq; pœnitentium non esse aliam, quam fidem, qua apprehendunt Christum pro eis satisfecisse; anathema sit. supra cap. 8. de pœn.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro peccatis, quo ad pœnam temporalem, minimè Deo per Christi merita satisfieri pœnis, ab eo inflictis, & patienter tole- supra cap. 8. & 9.

toleratis, uel à sacerdote iniunctis, sed neque sponte susceptis, ut ieiuniis, oratiõibus, eleemosynis, uel aliis etiã pietatis operibus, atq; ideò optimam pœnitentiam esse tantùm nouam uitam; anathema sit.

CANON XIIII.

Supra cap. 5.

Si quis dixerit, satisfactiones, quibus pœnitentes per Christum Iesum peccata redimunt, non esse cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & uerum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis Christi obscurantes; anathema sit.

CANON XV.

supra cap. 1. & cap. 8. in fi. de pœn.

sup sess. 6 can. 30. de iustif.

Si quis dixerit, Claues Ecclesiæ esse datas tantùm ad soluendum, non etiam ad ligandum; & propterea sacerdotes, dũ imponunt pœnas confitentibus, agere cõtra finem Clauium, & contra institutionem Christi; & fictionem esse, quòd, uirtute Clauium sublata pœna æterna, pœna temporalis plerũmq; exoluenda remaneat; anathema sit.

DE SACRAMENTO extremæ Vnctionis.

CANON I.

supra de hoc sacramento in prin. & cap. 1.

Mar. 6. Iac. 5. Inn. Pa. epis. ad Decẽ. episc. eugub. c. 8.

Si quis dixerit, extremam Vnctionem nõ esse uerè, & propriè Sacramentum, à Christo Domino nostro institutum, & à beato Iacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantùm acceptum à Patribus, aut figmentum humanum; anathema sit.

CANON II.

supra cap. 2. de hoc sac. c. presbyteros 95. dist.

Si quis dixerit, sacram infirmorum Vnctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos; sed iam cessasse,

cessasse, quasi olim tantùm fuerit gratia curationum; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, extremæ Vnctionis ritum, & vsum, quem obseruat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ beati Iacobi Apostoli, ideoq; eum mutandum, posseq; à Christianis absque peccato contemni; anathema sit. supra cap. ult. Conc Cabilō. cap. 48. Iac. 5. sup. c. 1.

CANON III.

Si quis dixerit, Presbyteros Ecclesiæ, quos beatus Iacobus adducẽdos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse sacerdotes, ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quauis communitate, ob idque proprium extremæ Vnctionis ministrum non esse solùm sacerdotem; anathema sit. d. cap. ult. Iac. 5. c. presbyteros, & illud superfluum. 95. dist.

Decretum de reformatione.

PROŒMIVM.

Cum propriè Episcoporum munus sit, subditorum omnium uitia redarguere; hoc illis præcipuè cauendum erit, ne Clerici, præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, ne'ue inhonestam uitam, ipsis conniuentibus, ducant. nam, si eos prauis & corruptis motibus esse permittant; quo pacto laicos de ipsorum vitiis redarguent; qui uno ab eis sermone conuinci possent, quòd Clericos ipsis patiantur esse deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt sacerdotes; cum tacitè sibi ipsi respondeant, eadem se admisisse, quæ corripiunt? Monebunt propterea Episcopi suos Clericos, in quocunq; ordine fuerint, ut con-uer- supra sess. 6 de refor cap 3 c. qualiter, & quã il 2. de accus. 1. Co. 9. c quid autem. 8. q. 1. c. ult 25. dis. c. unã tantũ 26. dist. c. sicut. 11. § necesse. 47. dist. c. in sacer-

dotibus. 61. dist. Leuit. 11. & 20. 1. Pet. 1. & c. proposui-sti. 81. dist. 2. Cor. 6. in prin. Ezech. 22.

uersatione, sermone, & scientia commisso si-bi Dei populo præeant; memores eius, quod scriptum est: Sancti estote, quia & ego san-ctus sum. Et iuxta Apostoli vocem: Nemini dent ullam offensionem, ut non uituperetur ministerium eorum; sed in omnibus exhi-beant se, sicut ministros Dei; ne illud Pro-phetæ dictum impleatur in eis: Sacerdotes Dei contaminant sancta, & reprobāt legem. Vt autem ipsi Episcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu desuper impediri neque-ant; eadem sacrosancta œcumenica, & gene-ralis Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legato, & Nun-ciis, hos, qui sequuntur, canones statuendos, & decernendos duxit.

Sophon. 3. 1. Mach. 3.

Caput I.

c. ad aures ex-tra. de temp. ordin.

CVm honestius, ac tutius sit subiecto, debitam Præpositis obedientiam im pendendo, in inferiori ministerio de seruire, quàm cum Præpositorum scandalo graduum aliorum appetere dignitatem; ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Præla-to, ex quacunque causa, et ob occultum cri-men quomodolibet, etiam extraiudicialiter, fuerit interdictus; aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, uel dignitatibus ecclesiasticis fuerit suspensus; nulla contra ipsius Prælati uoluntatē concessa licentia de se promoueri faciendo, aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, siue honores restitutio suffrāget.

Caput II.

ET quoniā nonnulli Episcopi ecclesia-rum, quæ in partibus infidelium con-sistunt, clero carentes, & populo Chri-stiano, cū ferè vagabundi sint, & permanen-tem

tem sedem non habeant, non quæ Iesu Christi, sed alienas oues inscio proprio Pastore quęrentes, dum per hanc sanctam Synodum se Pontificalia officia in alterius diœcesi, nisi de loci Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tãtùm, exercere prohibitos uident, in legis fraudem et contemptum; quasi Episcopalẽ cathedralem in loco nullius diœcesis sua temeritate eligunt; & quoscunq; ad se uenientes, etiam si suorum Episcoporum, seu Prælatorum literas commendaticias non habeant, clericali charactere insignire, & ad sacros etiam presbyteratus Ordines promouere præsumunt: quo plerũq; fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à suo Episcopo tanq̃ inhabiles, & indigni reiecti fuerũt, ordinati nec diuina officia peragere, nec ecclesiastica Sacramẽta rectè ualeant ministrare: Nemo Episcoporũ, qui Titulares uocantur, etiam si in loco nullius diœcesis, etiam exempto, aut aliquo monasterio cuiusuis Ordinis resederint, aut moram traxerint, uigore cuiusuis priuilegij sibi de promouendo quoscunq; ad se uenientes pro tempore concessi, alterius subditum, et prætextu familiaritatis continuæ commensalitatis suæ, absq; sui proprij Prælati expresso consensu, aut literis dimissoriis ad aliquos sacros, aut minores Ordines, uel primam Tonsuram promouere, seu ordinare ualeat: Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annũ, taliter uerò promotus ab executione Ordinum sic susceptorum, donec suo Prælato uisum fuerit, ipso iure sint suspensi.

infra cap. 8. supra de sess. 6. c. 5. de refor.

Cõc. Nicęnum cap. 17. Conc. Aurelian. 3. ca. 15. Conc. Magun. cap. 14 c. 1. 21. q. 2. 9. q. 2. per totam c. 1. cum seq. de tẽp. ord. in 6. & infra sess. 23. de refo. cap. 3. 8. & 10. can. Apost. 36.

Caput III.

Episcopus quoscumque suos Clericos, pręsertim in sacris constitutos, absq; suo pcedenti

sup. cap. proxi. & infr. sess. 23. de refor. cap. 8.

denti examine;& commĕdaticiis literis,quacumque auctoritate promotos, licèt tãquam habiles ab eo,à quo ordinati sunt,probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda,seu ecclesiastica Sacramenta ministranda minus idoneos,& capaces repererit; à susceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei uidebitur, suspendere,& illis ne in altari, aut aliquo Ordine ministrent,interdicere possit.

Caput IIII.

supra cap. 1. & sess 6. de refor. cap. 3 c. irrefragabili. in prin. de off. ord in c. qualiter, & qñ il 2. de accus. supra se[illegible] c. 4. & infra se[illegible] 25. c. 6. & 9. de refor. infra sess. 24. de refor. cap 5

Omnes ecclesiarum Prælati,qui ad corrigendum subditorum excessus diligenter intendere debent,& à quibus nullus Clericus per huius sanctæ Synodi statuta,cuiusuis priuilegij prætextu,tutus censetur,quo minus iuxta canonicas sanctiones uisitari, puniri, & corrigi possit; si in ecclesiis suis resederint, quoscumq; sæculares Clericos,qualitercumq; exemptos, qui aliàs suæ iurisdictioni subessent,de eorum excessibus, criminibus, & delictis, quoties, & qñ opus fuerit, etiam extra uisitationem,tanquam ad hoc Apostolicæ Sedis delegati, corrigendi, & castigandi facultatẽ habeant: quibuscumque exemptionibus,declarationibus,consuetudinibus,sententiis,iuramentis,concordiis, quæ tantùm suos obligent auctores,ipsis Clericis, ac eorum consanguineis,capellanis,familiaribus, procuratoribus, & aliis quibuslibet, ipsorum exemptorum contẽplatione, & intuitu minimè suffragantibus.

Caput V.

c. 1. & c. ult. de off. deleg.

INsuper, cum nonnulli, qui sub prætextu quòd sup bonis, & rebus, ac iuribus suis diuersæ eis iniuriæ, ac molestiæ inferantur, certos iudices per literas Cõseruatorias depu-

deputari obtinent, qui illos à molestiis, & iniuriis huiusmodi tueantur, ac defendant, & in possessione, seu quasi, bonorum, rerum, ac iurium suorum manuteneant, & conseruent; nec super illis eos molestari permittãt; eiusmodi literas in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant: iccircò nemini omnino, cuiuscumque dignitatis, & condicionis sit, etiam si Capitulum fuerit, Conseruatoriæ literæ, cum quibuscunque clausulis, aut decretis, quorumcunque iudicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore concessę, suffragentur ad hoc, ut coram suo Episcopo, siue alio Superiore Ordinario, in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conueniri, ac contra eum inquiri, & procedi non possit: aut quo minus, si qua iura ei excessione competierint, super illis liberè valeat apud iudicem ordinarium conueniri. In ciuilibus etiã causis, si ipse actor extiterit, aliquem ei apud suos Conseruatores iudices in iudicium trahere minimè liceat. Quod si in his causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conseruator ab actore suspectus esse dicatur; aut si qua inter ipsos iudices, Conseruatorem, & Ordinarium, controuersia super competẽtia iurisdictionis orta fuerit: nequaquàm in causa procedatur, donec per arbitros, in forma iuris electos, super suspicione, aut iurisdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiaribus verò eius, qui huiusmodi literis Cõseruatoriis tueri se solent, nihil illæ prosint, præterquàm duobus duntaxat; si tamen illi propriis eius sumptibus uixerint. Nemo etiam similium literarum beneficio ultra quinquenniũ gaudere possit. Non liceat quoq; Conseruatoribus iudicibus ullum

c. cũ speciali. extra de appel.

lum habere tribunal erectum. In caufis uerò mercedum, aut miferabilium perfonarũ, huius fanctæ Synodi fuper hoc decretum in fuo robore permaneat. Vniuerfitates autem generales, ac Collegia Doctorum, feu scholariũ, & regularia loca, necnon hofpitalia, actu hofpitalitatẽ feruantia, ac Vniuerfitatũ, Collegiorũ, locorum, & hofpitalium huiufmodi pfonæ in pręfenti canone minimè cõprehenfę, fed exemptæ oĩno fint, & effe intelligant.

sup. fef.7.cap. 14.

Caput VI.

Qvia verò, etfi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos ueftes proprio congruentes ordini femper deferre, ut per decentiam habitus extrinfeci morum honeftatem intrinfecã oftendant; tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religionisq; contemptus, ut, propriam dignitatem, & honorem clericalem paruipendẽtes, ueftes etiam deferant publicè laicales, pedes in diuerfis ponẽtes, unũ in diuinis, alterum in carnalibus: propterea omnes ecclefiafticæ perfonæ, quantumcunq; exemptæ, quę aut in facris fuerint, aut dignitates, pfonatus officia, aut beneficia qualiacumq; ecclefiaftica obtinuerint, fi poftq̃ ab Epifcopo fuo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honeftũ habitũ clericalem, illorum ordini & dignitati congruentem, & iuxta ipfius Epifcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per fufpenfionẽ ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus & prouẽtibus ipforum beneficiorum, necnon, fi, femel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationẽ officiorũ, & beneficiorum huiufmodi coerceri poffint, & debeant: Conftitutionẽ Clementis Quinti,

c. porrectum, et c. ex par. c. de reg c. ul. 41. dif.

11. q. 4. per totã. Cõc. Matifconẽ. I. cap. 5. Conc Conftãt. fef. 14. de ui. & hon. cler. le. qm̃. de ui. hon. cler.

Cle. qm̃. de ui. et hon. cler.

ti, in Concilio Viennensi editam, quæ incipit, Quoniam, innouando, & ampliando.

Caput VII.

CVm etiam qui per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab altari auelli debeat; qui sua uoluntate homicidium perpetrauerit, etiam si crimen id nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines promoueri possit; nec illi aliqua ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat; sed omni Ordine, ac beneficio, & officio ecclesiastico perpetuò careat: si verò homicidium non ex proposito, sed casu, uel uim ui repellendo, ut quis se à morte defenderet, fuisse commissum narretur; quam ob causam etiam ad sacrorum Ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quæcunq;, ac dignitates, iure quodammodo dispensatio debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo; qui non nisi causa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, dispensare possit.

Exod.21 Ex.c. 1.de homi. c. miror dist.50. c. inquisitionis. de accusa.& c. cum nō ab homine.de iud.

c studeat 50. d st.er c.significasti, in 2. de homi.

Caput VIII.

PRæterea, quia nonnulli, quorũ etiam aliqui veri sunt Pastores, ac proprias oues habent, alienis etiam ouibus præesse quærunt, & ita alienis subditis quandoque intendunt, ut suorum curam negligant; quicumque, etiam Episcopali præditus dignitate, qui alienos subditos puniendi priuilegium habuerit, contra Clericos sibi non subditos, præsertim in sacris constitutos, quorumcunq; ẽt atrocium criminũ reos, nisi

supra cap.2.et sess.6.cap. ult.

Conc. Magun. cap.14 et 15.

nisi cum proprij ipsorum Clericorum Episcopi, si apud ecclesiam resederit, aut personę ab ipso Episcopo deputandę interuentu, nequaquàm procedere debeat: aliàs processus, & inde secuta quæcũq; uiribus omninо careãt.

Caput IX.

c Ecclesias 13. q. 1. c. pastoralis. de his, quę fiunt à prael. & infra ses. 24 de refor. cap. 13. in fi. & cap 17.

ET, quia iure optimo distinctæ fuerunt dioeceses, & parochiæ, ac unicuiq; gregi proprii attributi Pastores, & inferiorum ecclesiarum Rectores, qui, suarum quisque ouium, curam habeant, ut ordo ecclesiasticus non confundatur, aut una & eadem ecclesia duarum quodam modo dioecesum fiat, non sine graui eorum incommodo, qui illi subditi fuerint: beneficia unius dioecesis, etiam si parochiales ecclesiæ, Vicariæ perpetuæ, aut simplicia beneficia, seu præstimonia, aut præstimoniales portiões fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa, alterius dioecesis beneficio, aut monasterio, seu collegio, uel loco etiam pio perpetuo non uniantur: decretum huius sanctæ Synodi super huiusmodi unionibus in hoc declarando.

supr. ses. 7. cap. 6. & 7. & infra ses. 24. de refor. cap. 13 & 15.

Caput X.

c. cum de beneficio. de præb. in 6 et infra sess. ul. cap. 21. circa med. de regul. et mon. Deute 22. c. cũ eãm. de elec. et c. quidam. de epo.

REgularia beneficia, in titulum Regularibus professis prouideri consueta, cum per obitum, aut resignationem, uel aliàs illa in titulum obtinentis uacare, contigerit, religiosis tantùm illius ordinis, uel iis, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis, ne uestem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

Caput

Caput XI.

QVia verò Regulares, de uno ad aliũm ordinem translati, facilè à ſuo Superiore licentiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo uagandi, & apoſtatatandi occaſio tribuit: nemo cuiuſcunque ordinis Prælatus, uel Superior uigore cuiuſuis facultatis aliquem ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit, niſi ut in ordine ipſo, ad quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia in clauſtro perpetuò maneat; ac taliter translatus, etiam ſi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia ſæcularia, etiam curata, omnino incapax exiſtat.

Caput XII.

NEmo, etiam cuiuſuis dignitatis eccleſiaſticæ, uel ſæcularis quacumq; ratione, niſi eccleſiam, beneficium, aut capellam de nouo fundauerit, & conſtruxerit; ſeu iam erectam, quæ tamen ſine ſufficienti dote fuerit, de ſuis propriis, & patrimonialibus bonis competenter dotauerit; ius patronatus impetrare, aut obtinere poſſit, aut debeat. In caſu autem fundationis, aut dotationis, huiuſmodi inſtitutio Epiſcopo, & non alteri inferiori reſeruetur.

c. piæ mentis. cum ſeq. 16. q. 7. et c. nobis. de iu. patro. et infra ſeſſ. ult. cap 9. in prin.

Caput XIII.

NOn liceat prçterea patrono cuiuſuis priuilegij prætextu aliquem ad beneficia ſui iuris patronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario, ad quem prouiſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficij, ceſſante priuilegio, iure pertineret, quoquo modo præſentare: aliàs præſentatio, ac inſtitutio, forſan ſecutæ, nullæ ſint, & eſſe intelligantur.

c illud. et c. relatum. de iu. pat. Conc. Magun. tpe Arnulphi. cap 4. Côcil. ſaleguſtad. cap 13. et infra ca. 9. infra ſeſ. 24. c. 18. de reform.

Caput

Caput XIIII.

Declarat præterea sancta Synodus, in futura Sessione, quam ad XXV. diem Ianuarij subsequentis anni MDLII. habendam esse iam decreuit; unà cum sacrificio Missæ agendum, & tractandum etiam esse de Sacraměto Ordinis, & prosequendã esse materiã reformationis.

SESSIO XV.

Quæ est quinta,

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata die xxv. Ian. MDLII.

Decretum prorogationis Sessionis.

Cvm ex eo, quod proximis Sessionibus decretum fuit, sancta hæc, & uniuersalis Synodus per hos dies accuratissimè, diligentissimèq; tractauerit ea, quæ ad sanctissimum Missæ sacrificium, & ad Sacramentum ordinis spectant, ut hodierna Sessione, quemadmodum Spiritus sanctus suggessisset, decreta de his rebus, & quattuor præterea articulos ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Sessionem dilatos publicaret; atque interim affuturos esse putauerit ad hoc sacrosanctum Concilium eos, qui Protestantes se uocant; quorum causa eorum publicationẽ articulorum distulerat;

distulerat,& ut,liberè,ac sine cunctatione ul la huc venirent, fidem eis publicam, siue sal uum conductum concesserat: tamen,cum il li nondum uenerint; & eorum nomine supplicatum huic sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in sequentem Sessionem differatur,certa spe allata, affuturos eos esse omnino multo ante illam Sessionem, saluo conductu amplioris formæ interim accepto; eadem sancta Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata,ijsdem Legato, & Nunciis præsidentibus, nihil magis optans,quàm ex præstantissima natione Germanica omnes de religione dissensiones, & schismata tollere, ac eius quieti, paci, ocioq; consulere; parata ipsos, si uenerint,& hùmaniter excipere,& benignè audire; confidensque eos non fidei Catholicę pertinaciter oppugnãdæ, sed ueritatis cognoscendæ studio esse uenturos, &, ut Euangelicæ veritatis studiosos decet, sanctæ matris Ecclesię decretis, ac disciplinæ ad extremum esse acquieturos; sequentem Sessionem ad edenda,& publicanda ea,quę supra commemorata sunt, in diem festum sancti Iosephi, qui erit die x i x. mensis Mart.distulit; ut satis illi temporis, & spatij habeant,non solùm ad ueniendũ,uerùm ẽt ad ea,quę voluerint, antequam is dies ueniat, proponenda. Quibus ut omnem cunctãdi diutiùs causam adimat; fidem publicam, siue saluum conductum,eius,qui recitabitur, tenoris,& sententiæ, libenter dat, & concedit. Interea verò de Matrimonij Sacramento agendum,& de eo, pręter superiorum decretorum publicationem definiendum esse, eadem Sessione statuit,& decernit,& prosequendam esse materiam reformationis.

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

SACROSANCTA *œcumenica, et generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicę Legato, & Nunciis, inhærendo ſaluo conductui, in penultima Seſſione dato, & illum, iuxta tenorem infraſcriptum, ampliando, Vniuerſis fidem facit, quòd omnibus, & ſingulis ſacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus. popularibus & aliis quibuſcunq; uiris, cuiuſcumq; ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ prouincię, & nationis, ciuitatibus, & alijs locis eiuſdem, & omnibus alijs eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ unà cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium uenient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque uenerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut ualeant nuncupari; tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam, ueriſſimamq; ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant; liberè ad hanc ciuitatem Tridentinam ueniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi unà cum ipſa Synodo de quibuſcunque negotijs tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcunque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quàm uerbo liberè offerendi, propalandi, eosq́ue ſcripturis ſacris, & beatorum Patrum uerbis, ſententijs, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi: & , ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis reſpondendi, & cum ijs, qui à Concilio delecti fuerint, diſputandi*

tandi Christianè, aut charitatiuè absque omni impedimento conferendi, opprobrijs, conuicijs, ac contumelijs penitus se motis: & signanter, quòd causæ controuersæ, secundum sacram Scripturam, et Apostolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Ecclesiæ consensum, & sanctorum Patrum auctoritates in prędicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiam addito, ut religionis prętextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum minimè puniantur; impartitur, ac omnino conceditur; sic etiam, ut propter illorum præsentiam, neq; in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa ciuitate Tridentina à diuinis officijs quouis modo cessetur. Et ut, his peractis, uel non peractis, quandocumque ipsis libuerit; aut maiorum suorum mandato, & assensu ad propria reuerti optabunt; aut aliquis eorum optabit; mox absque ulla renitentia, & occasione, aut mora saluis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis uice uersa, possint iuxta beneplacitum liberè & securè redire; de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; ut tunc opportunè eorum securitati, absque dolo & fraude, prouideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, saluoq; conductu, omnes quascunq, clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo, necessariç, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quòd, si quispiam, aut illorum aliqui, siue in itinere, Tridentum ueniendo, siue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, & assecurationis beneficium, eis concessum, annullari, aut cassari; uult, & concedit, ut in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis duntaxat, & non ab alijs, condigna animaduersione, cum emenda sufficienti, per

partem ipsius Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, vt si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, siue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ & assecurationis beneficium uiolari, aut quoquo modo tolli; in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsa Synodo duntaxat, & non ab aliis condigna animaduersione, & emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum Augustanæ confessionis, tunc hic præsentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur; præsenti assecurationis forma conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambasciatoribus, omnibus & singulis, toties, quotiescumq; opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad eandem; necnon nuncium, vel nuncios suos ad quæcumq; loca pro suis necessariis negociis ordinandis liberè mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties ei videbitur expedire; ita quòd aliqui, vel aliquis per deputandos Concilij socientur, qui eorum securitati prouideant, vel prouideat. Qui quidem saluus conductus, & securitas stare ac durare debeat, à tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & vsq; ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum, post sufficientem audientiam habitam, spatio viginti dierum præmisso; cum ipsi petierint; aut Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridento vsq; in quem quisq; elegerit sibi locum tutum, Deo fauente, restituet, dolo & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro uniuersis, & singulis Christi fidelibus, pro

omnibus

omnibus Principibus, tam ecclesiasticis, quàm sæcularibus quibuscumq; atque omnibus aliis ecclesiasticis, & sæcularibus personis, cuiuscumq; status, & conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifestè, vel occultè occasionem quæsituram; aut aliqua auctoritate, potentia, iure, vel statuto, priuilegio legum, vel canonum, aut quorumcumq; Conciliorum, præsertim Cōstantiensis, & Senensis, quacumq; forma verborum expressa, in aliquod huius fidei publicę, & plenissimæ assecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessę, præiudicium quouis modo vsuram, aut quemquam vti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumq; conditionis, vel status, aut pręeminentiæ existens, præscriptæ assecurationis, et saluiconductus formam et modum in quocumq; puncto vel clausula violauerit; quod tamen auertere dignetur Omnipotens; et sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, et ipsorum arbitrio meritò approbanda et laudanda; habeant ipsam Synodum, et habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino, et humano, aut consuetudine, huiusmodi saluorum conductuum violatores incurrere possunt, absq; omni excusatione, aut quauis in hac parte contradictione.

Conc. Constantien. ses. 19. in cap. q̄d nō obstātibus saluis conductibus.

SESSIO XVI,

Quæ est Sexta

ET VLTIMA SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata die XXVIII. Apr. M D LII.

Decretum suspensionis Concilij.

ACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu sancto legitimè cõgregata, præsidẽtibus in ea Reuerendiss. Dñis, Sebastiano, Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio, Episcopo Veronẽsi, Apostolicis Nuncijs, tam eorũ proprio, quàm Reuerendissimi & Illustrissimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, Crescentij, legati, ob aduersam eius grauissimam valetudinem absentis, nomine; non dubitat Christianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentum primo à Paulo fœl. rec. cõuocatum, & collectum fuisse; deinde à Sanctissimo Domino nostro, Iulio III. efflagitante Carolo Quinto, Augustissimo Imperatore, ea præcipuè de causa fuisse restitutum, ut religionem in multis orbis partibus, & præsertim in Germania, in diuersas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinum reuocaret, abusus, & mores Christianorum corruptissimos emendaret: cumque

cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorumq; habita ratione, è diuersis regionibus alacriter confluxissent; resq; strenuè, magno fidelium concursu, feliciterque procederet; ac spes esset non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitarant, in Concilium uenturos, sic animatos, ut ueris Ecclesiæ rationibus unanimiter acquiescerent; lux denique quædam rebus affulsisse uideretur; caputq; attollere inciperet profligata antea, & afflicta Respublica Christiana: ij repente tumultus, ea bella hostis generis humani uersutia exarserunt, ut Concilium velut hærere, ac suum cursum interrumpere satis incommodè cogeretur; spesque omnis ulterioris progressus hoc in tempore tolleretur: tantumque aberat, ut sancta Synodus Christianorum malis, & incommodis mederetur, ut multorum mentes, præter sui animi sententiam, irritaret potius, quàm placaret. Cum igitur ipsa sancta Synodus, omnia, & præcipuè Germaniam armis ardere, & discordiis, uideret, omnes ferè Episcopos Germanos, præsertim Principes Electores, suis consultum ecclesiis è Concilio abiisse; decreuit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tẽpora reticere; ut Patres, quod eis nunc agere non licet, suis ouibus prospectum ad suas ecclesias regredi ualerent: ne diutius utrobique inutili otio conterantur. Atq; ita, quoniam sic temporũ conditio tulit, huius œcumenici Concilij Tridentini progressum per biennium suspendendum fore decernit, prout præsenti decreto suspendit; ea tamen lege, ut, si citius pacata res sit, ac tranquillitas pristina reuertatur, quod sperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo forsan spa-

tio futurum, ipsius Concilij progressus eodemmet tempore suam uim, firmitatem, vigoremq; habere censeatur (sin autem) quod Deus auertat. peracto biennio prædicta legitima impedimenta non fuerint submota; cum primùm cessauerint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus uigor, & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur, sine alia noua Concilij conuocatione, accedente ad hoc decretum consensu, & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ.

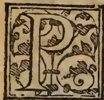
Interea tamen eadem sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, ut obseruent, & respectiuè, quatenus ad eos spectat, obseruare faciant in suis regnis, dominiis, & ecclesiis omnia, & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus statuta, & decreta.

BVLLA

BVLLA

CELEBRATIONIS Concilij Tridentini.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

IVS EPISCOPVS, *seruus seruorum Dei; ad futuram rei memoriam.*

AD Ecclesiæ regimen, licèt tanto oneri impares, sola Dei dignatione uocati, statim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Christianæ partes, cernentesq; non sine magno horrore, quàm longè, lateque pestis hæresum, & schismatis peruasisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro suscepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipsas hæreses extirpare, tantumque & tam perniciosum schisma tollere, moresque adeò corruptos, & deprauatos emendare possemus. Cum autem intelligeremus, ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere consueuisset, œcumenici generalisque Concilij; eius congregandi, &, Deo iuuante, celebrandi consilium cepimus. Indictũ illud quidem antea fuit à fœl.rec. Paulo III. & eius successore Iulio, prædecessoribus nostris; sed uariis de causis sæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. siquidem Paulus, cum id primò in vrbem Mantuam, deinde Vincentiam indixisset; quasdam ob causas, in literis eius ex-

Supra in prima bulla. preſſas, id primò ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit: deinde cum quibuſdam de cauſis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuiſſet: tandem, ſuſpenſione ſublata, in eadem ciuitate Tridentina inchoatum fuit. verùm Seſſionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea Concilium, aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, Bononiam tranſtulit. Iulius autem, qui ei ſucceſſit, in eandem ciuitatem Tridentinam id reuocauit. quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt. ſed cum noui in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent; & bellum in Italia, & Gallia grauiſſimum exarſiſſet; rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex aliis difficultates, & impedimenta obiiciente, ut tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quàm diutiſſimè retardaret. Quantopere verò interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes; quantopere ſchiſma creuerit; ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tandem pius, & miſericors Dominus, qui nunquam ita iraſcitur, ut miſericordiæ obliuiſcatur; Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & unanimitatem donare dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata, maximam in ſpem uenimus, ipſius miſericordia freti, fore, ut his tantis quoq; Eccleſiæ malis eadem Concilij uia finis imponatur. Nos itaque, ad ſchiſma, hæreſeſque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſeruandam, celebrationem eius non eſſe duximus diutiùs differendam. Habita

Supra ſeſſ. 8.

ſeſſ. 11. & ſeq.

bita igitur cum uenerabilibus fratribus nostris, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiam con filij nostri certioribus carissimis in Christo filiis nostris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atq; Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Cōcilij celebrationem adiuuandam inuenimus; ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque uniuersalis Ecclesiæ utilitatem, de eorūdem fratrum nostrorum consilio, & assensu sacrum œcumenicum, & generale Concilium, ex auctoritate eiusdem Dei, & beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti, & subnixi, in ciuitate Tridentina, ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proximè futurū indicimus, & ibi celebrandum, sublata suspensione quacumque, statuimus, atque decernimus. Quocirca venerabiles fratres nostros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, cęterosque, quibus in Concilio generali sedere, & sententiam dicere, iure communi, uel ex priuilegio, uel ex antiqua consuetudine, licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam districtè pręcipiendo mandamus, in uirtute sanctæ obedientiæ, in uim quoque iuramenti, quod præstiterunt, & sub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint, sacris sciunt esse canonibus constitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem; nisi fortè impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Syno

Matth. 16. c. quāto. de transla. episco. c. uni. ut ecc. benef. c. ad apostolicę § pen. de re iudi. in 6 c. 1. de homi. co. lib. Pelagius. 2. in 1. episto. circa princ.

Conc. Carthag. 3. cap. 43. infra sess. 24. cap. 2. in fi. de reform.

do probare debebunt. Monemus præterea omnes, & singulos, quorum interest, interesse've poterit, ut in Concilio adesse ne negligant. Carissimos verò in Christo filios nostros, Romanorum Imperatorem electum, cęterosque Reges, & Principes, quos optandum sanè esset Concilio interesse posse, hortamur, & rogamus, ut si ipsi Concilio interesse non potuerint, at Oratores suos, prudentes, graues, & pios uiros, utique mittant, qui ipsorum nomine illi intersint, curentq; diligenter pro sua pietate, ut ex eorum regnis, atq; dominiis Pręlati sine recusatione, ac mora, tam necessario tempore, Deo, & Ecclesiæ officium suum præstent: eosdem etiam curaturos esse minimè dubitantes, ut per ipsorum regna, & dominia tutum, ac liberū iter Prælatis, eorūq; familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat; benigneque ac comiter omnibus in locis recipiantur, atq; tractentur; sicut, quod ad nos attinet, ipsi quoq; curabimus; qui nihil omnino prætermittere decreuimus, quod ad tam pium, & salutare opus perficiendum, à nobis in hoc Loco constitutis, præstari possit; nihil, ut Deus scit, quærentes aliud, nihil propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum ouium reductionem, ac salutem & perpetuam Christianæ Reipublicæ tranquillitatem, ac quietem. Vt uerò hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perueniant; nec quisquam ea excusatione uti possit, quòd illa ignorauerit, præsertim cum non ad omnes, quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus; uolumus, & mandamus, ut in basilica Vaticana

cana Principis Apostolorū, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, ut Missarum solemnibus intersit, cōgregari solet, palam clara uoce à Curiæ nostræ cursoribus, seu notarijs aliquibus publicis recitentur; & postquam recitatæ fuerint, ad ualuas earum ecclesiarum, itemq; Cancellariæ Apostolicę, & in loco solito Cāpi Florę affigantur, ibiq;, quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquantur; cum autē inde amouebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem omnes, & singulos, qui his literis comprehenduntur, post duos menses à die publicationis & affixionis earum, uolumus perinde astrictos, & obligatos esse, ac si ipsismet illæ coram editæ, & lectæ fuissent. Transumptis quoq; earum, quæ manu publici alicuius notarij scripta, subscripta've, & sigillo, ac subscriptione alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutę, munita fuerint, ut sine dubitatiōne ulla fides habeatur, mandamus, atq; decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere; uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotētis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Dat. Romę, apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ. MDLXIII. Kal. Dec. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florebellus.

Barengus.

SACROSANCTI
Oecumenici & generalis Concilij Tridentini.

SESSIO XVII,

Quæ est Prima

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die XVIII. Ian.

M D LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLACET'NE uobis, ad laudem & gloriam ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementum & exaltationẽ fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu ſancto legitimè congregatum, ab hodierno die, qui eſt XVIII. menſis Ian. anni à Natiuitate Do. M D LXII. Cathedræ Romanæ beati Petri Apoſtolorum Principis, conſecrato, ſublata quacumque ſuſpenſione, iuxta formam, & tenorem literarum Sanctiſſimi Domini noſtri Pij IIII. Pont. Max. celebrari, & in eo ea, debito ſeruato ordine, tractari, quæ, proponentibus Legatis, ac Præſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias, coercendas

infra ſeſſ. 24. c. 21.

das linguas dolosas, deprauatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ ueram atque Christianam pacem conciliandam apta & idonea ipsi sanctæ Synodo uidebuntur? *Responderunt, Placet.*

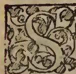
Indictio futuræ Sessionis.

Placet'ne uobis, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta, post secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die XXVI. mensis Februarij? *Responderunt, Placet.*

SESSIO XVIII,
Quæ est secunda

SVB PIO IIII. PONT. MAX. Celebrata die XXVI Febr. M D LXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

SACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem uiribus confisa, sed Domini nostri, Iesu Christi, qui os, & sapientiam Ecclesiæ suæ daturum se promisit, ope & auxilio freta, illud præcipuè cogitat, ut Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter se dissidentium Lucæ 21.
opinio-

opinionibus, pluribus locis inquinatam, & obscuratam, in suam puritatem, & splendorem aliquando restituat; & mores, qui à ueteri instituto deflexerunt, ad meliorem uitæ rationem reuocet; corque patrum ad filios, & cor filiorum ad Patres conuertat. Cum itaq; omnium primum animaduerterit, hoc tempore suspectorum, ac perniciosorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longè lateq; diffunditur, numerum nimis excreuisse; quod quidem in causa fuit, ut multæ censuræ in uariis prouinciis, & præsertim in alma vrbe Roma, pio quodam zelo, editæ fuerint; neque tamen huic tam magno, ac pernicioso morbo salutarem ullam profuisse medicinam; censuit, ut delecti ad hanc disquisitionem Patres de censuris, librisque, quid facto opus esset, diligenter considerarent, atque etiam ad eandem sanctam Synodum suo tẽpore referrent; quo faciliùs ipsa possit varias & peregrinas doctrinas, tanquam zizania, à Christianæ veritatis tritico separare; deque his commodiùs deliberare, & statuere, quæ ad scrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum causas, magis opportuna uidebuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcunq; deducta esse vult, prout etiam præsenti decreto deducit: ut, si quis ad se pertinere aliquo modo putauerit, quæ uel de hoc librorum, & censurarum negocio, uel de aliis, quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit; non dubitet à sancta Synodo se benignè auditum iri.

Infra sess. ult. circa fi. — Matt. 13. c. ita nos. 25. q. 2.

Quoniam verò eadem sancta Synodus ex corde optat, Deumque enixè rogat, quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, ut uniuersi communem matrem in terris agnoscẽtes, quæ, quos peperit,

Isa. c. 49.

peperit, obliuisci non potest, unanimes, uno ore, glorificemus Deum, & Patrem Domini nostri Iesu Christi; per viscera misericordiæ eisdem Dei & Domini nostri, omnes, qui nobiscum communionem non habent, ad concordiam & reconciliationem, & ut ad hanc sanctam Synodum veniant, inuitat, atque hortatur; utque charitatem, Coloss. 3.
quod est uinculum perfectionis, amplectantur; pacemque Christi, exultantem in cordibus suis, præseferant, in quam uocati sunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus sancti uocem audientes, ne obdurent corda sua, sed in suo sensu non ambulantes, neque sibi placentes, ad tam piam, ad Rom. 15.
& salutarem matris suæ admonitionem excitentur, & conuertantur. omnibus enim charitatis officiis sancta Synodus eos ut inuitat, ita complectetur.

Insuper eadem sancta Synodus decreuit, fidem publicam in Congregatione generali concedi posse, & eandem uim habituram, eiusdemque roboris & momenti futuram, ac si in publica Sessione data, & decreta fuisset.

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem sacrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem habendam & celebrādam esse feria quinta, post sacratissimum festum Ascensionis Domini; quæ erit die XIIII. mensis Maij.

SALVVS CONDVCTVS
concessus Germanicæ nationi.

IN CONGREGATIONE GENERALI, die IIII Martij. M D LXII.

ACROSANCTA *æcumenica, et generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidētibus in ea eisdem Sedis Apostolicæ Legatis, Vniuersis fidem facit, quòd omnibus, & singulis sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuscumq; viris, cuiuscumque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ prouinciæ, & nationis, ciuitatibus, ac aliis locis eiusdem, & omnibus aliis Ecclesiasticis, & secularibus, præsertim Augustanæ confessionis, personis, qui, aut quæ vnà cum ipsis ad hoc generale Tridētinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore presentium publicam fidē, & plenissimam, verissimamque securitatem, quam saluum conductum appellant, liberè ad hanc ciuitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, vnà cum ipsa Synodo de quibuscumque negociis tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia, quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet, tàm scripto, quàm verbo, liberè offerendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, & beatorum Patrum verbis, sententiis, & rationibus declarandi, astruendi, & persuadendi, &, si opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis respondendi, & cum iis, qui à Concilio delecti fuerint, disputandi, aut charitatiuè absque*

absque omni impedimento conferendi, opprobriis, cõuiciis, ac contumeliis penitus semotis; & signanter, quòd causæ controuersæ secundùm sacrã Scripturã, & Apostolorũ traditiones, probata Concilia, Catholicæ Ecclesiæ consensum, et sanctorũ Patrũ auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiã addito, vt religionis prætextu, aut delictorũ circa eã commissorũ, aut cõmittendorũ, minimè puniãtur; impertitur, ac omnino cõcedit; sic etiã, vt propter illorũ præsentiã neq; in itinere, aut quocũque locorũ eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa ciuitate Tridẽtina à diuinis officiis quouis modo cessetur. Et vt, his peractis, uel non peractis, quandocumq; ipsis libuerit, aut maiorũ suorũ mandato, & assensu ad propria reuerti optabũt; aut aliquis eorũ optabit; mox absque vlla renitentia, et occasione, aut mora, saluis rebus eorũ, & suorũ pariter honore, et personis, vice versa, possint iuxta beneplacitũ liberè, et securè redire, de scientia tamen ab eadẽ Synodo deputandorũ; vt tunc opportunè eorũ securitati, absq; dolo & fraude, prouideatur. Vult etiã sancta Synodus, in hac publica fide, saluoque conductu omnes quascumq; clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, et sufficienti securitate, in eundo, stando, et redeundo, necessariæ, et opportune fuerint. Illud etiam, ad maiorẽ securitatẽ, et pacis, ac conciliationis bonũ, exprimẽs, quòd, si quispiã, aut illorũ aliqui, siue in itinere, Tridentũ veniendo, siue ibidẽ morando, aut redeundo, aliquod enormè (quod absit) egerint, aut cõmiserint, quo posset huius fidei publicæ, et assecurationis beneficiũ, eis cõcessum, annullari, aut cassari; vult, et concedit, vt in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dũtaxat, et non ab aliis condigna animaduersione cũ emenda sufficienti, per partẽ ipsius Synodi meritò approbanda et laudanda, mox puniantur; illorũ assecurationis forma, conditionibus, et modis omnino manẽtibus illibatis. Pariformiter etiã vult, vt, si quisquã,

vel

vel aliquis ex ipsa Synodo, siue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut cõmiserint, quo posset huius fidei publicæ, et assecurationis beneficiũ violari, aut quoquo modo tolli; in hmõi facinore deprehẽsi, ab ipsa Synodo dũtaxat, & non ab aliis condigna animaduersione, & emenda sufficienti, per partẽ Dominorũ Germanorũ Augustanæ cõfessionis, tunc hic præsentiũ, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur; præsenti assecurationis forma, conditionibus, & modis oĩno manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambasciatoribus, oĩbus & singulis, toties, quotiescũque opportunũ fuerit, seu necessariũ, ad aurã capiendã, exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad eandem, necnon nunciũ, vel nuncios suos ad quæcunq; loca pro suis necessariis negociis ordinandis liberè mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire: ita quòd aliqui, vel aliquis per deputandos Concilij societur, qui eorũ securitati prouideant, vel prouideat. Qui quidẽ saluus conductus, & securitas stare, ac durare debeat à tempore, & per tẽpus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curã ipsos suscipi contigerit, & vsque ad Tridentum perduci, ac toto tẽpore mansionis eorum ibidem: & rursum, post sufficientẽ audientiam habitã, spacio viginti dierum præmisso, cũ ipsi petierint; aut Conciliũ, habita hmõi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridento vsq; in quẽ quisque elegerit sibi locũ tutum, Deo fauente, restituet, dolo, & fraude prorsus exclusis. Quæ quidẽ omnia pro Vniuersis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tã ecclesiasticis, quàm secularibus quibuscumq;, atque omnibus aliis ecclesiasticis, ac secularibus personis, cuiuscumq; status, & conditionis existant, aut quocumque nomine censeãtur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, & bona fide spondet. Insuper, omni fraude, & dolo exclusis, vera,

& bo-

& bona fide promisit, ipsam Synodũ nullã vel manifestè, vel occultè occasionem quæsiturã, aut aliqua auctoritate, potentia, iure, vel statuto, priuilegio legum, vel Canonũ, aut quorũcumque Conciliorũ, præsertim Constantiensis, et Senensis, quacumq; forma verborũ expressa, in aliquod huius fidei publicę, et plenissimæ assecurationis, ac publicæ, et liberæ audientię, ipsis per ipsam Synodũ concessæ, præiudiciũ quouis modo, vsurã, aut quemquam vti permissurã: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscũque conditionis, vel status, aut pręeminentię existẽs, præscriptæ assecurationis, et salui conductus formã et modũ in quocumq; puncto vel clausula violauerit; quod tamen auertere dignetur Omnipotens; et sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, et ipsorũ arbitrio meritò approbanda, et laudanda; habeãt ipsam Synodũ, et habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino, et humano, aut consuetudine, huiusmodi saluorum conductorum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte contradictione.

Conc. Constantien. sess. 19. in c. quòd nõ obstãtibus saluis conductibus.

Extensio ad alias nationes.

Eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, et singulis aliis, qui nobiscum in iis, quæ sunt fidei, communionem non habent, ex quibuscumq; regnis, nationibus, prouincijs, ciuitatibus, ac locis, in quibus publicè, et impunè prędicatur, vel docetur, siue creditur contrarium eius, quod sancta Romana sentit Ecclesia, dat fidem publicam, siue saluum conductum sub eadem forma, et eisdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX,

Quæ est tertia

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die XIIII. Maij. M D LXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

ACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præsenti Sessione statuenda, ac sancienda erant iustis nonnullis, ac honestis causis, in feriam quintam, post proximam solemnitatem Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Iunij, prorogãda esse censuit, ac prorogat; dictaque die Sessionem habendam esse, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus est Deus, & Pater Domini nostri, Iesu Christi, auctor pacis, ut sanctificet corda omniũ; quo adiuuante, sancta Synodus & nunc, & semper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX,

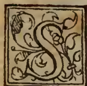
Quæ est Quarta

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die IIII Iun.

M D LXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

ACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, propter uarias difficultates, ex diuersis causis exortas, atque etiam ut congruentius, maiorique cum deliberatione omnia procedant, nempè ut dogmata cum iis, quæ ad reformationem spectant, simul tractentur, & sanciantur; ea, quæ statuenda uidebuntur tàm de reformatione, quàm de dogmatibus, in proxima Sessione, quam omnibus indicit in diem sextamdecimam subsequentis mensis Iulij, definienda esse decreuit: Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, & uoluntate, & sicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare liberè possit, & ualeat.

SESSIO XXI,

Quæ est Quinta

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die XVI Iul. M D LXII.

Doctrina de Communione sub utraque specie, & paruulorum.

ACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, cùm de tremendo, & sanctissimo Eucharistiæ Sacramento uaria diuersis in locis errorum monstra nequissimi Dęmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis prouinciis multi à Catholicę Ecclesiæ fide, atque obedientia uideantur discessisse; censuit ea, quæ ad Communionem sub utraq; specie, & paruulorum pertinent, hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne posthac de iis aliter uel credere, uel docere, uel prædicare audeant, quàm est his decretis explicatum, atque definitum.

Laicos, & Clericos non conficientes, non astringi iure diuino ad Communionem sub utraque specie.

Caput 1.

Eсt. II. ITaque sancta ipsa Synodus, à Spiritu sancto, qui spiritus est sapiẽtiæ, & intellectus, spiritus

ſpiritus conſilij, & pietatis, edocta, atque ipſius Eccleſiæ iudicium, & conſuetudinẽ ſecuta, declarat, ac docet, nullo diuino pręcepto laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Euchariſtiæ Sacramentum ſub utraq; ſpecie ſumendum; neque ullo pacto, ſalua fide, dubitari poſſe, quin illis alterius ſpeciei Communio ad ſalutem ſufficiat. nam, etſi Chriſtus Dominus in ultima cœna uenerabile hoc Sacramẽtum in panis, & uini ſpeciebus inſtituit, & Apoſtolis tradidit: non tamen illa inſtitutio, & traditio eò tendunt, ut omnes Chriſti fideles ſtatuto Domini ad utramque ſpeciem accipiendam aſtringantur. Sed neq; ex ſermone illo, apud Ioannem ſexto, rectè colligitur, utriuſque ſpeciei Communionem à Domino pręceptam eſſe; utcumque iuxta uarias ſanctorum Patrum, & doctorum interpretationes intelligatur. namq; qui dixit: Niſi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius ſanguinem, non habebitis uitam in uobis: dixit quoque: Si quis manducauerit ex hoc pane, uiuet in æternum. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet uitam æternam: dixit etiam: Panis, quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi uita. Et denique qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in illo: dixit nihilominus: Qui manducat hunc panem, uiuet in æternum.

Infra can. 2. Matt. 26. Mar. 14. Luc. 22. 1. Corin. 11. Catec. 154. 29. Ioan. 6. Ibidem. Ibidem. Ibidem. Ibidem. Ibidem.

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ.

Cap. II.

PRæterea declarat, hanc poteſtatẽ perpetuò in Eccleſia fuiſſe, ut in Sacramentorũ diſpenſatione, ſalua illorum

substãtia, ea statueret, uel mutaret, q̃ suscipiẽtium utilitati, seu ipsorum Sacramentorũ uenerationi, pro rerum, temporum, & locorum uarietate, magis expedire iudicaret. id autẽ Apostolus non obscurè uisus est innuisse, cũ ait: Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. atque ipsum quidem hac potestate usum esse, satis constat, cum in multis aliis, tum in hoc ipso Sacramento, cum, ordinatis nonnullis circa eius usum, Cętera, inquit, cum uenero, dispo nam. Quare agnoscens sancta mater Ecclesia hanc suam in administratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Christianæ religionis non infrequens utriusque speciei usus fuisset; tamen progressu temporis, latissimè iam mutata illa consuetudine, grauibus, & iustis causis adducta, hanc consuetudinem sub altera specie communicandi approbauit, & pro lege habendam decreuit: quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

1.Corin.4. 2.Corin.6. 1.Corint.11. c.ex apostolica 1.q.1.c. quia cũsola.24.q.1. Conc.Constan tien. sess.13. Cõc. Basil.sess. 30.c.consuetudo.1.dist.

Totum & integrum Christum, ac uerum Sacramentum sub qualibet specie sumi. Cap. III.

INsuper declarat, quamuis Redemptor noster, ut antea dictum est, in suprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus specie bus instituerit, & Apostolis tradiderit, tamen fatendum esse, etiam sub altera tantùm specie totum, atque integrũ Christum, uerumque Sacramentum sumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia, necessaria ad salutem, eos defraudari, qui unam speciem solam accipiunt.

Matt.26.Mar. 14. supra c.1. 1.Cor.11.ca.q manducant.c. qui inuitat.c. singuli.de cõs. cist. 2. supra sess.13.ca.3.& can.3. de sacr. eucha. Conc. Const. sess.13.

Paruulos

Paruulos non obligari ad Communionem sacramentalem. Cap. IIII.

Denique eadem sancta Synodus docet, paruulos, usu rationis carentes, nulla obligari necessitate ad sacramentalem Eucharistiæ cōionem: si quidem, per Baptismi lauacrū regenerati, & Christo incorporati, ademptam iam filiorū Dei gratiam in illa ætate amittere non possunt; neque ideo tamen damnanda est antiquitas, si eum morem in quibusdā locis aliquando seruauit. ut enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt; ita certè, eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controuersia credendum est.

infra can.4. Catec. car.154. ö. Tit.3.

Aug.

DE COMMVNIONE sub utraq; specie, & paruulorum.

CANON I.

Si quis dixerit, ex Dei præcepto, uel necessitate salutis omnes, & singulos Christi fideles utramque speciem sanctissimi Eucharistię Sacramenti sumere debere; anathema sit.

Conc. Constantien. sess.13.

CANON II.

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiam Catholicam non iustis causis, & rationibus adductā fuisse, ut laicos, atque etiam Clericos non cōficientes sub panis tantummodo specie communicaret; aut in eo errasse; anathema sit.

supra cap.1. & Conc. Constantien. dicto loco.

CANON III.

Si quis negauerit, totum, & integrū Christum omnium gratiarum fontem, & auctorem, sub una panis specie sumi, quia, ut quidam falsò asserunt, non secundum ipsius

supra ca.3. & sess.13. c.3. & can.3. Conc Constantien. sess.13.

Christi constitutionem sub vtraque specie sumatur, anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, paruulis, antequam ad annos discretionis peruenerint, necessariam esse Eucharistiæ communionē; anathema sit.

supra in prin. & cap. 4. infra sess. 13. can. 9. c. oís utriusq; de pœni. & remis.

Duos uerò articulos, aliàs propositos, nōdum tamen excussos, uidelicet: An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiā non celebrātes sacerdotes, sub una tantùm panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus: &, An, si honestis, & Christianę charitati cōsentaneis rationibus concedendus alicui uel nationi, uel regno Calicis usus uideatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit; & quænā sint illæ: Eadem sancta Synodus, in aliud tempus, oblata sibi quamprimùm occasione, examinandos, atque definiendos reseruat.

infra sess. 22. in fi.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, pręsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea, quæ sequuntur, de reformationis negocio in præsenti statuenda esse censuit.

Caput I.

Conc. Chalcedon. actione. 15. cap. 2. Côc. Bracaren. 2. c. 3. Conc. Aurelia. 2. c. 3. Côc. Tolet. 8. can. 3. c. sicut Episcopum. 1. q. 2 & c. 1 de simo. Côc. Tolet. extra c. 9.

QVoniam ab ecclesiastico ordine omnis auaritiæ suspitio abesse debet: nihil pro collatione quorumcumq; Ordinum, etiam clericalis Tonsuræ, nec pro literis dimissoriis, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacumque de causa, etiā spontè oblatum, Episcopi, & alii Ordinum collatores,

collatores, aut eorum miniſtri quouis prętextu accipiant. Notarij uerò in iis tantùm locis, in quibus non uiget laudabilis conſuetudo nihil accipiendi, pro ſingulis literis dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, decimā tātùm unius aurei partem accipere poſſint; dummodo eis nullum ſalariū ſit conſtitutū pro officio exercendo: nec Epiſcopo ex notarij cōmodis aliquod emolumentū ex eiſdem Ordinū collationibus directè, uel indirectè prouenire poſſit. tunc enim gratis operam ſuam eos præſtare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac ſtatuta, & conſuetudines, etiā immemorabiles, quorūcumque locorū, quæ potius abuſus, & corruptelæ, ſimoniacæ prauitati fauentes, nuncupari poſſunt, penitus caſſando, & interdicendo: & qui ſecus fecerint, tam dantes, quàm accipientes, ultra diuinam ultionem, pœnas à iure inflictas ipſo facto incurrant.

infra ſeſ.24 c. 18. de refor.

c. placuit. c. ſi quis eps. 1. q. 1. Conc. Calced. c. 2.

Caput II.

Cum non deceat eos, qui diuino miniſterio adſcripti ſunt cum Ordinis dedecore mendicare, aut ſordidū aliquem quæſtū exercere; compertumq; ſit, cōplures pleriſq; in locis ad ſacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui uariis artibus, ac fallaciis confingunt, ſe beneficiū eccleſiaſticū, aut etiam idoneas facultates obtinere: ſtatuit ſancta Synodus, ne quis deinceps Clericus ſæcularis, quamuis aliàs ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad ſacros Ordines promoueatur, niſi priùs legitimè conſtet, eū beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad uictū honeſtè ſufficiat, pacificè poſſidere. Id uerò beneficiū reſignare non poſſit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficij titulum ſit

c. diaconi ſūt. circa med. 93. diſt.

promotus. neque ea resignatio admittatur, ni nisi constito, quòd aliunde uiuere commodè possit: & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium uerò, uel pensionem obtinentes ordinari postha enon possint, nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumendos pro necessitate, uel commoditate ecclesiarum suarum; eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, uel pensionem uerè ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad uitam substentandā satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, uel remitti nullatenus possint; donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti; uel aliunde habeant, unde uiuere possint: antiquorum canonum pœnas super his innouando.

c episcopus, & c. tuis. extra de præb. & digni.

c neminem, cū seq. 70. dist. c. tuis. extra de præb.
c. sanctorū. 70. dist. c. cū secundum. de præb. & c. si Episcopus. de præb. in 6
c. si d' rescr. i 6.

Caput III.

Cum beneficia ad diuinū cultum, atque ecclesiastica munia obeunda sint constituta; ne qua in parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur; statuit sancta Synodus, in ecclesijs, tam cathedralibus, quàm collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, uel ita tenues, ut uerisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcūque prouentuum, & obuentionū, tam dignitatum, quàm canonicatuū, personatuum, portionum, & officiorum, separari debere, & in destributiones quotidianas conuerti, quæ inter dignitates obtinentes, & cęteros diuinis interessentes, proportionabiliter iuxta diuisionem ab Episcopo, etiam tamquàm Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam, diuidantur: saluis tamen cōsuetudinibus earum ecclesiarū, in quibus non residentes, seu non seruiētes,

infra sess. 22. de refor. ca. 3.

nihil

nihil, uel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac alijs consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescenteque nō seruientium contumacia, liceat contra eos procedere, iuxta iuris, ac sacrorum canonum dispositionem. infra sess. 23. de refor. c. 1. & sess. 24. ca. 12 de reform.

Caput IIII.

EPiscopi, etiam tamquàm Apostolicæ Sedis delegati, in omnibus ecclesijs parochialibus, uel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus Rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui diuino peragēdo; cogant Rectores, uel alios ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandū. In ijs uerò, in quibus ob locorum distantiam, siue difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere nō possunt; nouas parochias, etiā inuitis Rectoribus, iuxta formā Constitutionis Alexandri III. quæ incipit, Ad audientiam, constituere possint. Illis autē sacerdotibus, qui de nouo erunt ecclesijs nouiter erectis præficiendi, competens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad ecclesiam matricem quomodocumque pertinentibus: &, si necesse fuerit, compellere possit populum ea subministrare, quæ sufficiant ad uitam dictorum sacerdotum substentandam: quacūque reseruatione generali, uel speciali, uel affectione, super dictis ecclesijs, non obstantibus. Neq; hmōi ordinationes, & erectiones possint tolli, nec impediri, ex quibuscū

c. & temporis. 16 q. 1. & c. 6. de eccles. ædif.

c. ad audiētiā, de Eccles. ædif.

que prouiſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſuis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

Caput V.

VT etiam eccleſiarum ſtatus, vbi ſacra Deo officia miniſtrantur, ex dignitate conſeruetur; poſſint Epiſcopi, etiam tanquã Apoſtolicæ Sedis delegati, iuxta formam iuris, ſine tamen præiudicio obtinentiũ, facere vniones perpetuas quarũcũque eccleſiarũ parochialium, & baptiſmalium, & aliorum beneficiorum, curatorũ, vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in cęteris caſibus à iure permiſſis, etiam ſi dictæ eccleſiæ, vel beneficia eſſent generaliter, vel ſpecialiter reſeruata, aut qualitercũq; affecta. Quæ uniones etiam nõ poſſint reuocari, nec quoquo modo infringi vigore cuiuſcũque prouiſionis, etiam ex cauſa reſignationis, aut derogationis, aut ſuſpenſionis.

c. ſicut vnire. de exceſſ. præl. Conc. Lateran. ſub Leo. 10. ſeſſ 9. de refor. curiæ. & infra ſeſſ. 24 c. 13.

c. vnio in fin. 10. q. 3. c. & tẽporis. cũ ſeq. 16. q. 1. c. 1. de re. permu. i 6.

Caput VI.

QVia illiterati, & imperiti parochialiũ eccleſiarũ Rectores, ſacris minus apti ſunt officiis; & alij propter eorũ vitę turpitudinẽ potius deſtruunt, quàm ædificant; Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, eiſdem illiteratis & imperitis, ſi aliàs honeſtæ vitæ ſint, Coadiutores, aut Vicarios, pro tempore deputare, partẽq; fructuum eiſdem pro ſufficienti victu aſſignare, vel aliter prouidere poſſint; quacũque appellatione, & exemptione remota. Eos uerò, qui turpiter, & ſcandaloſè uiuunt, poſtquam pręmoniti fuerint, coerceant, ac caſtigent; &, ſi adhuc incorrigibiles in ſua nequitia per-

c. illiteratos. 36. diſt. c. niſi cũ pridem. de renun. c. 1. 38. diſt. c. cum ex eo. de elec. in 6. Conc. Tolet. 8. can. 8.

c. quia frater. 7. q. 1.

perseuerent, eos beneficiis, iuxta sacrorum canonum constitutiones, exemptione & appellatione quacũque remota, priuandi facultatem habeant. c. inuentum. 16.q.1. c.felicis. de pœ. in 6.&Clem.multorum.de pœ.

Caput VII.

CVm illud quoq; ualde curãdum sit, ne ea, quæ sacris ministeriis dedicata sunt, temporum iniuria obsolescant, & ex hominũ memoria excidant; Episcopi, etiã tanquã Apostolicæ Sedis delegati, transferre possint beneficia simplicia, etiam iuris patronatus, ex ecclesiis, quæ uetustate, vel aliàs collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaurari, vocatis iis, quorum interest, in matrices, aut alias ecclesias locorum eorundẽ, seu viciniorum arbitrio suo; atq; in eisdẽ ecclesiis erigant altaria, vel capellas sub eisdẽ inuocationibus; vel in iam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, prioribus ecclesiis impositis. Parochiales uerò ecclesias, etiã si iuris patronatus sint, ita collapsas refici, & instaurari procurent ex fructibus, & prouentibus quibuscũque, ad easdem ecclesias quocũque pertinentibus, qui si non fuerint sufficientes; omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis ecclesiis prouenientes percipiunt, aut, in illorum defectũ, parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant; quacũque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quòd si nimia egestate omnes laborent; ad matrices, seu viciniores ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias ecclesias dirutas, in profanos usus, non sordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi. c.1.& c.pen.de eccl. ædif. vel repar. infra c. 8.& supra sess. 7.cap.8.de reform.

Caput VIII.

QVæcũque in diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atq; iis, ubi oportet, prouideri æquum est. propterea commendata monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpositurę nuncupatæ, in quibus non viget Regularis obseruantia; necnon beneficia tam curata, quàm non curata, sęcularia, & Regularia, qualitercũque commendata, etiam exẽpta, ab Episcopis, etiam tanquàm Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis visitentur; curentq; iidem Episcopi congruentibus remediis, etiam per sequestrationem fructuũ, ut, quæ renouatione indigent, aut restauratione, reficiantur; & cura animarum, si qua illis uel eorum annexis immineat, aliaq; debita obsequia rectè exerceantur; appellationibus quibuscũque, priuilegiis, consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis, conseruatoriis, iudicũ deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus. &, si in eis vigeret obseruantia Regularis, prouideant Episcopi paternis admonitionibus, vt eorum Regularium Superiores iuxta eorum Regularia instituta, debitam viuendi rationem obseruent, & obseruari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quòd si admoniti, intra sex menses eos non uisitauerint, uel correxerint; tunc iidem Episcopi, etiam ut delegati Sedis Apostolicę, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, iuxta eorum instituta; quibuscumque appellationibus, priuilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

supra sess. 7. de reformat. c. 8. & infra ses. 24. c. 9. & sess. vlt. de regul. c. 20. Cõc. Tarracon. c 8. & Cõc. Bracarẽ. 2. cap. 1. c decernimus. 10 quæst 1. c. de his. extra. d eccl. ędif. infra sess. 22 c. 8. de reform.

Caput IX.

CVm multa à diuersis antea Cōciliis, tā Lateranensi,ac Lugdunensi,quàm Viennensi, aduersus prauos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia; potiusq; eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium scandalo, & querela excrescere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes amplius relicta uideatur: statuit, ut posthac in quibuscūque Christianæ religionis locis eorum nomen, atque usus penitus aboleatur; nec ad officium huiusmodi exercendum ullatenus admittantur; non obstantibus priuilegiis, ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, piis locis, & quibusuis cuiuscūque gradus, status, & dignitatis personis, concessis, aut cōsuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias uerò,aut alias spirituales gratias, quibus non ideò Christi fideles decet priuari,deinceps per Ordinarios locorum,adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit. quibus etiam eleemosynas, atq; oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: vt tandem cœlestes hos Ecclesiæ thesauros non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri, omnes uerè intelligant.

Conc. Lateran. ca. 62. sub Inn. 3. c. cū ex eo. de pœnit. & remiss. Clemē. abusionib. eod. tit & infra sess. vlt. in decreto de indulgen.

Indictio futuræ Sessionis.

Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decreuit, proximam futuram Sessionem haben-

dam, & celebrandam esse feria quinta post octauam festi Natiuitatis beatæ Mariæ virginis, quæ erit XVII. mensis Septembris, proximè futuri: Hoc tamen adiecto, quòd dictũ terminum, ac unicuique Sessioni in posterũ præfigendum, ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, & uoluntate, sicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare liberè possit, & ualeat.

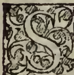
SESSIO XXII,

Quæ est Sexta

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die XVII. Sept. M D LXII.

Doctrina de sacrificio Missæ.

SACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut uetus absoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Eucharistiæ mysterio in sancta catholica Ecclesia fides, atque doctrina retineatur, & in sua puritate, propulsatis erroribus, atque hæresibus, conseruetur; de ea, quatenus uerum, & singulare sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, hæc, quæ sequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prędicanda decernit.

Ioan. 14. 15. 16 & 20. Cate.car.65.2.supra sess. 13. de sacr. euch. in prin.

Caput

Caput I.

QVoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter Leuitici sacerdotij imbecillitatem consummatio non erat; oportuit, Deo patre misericordiarum ita ordinante, sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedech surgere, Dominum nostrum Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster etsi semel se ipsum in ara Crucis, morte intercedẽte, Deo patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem sacerdotium eius extinguendum non erat; in cæna nouissima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ * visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruentum illud, semel in Cruce peragendum, repræsentaretur; eiusq; memoria in finem vsq; sæculi permaneret; *atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quę à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur; sacerdotem secundum ordinem Melchisedech se in æternum constitutum declarans, corpus & * sanguinem suum sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulit, ac sub earundem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc noui Testamenti sacerdotes constituebat, ut sumerent, tradidit; & eisdem, eorumque in sacerdotio successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem: uti semper catholica Ecclesia intellexit, & docuit. nam celebrato veteri Pascha, quod in memoriam exitus de Aegypto multitudo filiorũ Israel immolabat, nouum instituit

Heb. 7.

Psal. 109. ad Heb. 7. & 5. & c. sacerdos. de consec. dist. 2. Gen. 14.

Ephe. 5. & c. sequẽ. c. semel Christus, cum seq. de conse. dist. 2. in c. 2.

* Leo Pa. epist. 24. in princi. Bern. sup can. Apoc. 21. c. omnibus. 24 q. 1. Clemẽ. 1. iuxta prĩci. de sum. Tri. c. loquitur. 24. q. 1. c. nuptiarũ circa ñ. 27. q. 2.

* Math. 28. Clemẽ. 1. vers. aliamq; de rel. & uen san. & sup. sess. 13. de sac. euch. in prin. *c. in calicem, & c. accipite. de consf. dist. 2.

Luc. 22. 1. Cor. 11. c. iteratur. de cons dist. 2. infra can. 2. Exod. 13. 10. 2. 1. Cor. 5.

stituit Pascha, seipsum ab Ecclesia per sacerdotes sub signis uisibilibus immolandum in
Ioan.13. memoriã transitus sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionẽ nos
Col.1. redemit, eripuitq; de potestate tenebrarum, & in regnum suum transtulit. Et hæc quidẽ illa munda oblatio est, quæ nulla indignitate, aut malitia offerẽtium inquinari potest:
Malach.1. quã Dominus per Malachiam nomini suo, quod magnum futurum esset in gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit: & quam non obscurè innuit Apostolus
1.Cor.10. Paulus, Corinthiis scribens, cum dicit: Non posse eos, qui participatione mensæ Dæmoniorum polluti sunt, mensæ Domini participes fieri: per mensam altare vtrobiq; intelligẽs. Hęc deniq; illa est, quæ per varias sacrificiorum, naturę & legis tempore, similitudines figurabatur; utpotè quæ bona omnia, per illa significata, uelut illorum omniũ consummatio & perfectio complectitur.

Caput II.

ET quoniam in diuino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idẽ ille Christus continetur, & incruentè immola-
Ad Tit.2. Isa. 53. Heb.9. Catec. car. 156. 34. supra c.1. tur, qui in ara Crucis semel se ipsum cruentè obtulit; docet sancta Synodus, sacrificium istud uerè propitiatorium esse, per ipsumque fieri, ut, si cum uerè corde, & recta fide, cum metu, & reuerentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam conse-
Hebr.4. quamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentię concedens, crimina, & peccata, etiam ingen-
Catec.car.158. 14 tia, dimittit. una enim eademq; est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio,

qui

qui ſeipſum tunc in Cruce obtulit, ſola offerendi ratione diuerſa. Cuius quidem oblationis cruentæ, inquam, fructus per hanc uberrimè percipiuntur: tantùm abeſt, ut illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non ſolùm pro fidelium uiuorum peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & aliis neceſſitatibus, ſed pro defunctis in Chriſto nondum ad plenum purgatis, ritè, iuxta Apoſtolorum traditionem, offertur.

infra ſeſ.25.in prin.c.2. de cel eb. miſſ. infra can.3 Cat.car. 158.39.

Caput III.

ET quamuis in honorem, & memoriā Sanctorum nonnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare conſueuerit; nō tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronauit; vnde nec ſacerdos dicere ſolet, Offero tibi ſacrificium Petre, uel Paule; ſed Deo de illorū uictoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat, ut ipſi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

infra can.5. & ſeſſ.25. de inuoc. Sanct.

Caput IIII.

ET cum ſancta ſanctè adminiſtrari cōueniat, ſitq́; hoc omnium ſanctiſſimū ſacrificium; Eccleſia catholica, ut dignè reuerenterq́; offerretur, ac perciperetur, ſacrum canonem multis ante ſæculis inſtituit, ita ab omni errore purū, ut nihil in eo contineatur, quod non maximè ſanctitatē, ac pietatem quandam redoleat, mentesq́; offerentium in Deum erigat. is enim conſtat cum ex ipſis Domini uerbis, tum ex Apoſtolorum traditionibus, ac ſanctorum quoque Pontificum piis inſtitutionibus.

infra ſeſſ.24. c.ſi.de ſacr. matri. & Catec. car.92.3.

infra can 6.

Matt.26. Mar. 14. Luc.22. 1.Cor.11. c.cū marthæ. extra de cel.miſſ.

Caput

Caput V.

CVmque natura hominum ea sit, ut nō facilè queat sine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationem sustolli; propterea pia mater Ecclesia ritus quosdam, ut scilicet quædā sum-
infra can. 7. missa voce, alia uerò elatiore, in Missa pronunciarentur, instituit. Cærimonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, uestes, aliaque id genus multa, ex Apostolica disciplina & traditione, quo & maiestas tanti sacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc uisibilia religionis & pietatis signa ad rerum altissimarum, quę in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Caput VI.

sup. sess. 13. c. 8. de Sac. euch. OPtaret quidē sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes non solùm spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistię perceptione cō municarent, quo ad eos sanctissimi huius sacrificij fructus uberior proueniret: nec tamen, si id non semper fiat, propterea Mis-
infra can. 8. sas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, ut priuatas, & illicitas, damnat, sed probat, atq; adeò commendat. siquidem illæ quoq; Missæ verè communes censeri debent; partim, quòd in eis populus spiritualiter communicet; partim uerò, quòd à publico Ecclesiæ ministro non pro se tantùm, sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur.

Caput

Caput VII.

MOnet deinde sancta Synodus, præceptum esse ab Ecclesia sacerdotibus, ut aquam uino in calice offerendo miscerent, tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam quia è latere eius aqua simul cum sanguine exierit. quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cum aquæ in Apocalypsi beati Ioannis populi dicantur; ipsius populi fidelis cum capite Christo uino repræsentatur.

infra can. 9. & c. in calice. c. non oportet, & c. cū omne. de consf. dist. 2. Conc Brach. 3. c 1 Côc. Cart. 3. c 24 S. Cypr. epist. 3. Apoca. 17.

Caput VIII.

ETsi Missa magnam contineat populi fidelis eruditionem; non tamen expedire uisum est Patribus, ut uulgari passim lingua celebraretur. Quamobrem, retento ubiq; cuiusq; ecclesiæ antiquo, & à sancta Romana Ecclesia, omnium ecclesiarum matre & magistra, probato ritu, ne oues Christi esuriant, ne've paruuli panem petant, & non sit, qui frangat eis; mandat sancta Synodus Pastoribus, & singulis, curam animarum gerentibus; ut frequenter inter Missarum celebrationem uel per se, uel per alios ex ijs, quę in Missa leguntur, aliquid exponant; atq; inter cętera sanctissimi huius sacrificij mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

infra can. 9.

c. omnes, cum seq 22. dist c. 2 in 6. de sum. Tri c 6 de fo. cóp. sup. ses. 14 c. 3 de sac. ext. Thren. 4.

infra ses. 24. c. 8. de refor.

Caput IX.

QVia uerò aduersus ueterem hāc, in sacrosancto Euangelio, Apostolorum traditionibus, sanctorumq; Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaq; à multis docentur, atq; disputantur; sacrosan

cta Synodus, post multos, grauesq; his de rebus maturè habitos tractatus, vnanimi Patrum omnium consensu, quæ huic purissimæ fidei, sacræq; doctrinæ aduersantur, damnare, & à sancta Ecclesia eliminare, per subiectos hos canones, constituit.

DE SACRIFICIO MISSÆ.

CANON I.

Cat. car. 156. 14. Si quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum & proprium sacrificium; aut quòd offerri non sit aliud, quàm nobis Christum ad manducandum dari; anathema sit.

CANON II.

1. Cor. 11. sup. ca. 1. clem. vade rel. & ven. Sanct. Si quis dixerit, illis verbis, Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos sacerdotes; aut non ordinasse, vt ipsi, alijq; sacerdotes offerrent corpus, & sanguinem suum; anathema sit.

Matth. 26. Luc. 22.

CANON III.

Cate. car. 158. 29. sup. cap. 2. cap. 2. extra. de celeb. mis. infra sess. 25. in pria. sup c. 2. Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantùm esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificij in Cruce peracti, non autem propitiatorium; vel soli prodesse sumenti; neque pro viuis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus offerri debere; anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio, in Cruce peracto, per missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, imposturam esse, Missas cele-

celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum intercessione apud Deum obtinenda, sicut Ecclesia intendit; anathema sit. Catec. car. 157. 18. sup. c. 3.

CANON VI.

Si quis dixerit, canonem Missæ errores continere, ideoque abrogandum esse; anathema sit. sup. c. 4.

CANON VII.

Si quis dixerit, cæremonias, uestes, & externa signa, quibus in Missarum celebratione Ecclesia catholica utitur, irritabula impietatis esse magis, quàm officia pietatis; anathema sit. sup. c. 5.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Missas, in quibus solus sacerdos Sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideoque abrogandas; anathema sit. sup c. 6.

CANON IX.

Si quis dixerit Ecclesiæ Romanæ ritum, quo summissa uoce pars canonis, & uerba consecrationis proferuntur, damnandum esse; aut lingua tantùm uulgari Missam celebrari debere; aut aquam non miscendam esse uino in calice offerendo, eò quod sit contra Christi institutionem; anathema sit. sup. c. 5.

Decretum de obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ.

QVanta cura adhibenda sit, ut sacrosanctum Missæ sacrificium omni religionis cultu, ac ueneratione celebretur; quiuis facilè existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in sacris literis eum uocari, qui facit opus Dei negligenter. Quod si Hiere 48.

necessariò

Hiere. 48.

necessariò fatemur, nullum aliud opus adeò sanctum, ac diuinum à Christi fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremēdum mysterium, quo uiuifica illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari per sacerdotes quotidie immolatur: satis etiam apparet, omnem operam, & diligentiam in eo ponendam esse, ut quanta maxima fieri potest interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori deuotiōis, ac pietatis specie peragatur. Cum igitur multa iam siue temporum uitio, siue hominum incuria, & improbitate, irrepsisse uideantur, quæ à tanti sacrificij dignitate aliena sunt, ut ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem restituatur; decernit sancta Synodus, ut Ordinarij locorum Episcopi ea omnia prohibere, atque è medio tollere sedulò curent, ac teneantur; quæ vel auaritia, idolorum seruitus, uel irreuerentia, quæ ab impietate uix seiuncta esse potest, vel superstitio, veræ pietatis falsa imitatrix, induxit.

Ephe. 5. Col. 3. c. cū ōis, & c. sicut urgeri. 1. q. 1. c idolatria 28. q. 1. Grego. epist. 53. lib. 9. c. auaritiæ. de præb. & dign.

Atq; ut multa paucis cōprendantur; in primis, quod ad auaritiam pertinet, cuiusuis generis mercedum conditiones, pacta, & quicquid pro Missis nouis celebrādis datur; necnon importunas, atq; illiberales eleemosynarum exactiones, potius quàm postulationes, aliaque huiusmodi, quæ à simoniaca labe, uel certè à turpi quęstu nō longè absunt, omnino prohibeant. Deinde, ut irreuerentia uitetur, singuli in suis diœcesibus interdicāt, ne cui vago, & ignoto sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publicè, & notoriè criminosus sit, aut sancto altari ministrare, aut sacris interesse permittant; ne've patiantur priuatis in domibus, atque omnino extra ecclesiam, & ad diuinum tantùm,

c. ad apostolicā. ext. de Sym.

Conc. Laodic. can. 58. Conc.

tùm cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinariis designanda, & uisitanda, sanctum hoc sacrificium à sæcularibus, aut Regularibus quibuscumq; peragi: ac nisi prius qui intersint, decenter composito corporis habitu, declarauerint se mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non solùm corpore, adesse. Ab ecclesiis verò musicas eas, ubi siue organo, siue cantu lasciuum, aut impurum aliquid miscetur, item sæculares omnes actiones, uana, atque adeò profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant; ut domus Dei uerè domus * orationis esse uideatur, ac dici possit. Postremo, ne superstitionis locus aliquis detur, edicto, & pœnis propositis caueant, ne sacerdotes aliis, q̃ debitis horis celebrent; ne'ue ritus alios, aut alias cæremonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti, & laudabili usu receptæ fuerint. Quarundam uerò Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis à superstitioso cultu, quàm à uera religione, inuentus est, omnino ab ecclesia remoueant: doceantque populum, quis sit, & à quo potissimùm proueniat sanctissimi huius sacrificij tam pretiosus, ac cælestis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & maioribus festis, accedant. Hæc igitur omnia, quæ summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non solùm ea ipsa, sed quçcumque alia huc pertinere uisa fuerint, ipsi pro data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiã ut delegati Sedis Apostolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, statuant; atq; ad ea inuiolatè seruanda censuris ecclesiasticis,

Carth 2. can. 9. c. sicut. cũ seq. c. hic ergo c. nullus presbyter. & c. clericos. de consec. dis. 1. & 1. q. 1. c extra catholicã. & c. manus. Conc. Cabilõ. c. 49. Conc. Magun. c 9. c. missarum. & c. cõcedimus. de cõsec dist. 1. Cõc. Basil. sess. 21. c. ult.

* Matt. 21. & Esa. 56. & Hie. 7.

sup. ses. 7. can. 13.

c. 2. de paroc. Conci. Agath. c 47. Conc. Ticin [illegible] doctrina uero.

cis,

cis,alijsque pœnis,quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant: non obstantibus priuilegijs,exemptionibus, appellationibus,ac consuetudinibus quibuscumque.

Decretum de reformatione.

infra sess. vlt. de reformat. cap. 1.

EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut reformationis negociũ prosequatur, hæc, in præsenti Sessione, statuenda censuit.

Caput I.

Matt. 5. Tit. 1. c. qualiter in 2. accus. c. clericos. 21. dist.

supra sess. 14. c. 6. de reform.

de ui. & hon. Can. Apost. c. 7. et 40 cũ seq. de ui. et hon. cler. extra in 6. et in Cle. c. non oportet. in 2. de cons. dist. 5. c. canonũ. 14. q. 3. c.

NIhil est, quod alios magis ad pietatem,& Dei cultum assiduè instruat, quàm eorum uita, & exẽplum, qui se diuino ministerio dedicarunt. cum enim à rebus sæculi in altiorem sublati locum conspiciantur;in eos,tanquàm speculum,reliqui oculos coniiciunt, ex iisq; sumunt quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos, in sortem Domini uocatos, uitam, moresque suos omnes componere,ut habitu, gestu,incessu,sermone,alijsque omnibus rebus nil nisi graue, moderatum, ac religione plenum, præseferant;leuia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent,effugiant; ut eorũ actiones cunctis afferant uenerationem. Cum igitur, quo maiore in Ecclesia Dei & utilitate, & ornamento hęc sunt,ita etiam diligentiùs sint obseruanda; statuit sancta Synodus,ut, quæ aliàs à summis Pontificibus, & à sacris Concilijs de Clericorum vita, honestate,cultu, doctrinaq; retinenda, ac simul de luxu, comessationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumq; criminibus, necnon sæcularibus negocijs fugiendis copiosè,ac salubriter

sancita

ſancita fuerunt, eadem in poſterum iiſdem pœnis, uel maioribus, arbitrio Ordinarij imponendis, obſeruentur; nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, ſuſpendat. Si qua uerò ex his in deſuetudinem abiiſſe compererint, ea quāprimùm in uſum reuocari, & ab omnibus accuratè cuſtodiri ſtudeant; non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcunque; ne ſubditorum neglectæ emendationis ipſi condignas, Deo uindice, pœnas perſoluant.

Caput II.

QVicumque poſthac ad eccleſias cathedrales erit aſſumendus, is non ſolùm natalibus, ætate, moribus, & uita, ac alijs, quæ à ſacris canonibus requiruntur, plenè ſit præditus, uerùm etiam in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus. quarum rerum inſtructio, ſi eius notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, à Sedis Apoſtolicæ Legatis, ſeu Nuncijs prouinciarum, aut eius Ordinario, eoque deficiente, à uicinioribus Ordinarijs ſumatur. Scientia uerò præter hæc eiuſmodi polleat, ut muneris ſibi iniungendi neceſſitati poſſit ſatisfacere. ideoque antea in Vniuerſitate Studiorum Magiſter, ſiue Doctor, aut Licentiatus in ſacra Theologia, uel iure canonico meritò ſit promotus, aut publico alicuius Academiæ teſtimonio idoneus ad alios docendos oſtendatur. Quod ſi Regularis fuerit, à Superioribus ſuæ religionis ſimilem fidē habeat. Prædicti autem omnes, vnde inſtructio, ſeu teſtificatio erit ſumenda, hæc fideliter & gratis referre teneantur: alioquin eorum conſcientias grauiter oneratas eſſe ſciēt; ac Deū, & ſuperiores ſuos habebunt vltores.

credo. 21. q. 5. Conc. Carthag. I. can. 6. et Cōcil Carthagin. 3. cap. 15. Cōc. Chalcedo. can. 3. Cōc. Arelat. 2. cap. 14. cum ſim. et infra ſeſs. 24. de refor. cap. 12. c. epiſcopum. cū ſeq et c. presbyteri. diſtin. 34. Cōc. Agath. c. 39. Tarac. c. 2. c. cum in cunctis. et c. cum à nobis. d elec. c graue nimis. de præb. et infra ſeſſ. 24. c. I. de reform. Cōc. Sardicen. cap. 13 Conc. Rom. ſub Nic. I. verſ. vt nullus laicus. Cōcil. Bracarē. I. cap. 38. c. de Syracuſa. 28. diſt. et 61. diſt. per totam. c. licet canon. de elec. in 6. ſup. ſeſſ. 7. c. I. de refor.

Caput

Caput III.

EPiſcopi, etiam tanquàm delegati Apoſtolici, ex fructibus, & prouentibus quibuſcumque omnium dignitatum, perſonatuum, & officiorum, in eccleſiis cathedralibus, uel collegiatis exiſtentium, tertiam partem in diſtributiones, eorum arbitrio aſſignandas, diuidere poſſint; ut ſcilicet, qui eas obtinent, ſi perſonaliter competens ibi ſeruitium iuxta formam, ab eiſdem Epiſcopis preſcribendam, quolibet die ſtatuto non impleuerint; illius diei diſtributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant, ſed fabricæ eccleſiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarij applicetur. Creſcente verò contumacia contra eos iuxta ſacrorum canonum conſtitutiones procedant. Quod ſi alicui ex prę dictis dignitatibus in eccleſiis cathedralibus, uel collegiatis, de iure, ſeu conſuetudine, iuriſdictio, adminiſtratio, uel officium non competat, ſed extra ciuitatem in diœceſi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere uoluerit; tunc pro tempore, quo in curata eccleſia reſederit, ac miniſtrauerit, tanquam præſens ſit, ac diuinis interſit, in eccleſiis cathedralibus, ac collegiatis habeatur. Hæc in iis tantùm eccleſiis conſtituta intelligantur, in quibus nulla eſt conſuetudo, uel ſtatutum, ut dictæ dignitates non ſeruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuũ, & prouentuum aſcendat: non obſtantibus conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & conſtitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

ſupra ſeſſ. 21. de refor. cap. 3.

c. cum ex eo. de elec. in 6. & de cler. nõ reſi. per tot. inf. ſeſſ. 24. c. de refor.

Caput

Caput IIII.

QVicumque in cathedrali, uel collegiata, sæculari, uel regulari Ecclesia diuinis mancipatus officiis, in Subdiaconatus Ordine saltē constitutus non sit; uocem in huiusmodi ecclesiis in Capitulo non habeat, etiā si hoc sibi ab aliis liberè fuerint cōcessum. Ij uerò, qui dignitates, personatus officia, prębendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinēt, aut in posterum obtinebunt, quibus onera uaria sunt annexa, uidelicet, ut alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolas dicant, seu cantent; quocumque ii priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate sint insigniti, teneātur, iusto impedimento cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos: alioquin pœnas incurrant, iuxta constitutionem Concilij Viennensis, quæ incipit, Vt ij, qui; quam præsenti decreto innouat .. cogantq; Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per se ipsos exercere, ac cętera omnia officia, quę debēt in culto diuino præstare, sub eisdem, & alijs, etiam grauioribus, pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec alijs in posterum fiat prouisio, nisi iis, qui iam ætatem, & cęteras habilitates integrè habere dignoscantur: aliter irrita sit prouisio.

c. ut ij. de æta. & qualita. in Clem.

Caput V.

DIspensationes, quacumque auctoritate concedendæ, si extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetrauerint. eæ uerò, quæ gratiosè concedētur, suum non sortiantur effectum, nisi prius ab eisdē, tanquàm delegatis Apostolicis, sum-

H mariè

mariè tantùm, & extraiudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces ſurreptionis, uel obreptionis uitio non ſubiacere.

Caput VI.

infra ſeſ. vlt. de refor. cap. 4.

IN commutationibus ultimarum uoluntatum, quæ non niſi ex iuſta, & neceſſaria cauſa fieri debent, Epiſcopi, tanquàm delegati ſedis Apoſtolicę, ſummariè, & extraiudicialiter cognoſcant, nihil in precibus, tacita ueritate, uel ſuggeſta falſitate fuiſſe narratũ, priuſquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

Caput VII.

LEgati, & Nuncij Apoſtolici, Patriarchę, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpoſitis, in quibuſuis cauſis, tam in admittendis appellationibus, quàm in concedendis inhibitionibus poſt appellationem, ſeruare teneantur formã, & tenorem ſacrarum conſtitutionum, & præſertim Innocentij IIII, quæ incipit, Romana: quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, uel priuilegio, in contrarium non obſtantibus; aliter inhibitiones, & proceſſus, & inde ſecuta, quæcumque ſint, ipſo iure nulla.

c. Romana. de appel. in 6.

Cap. VIII.

c. nos quidem. c. ſi hæredes. c. tua nobis. & c. Ioannes. de teſtam. Clem. quia cõtingit de relig. domi.

EPiſcopi, etiam tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegati, in caſibus à iure conceſſis omnium piarum diſpoſitionum tã in ultima uoluntate, q̃ inter uiuos, ſint executores; habeãt ius uiſitandi hoſpitalia, collegia quæcumque, ac confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſiue quacũque alio nomine uocant, non tamen, quæ ſub regum immediata protectione ſunt, ſine eorum licẽtia, eleemoſynas Montis Pietatis, ſiue Charitatis,

tatis, & pia loca omnia, quomodocumque nũcupentur, etiam si prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio sint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentãdos instituta sunt, ipsi ex officio suo iuxta sacrorum canonum statuta cognoscant, & exequantur: non obstãtibus, quacumque consuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut statuto.

supra sess. 21. c. 8. de refor.

c. tua, & c. Ioãnes. de testam.

Caput IX.

ADministratores, tam ecclesiastici, quàm laici; fabricę cuiusuis Ecclesię, etiam cathedralis, hospitalis, confraternitatis, eleemosynæ Mõtis Pietatis, & quorumcumque piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario: cõsuetudinibus, & priuilegijs quibuscumq; in contrarium sublatis: nisi secus fortè in institutione, & ordinatione talis ecclesiæ, seu fabricæ expressè cautũ esset, quòd si ex consuetudine, aut priuilegio, aut ex constitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda esset; tunc cum ijs adhibeatur ẽt Ordinarius: & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minimè suffragentur.

c. 1. 10. q. 3. inf. sess. 24. c. 3 in fi. de reform. Clem. quia cõtingit. §. ut autem præmissa. de reli. domi.

supra sess. 7. c. ult. & inf. sess. 25. c. 8. de refor. & sess. 24. c. 16. de refor.

Caput X.

CVm ex notariorum imperitia plurima damna, & multarum occasio litium oriatur; possit Episcopus quoscũque notarios, etiam si Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tã quàm delegatus Sedis Apostolicę, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari; illisq; nõ idoneis repertis, aut quandocũq; in officio delinquẽtibus, officij eiusin negotijs,

litibus,& causis ecclesiasticis, ac spiritualibus exercendi usum perpetuò, aut ad tempus prohibere. neque eorum appellatio interdictionem Ordinarij suspendat.

Caput XI.

Côc. Triburiê. c.7. Côc. Aurelian. 3. c.22. Conc. Parisiê. 1. c.1. Côc. Turon. 2. cap. 25. Conc. Aurelia. 5 c.15. Conc. Magûtiê. c.6. & 11. Côc. Vormatien c. 75. Côc. Aquisgra. c. 88. Conc. Lateran. sub Leone 10. sess. 9. & 10. c. prædia. cum seq. 12. q. 2. c. attendendum est. 17. q. 4. ex Vrba. epi sto. ad vniuersos epis.

SI quem Clericorum, uel laicorum, quacûque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali, præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupauerit, ut alicuius ecclesiæ, seu cuiusuis sęcularis, uel regularis beneficij, Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura, etiam feudalia, & emphyteotica, fructus, emolumenta, seu quascumque obuentiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuerti debent, per se, uel alios ui, uel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore in proprios usus conuertere, illosq; usurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu subiaceat, quamdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, uel qui ad eum quomodocumq;, etiam ex donatione supposit ę person ę, peruenerint, ecclesiæ, eiusque administratori, siue beneficiato integrè restituerit; ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quòd si eiusdem ecclesiæ patronus fuerit: etiam iure patronatus ultra prædictas pœnas eo ipso priuatus existat. Clericus uerò, qui nefandæ fraudis, & usurpationis huiusmodi fabricator, seu côsentiens fuerit, eisdem pœnis subiaceat; necnon quibuscumque beneficijs priuatus sit, & ad quæcûque alia beneficia inhabilis efficiatur; & à suorû Ordinû executione

etiam

etiam post integram satisfactionem, & absolutionem, sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

Decretum super petitione concessionis Calicis.

INsuper, cum eadẽ sacrosancta Synodus superiori Sessione duos articulos, aliàs propositos, & tunc nondum discussos, uidelicet: An rationes, quibus sancta catholica Ecclesia adducta fuit, ut cõmunicaret laicos, atque etiã non celebrantes sacerdotes, sub una panis specie, ita sint retinẽdæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittẽdus: &, An, si honestis, & Christianę charitati consentaneis rationibus concedendus alicui uel nationi, uel regno Calicis usus uideatur, sub aliquibus conditionibns cõcedendus sit, & quęnam illæ sint: in aliud tempus, oblata sibi occasione, examinandos, atq; definiendos reseruauerit; nunc, eorum, pro quibus petitur, saluti optimè consultum uolens, decreuit, integrum negotium ad Sanctissimum Dominũ nostrum esse referendum prout præsenti decreto refert; qui pro sua singulari prudentia id efficiat, quod vtile Reip. Christianæ, & salutare petẽtibus usũ Calicis, fore iudicauerit.

supra sess 13. in decr. proroga. sess & sess. 21. can. 4.

infra sess. 24. c. 1. de refor.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus diem futurę Sessionis ad feriam quintam, post octauã festiuitatis omnium Sanctorum, quæ erit dies XII mensis Nou. indicit; & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonij. &c.

Prorogata fuit Sessio usque ad diem XV. *Iul.* MDLXIII.

SESSIO XXIII,

Quæ est septima

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die XV Iul.

M D LXIII.

Vera, & catholica doctrina de Sacramento Ordinis, ad condemnandos errores nostri temporis, à sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Sessione septima.

Caput I.

Matt.26. Mar. 14. Luc.22. Clemen. I. uersi. alia namque, de reli. & uen. sanc Supra ses. 22. c. I. de sacmiss. I. Cor. II. Heb. 7. c. trãslato, de const. Catec. car. 87. 20. inf. can. 3.

SAcrificium, & sacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta sunt, ut utrumque in omni lege extiterit. Cùm igitur in nouo Testamento sanctum Eucharistię sacrificium uisibile ex Domini institutione catholica Ecclesia acceperit; fateri etiam oportet, in ea nouum esse uisibile, & ęternum sacerdotium, in quod uetus translatum est. hoc autem ab eodem Domino Saluatore nostro institutum esse, atque Apostulis, eorumq; successoribus in sacerdotio, potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrãdi corpus, & sanguinem eius, necnon & peccata dimittendi, & retinendi, sacrę literæ ostendunt, & catholicę Ecclesię traditio semper docuit.

Caput. II.

CVm autem diuina res sit tam sancti sacerdotij ministeriũ; consentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum ue-

neratione

neratione exerceri posset, ut in Ecclesiæ ordinatissima dispositione plures, & diuersi essent ministrorum Ordines, qui sacerdotio ex officio deseruirent; ita distrubuti, ut, qui iam clericali Tonsura insigniti essent per minores ad maiores ascenderent. nam non solùm de sacerdotibus, sed & de Diaconis sacræ literæ apertam mentionem faciũt; & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda sunt, grauissimis uerbis docent; & ab ipso Ecclesię initio sequentium Ordinũ nomina, atque uniuscuiusque eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acolythi, Exorcistæ, Lectoris, & Ostiarij in usu fuisse cognoscuntur, quamuis non pari gradu. nam Subdiaconatus ad maiores ordines à Patribus, & sacris Concilijs refertur, in quibus & de alijs inferioribus frequentissimè legimus.

Cate. car. 199. 28. c à multis. de ęta. & qual. infra can. 2. et c. 17. de refor. 1. Timo. 3. et Act. 21.

c. à subdiacono. 93. dist. Siritius pa. epist. ad Cumeniũ. c. 9. Conc. Carth. 4. c. 2. cum seq. c. subdiaconus. cum seq. 23. dist. c. Nullus il 2. 60. distin. c. si quis eorum, c. erubescãt etiã, c. nemo. 32. dist. 1. Tim. 4.

Caput III.

Cvm Scripturæ testimonio, Apostolica traditione, & Patrum unanimi cõsensu perspicuum sit, per sacram ordinationem, quæ uerbis, & signis exterioribus perficitur, & gratiam cõferri; dubitare nemo debet, ordinem esse uerè, & propriè unum ex septem sanctæ Ecclesiæ Sacramentis. inquit enim Apostolus: Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearũ. non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed uirtutis, & dilectionis, & sobrietatis.

2. Tim. 1.

Caput. IIII.

Qvoniam uerò in Sacramẽto Ordinis, sicut & in Baptismo, & Cõfirmatione, character imprimitᷣ, qui nec deleri, nec auferri p̃t; meritò s̃cta Synod. dãnat eorũ sententiam,

supra sess. 7. can. 9. de Sacr. et inf. can. 4. et c. displicet. circa med. 23. q. 4. c. quomo.

ſententiam, qui aſſerunt noui teſtamenti ſacerdotes temporariam tantummodo poteſtatem habere: & ſemel rite ordinatos, iterũ laicos effici poſſe, ſi uerbi Dei miniſterium non exerceant. Quod ſi quis omnes Chriſtianos promiſcuè noui Teſtamenti ſacerdotes eſſe, aut omnes pari inter ſe poteſtate ſpirituali præditos affirmet; nihil aliud facere uidetur, quàm eccleſiaſticam hierarchiam, quæ eſt ut caſtrorum acies ordinata, confundere; perinde ac ſi contra beati Pauli doctrinam omnes Apoſtoli, omnes prophetæ, omnes Euangeliſtæ, omnes Paſtores, omnes ſint Doctores. Proinde ſacroſancta Synodus declarat, præter cæteros eccleſiaſticos gradus, Epiſcopos, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, ad hũc hierarchicum Ordinem, præcipuè pertinere; & poſitos, ſicut idem Apoſtolus * ait, à Spiritu ſancto, regere Eccleſiam Dei; eosq́; Presbyteris ſuperiores eſſe; ac Sacramentũ * Cõfirmationis conferre; miniſtros Eccleſiæ ordinare; atque alia pleraque peragere ipſos poſſe; quarum functionum poteſtatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent. * Docet inſuper ſacroſancta Synodus in ordinatione Epiſcoporum, ſacerdotum, & cæterorum Ordinum nec populi, nec cuiuſuis ſæcularis poteſtatis, & magiſtratus conſenſum, ſiue uocationem, ſiue auctoritatem ita requiri, ut ſine ea irrita ſit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tã tummodo à populo, aut ſæculari poteſtate, ac magiſtratu uocati, & inſtituti, ad hæc miniſteria exercenda aſcendunt, & qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, omnes non Eccleſiæ miniſtros, ſed fures & latrones, per oſtium nõ ingreſſos, habendos eſſe. Hæc ſunt, quæ generatim ſacræ Synodo uiſum eſt Chriſti fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria,

do. ante med. de conſ. diſt. 4. Catech. car. 96. 25.

infra can. 6

1. Cor. 12. Hiere. 3. Ephe. 4 c. cum ex iniũcto, & c. ſicut in vno. de hæret. Cate. car. 1. in fi.

c. in nouo. 21. diſt. ex Anacleto epiſ 2. c. eccleſię 35. diſ. c. quorum uices. 68. diſt. Vrba. 1. epiſto. ad uniuer. epiſc. Hiero. epiſ. 85. * Act. 20. ſupra ſeſſ. 6. c. 1. de reform. * c. diaconi ſeptem. 93. diſt. Anal. epiſt. 3. * ſup. ſe. 7. can. 3. de confirm. c. quãto. extra de conſuetu.

Io. 10. c. ordinationes. 1. q. 1. & c. Tres. 23. q. 4. c. relatum extra de iur. patro.

contraria, certis & proprijs canonibus in hunc, qui sequitur, modum damnare constituit; ut, omnes, adiuuante Christo, fidei regula utentes, in tot errorum tenebris catholicã ueritatẽ facilius agnoscere, & tenere possint.

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

Si quis dixerit, non esse in nouo Testamẽto sacerdotium uisibile, & externum; uel nõ esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi uerum corpus, & sanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi; sed officium tantùm, & nudum ministerium prædicandi Euangelium; uel eos, qui non prędicãt, prorsus nõ esse sacerdotes; anathema sit.

supra cap. I. Matt. 16. Ioã. 20. c. audiuimus. cum seq. 24. q. I.

CANON II.

Si quis dixerit, præter sacerdotium non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & maiores, & minores, p quos uelut p gradus quosdam, in sacerdotium tendatur; anathema sit.

sup. cap. 2. c. in singulis. cũ sequen. dist. 77. sup. sess. 6. c. I. de refor.

CANON III.

Si quis dixerit, Ordinem, siue sacram ordinationem non esse uerè & propriè Sacramẽtum, à Christo domino institutum; uel esse figmentũ quoddam humanum, excogitatũ à uiris rerum ecclesiarum imperitis; aut esse tantùm ritum quendam eligendi ministros uerbi Dei, & Sacramentorum; anathema sit.

sup. c. I. Matt. 16. Ioan. 20. c. ut cõparuerũt dist. 50 c. audiuimus. cũ seq. 24. q. I. Catec. car. 87. 21.

CANON IIII.

Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum sanctum; ac proinde frustra Episcopos dicere, Accipe Spiritũ sanctũ; aut per eam non imprimi characterem; uel eum, qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse; anathema sit.

c. displicet. 23 q. 4. sup. ca. 4. & c. consultationi. extra. de temp. ordin.

CANON V.

Si quis dixerit, sacram Vnctionem, qua

Ecclesia in sancta ordinatione utitur, nõ tantùm non requiri, sed contemnendam, & perniciosam esse; similiter & alias Ordinis cæremonias; anathema sit.

CANON VI.

Anac. pa. epist. 3. sup. cap. 4.

Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam diuina ordinatione institutam, quę constat ex Episcopis, Presbyteris, & ministris; anathema sit.

CANON VII.

Anacle. d. epistol. 3. & c. diaconi septem. 93. dist. ex Côc. Neocęsa c. 14 sup. cap. 4.

Si quis dixerit, Episcopos non esse Presbyteris superiores, uel non habere potestatem confirmandi, & ordinandi; uel eam, quã habent, illis esse cum Presbyteris communem; uel Ordines ab ipsis collatos sine populi, uel potestatis sæcularis consensu, aut uocatione irritos esse; aut eos, qui nec ab ecclesiastica, & canonica potestate ritè ordinati, nec missi sunt, sed aliunde ueniunt, legitimos esse verbi & Sacramentorum ministros; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum; anathema sit.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc, quæ sequuntur, in præsenti decernenda esse statuit, & decernit.

Caput I.

Ioan. 21. Act. 20. c. Ephesiis. 3. dis. c. sicut.

CVm præcepto diuino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura cõmissa est,

est, oues suas agnoscere; pro his sacrificium offerre; uerbiq; diuini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorũ omnium operum exemplo pascere; pauperum, aliarumq; miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cætera munia pastoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab iis præstare, & impleri possunt, qui gregi suo non inuigilãt, neq; assistunt, sed mercenariorũ more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut diuinorum præceptorũ memores, factiq; forma gregis, in iudicio, & ueritate pascant, & regant. Ne uerò ea, quæ de residentia sanctè & utiliter iam antè sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à sacrosanctæ Synodi mente alienos trahãtur, ac si uigore illius decreti quinque mẽsibus continuis abesse liceat; illis inhærẽdo, declarat sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac cathedralibus ecclesiis quibuscũque, quocunque nomine, & titulo præfectos, etiam si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua ecclesia uel diœcesi residẽtiam, ubi iniuncto sibi officio defungi teneantur; neq; abesse posse, nisi ex causis, & modis infrascriptis. Nam cũ Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac euidens Ecclesiæ, uel Reip. utilitas aliquos nonnunquam abesse postulent, & exigant; decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ causas à Beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitano, uel, eo absente suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idẽ Metropolitani absentiã probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cũ absentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officiũ, Episcopatibus

7. q. 1. c. qui Episcopatum. 8. q. 1. c. præcipuè 11. q. 3. c. gloria Episcopi. 12. q. 2.

1. Pet. 5.

sup. sess. 6. de refor. cap. 1.

infra in Bulla S.D.N. Pij 4. super residẽtia

c. de cetero. c. inter quatuor. c. tuæ. & c relatum. de cler. non resid. c. ad supplicationẽ. de renunc. c. quorundã. 74. dist.

adiunctum: cuius quoniam causæ sunt notoriç, & interdũ repentinæ, ne eas quidẽ significari Metropolitano necesse erit: ad eũdem tamen cum Concilio prouinciali spectabit iudicare de licentiis à se, uel à Suffraganeo datis; & uidere, ne quis eo iure abutatur; & ut pœnis canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis prouidendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipsorũ absentia nullum damnum accipiant. Quoniam aũt, qui aliquantisper tantùm absunt, ex ueterum canonum sententia non uidentur abesse, quia statim reuersuri sunt: sacrosancta Synodus uult, illud absentiæ spacium singulis annis, siue continuum, siue interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere; & haberi rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimẽto: quod an ita sit abscedentium conscientiæ relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore; cum Deo corda pateãt; cuius opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eosdẽ interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spacium, Dominici aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere pastoris præsentia oues debeãt, ipsi ab ecclesia sua cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua diœcesi eos aliò vocent.

c.cũ ex cod. de elec. in 6. c. beneficium. de regul. eo. lib. & c.2. in fi. supra sess. 6.

c. præsentium. 7. q. 1. & infra sess. 24. de reformat. c. 11.

1. Reg. 16. & 2. Reg. 8. Baruch 3. Anna ĩ cãt. de quo 1. Reg. 2. Cat. car. 14. 24. c. si quis in clero. 7. q. 1. Conc. Agath. c. 64. Cõc. Lug. 2.

Si quis autem, quod utinam nunquã eueniat, contra huius decreti dispositionem abfuerit; statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas aduersus non residentes, sub Paulo III. impositas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem ĩncurrit; eum pro rata tem-

supra sess. 6. de refor. cap. 1. & infra in bulla

ta temporis abſentiæ fructus ſuos non facere, nec tuta conſcientia, alia etiam declaratione non ſecuta, illos ſibi detinere poſſe; ſed teneri aut ipſo ceſſante, per Superiorem eccleſiaſticum illos fabricæ eccleſiarũ, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacũque conuentione, uel compoſitione, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur; ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obſtantibus quibuſcũque priuilegiis cuicũque collegio, aut fabricę conceſſis. S. D.N.Pij 4. ſuper reſidentia.c. 2. c.cons. querente.& ſe rè per totum. de cler.non reſiden.

Eadem omnino, etiam quo ad culpam, amiſſionem fructuũ, & pœnas de curatis inferioribus, & aliis quibuſcũque, qui beneficium aliquod eccleſiaſticum, curam animarum habens, obtinent, ſacroſancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut, quandocũque eos, cauſa prius per Epiſcopum cognita, & probata, abeſſe contigerit, Vicarium idoneum, ab ipſo Ordinario approbandũ, cum debita mercedis aſſignatione relinquãt. Diſcedendi autem licentiam in ſcriptis gratiſq; cõcedendam ultra bimeſtre tempus, niſi ex graui cauſa, non obtineant. Quod ſi, per edictum citati etiam non perſonaliter, contumaces fuerint; liberum eſſe uult Ordinariis, per cenſuras eccleſiaſticas, & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaq; iuris remedia, etiam uſque ad priuationem, compellere; nec executionem hanc, quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuſcũque beneficij, pactione, ſtatuto, etiam iuramento, uel quacũque auctoritate cõfirmato, conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela cenſenda eſt, ſiue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, uel uigore Eu- ſup.ſeſſ.6.c.2. de reform. iſra ſeſſ.24. a. 12.de reform. c cum uenerabilis & c.ſi.de conſuetu.

re Eugenianæ constitutionis suspendi posse. Postremo, tam decretũ illud sub Paulo III, quàm hoc ipsum in Conciliis prouincialibus, & Episcopalibus publicari, sancta Synodus præcipit: cupit. n. quæ adeò ex Pastorũ munere, animarũq; salute sunt, frequẽter omnium auribus, mentibusq; infigi; ut in posterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut desuetudine aboleantur.

Extrauag. Diuina. de priui le sup. sess. 6. de reform. c. 1.

Caput II.

Coc. Chalced. actio. 16. c. 25. Conc. Vormatiē. c. 76. c. qm 75. dist. c. qm. 100. dist. & supra sess. 7. c. 9.

ECclesiis cathedralibus, seu superioribus, quocũque noĩe, ac titulo præfecti, ẽt si Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres mẽses nõ susceperint, ad fructuũ perceptorũ restitutionem teneantur, si intra totidẽ menses postea id facere neglexerint; ecclesiis ipso iure sint priuati. Consecratio verò, si extra Curiam Romanam fiat, in ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, si commodè fieri poterit, celebretur.

Caput III.

Infra c. 8 & 10. supra sess. 14. c. 3 de reform. Conc. Carthagi. 3. cap. 22.

EPiscopi per semetipsos Ordines conferant. quod si ægritudine fuerint impediti; subditos suos non aliter, quàm iã probatos, & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

Caput IIII.

c. fin. de temp. ordin in 6. & c. cũ contigat. extra. de æta. & quali.

PRima Tonsura non initientur qui Sacramentum Confirmationis non susceperint; & fidei rudimenta edocti non fuerint; quiq; legere, & scribere nesciant; & de quibus probabilis coniectura non sit, eos

non

non sæcularis iudicij fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc uitæ genus elegisse.

Caput V.

AD minores Ordines promouendi bonum à Parocho, & à magistro scholę, in qua educantur, testimonium habeant. Hi uerò, qui ad singulos maiores erunt assumēdi, per mensem antè ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire uidebitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorū, qui uolent promoueri, publicè in ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ętate, moribus, & uita à fide dignis diligēter inquirat; & literas testimoniales, ipsam inquisitionem factam cōtinentes, ad ipsum Episcopum quamprimùm transmittat. c. quando. 24. dist.

Caput VI.

NVllus prima Tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus, antè decimum quartū annum beneficium possit obtinere. Is etiam fori priuilegio non gaudeat, nisi beneficiū ecclesiasticum habeat; aut clericalem habitū, & Tonsuram deferens, alicui ecclesiæ ex mādato Episcopi inseruiat; uel in Seminario Clericorū, aut in aliqua schola, uel Vniuersitate, de licentia Episcopi, quasi in uia ad maiores Ordines suscipiendos uersetur. In Clericis uerò coniugatis seruetur cōstitutio Bonifacij IX, quæ Incipit, Clerici, qui cum vnicis: modo hi clerici, alicuius ecclesię seruitio, uel ministerio ab Episcopo deputati, eidē ecclesię seruiāt, vel ministrēt; & clericali habitu, & Tōsura utātur: nemini quo ad hoc, priuilegio.

c. indecorum. extra. de æta. & qualit.

ifra cap. 18. & cū in cūctis. §. inferiora de elect. in 6.

c. 1. de cler. coniug. in 6.

c. Ioannes. extra. de cler. coniug.

gio, uel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante.

Caput VII.

e.qũ. 24.dist.

SAncta Synodus, antiquorum canonũ uestigiis inhærendo, decernit, ut, quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministeriũ accedere uoluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, uel quando Episcopo uidebitur, ad ciuitatem euocentur. Episcopus autem sacerdotibus, & aliis prudentibus uiris, peritis diuinæ legis, ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionẽ, mores, doctrinam, & fidem diligenter inuestiget, & examinet.

e.qũ. & c.nullus ordinetur. 24.dist. ex Cõcil.Carth.3. c. 22.c.si.dist.24.

Caput VIII.

ORdinationes sacrorum Ordinum, statutis à iure temporibus, ac in cathedrali Ecclesia, vocatis præsentibusq́; ad id Ecclesiæ Canonicis, publicè celebrentur. si autem in alio diœcesis loco, præsente Clero loci; dignior, quantum fieri poterit, ecclesia semper adeatur. Vnusquisque autẽ à proprio Episcopo ordinetur. Quòd si quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiusuis generalis, aut specialis rescripti, uel priuilegij prætextu, etiam statutis temporibus permittatur; nisi eius probitas, ac mores Ordinarij sui testimonio commẽdetur. si secus fiat; ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quãdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

Leo Pa. epist. 79.c.qđ à patrib.75.dist. Gelasius 1. in epist.1.c.13.c. vlt.75.dist.c.1 cũ seq.de tẽp. ordin. c.ordinationes,& c. qũ.75. distin. Cõc. Carthag. 4.c.22. supra sess.14. de refor.c.2.& 3.& isra c.10. Cõc. Carthag. 3.c.21. Conc. Aurelian.3. c.15.ca.1.21. q.2.9 q.2. per totam. c.1. cũ seq.de tẽp.ord. in 6.

Caput IX.

EPiſcopus familiarem ſuum non ſubditum ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus, & beneficium, quacumque fraude ceſſante, ſtatim re ipſa illi conferat: conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

Caput X.

ABbatibus, ac alijs quibuſcumque, quantumuis exemptis, non liceat in poſterum, intra fines alicuius diœceſis conſiſtentibus, etiam ſi nullius diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui Regularis ſubditus ſibi non ſit, Tonſuram, vel minores Ordines conferre: nec ipſi Abbates, & alij exempti, aut collegia, vel Capitula quæcumque, etiam eccleſiarum cathedralium, literas dimiſſorias aliquibus Clericis ſæcularibus, ut ab alijs ordinentur, concedant. ſed horum omnium ordinatio, ſeruatis omnibus, quæ in huius ſanctæ Synodi decretis cõtinentur, ad Epiſcopos, intra quorum diœceſis fines exiſtant, pertineat: non obſtantibus quibuſuis priuilegijs, præſcriptionibus, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impoſitam ijs, qui contra huius ſanctæ Synodi ſub Paulo III decretum à Capitulo Epiſcopali, Sede uacante, literas dimiſſorias impetrant; ad illos, qui eaſdem literas non à Capitulo, ſed ab alijs quibuſuis, in iuriſdictione Epiſcopi loco Capituli, Sede vacante, ſuccedentibus, obtinerẽt, mandat extendi. Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum ſint ipſo iure ſuſpenſi.

c. quoniã. diſt. 69. c. cum contingat, extra. de æta. & qualit. Cat. car. 206. 12.

ſupra cap. 5. cum ſeq. & infra cap. 11. cũ ſeq.

ſupra ſeſſ. 7. & refor. cap. 10.

Caput

Caput XI.

* in singulis cum seq. 77. dist. Siri. pa. epi sto. ad Cumerium c. 9.

MInores Ordines iis, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporũ interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferãtur; vt eo accuratius, quantũ sit huius disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in vnoquoq; munere, iuxta præscriptũ Episcopi, se exerceãt; idq; in ea, cui adscripti erunt, ecclesia; nisi fortè ex causa studiorum absint; atq; ita de gradu in gradum ascendant; ut in eis cum ætate uitæ meritum, & doctrina maior accrescat: quod & bonorum morum exemplum, & assiduum in ecclesia ministerium, atque maior erga Presbyteros, & superiores Ordines reuerentia, & crebrior, quàm antea, corporis Christi Communio maximè comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus; nemo iis initietur, quem non scientiæ spes maioribus Ordinibus dignum ostendat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad sacros Ordines promoueantur: nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

infra cap. 17. & cap. I. 25. dist.

Conc. Tolet. 8. c. 8. & c. ecclesiasticis. dis. 59 Cate. car. 207. 24. infra cap. 13. & 14.

Caput XII.

c. in singulis. cũ multis seq. dist. 77. c. subdiaconus, cum seq. 77. dist. & c. generalẽ. de æta. & qual. in eodem.

NVllus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secũdum, ad Diaconatus ante vigesimũ tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoueatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos, in ea ætate constitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos duntaxat, & quorum probata uita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur: priuilegijs quibuscũque, quo ad hoc, penitus exclusis.

Caput

Caput XIII.

SVbdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac literis & iis, quæ ad Ordinem exercendũ pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; ecclesijs, quibus ascribentur, inseruiant; sciantque maximè decere, si saltem diebus Dominicis, & sollemnibus, cùm altari ministrauerint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo uideatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines nõ eodem die, etiam Regularibus, conferantur: priuilegijs, ac indultis quibusuis concessis, non obstantibus quibuscumque.

c. quicumque. 77. dist. Siri. pa. d. epist. ad Cumerium. c. 8.

supra cap II.

c. literas, & c. dilectus. de tẽp. ordi.

Caput XIIII.

QVi piè & fideliter in ministerijs ante actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium: & hi sint, qui non modò in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministrauerint, sed etiam ad populum docendũ ea, quę scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligẽti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, ac castis moribus conspicui, ut pręclarum bonorum operum exemplum, & uitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, vt ij saltẽ diebus Dominicis, & festis sollemnibus, si autem curam habuerint animarũ, tam frequenter, vt suo muneri satisfaciant, Missas celebrẽt. Cum promotis per

Conc. Tolet. 4. c. 19. in fi. c. quicumque. 77. dist.

Cate. car. 207. 2. sup. ca. II. & 13.

supra sess. 22. i dec. de obser. in cel. mis. et c. 8. d sac. mis.

per ſaltum, ſi non miniſtrauerint, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſpenſare.

Caput XV.

Clem. dudum. § ac deinde. de ſepult.

QVamuis Presbyteri in ſua ordinatione à peccatis abſoluendi poteſtatem accipiant; decernit tamen ſancta Synodus, nullum, etiam Regularem, poſſe confeſſiones ſæcularium, etiam ſacerdotum, audire; nec ad id idoneum reputari; niſi aut parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis uidebitur eſſe neceſſarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: priuilegiis, & conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obſtantibus.

Caput XVI.

c. neminem. 70. diſt. Conc. Calc. cap. 6.

c. non oportet. & c. ſi quis vero. 7. q. I. ex. Conc. Nicæno. I. ca. 15. & 16. c. ſanctorū. 70. diſt. c. tuæ. de cle. pereg. Cōc. Antioch. cap. 7. Conc. Chal. cap. 13. Conc. Aquiſgran. ca. 59. & 61. Cōc. Epaunē. ca. 6. Conc. Aurel. 3. cap. 15. c. quoniam. 21. q. I. c. nullum. 71. diſt. cum duobus præced.

CVm nullus debeat ordinari, qui iudicio ſui Epiſcopi non ſit vtilis, aut neceſſarius ſuis eccleſijs; ſancta Synodus, veſtigijs ſexti canonis Concilij Chalcedonenſis inhærendo, ſtatuit, vt nullus in poſterum ordinetur, qui illi eccleſiæ, aut pio loco, pro cuius neceſſitate, aut vtilitate aſſumitur, non aſcribatur; vbi ſuis fungatur muneribus; nec incertis vagetur ſedibus. Quòd ſi locum inconſulto Epiſcopo deſeruerit, ei ſacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus ſine commendaticijs ſui Ordinarij literis ab vllo Epiſcopo ad diuina celebranda, & Sacramenta adminiſtranda admittatur.

Caput XVII.

*c. I. 25. diſt. c. acolytus. c. exorciſta. c. lector. c. hoſtia-

*VT ſanctorum Ordinum à Diaconatu ad Oſtiariatum functiones, ab Apoſtolorum temporibus in Eccleſia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermiſſæ, in vſum iuxta ſacros

cros

cros canones reuocentur; nec ab hæreticis, tamquam otiosæ, traducantur; illius pristini moris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus, decernit, vt in posterum huiusce-modi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omnesque & singulos Prælatos ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, vt, quantum fieri commodè poterit, in ecclesijs cathedralibus, collegiatis, & parochialibus suæ diœcesis, si populus frequens, & ecclesiæ prouentus id ferre queant, huiusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte redituum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricæ ecclesiæ, si prouētus suppetant, aut vtrisque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent: quibus, si negligentes fuerint, Ordinarij iudicio aut ex parte mulctari, aut in totum priuari possint. Quòd si ministerijs quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cælibes præsto non erunt; sufficî possint etiam coniugati, vitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia obeūda idonei, & qui Tonsuram, & habitum Clericalem in ecclesia gestent.

rius. & c. psalmista. 23. dist. supra cap. II. Conc. Carthag. 4. c. 2. cū seq. c. in singulis cū seq. 77. dist. Siri. Pa. ad cumerium. c. 9. c. I. de ætа. & qualit.

c. I. cum seq. extra. de big. non ordin.

Caput XVIII.

Cum adolescentium ætas, nisi rectè instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas; & nisi à teneris annis ad pietatem & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, nunquam perfectè, ac sine maximo, ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in disciplina ecclesiastica perseueret; sancta Synodus statuit, vt singulæ cathedrales, Metropolitanæ, atque his maiores ecclesiæ, pro modo facultatum, & diœce-

Gen 8. Conc. Aquisgr. cap. 135. Conc. Lateran. sub Leone 10. sess. 9. de reformatione curiæ, & aliorū. & Conci. Tolet. 4. c. 23. c. I. 12. q. I. Aug de Ciu. Dei. lib. 17. c. 20. To. 5. Cōc. Const. sess. 41.

ſis amplitudine certum puerorum ipſius ciuitatis, & diœceſis, vel eius prouinciæ, ſi ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipſas eccleſias, vel alio in loco cõuenienti, ab Epiſcopo eligendo, alere, ac religiosè educare, & eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur. In hoc verò collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint; ac legere, & ſcribere competenter nouerint; & quorum indoles, & volũtas ſpem afferat, eos eccleſiaſticis miniſterijs perpetuò inſeruituros. Pauperum autem filios præcipuè eligi uult; nec tamen ditiorum excludit; modò ſuo ſumptu alantur, & ſtudium præſeferant Deo & eccleſiæ inſeruiendi. Hos pueros Epiſcopus in tot claſſes, quot ei uidebitur, diuiſos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in diſciplina eccleſiaſtica progreſſum, partim cùm ei opportunum uidebitur, eccleſiarum miniſterio addicet; partim in collegio erudiendos retinebit: aliosq; in locum eductorum ſufficiet: ita ut hoc collegium Dei miniſtrorum perpetuum ſeminarium ſit. Vt uerò in eadem diſciplina eccleſiaſtica commodiùs inſtituantur; Tonſura ſtatim, atque habitu clericali ſemper utentur: grammatices, cantus, computi eccleſiaſtici, aliarumq; bonarum artium diſciplinam diſcent: ſacrã Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maximè quæ ad confeſſiones audiẽdas videbuntur opportuna, & rituum, ac cærimoniarum formas ediſcent. Curet Epiſcopus, vt ſingulis diebus Miſſæ ſacrificio interſint, ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata; & iuxta confeſſoris iudicium ſumant corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti;

c. quia ð mag. cum alleg in meo trac. de priu. ſch priu. 88 ſup. ſeſſ. 5. c. I. de reform.

Christi; cathedrali, & alijs loci ecclesijs diebus festis inseruiant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna, & necessaria Episcopi singuli cum consilio duorum Canonicorum seniorum, & grauiorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus sanctus suggesserit, constituent; eaque ut semper obseruentur, sæpius uisitando operam dabunt. Discolos, & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellendo: omniaque impedimenta auferentes; quæcumque ad conseruandum, & augendum tam pium, & sanctum institutum pertinere uidebuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegij fabricam instituendam, & ad mercedem præceptoribus & ministris soluendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios sumptus certi redditus erunt necessarij; ultra ea, quæ ad instituendos uel alendos pueros sunt in aliquibus ecclesijs & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeantur: ijdem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur; itemque duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius uerò ad Clerum pertineat; ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cuiuscumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, uel conditionis fuerint, & hospitalium, quæ dantur in titulum, uel administrationem, iuxta constitutionem Concilij Viennensis, quæ incipit, Quia contingit: & beneficiorum quorumcumque, c.quia contingit. de relig. do mi. in Clem.

etiam

etiam Regularium, etiam si iuris patronatus cuiuscumque fuerint, etiam si exempta, etiã si nullius diœcesis, vel aliis ecclesijs, monasterijs, & hospitalibus, & alijs quibusuis locis pijs, etiam exemptis, annexa, & ex fabricis ecclesiarum, & aliorum locorum, etiã ex quibuscumque alijs ecclesiasticis redditibus, seu prouentibus, etiam aliorum collegiorum: in quibus tamen Seminaria discentium, vel docentium ad commune Ecclesiæ bonum promouendum actu non habentur: hæc enim exempta esse voluit: præterquam ratione redditiuum, qui superflui essent vltra conuenientem ipsorum Seminariorum sustentationem, seu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis scholæ appellantur, & omnium monasteriorum, non tamen mendicantiũ, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus subsidia ecclesiastica solui solent, & milites cuiuscumque militiæ, aut ordinis, pertinentibus, fratribus sancti Ioannis Hierosolymitani duntaxat exceptis, partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem sic detractam, necnon beneficia aliquot simplicia, cuiuscumque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præstimonia, vel præstimoniales portiones, nuncupatas etiam ante uacationem, sine cultus diuini, & illa obtinentium præiudicio, huic collegio applicabunt, & incorporabũt. quod locum habeat, etiam si beneficia sint reseruata, vel affecta; nec per resignationem ipsorum beneficiorum, vniones & applicationes suspendi, vel vllo modo impediri possint, sed omnino quacumque vacatione, etiam si in Curia effectum suum sortiantur, & quacumque constitutione non obstante. Ad hanc autem

c. fin. de mag. & c. cũ ex eo. de elec. in 6. c. de quibusdã 37. dist.

portionem

portionem soluendam, beneficiorum, dignitatum, personatuum, & omnium, & singulorum suprà commemoratorum possessores, nō modò pro se, sed pro pensionibus, quas aliis forsan ex dictis fructibus soluerent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis pensionibus, illis erit soluendum, ab Episcopo loci per censuras Ecclesiasticas, ac alia iuris remedia compellantur, etiam uocato ad hoc, si uidebitur, auxilio brachij sæcularis: quibusuis, quo ad omnia & singula supradicta, priuilegijs, exemptionibus, etiam si specialē derogationem requirerent, consuetudine, etiam immemorabili, quauis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obstantibus. Succedente uerò casu, quo per uniones effectum suum sortientes, uel aliter Seminarium ipsum in totum, uel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex singulis beneficijs, ut suprà, detracta, & incorporata ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totum uel pro parte remittatur. Quòd si cathedralium, & aliarum maiorum ecclesiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiusque conseruatione negligentes fuerint, ac suam portionem soluere detrectauerint; Episcopū Archiepiscopus, Archiepiscopum, & Superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eosq; ad omnia supradicta cogere debeat; & ut quā primùm hoc sanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoueatur, studiosè curabit. Rationes autem redditruum huius Seminarij Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, ut cum minori impensa huiusmodi scholis instituendis prouideatur; statuit Sancta Synodus, ut Episcopi, Archiepiscopi,

Primates, & alij locorum Ordinarij, ſcholaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis, uel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſe ipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiam per ſubtractionem fructuũ, cogant & cõpellant. Quòd ſi iudicio Epiſcopi digni non fuerint; alium, qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota. quod ſi neglexerint; Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti, quæ uidebuntur Epiſcopo expedire. De cætero uerò officia, uel dignitates illę, quę ſcholaſteriæ dicũtur, non niſi Doctoribus, uel Magiſtris, aut Licentiatis in ſacra pagina, aut in iure canonico, & aliàs perſonis idoneis, & qui per ſe ipſos id munus explere poſſint, conferantur: & aliter facta prouiſio nulla ſit & inualida: non obſtantibus quibuſuis priuilegijs, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si uerò in aliqua prouincia Eccleſię tanta paupertate laborent, ut collegium in aliquibus erigi non poſſit; Synodus prouincialis, uel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Eccleſia Metropolitana, uel alia prouincię Eccleſia commodiori unũ aut plura collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut pluriũ Eccleſiarum, in quibus ſingulis collegium commodè inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum Eccleſiarum educentur.

In eccleſijs autem, amplas diœceſes habentibus, poſſit Epiſcopus unũ, uel plura in diœceſi, prout ſibi opportunum uidebitur, habere Seminaria: quę tamen ab illo uno, quod in ciuitate erectum & conſtitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Poſtremò,

Poſtremò, ſi uel pro unionibus, ſeu per portionum taxatione, uel aſſignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminarij inſtitutio, uel conſeruatio impediretur, aut perturbaretur: Epiſcopus cum ſuprà deputatis, uel Synodus prouincialis pro regionis more, pro Eccleſiarum & beneficiorum qualitate, etiam ſupra ſcripta, ſi opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & ſingula, quæ ad felicem huius Seminarij profectum neceſſaria, & opportuna uidebuntur, decernere, ac prouidere ualeat.

Indictio futuræ Seſſionis.

Inſuper, eadem ſacroſancta Tridentina Synodus proximam futuram Seſſionem in diẽ decimam ſextam menſis Septembris indicit: in qua agetur de Sacramento Matrimonij, & de alijs, ſi qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri poſſint; item de prouiſionibus Epiſcopatuum, dignitatũ, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, ac de diuerſis reformationis articulis.

Prorogata fuit Seſsio ad diem XI. *Nou.* MDLXIII.

SESSIO XXIIII, *Quæ est Octaua*

SVB PIO IIII. PONT. MAX. Celebrata die XI Nou. M D LXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

Gen.2. 3. Esdræ 4. Ephe.5. 1. Corin.6. c. fraternitatis. 35.q.10. c.debitũ. de biga. c.1. in prin. de coniu. lepr. Catec. car. 211.31 Matt.19. Mar. 10. 1. Corin.6. Ephe.5. c sunt qui 27.q.2. c. 6. 20 q.2. c de infidelibus. de consan. & affi. c. Martinus, de cogna, spiri. c. deinde. 26. dis. c. an quod, & c. quos deus. 33.q.2. c. put. 32.q.5. c. inter corporalia. de transl. epis. c. nemo. in fin. 32. q.4. Ephe.5. in fi. c. debitum. de biga. Car. 59.15.

ATRIMONII perpetuũ, indissolubilemque nexũ primus humani generis parens diuini Spiritus instinctu pronunciauit, cũ dixit: Hoc nũc os ex ossibus meis, & caro de carne mea. quamobrem relinquet homo patrem suum & matrem, & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una.

Hoc autem uinculo duos tantummodo copulari, & coniungi, Christus dominus apertius docuit, cum postrema illa uerba, tamquàm à Deo prolata, referens dixit: Itaque iã non sunt duo, sed una caro. statimque eiusdem nexus firmitatem, ab Adamo tanto ante pronunciatam, his uerbis cõfirmauit: Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet.

Gratiam uerò, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem unitatẽ confirmaret, coniugesq; sanctificaret, ipse Christus, uenerabilium Sacramentorum institutor, atque perfector, sua nobis passione promeruit. quod Paulus Apostolus innuit, dicẽs: Viri diligite uxores uestras, sicut Christus dilexit

lexit Ecclesiam, & se ipsum tradidit pro ea: mox subiungens: Sacramentum hoc magnũ est:ego autem dico in Christo, & in ecclesia.

Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica ueteribus connubiis per Christum gratia præstet; meritò inter nouæ legis Sacramẽta annumerandum, sancti Patres nostri, Concilia, & uniuersalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt: aduersus quam impii homines huius sæculi insanientes non solùm perperã de hoc uenerabili Sacramento senserunt, sed de more suo prætextu Euangelii libertatem carnis introducentes, multa ab Ecclesię catholicæ sensu, & ab Apostolorum temporibus probata consuetudine aliena, scripto, & uerbo asseruerunt; non sine magna Christi fidelium iactura: quorum temeritati sancta & uniuersalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prædictorum schismaticorum hæreses, & errores, ne plures ad se trahat perniciosa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipsos hæreticos, eorumq́ue errores decernens anathematismos.

Ephe. 5. Conc. Florentinum. sub Eugenio 4. c. ad abolendam. de hæret.

De Sacramento Matrimonij.

CANON I.

Si quis dixerit, Matrimonium non esse uerè & propriè unum ex septem legis Euangelicæ Sacramentis, à Christo domino institutũ, sed ab hominibus in Ecclesia inuentum; neque gratiam conferre; anathema sit.

Matt 19. Matt. 10. Ephe. 5. c. ad abolendã. de hæret.

CANON II.

Si quis dixerit, licere Christianis plures simul habere uxores, & hoc nulla lege diuina esse prohibitum; anathema sit.

Matt. 19. c. si qs 32. q. 7. toto ti. de sponsa. duorum. c. gaudemus, de diuor. Conc. Const. 6. c. 87.

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantùm cõsanguinita-

tis,& affinitatis gradus, qui Leuitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum,& dirimere contractum;nec posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare,aut constituere,ut plures impediant,& dirimant; anathema sit.

Leuit.18. c. pyttacium. 30.q. 3.Conc. Tolet. 2 ca 5.35.q.2. & 3. per totã. c.nõ debet. de consan.& affi.

CANON IIII.

Si quis dixerit,Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, uel in ijs constituendis errasse; anathema sit.

infra c.1.&5. de refor.matr.

CANON V.

Si quis dixerit,propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam à coniuge, dissolui posse matrimonij uinculum; anathema sit.

c.de illa. cum seq.d diuor.c. de infidelibus. de cõsan.& af. infra can.7.

CANON VI.

Si quis dixerit,matrimonium ratum, non consummatum,per solemnem religionis professionem alterius coniugum non dirimi; anathema sit.

c commissum, sponsal.

CANON VII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum docuit,& docet,iuxta Euangelicam , & Apostolicã doctrinam , propter adulterium alterius coniugum matrimonij uinculum non posse dissolui;& utrumque,uel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero coniuge uiuente, aliud matrimonium contrahere; mœcharique eum, qui, dimissa adultera,aliam duxerit,& eam, quæ, dimisso adultero,alij nupserit, anathema sit.

Matt.19. luc. 16.1.Cor.7.

c.placuit, cum multis seq. 32. q.7. c. gaudemus,de diuor. Cõc. Mileuitanum. cap.17. Cõc. Aphricanum. cap.69. sup.ca.5.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare,cùm ob multas causas separationem inter coniuges, quo ad thorum,seu quo ad cohabitationem, ad certum,incertumue tempus fieri posse decernit; anathema sit.

CA-

CANON IX.

Si quis dixerit, Clericos in ſacris Ordinibus conſtitutos, uel Regulares, caſtitatem ſolemniter profeſſos, poſſe matrimonium contrahere, contractumque ualidũ eſſe, non obſtante lege eccleſiaſtica, uel uoto; & oppoſitũ nil aliud eſſe, quàm damnare matrimonium, poſſeque omnes contrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiam ſi eam uouerint, habere donum; anathema ſit: cum Deus id rectè petentibus non deneget, nec patiatur nos ſuprà id, quod poſſumus, tentari.

c.aliter.31.diſ. diſt.27.c.preſbyteris, & per totam.17.q.1. per totã extra qui cler. uel uouen. per totũ.Côc.Carth. 4.c.104. Côc. Matiſcon. c.4. cum ſim. 1.Cor.10.c.1. 9. iugen. 49. diſt.c.interhæc ſciendum. de pœ. diſ.2.

CANON X.

Si quis dixerit, ſtatum coniugalem antepo nendum eſſe ſtatui uirginitatis, uel cęlibatus, & non eſſe melius, ac beatius manere in uirginitate, aut cælibatu, quàm iungi matrimonio; anathema ſit.

Matt. 19. 1.Corin.7. ſi.c.nuptie.32 q.1.c.qui ſin 33.q.5.c.commiſſum. de ſpôſ c.nuptiarũ.27 q 1. ca. ſic.n.§.q dat. 28.q.1. Apoc. 14.Catech.car. 212.3.& 219. 4. infra in c.10. diffusè. Conc. Laod.c.52.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum certis anni temporibus ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſu perſtitione profectam; aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Eccleſia in illis utitur, damnauerit; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, cauſas matrimoniales non ſpectare ad iudices Eccleſiaſticos; anathema ſit.

c.multorũ.35. q.6.c.1.in fin. de conſan. & affi. c.accedentibus, de exceſ. prælat.c.audiris.de preſcr.

Decretum de reformatione Matrimonij.

Caput I.

TAmetſi dubitandum non eſt, clandeſtina matrimonia, libero contrahentium

consensu facta, rata & uera esse matrimonia, quamdiu Ecclesia ea irrita non fecit; & proinde iure damnandi sint illi, ut eos sancta Synodus anathemate damnat, qui ea uera, ac rata esse negant; quique falsò affirmant, matrimonia, à filijs familias sine consensu parentum contracta, irrita esse, & parentes ea rata, uel irrita facere posse: nihilominus sancta

c. non omnis. c. honorantur & c. si. 32. q. 2. c. aliter, & c. nostrates. 30. q. 5. c. ut detur. qui matr. acc. pos. Conc. Toletanum. 3. ca. 10.

Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper detestata est, atque prohibuit. uerùm, cũ sancta Synodus animaduertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iã non prodesse; & grauia peccata perpendat, quæ ex eisdem clandestinis coniugijs ortum habẽt, præsertim uerò eorum, qui in statu damnationis permanent, dum, priore uxore, cũ qua

c. erubescant. 32. dist.

clam contraxerant, relicta, cum alia palàm cõtrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio uiuunt. cui malo cum ab Ecclesia, quæ de occultis non iudicat, succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur: idcirco

in c. 51. & in c. cum inhibitio de cland. desp.

sacri Lateranensis Concilij, sub Innocentio III celebrati, uestigijs inhærendo, præcipit, ut in posterum, antequam matrimonium cõtrahatur, ter à proprio contrahentiũ Parocho tribus cõtinuis diebus festiuis in Ecclesia inter missarum solemnia publicè denuncietur,

c. si. 31. q. 2.

inter quos matrimonium sit contrahendum; quibus denunciationibus factis, si nullum legitimũ opponatur impedimentũ, ad celebrationem matrimonii in facie ecclesiæ procedatur; ubi Parochus, uiro & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, uel dicat, Ego uos in matrimonium coniungo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti: uel aliis utatur uerbis, iuxta receptũ uniuscuiusque prouincię ritũ. Quòd si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimoniũ malitiosè impe-

diri

diri posse, si tot præcesserint denunciationes; tunc uel una tantùm denunciatio fiat; uel saltem Parocho, & à duobus, uel tribus testibus præsentibus matrimonium celebretur. deinde ante illius consummationem denunciationes in ecclesia fiant; ut, si aliqua subsunt impedimenta, faciliùs detegantur: nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, ut prædictæ denunciationes remittantur: quod illius prudentiæ, & iudicio sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quàm præsente Parocho, uel alio sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarij licentia, & duobus, uel tribus testibus matrimonium contrahere attẽtabunt; eos sancta Synodus ad sic contrahendũ omnino inhabiles reddit: & huiusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat. Insuper Parochum, uel alium sacerdotem, qui cũ minore testium numero, & testes, qui sine Parocho, uel sacerdote huiusmodi cõtractui interfuerint, necnon ipsos contrahentes grauiter arbitrio Ordinarij puniri præcipit. Preterea eadem sancta Synodus hortatur, ut coniuges ante benedictionem sacerdotalẽ, in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent; * statuitq; benedictionẽ * à proprio Parocho fieri; neq; à quoquã, nisi ab ipso Parocho, uel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionẽ faciẽdam alij sacerdoti concedi posse; quacũque consuetudine, ẽt immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, uel priuilegio nõ obstante. Quòd si quis Parochus, uel alius sacerdos, siue regularis, siue sæcularis sit, ẽt si id sibi ex priuilegio, uel immemorabili cõsuetudine licere cõtẽdat, alterius parochię spõsos sine illorũ Parochi licẽtia matrimonio cõiũgere, aut benedicere

c. uidetur. 35. q. 6.

c. aliter. 30. q. 5.

*Cõc. Carthag. 4. c. 13. c. sponsus. dist 23. & c. aliter, & c. spõsus. 30. q. 5

*Calixtus pa. epis. 2. uer. cõiunctiones. & c. 1. cũ multis seq. 30. q. 5. & c. nulli. 35. q 2 de coniugali. 27. q. 2. c. si qs. 28. q. 1.

dicere ausus fuerit: ipso iure tãdiu suspensus maneat, quãdiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absoluatur. Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & testium nomina, diemq; & locum contracti matrimonij describat, quem diligenter apud se custodiat. Postremò sancta Synodus coniuges hortatur, vt, antequam cõtrahant, uel saltem triduo ante matrimonij consummationem, sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimũ Eucharistiæ Sacramentũ piè accedant. Si quæ prouinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus cõsuetudinibus, & cæremoniis hac in re utuntur, eas omnino retineri sancta Synodus uehementer optat. Ne uerò hæc tam salubria præcepta quẽquã lateant, Ordinariis omnibus præcipit, ut, cum primùm potuerint, curent hoc decretũ populo publicari, ac explicari in singulis suarum diœcesum parochialibus ecclesiis; idq; in primo anno quamsępissimè fiat, deinde uerò quoties expedire uiderint. Decernit insuper, ut huiusmodi decretum in vnaquaque parochia suũ robur post triginta dies habere incipiat, à die primæ publicationis, in eadem parochia factæ, numerandos.

Caput II.

DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionum, multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia: in quibus uel nõ sine magno peccato perseueratur, uel ea nõ sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaq; sancta Synodus huic incommodo prouidere, & à cognationis spiritualis impedimento inci-

a. Resciratur [illegible] um seq. 30. q. 4. Cat. car. 103 [illegible]

piens,

piens, statuit, ut unus tantùm siue uir, siue mulier, iuxta sacrorum canonum instituta, vel ad summũ unus & una baptizatum de baptismo suscipiant; inter quos, ac baptizatũ ipsum, & illius patrẽ & matrem, necnon inter baptizantem & baptizatum, baptizatiq; patrẽ, ac matrem tãtùm spiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequàm ad Baptismum conferendum accedat, diligẽter ab iis, ad quos spectabit, sciscitetur, quẽ, uel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant; & eum, uel eos tantùm ad illũ suscipiendum admittat; & in libro eorum nomina describat; doceatq; eos quam cognitionem contraxerint; ne ignorantia ulla excusari ualeant. Quòd si alij, ultra designatos, baptizatum tetigerint; cognitionem spiritualem nullo pacto contrahant: constitutionibus, in contrarium facientibus, non obstantibus. Si parochi culpa, uel negligentia secus factum fuerit; arbitrio Ordinarij puniatur. Ea quoq; cognatio, quæ ex confirmatione cõtrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiusq; patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimẽtis omnino sublatis.

c. non plures. de consec. dist. 4. & c. quamuis. de cogna. spir. in 6. c. in Catechismo. & consf. dist. 4. c. super qbus. c. pyttacium. & c. si 30. q. 3. c. 1. c super eo. & ferèp totũ. de cogn. spir. c. 1. eo. ti. in 6.

c. quamuis. de cog. spir. in 6.

Conc. Maguntiacum. cap. 55 c. 2. 30. q. 1 c. 1 de cogn. spir. i 6. sup. sess. 7. can. 1. de confirm.

Caput III.

IVstitiç publicæ honestatis impedimentũ, ubi sponsalia quacũque ratione valida nõ erunt, sancta Synodus prorsus tollit; ubi autem ualida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in ulterioribus gradibus iam non potest huiusmodi prohibitio absque dispendio obseruari.

Caput IIII.

c. quædam. cũ multis seq. 32. q 7. & toto tit. de eo, qui cognou. consan. uxo. suæ.

PRæterea sancta Synodus, eisdem, & aliis grauissimis de causis adducta, impedimentum, quod propter affinitatẽ ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium postea factum dirimit, ad eos tãtùm, qui in primo, & secundo gradu coniunguntur, restringit: in ulterioribus uerò gradibus statuit, huiusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non dirimere.

Caput V.

c. fin. §. pen. de cland. despon. Clem. unicã. de consan. & aff.

SI quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis cõsequendæ careat; idq; in eo multò magis locũ habeat, qui nõ tantùm matrimoniũ contrahere, sed ẽt consummare ausus fuerit. Quòd si ignoranter id fecerit, siquidem solemnitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit; eisdem subiiciatur pœnis. non. n. dignus est, qui Ecclesiæ benignitatem facilè experiatur, cuius salubria pręcepta temerè cõtẽpsit. Si uerò, solemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod postea subesse cognoscatur, cuius ille probabilem ignorantiã habuit; tunc faciliùs cũ eo & gratis dispensari poterit. In contrahendis matrimoniis uel nulla omnino detur dispensatio, uel rarò: idq; ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

e. ff. de immu. eccl. c. quia frustra. de. usu.

Caput VI.

DEcernit sancta Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum

posse

posse consistere matrimonium. Quòd si rapta à raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta, illum in uirum habere cõsenserit; eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipse, ac omnes illi consiliũ, auxilium, & fauorem præbentes, sint ipso iure excommunicati, ac perpetuò infames, omniumq; dignitatum incapaces; & si Clerici fuerint, de proprio gradu decidãt. Tenetur præterea raptor mulierem raptam, siue eam uxorem duxerit, siue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.

c.fi. de rapt. c eos. & c. de puellis. 36. q. 1. Conc. Chalced. cap. 27. Conc. Vormatien. c. 77. Exo. 21. c. 1. de adult.

Caput VII.

MVlti sunt, qui uagantur, & incertas habẽt sedes, &, ut improbi sunt ingenij, prima uxore relicta, aliã, & plerũque plures, illa uiuente, diuersis in locis ducunt. cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere; omnes, ad quos spectat, paternè monet, ne hoc genus hominum uagãtium ad matrimonium facilè recipiant: magistratus etiam sæculares hortatur, ut eos seuerè coerceant: Parochis autem præcipit, ne illorum matrimoniis intersint, nisi priũs diligentem inquisitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Conc. Colon. par. 7. cap. 45. Tom. 3.

Caput VIII.

GRaue peccatum est, homines solutos concubinas habere; grauissimũ uerò, & in huius magni Sacramenti singularem contemptum admissum, uxoratos quoque in hoc damnationis statu uiuere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum uxoribus, alere, & retinere. quare ut huic tanto malo sancta Synodus opportunis reme-

infra sess. 25. c. 14. de reform. Cõc. Rom. sub Nic. I. in fi. Conc. Lateran. sub Leone X. sess. 9. de refor. curiæ. & aliorũ uer Concubinarij.

remediis, prouideat, statuit huiusmodi concubinarios, tam solutos, quàm uxoratos, cuiuscũque status, dignitatis, & condicionis existant, si, postquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, seq; ab earum consuetudine non seiunxerint, excõmunicatione feriendos esse; à qua non absoluãtur, donec re ipsa admonitioni factæ paruerint. Quòd si in cõcubitatu per annum, censuris neglectis, permanserint; contra eos ab Ordinario seuerè pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, siue coniugatæ, siue solutę, quæ cum adulteris, seu concubinariis publicè uiuunt, si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpę puniantur; & extra oppidum, vel diœcesim, si id eisdem Ordinariis uidebitur, inuocato, si opus fuerit, brachio sæculari, eiiciantur: aliis pœnis, contra adulteros, & concubinarios inflictis, in suo robore permanentibus.

Conc. Tolet. I. cap. 17. c. Is qui. 34. dist.

Cõc. Arelaten. 2. cap. 3. c. fraternitatis. 34. dist. c. si concubinæ. de sent. excom. c. 2. in fi. de cohabit. cler. & mul.

Caput IX.

Ita plerũque temporalium Dominorum, ac magistratuum mẽtis oculos terreni affectus, atq; cupiditates excæcant, ut uiros & mulieres, sub eorum iurisdictione degentes, maximè diuites, uel spem magnæ hæreditatis habentes, minis & pœnis adigant cũ iis matrimonium inuitos contrahere, quos ipsi Domini, uel magistratus illis præscripserint. Quare, cum maximè nefarium sit, matrimonij libertatem uiolare, & ab eis iniurias nasci, à quibus iura expectantur; præcipit sancta Synodus omnibus, cuiuscũq; gradus, dignitatis, & conditionis existant, sub anathematis pœna, quam ipso facto incurrant, ne

c. cum locũ. c. requisiuit. & c. Gemma. de sponsa. c. fi. in fi. 31. q. 2. & c. fi. 32. q. 2. Cõc. Parisien. I. cap. 6. c. nullus. 36. q. 2.

rant, ne quouis modo directè, uel indirectè ſubditos ſuos, uel quoſcũque alios cogant, quo minus liberè matrimonia contrahant.

Caput x.

AB aduentu Domini noſtri Ieſu Chriſti, uſque in diem Epiphaniæ & à feria quarta Cinerum, uſq; in octauam Paſchatis incluſiuè, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſeruari ſancta Synodus præcipit: in aliis uerò temporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit. quas Epiſcopi, ut ea, qua decet, modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt. ſancta enim res eſt matrimonium, * & ſanctè tractandum.

Conc. Laodicen. can. 52. Cõc. Saleguſtadien. cap. 3. c. nõ oportet. cũ tribus ſeq. 33. q 4. c. Capellanus. de fer c 1. de treu. & pac.

* ſup. ſeſ. 22. c. 4. de ſacr. miſſ. & Cate. car 92. 3. & 94. 38.

Decretum de reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, reformationis materiam proſequens, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

Caput

SI in quibuslibet Eccleſiæ gradibus prudenter, ſcienterq; curandũ eſt, ut in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilq; præpoſterum; multò magis elaborandum eſt, ut in electione eius, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur. nã totius familię domini ſtatus, & ordo nutabit, ſi, quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. vnde, etſi aliàs ſancta Synodus de promouendis ad cathedrales, & ſuperiores eccleſias nonnulla utiliter decreuit: hoc tamen munus huiuſmodi eſſe cenſet, ut ſi,

ſupra de refor. ſeſſ. 6. c. 1. ſeſ. 7 c. 1. & 3 & ſeſſ. 22. cap. 2.

ut, si pro rei magnitudine expendatur, numquam satis cautum de eo uideri possit. Itaq; statuit, ut, cumprimùm ecclesia uacauerit, supplicationes, ac preces publicè, priuatimq; habeantur, atq; à Capitulo per ciuitatem & diœcesim indicantur; quibus Clerus, populusq; bonum à Deo pastorem ualeat impetrare. Omnes uerò, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcũque ius, quacũque ratione, à Sede Apostolica habẽt, aut alioquin operam suam præstant, nihil in iis pro præsenti temporum ratione innouãdo, hortatur, & monet, ut in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem utilius posse facere, quàm si bonos Pastores, & ecclesiæ gubernãdæ idoneos promoueri studeant; eosq; alienis peccatis cõmunicantes mortaliter peccare, nisi, quos digniores, & ecclesiæ magis utiles ipsi iudicauerint, non quidem precibus, uel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed, eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curauerint; & quos ex legitimo matrimonio natos, & uita, ætate, doctrina, atque aliis omnibus qualitatibus præditos sciant, quæ iuxta sacros canones, & Tridẽtinæ huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam uerò in sumendo de prędictis omnibus qualitatibus graui, idoneoq; bonorum, & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum uarietate potest adhiberi; mandat sancta Synodus, ut in prouinciali Synodo, per Metropolitanum habẽda, præscribatur quibusque locis, & prouinciis propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis

c. cum in cunctis. & c. cum nobis olim. de elec. Conc. Lateran. sub Leone X. de reformatio. Curiæ. i· prin. ses. 9. cũ alleg. sup. sess. 22. de reform. cap. 2.

locis utilis, atque opportuna esse uidebitur, ita tamen, ut, cùm deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promouenda perfecta fuerit; ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio, ac professione fidei ab eo facta, quamprimùm ad Sanctissimum Romanum Pontificem omnino transmittatur: ut ipse summus Pontifex, plena totius negotij, ac personarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, ecclesijs possit utiliùs prouidere. Omnes uerò inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes quæcumq; de promouendi qualitatibus, & ecclesiæ statu à quibuscumq;, etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipsa Cardinalis relatoris & triũ Cardinaliũ subscriptione roboretur: in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirment, se, adhibita accurata diligentia, inuenisse promouẽdos qualitatibus à iure, & ab hac sancta Synodo requisitis p̃ditos; ac certò existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui ecclesijs præficiantur: ita ut relatione in uno Cõsistorio facta, quo maturiùs interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium iudicium differatur; nisi aliud Beatissimo Pontifici uidebitur expedire. Ea uerò omnia, & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum uita, ætate, doctrina, & cęteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem, etiam in creatione sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiam si Diaconi sint, exigenda; quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus,

quantum

S. D. N. PIVS IIII. in Bulla super forma iuramenti professionis fidei.

In dictis locis.

sup. sess. 6. & 7. c. I. de refor. & sess. 22. c. 2. de reform. & sess. 23. c. 4. de sacr. ord.

quantum commodè fieri poterit, prout idoneos repererit, aſſumet. Poſtremò, eadem ſancta Synodus, tot grauiſſimis Eccleſiæ incommodis commota, non poteſt non commemorare, nihil magis Eccleſiæ Dei eſſe neceſſarium, quàm ut Beatiſſimus Romanus Pontifex, quam ſolicitudinem uniuerſæ Eccleſiæ ex muneris ſui officio debet, eam hìc potiſſimùm impendat, ut lectiſſimos tantùm ſibi Cardinales aſciſcat; & bonos maximè, atque idoneos Paſtores ſingulis eccleſijs præficiat; idque eo magis, quod ouium Chriſti ſanguinem, quæ ex malo negligentium, & ſui officij immemorum Paſtorum regimine peribunt, Dominus noſter Ieſus Chriſtus de manibus eius ſit requiſiturus.

ſup. ſeſs. 6 c. 1. de reform.

Act. 20 c. Epheſijs. 43. diſt. ſupra ſeſs. 6. de refor. cap. 1.

Caput II.

PRouincialia Concilia, ſicubi omiſſa ſunt, pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, controuerſijs componendis, alijsq; ex ſacris canonibus permiſſis renouentur. Quare Metropolitani per ſe ipſos, ſeu, illis legitimè impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus à fine præſentis Concilij, & deinde quolibet ſaltem triennio poſt octauam Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore pro more prouinciæ non prætermittat Synodum in prouincia ſua cogere: quo Epiſcopi omnes, & alij, qui de iure, uel conſuetudine intereſſe debent, exceptis iis, quibus cùm imminenti periculo transfretandum eſſet, conuenire omnino teneantur. Nec Epiſcopi comprouinciales prætextu cuiuſlibet cõſuetudinis ad Metropolitanam eccleſiam in poſterum accedere inuiti compellantur. Itidem Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo

Conc. Tol 3. c. 18 c. concilia. 17. diſt. c. de cõcilijs, & c. propter eccleſiaſticas. cum ſeq. 18. diſt. c. ſicut olim, de accuſ. Cõc. Aurelian. 3. cap. 1. Conc. Lateranen. ſub Leone 10. ſeſs. 10. Syn. Græc. c. 18. Conc Nic. c. 5. Concil. Antioch. c. 20. infra ſeſs. 25. c. 2. de refor.

episcopo subiiciuntur, aliquem uicinum metropolitanum semel eligant; in cuius Synodo prouinciali cum alijs interesse debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obseruent, ac obseruari faciant. in reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia salua, atque integra maneant. Synodi quoque diœcesanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur, ratione tamen parochialium, aut aliarum sæcularium ecclesiarum, etiam annexarum, debeant ij, qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quòd si in his tam Metropolitani, quàm Episcopi, & alij suprascripti negligentes fuerint; pœnas, sacris canonibus sancitas, incurrant.

Conc. Tarrac. cap. 8. & Côc. Agaten. c. 71. & c. sicut olim. de acc. c. annis cum seq. 18. dist. Dist 18 ferè per totam. Côc. Aurelian. 5. cap. 18. Côc. Taraco. cap. 7. Conc. Côst 6. c. 8. Conc. Aurel. 3. c. 1. c. si quis aut, cum seq. 18. dist.

Caput III.

Patriarchæ, Primates, Metropolitani, & Episcopi propriam diœcesim per se ipsos, aut, si legitimè impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorē, si quotannis totam, propter eius latitudinem, uisitare non poterunt, saltem maiorem eius partem, ita tamen, ut tota biennio per se, uel Visitatores suos compleatur, uisitare non prętermittant. A' Metropolitanis verò, etiam post plenè visitatam propriam diœcesim, nō uisitentur cathedrales ecclesiæ, neque diœceses suorum comprouincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores in iis ecclesijs, ubi hactenus uisitationem exercere legitimè consueuerūt, debeant quidem, assumpto notario, de consensu Episcopi deinceps per se ipsos tantùm ibidem uisitare.

Conc. Tolet. 4. cap. 35.

tare. Visitatores etiam, à Capitulo deputandi, ubi Capitulum ius uisitandi habet, prius ab Episcopo approbentur: sed non ideo Episcopus, uel, eo impedito, eius Visitator easdẽ ecclesias seorsum ab his uisitare prohibeatur; cui ipsi Archidiaconi, uel alij inferiores, uisitationis factæ infra mensem rationẽ reddere, & depositiones testium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obstantibus quacũq; consuetudine, etiam immemorabili, atque exeptionibus, & priuilegijs quibuscũq;.

c.1 §. sanè. de censi. in 6. §. Florentinum. 85. dist.

Visitationum autem omnium istarum præcipuus sit scopus, sanam, orthodoxamq; doctrinam, expulsis hæresibus, inducere; bonos mores tueri, prauos corrigere; populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamq; accendere; cætera, prout locus, tempus, & occasio feret, ex uisitantium prudentia ad fidelium fructum cõstituere. Quæ vt faciliùs, feliciusq; succedãt; monẽtur prædicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spectat, vt paterna charitate, Christianoq; zelo omnes amplectantur; ideoq; modesto contenti equitatu famulatuque studeant quàm celerrimè, debita tamen cum diligentia, uisitationem ipsam absoluere. Interimq; caueant, ne inutilibus sumptibus cuiquàm graues, onerosiue sint; ne've ipsi, aut quisquã suorum quidquam procurationis causa pro uisitatione, etiam testamentorum ad pios vsus, præter id, quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili: exceptis tamen uictualibus, quæ sibi, ac suis frugaliter, moderateque pro temporis tãtùm necessitate, & non ultra, erunt ministrãda.

Conc. Bracarẽ. 2. cap. 2. Conc. Ticinen. vers. statuimus etiã ne Episcopi. c. cauendum. & c. inter cætera. 10. q. 3. et c. cũ Apostolus. de censi.

c. exigit. de censi. in vi.

cta. Sit tamen in optione eorum,qui uiſitantur,ſi malint ſoluere,id quod erat ab ipſis ante ſolui,certa pecunia taxata,conſuetum ; an uerò prædicta uictualia ſubminiſtrare, ſaluo item iure conuentionum antiquarum cum monaſterijs,alijs've pijs locis,aut eccleſijs nõ parochialibus inito, quod illæſum permaneat.In iis uerò locis,ſeu prouincijs,vbi conſuetudo eſt,ut nec uictualia,nec pecunia,nec quidquam aliud à Viſitatoribus accipiatur, ſed omnia gratis fiant;ibi id obſeruet. Quòd ſi quiſquam (quod abſit) aliquid amplius in ſupradictis omnibus caſibus accipere pſumpſerit:is præter dupli reſtitutionem,intra mẽſem faciendam, alijs etiam pœnis iuxta Conſtitutionem Concilij generalis Lugdunẽſis, quæ incipit, Exigit;nec non & alijs pœnis in Synodo prouinciali arbitrio Synodi, abſque ulla ſpe ueniȩ,mulctetur. Patroni uerò in iis, quæ ad Sacramentorum adminiſtrationẽ ſpectant, nullatenus ſe prȩſumant ingerere;neq; uiſitationi ornamentorum eccleſiæ, aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum prouentibus immiſceant;niſi quatenus id eis ex inſtitutione,ac fundatione competat; ſed Epiſcopi ipſi hȩc faciant,& fabricarum redditus in vſus eccleſiæ neceſſarios, & utiles, prout ſibi expedire magis viſum fuerit, expendi curẽt.

c exigit.de cen ſi.in 6.

ſup.ſeſſ.22.c.9 de refor.& c.1. 10.q.3.

Caput IIII.

PRædicationis munus, quod Epiſcoporum præcipuum eſt,cupiens ſancta Synodus, quo frequentiùs poſſit,ad fidelium ſalutem exerceri, canones aliàs ſuper hoc editos,ſub fel.rec. Paulo III, aptius prȩſentium temporum vſui accõmodando,mandat, ut in eccleſia ſua ipſi per ſe, aut, ſi legitimè impediti fuerint, per eos, quos ad prædi-

Cõc. Carthag. 4.c.20. Conc. Rhemen. cap. 14. c.ď Epiſcopus nullà rei. 88 diſt. ſupra ſeſſ 5.de refor.c.2.

prædicationis munus aſſument, in alijs autē eccleſijs per Parochos, ſiue, iis impeditis, per alios ab Epiſcopo impenſis eorum, qui eas præſtare uel tenentur, uel ſolent, deputando in ciuitate, aut in quacūque parte diœceſis, cenſebunt expedire, ſaltem omnibus Dominicis, & ſollemnibus diebus feſtis; tempore autem Ieiuniorum, Quadrageſimę, & Aduentus Domini quotidie, vel ſaltem tribus in hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, ſacras Scripturas, diuinamque legem annunciēt; & aliàs, quotieſcumque id opportunè fieri poſſe iudicauerint. Moneatque Epiſcopus populum diligēter, teneri vnumquemq; parochiæ ſuæ intereſſe, vbi commodè id fieri poteſt, ad audiendum verbum Dei. Nullus autem ſæcularis, ſiue regularis, etiam in eccleſijs ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prædicare præſumat. Iidem etiam ſaltem Dominicis, & alijs feſtiuis diebus pueros in ſingulis parochijs fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum & parentes diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, doceri curabūt; &, ſi opus ſit, etiam per cenſuras eccleſiaſticas compellent: non obſtantibus priuilegijs & conſuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere ſub eodem Paulo III decreta fuerunt, ſuum robur obtineant.

Conc. Arelat. cap. 10. Conc Lateran. ſub Inn. 3. c. 10. c inter cætera. de off. ord.

Conc. Maguntia cū cap. 25.

Syn. Gre c. 45. c. non liceat. 92. diſtinct. c. excommunicamus. § quia uerò. de hæret. ſup. ſeſs 5. c. 2. de reform.

d. Seſs. 5. cap. 2. de reform.

Caput V.

CAuſæ criminales grauiores contra Epiſcopos, etiam hæreſis (quod abſit) quæ depoſitione, aut priuatione dignæ ſunt, ab ipſo tantùm ſummo Romano Pontifice cognoſcantur, & terminentur. Quòd ſi eiuſmodi ſit cauſa, quæ neceſſariò extra Romanam Curiam ſit committenda, nemini prorſus ea committatur, niſi Metropolita-

c. ad abolendā & c. excommunicamus. §. damnati uerò. de hæret. & c. quo iure. 8. diſt.

politanis, aut Episcopis, à Beatissimo Papa eligendis. Hæc uerò commissio & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata; nec vnquàm plus his tribuat, quàm ut solam facti instructionem sumant, processumque conficiant; quem statim ad Romanum Pontificem transmittant; reseruata eidem Sanctissimo sententia definitiua. Cætera aliàs sub felic. rec. Iulio III super his decreta, necnon & constitutio sub Innocentio III; in Concilio generali, quæ incipit, Qualiter & quando; quam sancta Synodus in præsenti innouat; ab omnibus obseruetur. Minores uerò criminales causæ Episcoporũ in Concilio tantùm prouinciali cognoscantur, & terminẽtur, uel à deputandis per Concilium prouinciale.

supra sess. 13. de refor. ca. 6.

extra de accus. c qualiter, et quando.

Caput VI.

LIceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto prouenientibus; excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario; & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum, dispensare; & in quibuscumque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in diœcesi sua per se ipsos, aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, in foro conscientiæ gratis absoluere, imposita pœnitentia salutari. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tantùm, non eorum Vicarijs, sit permissum.

c. miror. et c. Contumaces. 50. dist c. ergo. I. q. I. c. at si clerici. de iud. et c. nuper. de sent. excom. c. Sacro. de sent. excom.

Caput VII.

VT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta maiori cum reuerentia, atque animi deuotione accedat; præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, ut

non

non ſolùm, cùm hæc per ſe ipſos erunt populo adminiſtranda, prius illorum uim, & uſum pro ſuſcipientium captu explicent, ſed etiam idem à ſingulis Parochis piè, prudenterq́; etiam lingua uernacula, ſi opus ſit, & commodè fieri poterit, ſeruari ſtudeant, iuxta formam à ſancta Synodo in Catecheſi ſingulis Sacramentis præſcribendam; quam Epiſcopi in uulgarem linguam fideliter uerti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon ut inter Miſſarum ſollemnia, aut diuinorum celebrationem ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem uernacula lingua ſingulis diebus feſtis, uel ſollemnibus explanent, eademq́ue in omnium cordibus, poſtpoſitis inutilibus quęſtionibus, inſerere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

Cate. car. 32. Infra ſeſs. ſi. in princip. Supra ſeſs. 22. de ſacrifi. Miſ. ca. 8.

Caput VIII.

Apoſtolus monet, publicè peccantes palam eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, vnde alios ſcandalo offenſos commotosque fuiſſe, non ſit dubitandum; huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè iniungi oportet; ut quos exemplo ſuo ad malos mores prouocauit, ſuę emendationis teſtimonio ad rectam reuocet uitam. Epiſcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud ſecretum poterit commutare, quando ita magis iudicauerit expedire. In omnibus etiam cathedralibus eccleſijs, ubi id commodè fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum vnione præbendæ, proximè uacaturæ, ab Epiſcopo inſtituatur, qui Magiſter ſit, uel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, uel iure canonico, & annorum quadraginta, ſeu aliàs qui aptior

1. Tim. 5. c. ſed illud 45. diſt. c. ſi peccauerit. verſ. ergo. 2. q. 1.

c penitẽtes. & c. in capite. cũ ſeq 50 diſt.

aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confessiones in ecclesia audiet, interim præsens in choro censeatur.

Caput. IX.

QVæ aliàs sub fel.rec. Paulo III, & nuper sub Beatissimo Domino nostro Pio IIII, in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinariis diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, uisitatione constituta sunt; eadem etiam in iis ecclesiis sæcularibus obseruentur, quæ in nullius diœcesi esse dicuntur; vt ab Episcopo, cuius cathedralis ecclesia est proximior, si id cōstet, alioquin ab eo, qui semel in Concilio prouinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tamquā Sedis Apostolicæ delegato, visitentur: non obstantibns priuilegiis, & consuetudinibus quibuscumque, etiam immemorabilibus.

supra sess. 6. de refor. cap. 4 & sess. 7. de refor. c. 8. & sess 21. de refor. c. 8.

Caput X.

EPiscopi, vt aptiùs, quem regunt, populum possint in officio, atque obedientia continere, in omnibus iis, quæ ad visitationem, ac morum correctionem subditorum suorum spectant, ius & potestatem habeant, etiam tamquàm Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac diœcesis suę vtilitate necessaria videbuntur. Nec in his, vbi de visitatione, aut morum correctione agitur, exēptio, aut vlla inhibitio, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam, interposita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquo modo impediat, aut suspendat.

sup. sess. 22. de refor. cap. 1. & sess. 13. de refor. c. 1.

Caput XI.

Sup. sess. 6. c. 3.

QVoniam priuilegia, & exemptiones, quæ uariis titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris uitæ præbere dignoscuntur; decernit sancta Synodus, ut, si quando iustis, grauibus, & ferè necessariis suadentibus causis aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolythatus, Comitis Palatini, Capellani Regii, aut aliis huiusmodi in Romana Curia, uel extra, insignibus decorandos esse placuerit; necnon alios, cuicumque monasterio oblatos, uel quomodocũque addictos, aut sub nomine seruientium militiis, seu monasteriis, hospitalibus, collegiis, aut quocumque alio titulo assumi; nihil ex iis priuilegiis detractum esse Ordinariis intelligatur; quo minus ij, quibus ea iam concessa sunt, uel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinariis, tamquàm Apostolicę Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quo ad Capellanos Regios, iuxta Constitutionem Innocentii III, quę incipit, Cum Capella, subiecti existant, exceptis tamẽ iis, qui prædictis locis, aut militiis actu seruiunt, & intra eorum septa ac domos residẽt, subq́; eorum obedientia uiuunt; siue iis, qui legitimè, & secũdum regulam earundem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat: non obstantibus priuilegiis quibuscunque, etiam religionis sancti Ioãnis Hierosolymitani, & aliarũ militiarũ. Quę uerò priuilegia residẽtibus in Curia Romana uigore Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere solẽt; ea in iis, qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prędictorum beneficiorũ minimè intelligantur;

c. cũ capel. ext. de priuil.

c. diuina. de priuil in extrauag. comm.

telligantur; sed Ordinarij iurisdictioni subiecti permaneant: non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

Caput XII.

CVm dignitates, in ecclesiis præsertim cathedralibus, ad conseruandam augendamque ecclesiasticam disciplinã fuerint institutæ, ut, qui eas obtinerent, pietate præcellerent, aliisq; exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio iuuarent: meritò, qui ad eas uocantur, tales esse debent, qui suo muneri respõdere possint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quascũque, quibus animarum cura subest, promoueatur, nisi qui saltẽ XXV suæ ætatis annũ attigerit; & in Clericali Ordine uersatus, doctrina ad suum munus exequendũ necessaria, ac morum integritate commendetur; iuxta Constitutionẽ Alexandri III, in Cõciliio Lateranensi promulgatã, quæ incipit, Cũ in cunctis. Archidiaconi etiã, qui oculi dicuntur Episcopi, sint in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia, seu Doctores, aut Licentiati in iure canonico. Ad cæteras autem dignitates, uel personatus, quibus animarũ cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & XXII annis non minores asciscãtur. Prouisi etiã de beneficiis quibuscumque, curã animarũ habentibus, teneãtur à die adeptæ possessionis, ad minus intra duos menses, in manibus ipsius Episcopi, uel, eo impedito, coram generali eius Vicario, seu Officiali, orthodoxę suæ fidei publicã facere professionẽ, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant, ac iurent. Prouisi autẽ de canonicatibus, & dignitatibus, in ecclesiis cathedralib. nõ solũ corã Episcopo, seu eius officiali, sed etiã in Capitulo idẽ fa-

c. licèt canon, cum seq. de electio. in 6. sup. sess 6. c. 1. de refor. c cum in cunctis. de elect. Clem. 1. epist. 1. ad Iacobum. & epist. 3. Anaclet. epistol 1. capitu., Diaco-. ni. 93. dist. & c ad hæc de off. Archid.

infra in bulla S. D. N. PII IIII. sup forma iuramenti pfessionis fidei.

extra. de sum. Tri. & fi. Cath. per tot.

cere teneantur:alioquin prædicti omnes prouisi, ut supra, fructus non faciant suos; nec illis possessio suffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiãt, nisi qui eo Ordine sacro aut sit initiatus, quẽ illa dignitas, præbenda, aut portio requirit; aut in tali ætate, ut infra tẽpus à iure, & ab hac sancta Synodo statutũ, initiari ualeat. In omnibus verò Ecclesiis cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones habeãt annexum Ordinẽ presbyterij, Diaconatus, uel Subdiaconatus. Episcopus autẽ cũ cõsilio Capituli designet, ac distribuat, prout uiderit expedire, quibus quisque Ordo ex sacris annexus in posterũ esse debeat; ita tamẽ, ut dimidia saltem pars Presbyteri sint, cæteri uerò Diaconi, aut Subdiaconi: vbi verò consuetudo laudabilior habet, vt plures, vel omnes sint Presbyteri, omnino obseruetur. Hortatur etiam sancta Synodus, vt in prouinciis, vbi id commodè fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars canonicatuum, in cathedralibus Ecclesiis, & collegiatis insignibus conferantur tantùm Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licẽtiatis in Theologia, vel iure canonico. Præterea obtinentibus in eisdem cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut cõsuetudinis, vltra tres menses, ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse; saluis nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitii tempus requirũt: alioquin primo anno priuetur vnusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentię fecit suos. quod si iterum eadem fuerit vsus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit. crescẽ

c. licèt canon & c. cum ex eo. de elec. in 6. supra sess. 7. de refor. c. 12. ca. 3. cũ seq. extra, de ætа. & qual.

c. in Ecclesiis, extra de consti.

supra sess. 23. de refor c. 1.

te verò contumacia, contra eos, iuxta sacrorũ canonum constitutiones, procedatur. Distributiones verò, qui statis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quauis collusione, aut remissione exclusa, his careãt, iuxta Bonifacij VIII decretum, quod incipit, Consuetudinẽ: quod sancta Synodus in vsum reuocat: non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus. Omnes verò diuina per se, & non per substitutos, cõpellantur obire officia; & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercẽti, adsistere, & inseruire, atque in choro, ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter, distinctè, deuoteq; laudare. Vestitu insuper decenti tam in Ecclesia, quàm extra, assiduè vtantur; ab illicitisq; venationibus, aucupiis, choreis, tabernis, lusibusq; abstineant; atque ea morum integritate polleant, vt meritò Ecclesiæ Senatus dici possit. Cætera, quæ ad debitum in diuinis officiis regimen spectant, deque congrua in his canendi, seu modulandi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & permanẽdi, simulq; de omnibus ecclesiæ ministris, quę necessaria erunt, & si qua huiusmodi; Synodus prouincialis, pro cuiusque prouinciæ vtilitate, & moribus, certam cuique formulã præscribet. Interea verò Episcopus non minus, quàm cum duobus Canonicis, quorum vnus ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur, poterit prouidere.

supra sess. 6. c. 1. de refor. c. 1. de cle. non resid. in 6. c. licèt c. extirpandæ. §. qui uerò. de præb. c. quia nonnulli. de cler. non resid.

Conc. Turon. Cap. 8. Conc. Agathen. can. 55. q. incipit. Episcopis. cap. Episcopũ. 34. dist. toto tit. de ui. & hon. cle. extra. in 6. & in clem.

Cap. XIII.

QVoniã pleręq; cathedrales Ecclesię tã tenuis redditus sunt, & angustę, vt Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque Ecclesiarũ necessitati sufficiãt;

supra sess. 7. de refor. cap. 6. & 7. & sess. 14. de refor. cap. 9. & infra c. 15.

examinet Cōcilium prouinciale, uocatis iis, quorum intereſt, & diligenter expendat, quas propter anguſtias, tenuitatemque inuicem unire, uel nouis prouētibus augere expediat, confectaque de præmiſſis inſtrumēta ad ſummum Romanum Pontificem mittat; quibus inſtructus ſummus Pōtifex ex prudentia ſua, prout expedire iudicauerit, aut tenues inuicē uniat, aut aliqua acceſſione ex fructibus augeat. Interim uerò, donec prædicta effectum ſortiantur, huiuſmodi Epiſcopis, qui fructuū ſubuentione pro diœceſis ſuæ tenuitate indigent, poterit de beneficiis aliquibus, dum tamen curata non ſint, nec dignitates, ſeu canonicatus, & prębendæ, nec monaſteria, in quibus uiget regularis obſeruantia, uel quę Capitulis generalibus, & certis Viſitatoribus ſubduntur, à ſummo Romano Pontifice prouideri. In parochialibus etiam Eccleſiis, quarum fructus æquè adeò exigui ſunt, ut debitis nequeant oneribus ſatisfacere; curabit Epiſcopus, ſi per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non poſſit, ut primitiarum, uel decimarum aſſignatione, aut per parochianorū ſymbola, ac collectas, aut qua commodiori ei uidebitur ratione: tantùm redigatur, quod pro Rectoris, aut parochiæ neceſſitate decenter ſufficiat. In unionibus uerò quibuslibet, ſeu ex ſupradictis, ſeu aliis cauſis faciendis, eccleſiæ parochiales monaſteriis quibuſcumque, aut abbatiis, ſeu dignitatibus, ſiue præbendis Eccleſiæ cathedralis, uel collegiatæ, ſiue aliis beneficiis ſimplicibus, aut hoſpitalibus, militiisve non uniātur: & quæ unitę ſunt, reuideantur ab Ordinariis, iuxta aliàs decretum in eadem Synodo, ſub fel. rec. Paulo III, quod etiam in unitis ab eo tempore citra æquè obſeruetur: non obſtantibus

c. unio. 10.q.3.c & tēporis. cu ſeq.16.q.1.

ſupra ſeſſ.7.de reſor.c.6.

ſtantibus in iis quibuſcumque uerborum formis, quæ hìc pro ſufficienter expreſſis habeãtur. Ad hæc in poſterum, omnes hæ cathedrales Eccleſiæ, quarum redditus ſummam ducatorum mille, & parochiales, quæ ſummam ducatorum centum ſecundum uerum annuum ualorem non excedunt, nullis penſionibus, aut reſeruationibus fructuum grauentur. In iis quoque ciuitatibus, ac locis ubi parochiales Eccleſię certos non habent fines, nec earũ Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcuè petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat ſancta Synodus Epiſcopis, pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute, ut, diſtincto populo in certas, propriasque parochias, unicuique ſuum perpetuum, peculiaremque Parochũ aſſignent, qui eas cognoſcere ualeat, & à quo ſolo licitè Sacramẽta ſuſcipiant; aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideant. Idemq; in iis ciuitatibus, ac locis, ubi nullæ ſunt parochiales, quamprimùm fieri curent: non obſtantibus quibuſcumque priuilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

c. Eccleſias. 13. q. 1. c. pen. de iis, quæ fiunt à prælat.

c. 1. 13. q. 1. ca. plures. 16. q. 1. c. 1. de paroch. & infra ſeſſ. 14. de refor. cap. 9.

Caput. XIIII.

IN pluribus Eccleſiis, tam cathedralibus, quàm collegiatis, & parochialibus, ex earum conſtitutionibus, aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligitur, ut in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, uel alia prouiſione, ſiue admiſſione ad poſſeſſionẽ alicuius cathedralis Eccleſię, uel beneficii, canonicatuũ, aut præbendarum, uel partem prouentuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas certæ conditiones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationesve illi-

citæ, aut etiam, quæ in aliquibus ecclesiis dicuntur, Turnorum lucra, interponantur: hæc cum sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, vt, quęcumque huiusmodi in vsus pios non conuertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ auaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant; ipsique diligenter de eorum constitutionibus, siue cōsuetudinibus super prædictis cognoscant; & illis tantùm, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas, ac scādalosas, reiiciant, & aboleant. Eos verò, qui aduersus hęc, in præsenti decreto cōprehensa, quauis ratione cōmiserint, pœnis, contra simoniacos editis, sacris canonibus, & uariis summorū Pontificū cōstitutionibus, quas omnes innouat, tenere decernit: non obstantibus quibuscumque statutis, constitutionibus & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis: de quarum surreptione, obreptione, & intentionis defectu Episcopus, tāquàm Apostolicæ Sedis delegatus, cognoscere possit.

[margin: 1 q. 1. ferè per totam. Conc. Toler. 8. can. 3. cū sup. de confes. toto ferè tit. de simo. extra.]

Caput XV.

[margin: supra cap. 13.]

IN Ecclesiis cathedralibus, & collegiatis insignibus, vbi frequentes, adeoque tenues sunt præbendę simul cū distributionibus quotidianis, vt sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant; liceat Episcopis cum consensu Capituli, uel aliquot simplicia beneficia, nón tamen regularia, iis vnire; vel, si hac ratione prouider non possit, aliquibus ex iis suppressis, cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, quarum fructus, & prouentus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis, applicentur,

applicentur, eas ad pauciorem numerũ reducere; ita tamen, vt tot ſuperſint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati eccleſiæ commodè valeant reſpondere: non obſtãtibus quibuſcũque conſtitutionibus, & priuilegiis, aut quacũque reſeruatione generali, uel ſpeciali, aut affectione: neq prædictæ vniones, aut ſuppresſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcũque prouiſionibus, etiam uigore reſignationis, aut quibuſuis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus. c. in eccleſia. extra de inſtit.

Caput XVI.

Capitulum, Sede uacante, ubi fructuũ percipiendorum ei munus incumbit, Œconomum unum, uel plures fideles ac diligentes decernat, qui rerum eccleſiaſticarum, & prouentuum curam gerant; quorũ rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item Officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere, uel exiſtentem confirmare omnino teneatur, qui ſaltem in iure canonico ſit Doctor, uel Licentiatus, uel aliàs, quantum fieri poterit, idoneus. ſi ſecus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio huiuſmodi deuoluatur. Et, ſi eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit; tunc antiquior Epiſcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta Oeconomũ, & Vicarium idoneos poſſit conſtituere, Epiſcopus uerò ad eandem eccleſiam uacantem promotus ex iis, quæ ad eum ſpectant, ab eiſdem Oeconomo, Vicario, & aliis quibuſcũq; officialibus, & adminiſtratoribus, qui, Sede uacante, fuerunt à Capitulo, uel ab aliis in eius locum conſtituti, etiam, ſi fuerint

Conc. Chalcedo. actione 16. cap. 25. in fi. Conc. Vormatien. cap. 76. c. non liceat. 12. q. 2.

c. nõ liceat. in 2. 12. q. 2. & c. fi. de ſuppl. negl. prẹl. i 6.

ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis, administrationis, aut cuiuscũque eorum muneris; possitq; eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint: etiam si prædicti officiales, redditis rationibus, à Capitulo, uel à deputatis ab eodem absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulũ de scripturis, ad ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

Caput XVII.

c. vnio. §. sed, & hoc. 10. q 3. c. quia in tm̃. c. ad hæc. & c. cú non ignores. de prę b. cũ alleg. supra sess. 7. de reformat. c. 2. c. referente. & c. de multa. de præb. 21. q. 1. per totam. c quia nonnulli. de cler. non resid. c. eam te de cet. de ætat. & qualit.

CVm ecclesiasticus ordo peruertatur, quando unus plurium officia occũpat Clericorum; sanctè sacris canonibus cautum fuit, neminẽ oportere in duabus ecclesiis conscribi. uerùm qm̃ multi improbę cupiditatis affectu se ipsos, non Deũ, decipiẽtes, ea, quę benè cõstituta sunt, uariis artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere nõ erubescunt: sancta Synodus debitã regendis ecclesiis disciplinã restituere cupiens, præsenti decreto, quod in quibuscũque personis, quocũque titulo, ẽt si Cardinalatus honore fulgeant, mandat obseruari; statuit, ut in posterũ vnum tantùm beneficium ecclesiasticũ singulis conferatur, quod quidẽ si ad uitã eius, cui confertur, honestè sustentandam nõ sufficiat; liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dũmodo utrũque personalem residentiam non requirat, eidem cõferri. Hæcq; non modò ad cathedrales ecclesias, sed ẽt ad alia omnia beneficia, tam sæcularia, quàm regularia quæcũque, etiam commendata, pertineant, cuiuscũque tituli, ac qualitatis existant. Illi verò, qui in præsenti plures parochiales ecclesias, aut vnam cathedralẽ, & aliam

aliam parochialem obtinent, cogantur omnino, quibuſcũque diſpẽſationibus, ac vnionibus ad vitam non oſtantibus, una tantùm parochiali, uel ſola cathedrali retenta, alias parochiales infra ſpatium ſex menſium dimittere: alioquin tã parochiales, quàm beneficia omnia, quæ obtinent, ipſo iure uacare cenſeantur: ac tanquã uacantia liberè aliis idoneis conferantur; nec ipſi antea illa obtinentes, tuta conſcientia, fructus poſt dictum tempus retineant. Optat autem ſancta Synodus, ut reſignantium neceſſitatibus commoda aliqua ratione, prout ſummo Pontifici videbitur, prouideatur.

ſup. ſeſſ. 7. de reform. c. 4.

c. execrabilis. §. qui uerò in extrauag côm. ti. de præb.

Caput XVIII.

Expedit maximè animarum ſaluti, à dignis, atq; idoneis Parochis gubernari. id ut diligentiùs, as rectius perficiatur, ſtatuit ſancta Synodus, ut, cum parochialis eccleſiæ uacatio, etiã ſi cura eccleſiæ uel Epiſcopo incumbere dicatur, & per unum, uel plures administretur; etiam in eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptiuis nuncupatis, in quibus conſueuit Epiſcopus uni, uel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infraſcriptum examen teneri mandat, per obitum, uel reſignationem, etiam in Curia, ſeu aliter quomodocũque contigerit, etiam ſi ipſa parochialis eccleſia reſeruata, uel affecta fuerit generaliter, uel ſpecialiter, etiam uigore indulti, ſeu priuilegij in fauorem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ſeu Abbatum, uel Capitulorum; debeat Epiſcopus ſtatim, habita notitia uacationis eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis aſſignatione, conſtituere; qui onera ipſius

ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porrò Episcopus, & qui ius patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus, ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam ecclesiam corā deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cuiuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio, Et si Episcopo, aut Synodo prouinciali pro regionis more uidebitur magis expedire, per edictum etiam publicum uocentur, qui uolent examinari. Transacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint, examinētur ab Episcopo, siue, eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quàm tribus; quorum uotis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Eps, uel Vicarius, quibus magis uidebitur. Examinatores autem singulis annis in diœcesana Synodo, ab Epo uel eius Vicario ad minus sex proponantur; qui Synodo satisfaciant, & ab eo probentur. Adueniente͡q; uacatione cuiuslibet ecclesię, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiāt; indeq; succedente alia uacatione, aut eosdē, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint uerò hi examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licētiati in Theologia, aut iure canonico, uel alij Clerici, seu Regulares etiam ex ordine mendicantium, aut etiam sæculares, qui ad id uidebūtur magis idonei, iurentq; omnes ad sancta Dei Euangelia se, quacūque humana affectione postposita, fideliter munus executuros. Caueantq;, ne quidquā prorsus occasione huius examinis nec ante, nec post accipiāt: alioqui

infra sess. ult. de refor. cap. 9.

c. quando. 24. dist. sup. ses. 21 cap. 2. de refor.

qui ſimoniæ uitium tam ipſi, quàm alij dã-tes incurrant; à qua abſolui nequeant, niſi dimisſis beneficiis, quæ quomodocũque etiã antea obtinebant; & ad alia in poſterũ inhabiles reddantur. Et de his omnibus non ſolùm coram Deo, ſed etiam in Synodo prouinciali, ſi opus erit, rationem reddere teneãtur; à qua, ſi quid contra officium eos feciſſe compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri posſint. Peracto deinde examine renũcientur, quotcũque ab his idonei iudicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad uacantem eccleſiam gubernandam opportunis. ex hisq; Epiſcopus eũ eligat, quẽ cæteris magis idoneum iudicauerit; atq; illi, & non alteri, collatio eccleſiæ ab eo fiat, ad quem ſpectabit eam conferre. Si verò iuris patronatus eccleſiaſtici erit; ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non aliũ pertineat; is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, ut ab eo inſtituatur. Cum uerò inſtitutio ab alio, quàm ab Epiſcopo, erit facienda; tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet, ad quẽ inſtitutio ſpectat. Quòd ſi ius patronatus laicorum fuerit; debeat qui à patrono præſentatus erit, ab eiſdem deputatis, ut ſupra, examinari, & non, niſi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusq; ſupradictis caſibus non cuiquã alteri, quàm vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta ſupradictam regulam, de eccleſia prouideatur; nec prædictorum examinatorum relationem, quo minus executionẽ habeat, ulla deuolutio, aut appellatio, ẽt ad Sedem Apoſtolicam, ſiue eiuſdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, ſeu Epi

ſup. ſeſſ. 14. c. 13. de reform.

ſup. ſeſſ. 14. c. 13. de reform. c. illud. & c. relatum. de iur. patron.

Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, uel Patriarchas interposita, impediat, aut suspendat; alioquin Vicarius, quem ecclesiæ uacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputauit, uel forsan postea deputabit, ab eius ecclesiæ custodia & administratione non amoueatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut supra, sit prouisum: alias prouisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ, surrepticię esse censeantur: non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegiis, præuentionibus, affectionibus, nouis prouisionibus, indultis concessis quibuscũque Vniuersitatibus, etiam ad certam sũmmam, & aliis impedimentis quibuscũque. Si tamen adeò exigui redditus dictæ parochiales fuerint, vt totius huius examinationis operam non ferant; aut nemo sit, qui se examini quærat subiicere; aut ob apertas factiones seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facilè grauiores rixæ ac tumultus possint excitari: poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, priuatum aliud examen, cęteris tamen, ut supra, seruatis, adhibere. Licebit etiam Synodo prouinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittenda've esse censuerit, prouidere.

Caput XIX.

Decernit sancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ dicuntur, nemini amplius, etiã Collegiis, Vniuersitatibus, Senatibus, & aliis singularibus personis, etiam sub nomine in-

ne indulti, aut ad certam summam, uel alio quouis colore concedi, nec hactenus concessis cuiquam uti licere. Sed nec reseruationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad uacatura, nec indulta ad alienas ecclesias, uel monasteria alicui, etiam ex sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedantur; & hactenus concessa, abrogata esse censeatur.

c 2. de concess. prab et c dete standa eod. ti. in 6.

Caput xx.

CAusæ omnes, ad forum ecclesiasticũ quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscantur, atq; omnino, saltem infra bienniũ à die motæ litis, terminentur: alioquin post id spacium liberum sit partibus, uel alteri illarum iudices superiores, aliàs tamen competentes, adire; qui causam in eo statu, quo fuerit, assumant, & quamprimùm terminari curent; nec antea aliis committantur, nec auocentur: neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscumque recipiantur; eorum'ue commissio, aut inhibitio fiat nisi à definitiua, vel à definitiuæ uim habente & cuius grauamen per appellationem à definitiua reparari nequeat. Ab his excipiantur causæ, quæ iuxta canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicam sunt tractandæ; vel quas ex vrgenti, rationabiliq; causa iudicauerit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis suę, manu propria subscribendum, committere, aut auocare. Ad hæc, causæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio, etiam visitando, sed Episcopi tantùm exa-

c. I. ex de fo. compet.

infra sess. ult. de refor. c. 10. in fi.

c. nec licuit. 17 distin. c maiores. de bapt. Vigilius Papa in epist. ad Euthe iũ. in fi. et Pelagius 2. in I. epist. circa fi. cum sim.

examini, & iuriſdictioni relinquantur; etiã ſi in præſenti inter Epiſcopum, & Decanũ, ſeu Archidiaconum, aut alios inferiores ſuper cauſarum iſtarum cognitione lis aliqua in quacũque inſtantia pendeat: coram quo, ſi pars verè paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciam nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadem cauſa matrimoniali litigare; niſi pars altera & alimenta, & expenſas litis uelit ſubminiſtrare. Legati quoque, etiam de latere, Nuncij, Gubernatores eccleſiaſtici, aut alij quarumcũque facultatum vigore, non ſolùm Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorum iuriſdictionem iis præripere, aut turbare non præſumant; ſed nec etiam contra Clericos, alias've perſonas eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo priùs requiſito, eoque negligente, procedant: aliàs eorum proceſſus, ordinationesve nullius momenti ſint; atq; ad damni ſatisfactionem, partibus illati, teneantur. Præterea, ſi quis in caſibus à iure permiſſis appellauerit, aut de aliquo grauamine conqueſtus fuerit; ſeu aliàs ob lapſum biennij, de quo ſupra, ad alium iudicem recurrerit; teneatur acta omnia, coram Epiſcopo geſta, ad iudicem appellationis expenſis ſuis trãſferre, eodem Epiſcopo priùs admonito, ut, ſi quid ei pro cauſæ inſtructione videbitur, poſſit iudici appellationis ſignificare. Quòd ſi appellatus cõpareat; cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata ſunt, expenſas, pro portione ſua, ſi illis uti uoluerit, ſubire; niſi aliter ex loci conſuetudine ſeruetur, vt ſcilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porrò ipſam actorum copiam teneatur notarius, congrua mercede accepta, appellanti quãto citiùs, & ad minus intra

c. de appellationib. de appell. ferè per tot. & c. ſignificauerunt cum ſeq. de Teſt. & atteſt. cũ ſim.

intra mensem exhibere. Qui notarius, si in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officij administratione arbitrio Ordinarij suspendatur; & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci distribuendam, compellatur. Iudex uerò, si & ipse impedimēti huius conscius, particeps've fuerit, aliter've obstiterit, ne appellanti integrè acta intra tempus traderentur; ad eandē dupli pœnam, prout suprà, teneatur: non obstantibus, quo ad omnia suprascripta, priuilegijs, indultis, concordijs, quæ suos tantùm teneant auctores, & alijs quibuscumque consuetudinibus.

Caput XXI.

CVpiens sancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla unquam futuris tēporibus dubitandi occasio oriatur, uerba illa, posita in decreto, publicato Sessione prima, sub Beatissimo Domino nostro Pio Quarto, uidelicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, sedandas de religione controuersias, coercendas linguas dolosas, deprauatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ ueram, & Christianam pacem conciliandam apta, & idonea ipsi sanctę Synodo uidebuntur: explicando declarat, mentis suæ non fuisse, ut ex prædictis uerbis solita ratio tractandi negocia in generalibus Concilijs ulla ex parte immutaretur; neque noui quidquam præter id, quod à sacris canonibus, uel generalium Synodorum forma hactenus statutum est, cuiquam adderetur uel detraheretur.

supra. sess. 17.

Indictio

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper, eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feria quinta post conceptionem beatæ Mariȩ uirginis, quæ erit dies nona mensis Decembris, proximè uenturi, habendam esse statuit, & decernit, cum potestate etiam abbreuiandi. in qua Sessione tractabitur de sexto nũc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deq; alijs ad eam pertinentibus. Si uerò opportunum uidebitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreuiata est dies Sessionis.

SESSIO XXV,

Quæ est nona, & ultima.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Cœpta die III. Absoluta die IIII. Decemb. M D LXIII.

Decretum de Purgatorio.

Ioã.14.15.16 et 20.Cat.car. 138. 38. sup. sess.22. d Sac. miss.in prin.

V M catholica Ecclesia, Spiritu sancto edocta, ex sacris literis, & antiqua Patrum traditione, in sacris Concilijs, & nouissimè in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium esse; animasque ibi detentas, fidelium suffragijs, potissimùm uerò acceptabili

supra sess.22. ca.2. et can.3. Conc. Senon.

ceptabili altaris sacrificio iuuari; pręcipit sancta Synodus Episcopis, ut sanam de Purgatorio doctrinam, à sanctis patribus, & sacris Concilijs traditam, à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari, diligenter studeant. Apud rudem uerò plebem difficiliores, ac subtiliores quæstiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur. Incerta item, uel quæ specie falsi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea uerò, quæ ad curiositatem quandam, aut superstitionē spectant, uel turpe lucrum sapiunt, tamquàm scādala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Episcopi, ut fidelium uiuorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri consueuerunt, secundum Ecclesiæ instituta piè & deuotè fiant; & quæ pro illis ex testatorum fundationibus, uel alia ratione debentur, nō perfunctoriè, sed à sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & alijs, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & accuratè persoluantur.

dec. 12. e. qualis, cū seq. dist. 25. 2. Maca. 12 Heb. 1. c. non æstimemus. et c. pro obeūtib. 13. q 2. Matth. 12. Luc. 3. c. si. de pœniten. dist. 7.

Catech. Ro. de Sacra. Euchar. pag. 146. lin. 12. c quiescamus. dist. 42. c. 1. de renū. i 6. Ro. 12. Act. 1.

De inuocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & sacris imaginibus.

MAndat sancta Synodus omnibus Episcopis, & cæteris docendi munus, curamq; sustinētibus, ut iuxta Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ usum, à primæuis Christianæ religionis temporibus receptum, sanctorumq; Patrum cōsensionem, & sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum intercessione, inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum uſu,

Conc. Senon. dec. 13. cū seq.

Conc. Const. 5. act. 1.

usu, fideles diligenter instruant, docẽtes eos, Sanctos, unà cum Christo regnantes, orationes suas pro hominibus Deo offerre; bonũ, atq; utile esse suppliciter eos inuocare; & ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Iesum Christum, Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor & Saluator est, ad eorum orationes, opem, auxiliumq́; confugere: illos uerò, qui negant Sanctos, æterna fœlicitate in cœlo fruentes, inuocãdos esse; aut qui asserunt, uel illos pro hominbius non orare; uel eorum, ut pro nobis etiam singulis orẽt, inuocationem esse idololatriam; vel pugnare cum uerbo Dei; aduersariq́ue honori unius mediatoris Dei, & hominum Iesu Christi; uel stultum esse, in cœlo regnantibus uoce, uel mente supplicare; impiè sentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cũ Christo uiuentium sancta corpora, quæ uiua mẽbra fuerunt Christi, & tẽplum * Spiritus sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda, & glorificanda, à fidelibus ueneranda esse: per quæ multa beneficia à Deo hominibus præstantur: ita ut affirmantes, Sanctorum Reliquijs uenerationem, atque honorem non deberi; uel eas, aliaq; sacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari; atq; eorum opis impetrandæ causa Sanctorum memorias frustra frequẽtari, omnino damnandos esse; prout iampridem eos damnauit, & nunc etiam damnat Ecclesia. Imagines porrò Christi, Deiparæ uirginis, & aliorum Sanctorum, in templis præsertim habendas, & retinendas, eisq́; debitum honorem, & uenerationem impertiendam, non ꝙ credatur inesse aliqua in iis diuinitas, uel uirtus, propter quam sint colendæ; uel quòd ab eis sit aliquid petendum; uel ꝙ fiducia in imaginibus sit figenda; ueluti

psal.109.Cate. car.81.5.

Cate. car.138. 14 & sup. sess. 5.de pecca. origi. ad Heb.8.9 & 12. 1. Tim. 2. Leo. pa. epis. 5.c.2. & epist. 69. c. multiplex, de pœn. dist.1. c.cũ ad verũ. 96. dist. c.quoniã dist. 10.c.cum marthę.ver.cęterũ. de cel.mis. sup. sess.22. c. 3.de sac. mis. * 1.Cor.6.

Cõc. Nicæn.2. per tot. Conc. generale. 8.ca. 3.

luti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis ſpẽ ſuam collocabãt; ſed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræſentant: ita ut per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus; & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, ueneremur, id quod Conciliorum, præſertim verò ſecundæ Nicænæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum. Cõc. Nicæn.2. actio.3.& 4. Cõc. Nicen.2. act.2. 4. circa fi.5.& 6.

Illud uerò diligẽter doceant Epiſcopi, per hiſtorias myſteriorum noſtræ redemptionis, picturis, uel alijs ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & aſſiduè recolendis; tum uerò ex omnibus ſacris imaginibus magnum fructum percipi; non ſolùm quia admonetur populus beneficiorum, & munerũ, quæ à Chriſto ſibi collata ſunt; ſed etiã quia Dei per Sanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fidelium ſubiiciuntur: ut pro iis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem uitam, moresq; ſuos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit; anathema ſit. In has autem ſanctas, & ſalutares obſeruationes ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri ſancta Synodus uehementer cupit; ita ut nullæ falſi dogmatis imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem præbentes, ſtatuantur. Quòd ſi aliquando hiſtorias, & narrationes ſacræ Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea diuinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, uel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Omnis porrò ſuperſtitio

in Sanctorum inuocatione, Reliquiarum ueneratione, & imaginum sacro usu tollatur; omnis turpis quæstus eliminetur; omnis denique lasciuia uitetur; ita ut procaci uenustate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum uisitatione homines ad comessationes, atque ebrietates non abutantur; quasi festi dies in honorem Sãctorum per luxum, ac lasciuiam agantur. Postremò, tanta circa hæc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præposterè, & tumultuariè accommodatum, nihil profanum, nihilq; inhonestum appareat; cùm domũ Dei deceat sanctitudo. Hæc ut fideliùs obseruentur, statuit sancta Synodus, nemini licere ullo in loco, uel ecclesia, etiam quomodolibet exẽpta, ullam insolitam ponere, uel ponendam curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit, nulla etiam admittenda esse noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente & approbante Episcopo. qui simulatq; de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & alijs pijs viris, ea faciat, quę ueritati & pietati consentanea iudicauerit. Quòd si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus; uel omnino aliqua de iis rebus grauior quæstio incidat: Episcopus, antequam controuersiam dirimat, Metropolitani, & comprouincialium Episcoporum in Concilio prouinciali sententiam expectet; ita tamen, ut nihil, inconsultò Sanctissimo Romano Pontifice, nouum, aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

inf. in dec. de indulg. & sup. sess. 21. c. 9. de refor c. 2. extrà, de rel. & uene. sanct.

Psal. 92. c. Decet. de Immu. eccle. i 6.

c. 1. & 2. extrà, de reliq & uene. sanct. Cõc. Lat. sub Inn. 3. c. 62.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationem

nem prosequens, ea, quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

Caput I.

QVoniam nō ignorat sancta Synodus, quantum ex monasterijs piè institutis, & rectè administratis, in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur; necessarium esse cēsuit, quo faciliùs, ac maturiùs, ubi collapsa est, uetus & Regularis disciplina instauretur; & constantiùs, ubi conseruata est, perseueret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam uiri, quàm mulieres, ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptam uitam instituant, & componant; atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria uota, & præcepta, ad eorum respectiuè essentiam, necnon ad communem uitam, uictum, & uestitum conseruanda pertinentia, fideliter obseruent. Omnisque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, & prouincialibus, quàm in eorum uisitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: cùm compertum sit, ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis uitæ pertinent, relaxari. si enim illa, quæ bases sunt, & fundamenta totius Regularis disciplinæ, exactè non fuerint conseruata; totum corruat ædificium necesse est.

Clem. exiui. §. cùm igitur. in primis. de ver. sig.

c. cùm ad monasteriū, in fi. de sta. mona.

c. cùm Paulus. 1. q. 1.

Caput II.

NEmini igitur Regularium, tam uirorum, quàm mulierum, liceat bona immobilia, uel mobilia, cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modò ab

e.2. & c. cum ad monasteriū de sta. reg.

do ab eis acquisita, tamquam propria, aut etiam nomine conuentus, possidere, uel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum, monasteriorum, seu conuentuum ad solos officiales eorundem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium verò usum ita Superiores permittant, ut eorum suppellex statui paupertatis, quam professi sunt, conueniat; nihilque superflui in ea sit; nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quòd si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut cōuictus fuerit; is biennio actiua & passiua uoce priuatus sit; atque etiam iuxta suæ Regulæ, & Ordinis constitutiones puniatur.

Caput III.

Concedit sancta Synodus omnibus monasterijs, & domibus tam uirorū, quàm mulierum, & mendicantium, exceptis domibus Fratrum sancti Francisci, Capucinorum, & eorum, qui Minorum de obseruantia uocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico non erat cōcessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quòd si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint; eadē omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autem monasterijs, & domibus tam uirorum, quàm mulierum, bona immobilia possidentibus, uel non possidentibus, is tantùm numerus constituatur, ac in posterum conser-

e exiit, qui seminat. §. porrò. de ver. sig. in 6.

Conc. Arelatē. cap 8. Concil. Magūtiacum cap. 19. c. I. & c. auctoritate. de instit. c quoniam vt ait de

conferuetur, qui vel ex redditibus propriis monafteriorum, vel ex confuetis eleemofynis commodè poffit fuftentari: nec de cætero fimilia loca erigantur fine Epifcopi, in cuius diœcefi erigenda funt, licentia priùs obtenta. vi. & hon. clos. c. vni. §. fanè vt hoc. de fta. regul. in 6.

Caput. IIII.

PRohibet fancta Synodus, ne quis regularis, fine fui fuperioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cuiufuis pij operis prętextu, fubiiciat fe obfequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuerfitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiufcumque perfonæ, feu loci; neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab aliis fuper iis obtenta, fuffragetur. Quòd fi contra fecerit; tanquàm inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus à fuis conuentibus recedere, etiam prætextu ad fuperiores fuos accedendi; nifi ab eifdem miffi, aut vocati fuerint. Qui verò fine prędicto mandato, in fcriptis obtento, repertus fuerit; ab ordinariis locorum tanquàm defertor fui inftituti puniatur. Illi autem, qui ftudiorũ caufa ad vniuerfitates mittuntur, in conuentibus tantùm habitẽt: alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur. c. quanto, de off. ord. Clem. ne in agro. §. quia uerò. de fta. mon.

Caput V.

BOnifacij Octaui conftitutionem, quæ incipit, Periculofo, renouans fancta Synodus, vniuerfis Epifcopis fub obteftatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, pręcipit, vt in omnibus monafteriis, fibi fubiectis, ordinaria, in aliis verò Sedis Apoftolicæ auctoritate claufuram Sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter reftitui; & vbi inuiolata eft, conferuari maximè procuret; inobedientes, atque contradicto- c. periculofo. de fta. mo. in 6.

tradictores per censuras ecclesiasticas, aliasq; pœnas, quacumque appellatione postposita, compescentes, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Quod auxilium, vt præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus; & sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrẽda, omnibus magistratibus sæcularibus iniungit.

Conc. Cabilon. c.57.62. & 63.

Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire à monasterio etiam ad breue tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbãda: indultis quibuscumque, & priuilegiis non obstantibus. Ingredi autem intra septa monasterij nemini liceat, cuiuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia, in scriptis obtẽta, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda. Dare autem tantùm Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessariis; neque alius vllo modo possit, etiam vigore cuiuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi.

Conc. Matiscon. I. cap.2. Cõc. Arelaten. cap.7.

c. diffinimus. 18 q.2. c periculoso. de stat. mon. in 6.

Et quia monasteria Sanctimonialium extra mœnia vrbis, vel oppidi constituta, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus sine vlla sæpe custodia sunt exposita; curent Episcopi, & alij Superiores, si ita videbitur expedire, vt Sanctimoniales ex eis ad noua, vel antiqua monasteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducãtur, inuocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachij sæcularis. Impedientes verò, vel non obedientes per censuras ecclesiasticas parere compellant.

Caput VI.

In electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium,

cialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Prępositarum, quo omnia rectè, & sine vlla fraude fiant, in primis sancta Synodus districtè præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta; ita vt singulorũ eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere; aut voces, & suffragia absentium supplere. Si verò contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit; electio irrita sit; & is, qui ad hunc effectum se in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit; deinceps ad omnia officia, in religione obtinenda, inhabilis existat; facultatesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeantur; &, si in posterum aliæ concedantur, tamquam surreptitię habeantur.

Caput VII.

Abbatissa, & Priorissa, & quocumque alio nomine Præfecta, vel Præposita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quę octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quòd si his qualitatibus non reperiatur in eodem monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest, videatur; ex iis, quæ in eodem monasterio, annũ trigesimũ excesserint, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur. Duobus verò monasteriis nulla præficiatur. Et, si qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra sex mẽses cætera resignare.

Cõc. Carthag. 3 Cõc. Agath. c. 19. c. sancti-moniales, 20. q. 1.

c. indemnitati bus, de elect. in 6. Cõc. Agathen. cap. 57. Conc. Epaun. c. 9. c. ult. 20. q. ult. c. unum. 21. q. 1. Conc. Cabilonen. cap. 12.

Post id verò tempus, nisi resignauerit, omnia ipso iure vacent. Is verò, qui electioni præest, Episcopus, siue alius Superior, claustra monasterij non ingrediatur; sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis seruentur singulorum Ordinum, vel monasteriorum constitutiones.

Caput. VIII.

Monasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione, ac directione regi consueuerunt; teneantur infrà annum à fine præsentis Concilij, & deinde quolibet triennio sese in congregationes redigere, iuxta formam Constitutionis Innocentij III, in Concilio generali, quæ incipit, In singulis: ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequẽdis deliberent, & statuant. Quòd si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monasteria sunt, tamquã Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prędictis causis conuocare. Quòd si infrà limites vnius prouinciæ non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem; possint duarũ, vel trium prouinciarum monasteria vnam facere congregationẽ. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præsides, vel Visitatores eandem habeant auctoritatẽ in suæ congregationis monasteria, ac regulares in eis commorantes, quam alij Pręsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus: tenean-

c. in singulis. de sta. mon.

teneanturq; suæ congregationis monasteria frequenter visitare; & illorum reformationi incumbere; & ea obseruare, quę in sacris canonibus,& in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quòd si etiam, Metropolitano instante, prædicta exequi non curauerint; Episcopis, in quorũ diœcesibus loca prædicta sita sunt, tamquàm Sedis Apostolicę delegatis, subdantur.

tot. tit. de sta. reg. extra in 6. & in Clem. c. exiui. de uer. sign. & c. exiui, eo. tit. in 6.

Caput IX.

Monasteria Sanctimonialium, sanctę Sedi Apostolicæ immediatè subiecta, etiam sub nomine Capitulorũ sancti Petri, vel sancti Ioannis, uel aliàs quomodocumque nuncupentur, ab Episcopis, tãquàm dictæ Sedis delegatis, gubernentur, nõ obstantibus quibuscumque. Quæ verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus, reguntur, sub eorum cura, & custodia relinquantur.

c. cognominus. 18 q. 2.

Caput X.

Attendant diligenter Episcopi, & cæteri Superiores monasteriorum Sanctimonialium, vt in constitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, vt saltem semel singulis mensibus confessionẽ peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant; vt eo se salutari præsidio muniãt ad omnes oppugnationes Dęmonis fortiter superandas. Pręter ordinarium autẽ confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omniũ confessiones audire debeat. Quòd verò sanctissimũ Christi corpus intra chorum, vel septa monasterij, & non in publica ecclesia conseruet; prohibet sancta

Cle. ne in agro. §. sanè, de sta. mon.

Synodus: non obſtante quocumque indulto, aut priuilegio.

Caput XI.

IN monaſteriis, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſecularium, pręter eas, quæ ſunt de illorum monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ, tam regulares, quàm ſæculares, huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in iis, quę ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles, deputentur, niſi de eiuſdem conſenſu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam iis monaſteriis, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque aliis monaſteriis, ſeu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent: ſaluo tamen eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel perſonis iuriſdictionem exercent.

c. qui religioſis. 18. q. 2.

Caput XII.

CEnſuræ, & interdicta, nedum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Epiſcopo, à Regularibus in eorum eccleſijs publicentur, atque ſeruentur. Dies etiam feſti, quos in diœceſi ſua ſeruandos idem Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus, ſeruentur.

c. de iis. 13. diſ.

Caput

Caput XIII.

CONtrouersias omnes de precedentia, quæ persæpe cum scandalo oriuntur inter ecclesiasticas personas, tam sæculares, quàm regulares, cùm in processionibus publicis, tum in iis, quę fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda vmbella, & aliis similibus; Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat. Exempti autem omnes, tam Clerici sæculares, quàm regulares, quicumque, etiam monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellantur; iis tantùm exceptis, qui in strictiori clausura perpetuò viuunt.

Caput XIIII.

REgularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterii degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit; Episcopo instante, à suo Superiore intra tempus, ab Episcopo præfigendum, seuerè puniatur; ac de punitione Episcopum certiorem faciat: sin minus, à suo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

supra sess. 6. c. 3. de refor

c. fi. § si uerò, de sta. mon.

Caput XV.

IN quacunque religione, tam virorum, quàm mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum; nec qui minore tempore, quàm per annum, post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem, antea facta, sit nulla; nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel religionis, vel ordinis obseruationem, aut ad alios quoscumque effectus.

c. Gonsaldus 17. q. 2. cap. ad Apostolicā. de regul. & c. non solùm, eo tit. in 6.

c. ad nostram. c. cum uirum, & c. postulasti, eo. tit. & c. 1. eo. tit. in 6.

Caput XVI.

NVlla quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscumque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, siue eius Vicarij fiat, intra duos menses proximos ante professionem; ac non aliàs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter verò facta, etiam si cum huius fauoris expressa renunciatione, etiam iurata, sit irrita, & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores, nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant, aut è monasterio eos eiiciant. Per hęc tamen sancta Synodus nō intendit aliquid innouare, aut prohibere, quin religio Clericorum Societatis Iesu, iuxta pium eorum institutum, à sancta Sede Apostolica approbatum, Domino, & eius Ecclesiæ inseruire possit: sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu, nouitij, vel nouitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur: ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem substantiæ suæ monasteriū possideat; nec facilè, si discesserit, id recuperare possit: quin potius pręcipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat; & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant, quod vt rectè fiat, Episcopus etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

c. ob causam, [illegible] de elect.

Cap. XVII.

LIbertati professionis virginum Deo dican-

candarum prospiciens sancta Synodus, statuit, atq; decernit, ut, si puella, quæ habitum regularem suscipere uoluerit, maior duodecim annis sit; non ante eum suscipiat; nec postea ipsa, uel alia, professionem emittat, quàm explorauerit Episcopus, uel, eo absente, uel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, uirginis uoluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat, quid agat. & si uoluntas eius pia, ac libera cognita fuerit; habueritq; conditiones requisitas iuxta monasterij illius, & Ordinis regulam; necnon monasterium fuerit idoneum; liberè ei profiteri liceat. cuius professionis tempus ne Episcopus ignoret; teneatur Præfecta monasterio eum ante mensem certiorem facere. quòd si Præfecta certiorem Episcopum non fecerit; quamdiu Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

c. puella. 20. q. 2. c. illud. 20. q. 1.

supra sess. 25. c. 5. de reform.

Caput XVIII.

ANathemati sancta Synodus subiicit omnes & singulas personas, cuiuscũque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quàm laicos, seculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocũque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quãcũque mulierem inuitam, præterquàm in casibus in iure expressis, ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cuiuscũque religionis, vel ad emittendã professionem; quique consilium, auxilium, vel fauorem dederint; quiq; scientes eam non spõtè ingredi monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere; quoquo modo eidem actui vel præsentiã, vel consensum,

c. de lapsis. & c. epo. 16. q. 6. cum sim.

Conc. Tolet. 3. cap. 10. cap. puella. 20. q. 2. c. ult. 32. q. 2.

vel auctoritatẽ interposuerint. Similiquoq; anathemati subiicit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo sine iusta causa impedierint. Eaq; omnia, & singula, quę ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet, seruentur non solùm in monasteriis subiectis Episcopo, sed & in aliis quibuscũque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ pœnitentes, aut Conuertitæ appellantur: in quibus constitutiones earum seruentur.

Conc. Tolet. 4. cap. 54 in fi.

Caput XIX.

c. puelę. 20. q. 1. c. cum uiru. de regul.

Quicũque Regularis prætendat, se per uim, & metum ingressum esse religionem; aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse; aut quid simile; velitq; habitum dimittere quacũque de causa, aut etiam cũ habitu discedere sine licentia Superiorũ; non audiatur, nisi intra quinquenniũ tantùm à die professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quòd si antea habitum spontè dimiserit; nullatenus ad allegandum quamcũque causam admittatur; sed ad monasteriũ redire cogatur, & tanquam apostata puniatur: interim verò nullo priuilegio suæ religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuscũq; facultatis vigore trãsferatur ad laxiorẽ religionẽ; nec detur licentia cuiquã Regulari occultè ferendi habitum suæ religionis.

Conc. Arelat. 1. cap. ult. Cõc. Arelat. 2. cap. 25.

Caput XX.

Abbates, qui sunt Ordinum Capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores,

res, Episcopis non subiecti, quibus est in alia inferiora monasteria, Prioratusve legitima iurisdictio, eadem illa sibi subdita monasteria, & Prioratus, suo quisque loco, atque ordine, ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cum Ordinum suorum Capitibus subsint, declarat sancta Synodus, in iis, quæ aliàs de visitatione monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneanturque quicũque prędictorum Ordinũ monasteriis pręsunt, prædictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoq; monasteria, quę sunt Ordinum Capita, iuxta sanctæ Sedis Apostolicę, & cuiusque Ordinis constitutiones visitentur. Et quamdiu durabunt huiusmodi commendæ, Priores claustrales, aut in Prioratibus conuentum habẽtibus, Subpriores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur. In cæteris omnibus pręfatorum Ordinum priuilegia, & facultates quæ ipsorum personas, loca, & iura concernunt, firma sint, & illæsa.

sup. sess. 21. de reform. cap. 8.

Caput XXI.

Cum pleraque monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpositurę ex mala eorum, quibus commissa fuerunt, administratione, non leuia passa fuerint tam in spiritualibus, quàm in temporalibus detrimenta; cupit sancta Synodus ea ad congruam monasticæ vitæ disciplinã omnino reuocare. verùm adeò dura, difficilisq; est præsentium temporum cõditio, vt nec statim omnibus, nec commune ubique, quod optaret, remediũ possit adhiberi: vt tamẽ ni-

Conc. Lateran. sub Leone X. sess 9. i Bulla de reformatione Curiæ.

hil prętermittat, vnde prędictis salubriter ali quando prouideri possit; primùm quidem confidit, Sanctissimum Romanum Pontificem pro sua pietate & prudẽtia curaturum, quantum hęc tempora ferre posse viderit, vt iis, quæ nunc commendata reperiuntur, & quę suos conuentus habent, regulares personæ, eiusdẽ Ordinis expresè professæ, & quæ gregi præire, & præesse possint, præficiantur. Quæ verò in posterum vacabunt, non nisi regularibus spectatæ uirtutis, & sanctitatis cõferantur. Quo ad ea verò monasteria, quæ Capita sunt, ac Primates Ordinum, siue Abbatiæ, siue Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur; teneantur illi, qui in præsenti ea in commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore prouisum, infra sex menses religionẽ illorũ Ordinum propriam solemniter profiteri, aut iis cedere: aliàs commendæ prædictæ ipso iure vacare censeantur. Nè autem in prædictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi possit, mandat sancta Synodus, vt in prouisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorum nomatim exprimatur: aliterq; facta prouisio surrepticia esse censeatur: nullaq; subsequenti possessione, etiam triennali, adiuuetur.

sup. sess. 14. de refor. cap. 10.

Caput XXII.

HÆc omnia, & singula in superioribus decretis contenta, obseruari sancta Synodus præcipit in omnibus cœnobiis, ac monasteriis, collegiis, ac domibus quorumcunque monachorum, ac regulariũ, necnon quarũcũque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiam si illæ sub gubernio militiarum, etiam Hierosolymitanę, viuant

viuant, & quocumque nomine appellentur, ſub quacumque regula, vel cõſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quauis ſubiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuſcũque Ordinis, mendicantium, vel nõ mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut canonicorum quorũcũque; non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum priuilegiis ſub quibuſcumque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnõ conſtitutionibus, & regulis etiam iuratis, atque etiam conſuetudinibus, vel præſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò regulares tam viri, quàm mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, vel ſtatutis viuunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſeruantia ſancta Synodus amouere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat, vt omnia & ſingula ſupradicta quamprimùm executioni demandentur; præcipit omnibus Epiſcopis, in monaſteriis ſibi ſubiectis, & in omnibus aliis, ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter cõmiſſis, atq; oĩbus Abbatibus, & Generalibus, & aliis Superioribus Ordinũ ſupradictorũ, vt ſtatim prædicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatũ non ſit, Eporum negligentiã Concilia prouincialia ſuppleãt, & coerceãt. Regularium verò Capitula prouincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia prouincialia per deputationem aliquorum eiuſdem Ordinis prouideant. Hortatur etiam ſancta Synodus omnes Reges, Principes, Reſp. & Magiſtratus, & in virtute ſanctæ obedientię præcipit, vt velint prędictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris Præfectis in ſu-

in superius contentæ reformationis executione suum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti, vt sine vllo impedimento præmissa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione.

Caput I.

Optandum est, vt ij, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suę sint partes, agnoscant; ac se non ad propria commoda, non ad diuitias, aut luxum, sed ad labores, & solicitudines, pro Dei gloria vocatos esse intelligant. nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque faciliùs inflammandos, si præpositos suos viderint non ea, quæ mundi sunt, sed animarum salutem, ac cælestem patriam cogitantes. Hæc cum ad restituendam ecclesiasticam disciplinam præcipuè esse sancta Synodus animaduertat; admouet Episcopos omnes, vt secum ea sæpe meditantes, factis etiam ipsis, ac vitæ actionibus, quod est veluti perpetuum quoddam prædicandi genus, se muneri suo conformes ostendant: in primis verò ita mores suos omnes componant, vt reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ, continentiæ, ac, quæ nos tantopere commendat Deo, sanctæ humilitatis exempla petere possint. Quapropter, exemplo Patrum nostrorũ in Concilio Carthaginensi, non solùm iubet, vt Episcopi modesta supellectili, & mensa, ac frugali uictu contenti sint; verùm etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eius domo caueant, nę quid appa-

c. magnę. de voto. c. qualiter. & quãdo. de accus. sup. ses. 22. de refor. cap. 1. in prin.

psal. 101. Eccl. 3. 35. & 66. Mat. 10 & 18. cum fin. Cõc. Carthag. 4. cap. 15. Cõc. Tolet 3. cap. 7. c. Episcopus. 41. dist. c. pro reuerẽtia. 44. di. supra ses. 3.

appareat, quod à ſancto hoc inſtituto ſit alienum; quodq́; non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præſeferat. Omnino verò eis interdicit, ne ex redditibus eccleſiæ conſanguineos, familiaresve ſuos augere ſtudeant: cum & Apoſtolorum canones prohibeant, ne res eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt, conſanguineis donent; ſed ſi pauperes ſint, iis, ut pauperibus, diſtribuant; eas autem non diſtrahant, nec diſſipent illorũ cauſa: immo, quàm maximè poteſt, eos ſancta Synodus monet, ut omnem humanũ hunc erga fratres, nepotes, propinquosq́; carnis affectum, unde multorum malorum in Eccleſia ſeminarium extat, penitus deponant. Quæ uerò de Epiſcopis dicta ſunt, eadem non ſolũ in quibuſcũque beneficia eccleſiaſtica, tã ſæcularia, q̃ regularia obtinentibus, pro gradus ſui cõditione obſeruari, ſed & ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales pertinere decernit; quorum conſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem cum uniuerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nitatur, nefas uideri poteſt, non iis etiam uirtutum inſignibus, ac uiuendi diſciplina eos fulgere, quæ meritò omnium in ſe oculos conuertant.

Cõc. Antioche. cap. 35. c. quiſquis. c. ſint manifeſtæ. c. Epiſcopus. & c. res eccleſiæ. cum ſeq. 12. q. 2.

Cõc. Lateran. ſub Leone X. ſeſſ. 9. de reformat. curiæ.

Caput II.

Cogis temporum calamitas, & inualeſcentium hereſum malitia, ut nihil ſit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & catholicæ fidei præſidium uideatur poſſe pertinere. Præcipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus aliis, qui de iure, uel conſuetudine in Concilio prouinciali intereſſe debent, ut in ipſa prima

ſupra ſeſſ. 24. c. 2. de reformat. c. peruenit. c. propter eccleſiaſticas, cum multis aliis. 18. diſt.

prima Synodo prouinciali; post finē præsentis Concilij habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt, palam recipiant; necnon veram obedientiam summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur; simulq; hæreses omnes, à sacris canonibus, & generalibus Conciliis, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publicè detestentur, & anathematizent. Ideq; in posterū quicūque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposq; promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruent. Quod si quis ex supradictis omnibus (quod absit) renuerit; Episcopi comprouinciales statim summum Romanum Pontificem admonere sub pœna diuinæ indignationis teneātur; interimq; ab eiusdem cōmunione abstineāt. Cęteri verò omnes, siue in præsenti, siue in futurū beneficia ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana conuenire debent, idē, vt supra, in ea Synodo, quæ primo quoq; tēpore celebrabitur, faciāt, & obseruēt; aliàs secundum formam sacrorum canonū puniātur. Ad hæc, oēs ij, ad quos vniuersitatū, & Studiorum generaliū cura, uisitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, vt ab eidē Vniuersitatibus canones, & decreta huius sanctę Synodi integrè recipiantur; ad eorūq; normā Magistri, Doctores, & alij in eisdē Vniuersitatibus ea, quæ Catholicæ fidei sunt, doceāt, & interpretētur; seq; ad hoc institutū initio cuiuslibet anni solemni iuramēto obstringant: sed & si aliqua alia in prędictis Vniuersitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdē, ad quos spectat, pro religionis & disciplinæ ecclesiasticæ augmento emēdētur, & statuātur. Quę verò

e. ficut. & c. excōmunicam. in 2. de hære. c 2. in fi. de sum. trin. cum sim.

Vniuersitates immediatè summi Romani Pōtificis protectioni, & uisitationi sunt subiectæ; has sua Beatitudo per eius delegatos eadem, qua suprà, ratione, & prout ei vtilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

Caput III.

QVamuis excommunicationis gladius neruus sit ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos val de salutaris: sobriè tamen, magnaque circumspectione exercendus est: cùm experientia doceat, si temerè, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quàm formidari; & perniciem potiùs parere, quàm salutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis, ad finem reuelationis (ut aiūt:) aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solēt, à nemine prorsus, præterquàm ab Episcopo, decernant; & tunc non aliàs, quàm ex re non vulgari, causaque diligenter, ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ eius animum moueat; nec ad eas concedendas cuiusuis sæcularis, etiam Magistratus, auctoritate adducatur: sed totum hoc in eius arbitrio, & conscientia sit positum: quādo ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse iudicauerit. In causis verò iudicialibus mandatur omnibus iudicibus ecclesiasticis, cuiuscumque dignitatis existant, vt quandocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte iudicij propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se tam in procedendo, quàm definiendo, à censuris ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis ciuilibus, ad forum ecclesiasticum quomodolibet

c. dilecto. de sen. excom. in 6. c. multi. in princ. 2. q. 1. c. visis. in fi. 16. q. 2. c. corripiantur. 24. q. 3.

c. Episcopi. & nemo Episcoporū. & c. nullus sacerdotū. 11. q. 3. c. sacr. de sent. excō. Cōc. Aurelia. 5 cap. 2.

dolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos, per multas pecuniarias, quæ locis pijs, ibi existentibus, eo ipso, quod exactæ fuerint, assignentur; seu per captionẽ pignorum, personarumque districtionem, per suos proprios, aut alienos executores faciendam, siue etiam per priuationem beneficiorum, aliaq; iuris remedia procedere, & causas definire. Quòd si executio realis, uel personalis aduersus reos hac ratione fieri non poterit; sitque erga iudicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, præter alias pœnas, ferire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis, uel personalis, ut suprà, fieri poterit: erit à censuris abstinendum: sed si dictæ executioni facilè locus esse non possit; licebit iudici hoc spirituali gladio in delinquentes uti; si tamẽ delicti qualitas, præcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sæculari cuilibet magistratui prohibere ecclesiastico iudici, ne quem excommunicet; aut mandare, ut latam excommunicationem reuocet, sub prætextu, quòd contenta in presenti decreto non sint obseruata; cùm non ad sæculares, sed ad ecclesiasticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus uerò quicumque, si post legitimas monitiònes non resipuerit, non solùm ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem nõ recipiatur: sed, si obdurato animo, censuris annexus; in illis per annum insorduerit, etiam contra eum, tamquam de heresi suspectum, procedi possit.

c. si quis deinceps. in s. 17. q. 4.

c. rogo. cũ seq. 11. q. 3. c. nulli. cum seq. c. cum desideres. & c. si concubinæ. de sent. excom.

Caput IIII.

Contingit sæpe in quibusdam ecclesijs uel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex uarijs de-

functorum

functorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus, à testatoribus præscriptis, nequeat satisfieri; uel eleemosynam huiusmodi pro illis celebrandis adeò tenuem esse, ut non facilè inueniatur, qui uelit huic se muneri subiicere; unde depereunt piæ testantium uoluntates; & eorum conscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur. Sancta Synodus, cupiens hæc, ad pios usus relicta, quo pleniùs, & utiliùs potest, impleri; facultatem dat Episcopis, ut in Synodo diœcesana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis Generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prædictis ecclesijs, quas hac prouisione indigere cognouerint, statuere circa hæc quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque ecclesiarum utilitatem viderint expedire; ita tamen, vt eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios vsus reliquerunt.

supra sess. 22. de refor. cap. 6.

Caput V.

Ratio postulat, ut illis, quæ bene constituta sunt, contrarijs ordinationibus non detrahatur. quãdo igitur ex beneficiornm quorumcumque erectione, seu fundatione, aut alijs constitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur, seu certa illis onera sunt iniuncta; in beneficiorum collatione, seu in quacumque alia dispositione, eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita constituta fuerint, obseruetur, ut eorum qualitatibus, uel Ordinibus nihil in ulla prouisione detrahatur:

tur: & aliter facta prouiſio ſurrepticia cenſeatur.

Caput VI.

Supra ſeſſ. 6. de ref. c. 4.

STatuit ſancta Synodus, vt in omnibus eccleſijs cathedralibus, & collegiatis decretum ſub fel. rec. Paulo III, quod incipit, Capitulo cathedralium, obſeruetur nõ ſolùm, quando Epiſcopus viſitauerit; ſed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicuius, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedat. ita tamen, vt, cum extra viſitationem proceſſerit, infraſcripta omnia locum habeant: uidelicet, vt Capitulum initio cuiuſlibet anni eligat ex Capitulo duos: de quorum conſilio, & aſſenſu Epiſcopus, vel eius Vicarius, tam in formando proceſſum, quàm in cęteris omnibus actibus vſq; ad finem cauſæ incluſiuè, coram notario tamen ipſius Epiſcopi, & in eius domo, aut conſueto tribunali procedere teneatur. Vnum autem tantùm ſit vtriuſq; votum; poſſitq; alter Epiſcopo accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu Interlocutoria, vel definitiua ſententia fuerint; tunc intra ſex dierum ſpacium cum Epiſcopo tertium eligant. & ſi in electione tertij etiam diſcordent; ad viciniorem Epiſcopum electio deuoluatur; & iuxta eam partem, cum qua tertius conueniet, articulus, in quo erat diſcordia, terminetur: aliàs proceſſus, & inde ſecuta nulla ſint, nulloſq; producant iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia proueniętibus, de qua in decreto de concubinarijs, & in atrocioribus delictis, depoſitionem, aut degradationẽ requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, & ideo opus ſit perſonali detentione, poſſit initiò ſolus Epiſcopus ad ſum-

Infra cap. 14. & ſupra ſeſſ. 24. de matrimonio. cap. 8.

c. qualiter § 2. de accuſ. & c. cum, de pœ.

ſummariam informationem, & neceſſariam detentionem procedere: ſeruato tamen in reliquis ordine præmiſſo. In omnibus autem caſibus ea ratio habeatur, vt iuxta qualitatẽ delicti, ac perſonarum, delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiantur. Epiſcopis pręterea vbique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par eſt; eisq́; in Choro, & in Capitulo, in Proceſſionibus, & alijs actibus publicis ſit prima ſedes, & locus, quem ipſi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui ſi aliquid Canonicis ad deliberandum proponant; nec de re ad ſuum, vel ſuorum commodum ſpectante agatur, Epiſcopi ipſi Capitulum conuocent; vota exquirant; & iuxta ea concludant. Abſente verò Epiſcopo omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de iure, uel conſuetudine ſpectat, perficiatur; nec ad id Vicarius Epiſcopi admittatur. Cæteris autem in rebus Capituli iuriſdictio, & poteſtas, ſi qua eis competit, & bonorum adminiſtratio ſalua, & intacta omnino relinquatur. Qui verò non obtinent dignitates, nec ſunt de Capitulo; ij omnes in cauſis eccleſiaſticis Epiſcopo ſubiiciantur: non obſtãtibus, quo ad ſupradicta, priuilegijs, etiam ex fundatione cõpetentibus, nec non cõſuetudinibus, etiã immemorabilibus, ſentẽtijs, iuramentis, concordijs, quę tm̃ ſuos obligent auctores: ſaluis tamen in omnibus, priuilegijs, quæ vniuerſitatibus Studiorum generalium, ſeu earum perſonis ſunt cõceſſa. Hæc autem omnia, & ſingula in iis eccleſiis locũ non habeant, in quibus Epiſcopi, aut eorũ Vicarij ex conſtitutionibus, vel priuilegijs, aut conſuetudinibus, ſiue concordijs, ſeu quocũque alio iure maiorem habent poteſtatẽ, auctoritatẽ, ac iuriſdictionẽ, quàm præſenti decreto

Conc. Carthagin. 4. cap. 35. c. Epiſcopus in Eccleſijs. 95. diſt.

c. nouit. cũm ſeq. & his, quæ ſunt à præl. ſine conſ. cap.

iur. alleg. in meo tractatu. de priuilegijs ſcholariũ, maximè priu. 64. cum ſeq.

ſit

ſit comprehenſum : quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

Caput VII.

c. ad apoſtolica. 8. q. I. c ex tranſmiſſa. &c. ad extirpãdas ſucceſsiones d fil. presb c conſuluit. de iu. patr. c. ad hæc. de deci. Conc. Roma. tempore Hilarij. ca. 5.

CVm in beneficijs eccleſiaſticis ea, quę hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria; nemini in poſterum acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu, ad beneficium eccleſiaſticum cuiuſcumque qualitatis concedatur; nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuſcumque beneficijs eccleſiaſticis, ac etiam cathedralibus eccleſijs, ac in quibuſcumq; perſonis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutoriis quoque cum futura ſucceſſione idem poſthac obſeruetur; vt nemini in quibuſcumq; beneficijs eccleſiaſticis permittantur. Quòd ſi quando eccleſię cathedralis, aut monaſterij vrgens neceſſitas, aut euidens vtilitas poſtulet Prælato dari Coadiutorem; is non aliàs cum futura ſucceſſione detur, quàm hæc cauſa priùs diligenter à Sanctiſſimo Romano Pontifice ſit cognita; & qualitates omnes in illo concurrere certum ſit, quæ à iure, & decretis huius ſanctæ Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur: aliàs conceſſiones ſuper his factæ ſurrepticiæ eſſe cenſeantur.

ſupra ſeſs. 21. de reform cap. 6. c ſcripſit. & c. quamuis. 7. q. I.

ſupra ſeſs. 22. de refor. cap. 2. & ſeſs. 7. de reform. cap. I. & 3.

Caput VIII.

ADmonet ſancta Synodus quoſcũque eccleſiaſtica beneficia, ſæcularia, ſeu regularia, obtinentes, ut hoſpitalitatis officium, à ſanctis Patribus frequenter cõmendatum, quantum per eorum prouentus licebit, promptè, benigneque exercere aſſueſcant; memores, eos, qui hoſpitalitatẽ amant, Chriſtum

§. I & c quieſcamus. 42. diſt. c. Archidiaconũ 85. diſt.

Christum in hospitibus recipere. Illis uerò, quæ hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperum've usum præcipuè instituta, in cõmendam, administrationem, aut quemcũque titulum, aut etiam ecclesijs suis vnita, obtinent; vel si ecclesiæ parochiales, hospitalibus fortè vnitæ, aut in hospitalia erectę, earumq; patronis in administrationem concessę sint; pręcipit omnino, vt impositum illis onus, officium ve administrent, atque hospitalitatẽ, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, iuxta Constitutionem Concilij Viennensis; aliàs in hac eadem Synodo sub fel. rec. Paulo III. innouatam, quæ incipit, Quia contingit. Quòd si hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendũ fuerint instituta; nec in loco, vbi sunt dicta hospitalia, similes personæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, ut fructus illorum in alium pium usum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore utilior, cõuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerũ vsu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire visum fuerit: nisi aliter fortè, etiam in hunc euentum, in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum: quo casu, quod ordinatum fuit, obseruari curet Episcopus; aut, si id non possit, ipse, prout suprà, vtiliter prouideat. Itaque si prædicti omnes, & singuli, cuiuscũque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiã si laici fuerint, qui administrationem hospitalium habent, non tamen regularibus subiecti, ubi uiget regularis obseruantia, ab Ordinario moniti hospitalitatis munus adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, necessarijs,

c.volumus.89. dist. c.quia. ad fi.& c mos.12. q 2. c.quoniã. 16.q.1.

Clem.quia cõtingit d relig. domi.& suprà. sess.7.cap.vlt.

re ipſa obire ceſſauerint; non ſolùm per ec-cleſiaſticas cenſuras, & alia iuris remedia ad id compelli poſſint: ſed etiã hoſpitalis ipſius adminiſtratione, cura've perpetuò priuari poſſint;aliiq; eorum loco ab ijs, ad quos ſpectabit, ſubſtituantur. Et prędicti nihilominus, etiam ad fructuum reſtitutionem, quos contra ipſorum hoſpitalium inſtitutionem perceperunt,quæ nulla eis remiſſione, aut cõpoſitione indulgeatur,in foro conſcientiæ teneantur: nec adminiſtratio, ſeu gubernatio huiuſmodi locorum vni, & eidem perſonæ vltra triennium deinceps committatur;niſi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obſtante,quo ad omnia ſupradicta, quacumque vnione, exemptione, & conſuetudine in contrarium,etiam immemorabili,ſeu priuilegijs,aut indultis quibuſcumque.

Caput IX.

SIcuti, legitima patronatuum iura tollere, piasque fidelium voluntates in eorũ inſtitutione violare, æquum non eſt: ſic etiam,vt hoc colore beneficia eccleſiaſtica in ſeruitutem, quod à multis imprudenter fit, redigantur,non eſt permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obſeruetur;decernit ſancta Synodus, vt titulus iuris patronatus ſit ex fundatione, vel dotatione; qui ex authentico documento, & alijs iure requiſitis oſtendatur; ſiue etiam ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominum memoriam excedat, alias've ſecundum iuris diſpoſitionem. In iis verò perſonis, ſeu Communitatibus,vel Vniuerſitatibus,in quibus id ius plerũq; ex vſurpatione potiùs quęſitũ pręſumi ſolet,plenior & exactior probatio ad docẽdũ verum titulũ requi-

ſupra ſeſs. 14. de refor. cap. 12. c. piæ mentis. cum. ſeq. 16. q. 7. & c. nobis. d iu. patro. Conc. Tol. 9. c. 2. c. decernimus. & c monaſterium cũ ſeq. ea. queſt.

requiratur. nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quàm si, præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes, etiã continuatæ, non minori saltem, quàm quinquaginta annorum spacio, quę omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiis, tam sæcularibus, quàm regularibus, seu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque aliis beneficiis, in cathedrali, vel collegiata Ecclesia; seu facultates, & priuilegia concessa tam in vim patronatus, quàm alio quocumque iure nominandi, eligendi, pręsentandi ad ea, cùm vacant, exceptis patronatibus, super cathedralibus ecclesiis competentibus, & exceptis aliis, quę ad Imperatorem, & Reges, seu regna possidẽtes, aliosq; sublimes, ac supremos Principes, iura Imperii in dominiis suis habentes, pertinent, & quæ in fauorem Studiorum generalium concessa sunt, in totum prorsus abrogata, & irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaque huiusmodi, tamquàm libera, à suis collatoribus conferantur; ac prouisiones huiusmodi plenum effectum cõsequantur. Ad hæc liceat Episcopo, præsentatos à patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quòd si ad inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen, iuxta aliàs statuta ab hac sancta Synodo, examinentur: alioquin institutio ab inferioribus facta irrita sit, & inanis. Patroni autem beneficiorum, cuiuscumque Ordinis, & dignitatis, etiam si Communitates, Vniuersitates, Collegia quæcumque Clericorũ, vel laicorũ existant, in perceptione fructuum, prouentuum, obuentionũ quorũcumque beneficiorũ, ẽt si verè de iure patronatus ipsorũ ex fundatione, & dotatione esset, nullatenus, nullave

supra sess. 24. de refor. c. 18. et sess. 14 de refor. c. 13.

causa, vel occasione se ingerant; sed illos libere Rectori, seu Beneficiato, non obstante etiã quacumque consuetudine, distribuendos dimittant. Nec dictum ius patronatus venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra canonicas sanctiones trãsferre præsumãt. si secus fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis subiiciantur; & dicto iure patronatus, ipso iure, priuati existant. Insuper accessiones, per viam vnionis factæ, de beneficiis liberis, ad ecclesias iuri patronatui, etiam laicorum, subiectas, tam ad parochiales, quàm ad alia quæcumque beneficia, etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiusdem naturæ cum iis, quibus cum vniũtur, efficiantur, atque sub iure patronatus constituantur; hę si nondum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cuiusuis instantiam fient; quacumque auctoritate, etiam Apostolica, concessæ fuerint, simul cũ vnionibus ipsis per surreptionẽ obtentæ intelligantur: non obstante quacumq; in iis verborum forma, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa: nec executioni amplius demandentur; sed beneficia ipsa vnita, cum vacauerint, liberè, vt antea, conferantur.

supra sess. 7. de reform. c. 6. Quæ vèrò à quadraginta annis citra factæ, effectum & plenam incorporationem sunt consecutæ; hæ nihilominus ab Ordinariis, tamquàm à Sede Apostolica delegatis, reuideantur, & examinẽtur; ac quę per surreptionẽ, vel obreptionẽ obtentæ fuerint, simul cum vnionibus irritæ declarentur; ac beneficia ipsa separentur, & aliis conferantur. Similiter quoque patronatus quicũque in ecclesiis, & quibuscumque aliis beneficiis, etiã dignitatibus antea liberis, acquisiti à quadraginta annis citra, & in futurũ acquirendi, seu ex augmento dotis,

dotis, seu ex noua constructione, vel alia simi li causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ, ab iisdē Ordinariis, vti delegatis, vt supra, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegiis impediantur; diligenter cognoscantur: & quos non repererint ob maximè euidentem Ecclesiæ, vel beneficij, seu dignitatis necessitatem legitimè constitutos esse, in totum reuocent; atq; beneficia huiusmodi sine damno illa possidentium, & restituto patronis eo, quod ab eis iccirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant, non obstātibus priuilegiis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput X.

QVoniam ob malitiosam petētium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem personarum notitia, quibus causæ mandantur, vsque adeò haberi non potest; hincq; interdum iudicibus, non vndequaque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Conciliis, prouincialibus, aut diœcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta Constitutionem Bonifacij VIII, quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum iis etiam posthac causæ ecclesiasticę, ac spirituales, & ad forum ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit; subsituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futurā prouincialem, aut diœcesanam Synodum: ita vt habeat quæq; diœcesis quatuor saltē, aut etiam plures ꝓbatas personas, ac vt supra qualificatas; quibus hmōi causæ à quolibet Legato,

c. statutum, de refor. in 6.

vel Nuncio, atque etiam à Sede Apoſtolica cō mittantur: alioquin poſt deſignationem factam, quam ſtatim Epiſcopi ad ſummum Romanum Pontificem tranſmittant, delegationes quęcumque aliorū iudicum aliis, quàm his, factæ, ſurreptitiæ cenſeantur. Admonet dehinc ſancta Synodus tā Ordinarios, quàm alios quoſcumq; iudices, vt terminandis cauſis, quanta fieri poterit breuitate, ſtudeant; ac litigatorum artibus, ſeu in litis cōteſtatione, ſeu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini pręfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

c. ſinē litibus. & c. ſi de do. & cōtu. c. 2. de re iud. & c. conſtitutus. de procur.

Caput XI.

MAgnam eccleſiis perniciem afferre ſolet, cùm earum bona, repræſentata pecunia, in ſucceſſorum præiudicium aliis locantur. omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fient, nullatenus in præiudicium ſucceſſorum validæ intelligantur: quocumque indulto, aut priuilegio non obſtante: nec huiuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiā, iuriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare; nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere, aliterq; conceſſiones, etiam à Sede Apoſtolica factę, ſurreptitiæ cenſeantur. Locationes verò rerū Eccleſiaſticarum, etiā auctoritate Apoſtolica cōfirmatas, ſancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tēpus, ſeu, vt in nonnullis partibus, ad viginti nouē, ſeu bis viginti nouem annos, vocant factas: Synodus prouincialis, vel deputandi ab eâ, in damnum Eccleſiæ, & contra canonicas ſanctiones contractas fuiſſe iudicabunt.

c. de precariis. 11. q. 2. & c. 2. de preca.

in tit. de re. eccle. non alien. & in extraua. incip. ambitio ſe.

Caput

Caput XII.

NOn sunt ferendi, qui variis artibus decimas, ecclesiis obuenientes, subtrahere moliuntur; aut qui ab aliis soluendas temerè occupant, & in rem suam vertunt: cùm decimarũ solutio debita sit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus, cuiuscumque gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, vt eas, ad quas de iure tenentur, in posterum cathedrali, aut quibuscumque aliis ecclesiis, vel personis, quibus legitimè debentur, integrè persoluant. Qui verò eas aut subtrahunt, aut impediunt; excommunicentur; nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absoluantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos, pro Christiana charitate, debitoq; erga Pastores suos munere, vt de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsunt ecclesiis, largè subuenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Conc. Matiscó. 2. c. 5. Conc Ticin. ver. in sacris. Exo 22 & 23. Leuit. 27. Nume. 18 Tob. I. Malach. 3. c decimas 16. q I. c decimas, cũ seq. 16. q. 7. c. parochianos. c. ex transmissa. et c. tua. de dec.

c. omnes decimæ. 16. q 7. c. peruenit. c nó est, c. tua. et c. in quibusdá. de d. ci. Clem. I. eo. tit.

Caput XIII.

DEcernit sancta Synodus, quibuscumque in locis, iam ante annos quadraginta, Quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali, aut parochiali Ecclesiæ solita esset persolui, ac postea fuerit ex quocumque priuilegio, aliis monasteriis, hospitalibus, aut quibuscumque locis piis concessa; eadem posthac integro iure, & eadem portione, quæ antea solebat, cathedrali, seu parochiali Ecclesiæ persoluatur: non obstantibus concessionibus, gratiis, priuilegiis, etiam, Mari magno,

de sepult. extra in 6. et in Clem.

gno, nuncupatis, aut aliis quibuſcumque.

Caput XIIII.

QVàm turpe, ac Clericorũ nomine, qui ſe diuino cultui addixerunt, ſit indignum, in impudicitię ſordibus, im mundoq; concubinatu verſari, ſatis res ipſa, communi fidelium omnium offenſione, ſummoq; Clericalis militiæ dedecore, teſtatur. Vt igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem miniſtri Eccleſiæ reuocentur; populusq; hinc eos magis diſcat reuereri, quo illos vita honeſtiores cognouerit: prohibet ſancta Synodus quibuſcumq; Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpicio, in domo, vel extra detinere, aut cum iis vllam conſuetudinẽ habere audeant; alioquin pœnis, à ſacris canonibus, vel ſtatutis Eccleſiarum impoſitis, puniãtur. Quòd ſi, à Superioribus moniti, ab iis ſe non abſtinuerint; tertia parte fructuum, obuẽtionum, ac prouentuum beneficiorum ſuorum quorumcumque, & pẽſionum, ipſo facto, ſint priuati; quæ fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco arbitrio Epiſcopi applicetur. Sin verò in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina, perſeuerantes, ſecundę monitioni adhuc non paruerint; nõ tantùm fructus omnes, ac prouentus ſuorum beneficiorum, & penſiones eo ipſo amittant, qui prædictis locis applicentur; ſed etiam à beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quoad Ordinarius, etiam vti Sedis Apoſtolicæ delegatus, arbitrabitur ſuſpendãtur: &, ſi ita ſuſpẽſi, nihilominus eas non expellant; aut cum iis etiam verſentur; tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & penſionibus quibuſcumque eccleſiaſticis perpetuò priuentur, atque inhabiles, ac indigni qui-

Cõc. Carthag. 3. c. 17. Conc. Nicænum c. 3. Conc. Matiſcõ. 1 ca. 1. Conc. Arelaten. 2 c. 3. Conc. Toler. 2. c. 3. Conc Bracar. 1. cap. 15. Conc. Turon. 2. cap. 10. 11. c. 12. Conc. Maguntiacum c. 49. c. interdixit 32. diſt. c. cum omnibus. c. uolumus. et c. fœminas 81 diſt. c. 1 cum multis ſeq. de cohab. cler. et mulie.

quibuſcumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in poſterum reddantur; donec poſt manifeſtam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cũ iis ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi, poſtquàm eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias huiuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adiungere auſi fuerint; præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectãtur. Nec quęuis appellatio, aut exemptio prędictam executionem impediat, aut ſuſpendat: ſupradictorumq́ue omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat: qui ſine ſtrepitu, & figura iudicij, & ſola facti veritate inſpecta, procedere poſſint. Clerici verò beneficia eccleſiaſtica, aut penſiones non habentes iuxta delicti, & contumaciæ perſeuerantiam, & qualitatem ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisve modis, iuxta ſacros canones, puniantur. Epiſcopi quoque (quod abſit) ſi ab huiuſmodi crimine nõ abſtinuerint; & à Synodo prouinciali admoniti, ſe non emendauerint; ipſo facto ſint ſuſpenſi: &, ſi perſeuerent, etiam ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur; qui pro qualitate culpæ, etiam per priuationem, ſi opus erit, in eos animaduertat.

c.2. cum ſeq. de coha. cle. et mul. c. ſi con. cubinæ. de ſen ten. exc. Conc. Aureliã. 3. c. 4.

ſupra cap 6. et in aliis locis ſup. alle. Conc. Tolet. 4. c. 41.

c. quorundam, 34. diſt. Conc. Aureliã. 5. c. 3.

Caput XV.

VT paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo cõſecratis, quos maximè puritas, ſanctitasq́; decet, longiſſimè arceatur; non liceat filiis Clericorum, qui nõ ex legitimo nati sũt matrimonio, in eccleſiis, vbi eorũ patres beneficiũ aliquod eccleſiaſti-

c. propoſuiſti 82. diſt.

gno, nuncupatis, aut aliis quibuſcumque.

Caput XIIII.

QVàm turpe, ac Clericorũ nomine, qui ſe diuino cultui addixerunt, ſit indignum, in impudicitię ſordibus, immundoq; concubinatu verſari, ſatis res ipſa, communi fidelium omnium offenſione, ſummoq; Clericalis militiæ dedecore, teſtatur. Vt igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem miniſtri Eccleſiæ reuocentur; populusq; hinc eos magis diſcat reuereri, quo illos vita honeſtiores cognouerit: prohibet ſancta Synodus quibuſcumq; Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpicio, in domo, vel extra detinere, aut cum iis vllam conſuetudinẽ habere audeant; alioquin pœnis, à ſacris canonibus, vel ſtatutis Eccleſiarum impoſitis, puniãtur. Quòd ſi, à Superioribus moniti, ab iis ſe non abſtinuerint; tertia parte fructuum, obuẽtionum, ac prouentuum beneficiorum ſuorum quorumcumque, & pẽſionum, ipſo facto, ſint priuati; quæ fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco arbitrio Epiſcopi applicetur. Sin verò in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina, perſeuerantes, ſecundę monitioni adhuc non paruerint; nõ tantùm fructus omnes, ac prouentus ſuorum beneficiorum, & penſiones eo ipſo amittant, qui prædictis locis applicentur; ſed etiam à beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quoad Ordinarius, etiam vti Sedis Apoſtolicæ delegatus, arbitrabitur ſuſpendãtur: &, ſi ita ſuſpẽſi, nihilominus eas non expellant; aut cum iis etiam verſentur; tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & penſionibus quibuſcumque eccleſiaſticis perpetuò priuentur, atque inhabiles, ac indigni qui-

Cõc. Carthag. 3. c. 17. Conc. Nicænum c. 3. Conc. Matiſcõ. 1 ca. 1. Conc. Arelaten. 2 c. 3. Conc. Toler. 2. c. 3. Conc Bracar. 1. cap. 15. Conc. Turon. 2. cap. 10. 11. c. 12. Conc. Maguntiacum c. 49. c. interdixit 32. diſt. c. cum omnibus. c. nolumus. et c. fœminas 81 diſt. c. 1 cum multis ſeq. de cohab. cler. et mulie.

quibuſcumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in poſterum reddantur; do nec poſt manifeſtam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cū iis ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi, poſtquàm eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias huiuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adiungere auſi fuerint; præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectātur. Nec quęuis appellatio, aut exemptio prędictam executionem impediat, aut ſuſpendat: ſupradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat: qui ſine ſtrepitu, & figura iudicij, & ſola facti veritate inſpecta, procedere poſſint. Clerici verò beneficia eccleſiaſtica, aut penſiones non habentes iuxta delicti, & contumaciæ perſeuerantiam, & qualitatem ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisve modis, iuxta ſacros canones, puniantur. Epiſcopi quoque (quod abſit) ſi ab huiuſmodi crimine nō abſtinuerint; & à Synodo prouinciali admoniti, ſe non emendauerint; ipſo facto ſint ſuſpenſi: &, ſi perſeuerent, etiam ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur; qui pro qualitate culpæ, etiam per priuationem, ſi opus erit, in eos animaduertat.

c.2. cum ſeq. de coha. cle. et mul. c. ſi concubinæ. de ſen. exc. Conc. Aureliā. 3. c. 4.

ſupra cap 6. et in aliis locis ſup. alle. Conc. Tolet. 4. c. 41.

c. quorundam, 34. diſt. Conc. Aureliā. 5. c. 3.

Caput XV.

VT paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo cōſecratis, quos maximè puritas, ſanctitasq; decet, longiſſimè arceatur; non liceat filiis Clericorum, qui nō ex legitimo nati ſūt matrimonio, in eccleſiis, vbi corū patres beneficiū aliquod eccleſiaſti-

c. propoſuiſti 82. diſt.

cum habent, aut habuerunt, quodcumque, etiam dissimile, beneficium obtinere; nec in dictis ecclesiis quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quę parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, habere. Quòd si in præsenti pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur; cogatur filius suum Beneficiũ resignare, aut cũ alio permutare extra Ecclesiam intra trium mensiũ spatium: aliàs ipso iure eo priuatus existat, & super iis quęcumque dispensatio surreptitia censeatur. Ad hęc, reciprocę resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, vt alter alterius beneficium consequatur; in fraudem huius decreti, & canonicarum sanctionũ factæ omnino censeantur. nec collationes secutæ, vigore huiusmodi resignationum, seu aliarũ quarumcumque, quę in fraudem factę fuerint, ipsis Clericorum filiis suffragẽtur.

c.2. et per tot. de fil. presbit.

Caput XVI.

STatuit sancta Synodus, vt ecclesiastica beneficia sæcularia, quocumque nomine appellentur, quę curám animarum ex primæua eorum institutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in simplex beneficiũ, etiam assignata Vicario perpetuò congrua portione, non conuertantur: non obstantibus quibuscumque gratiis, quę suum plenarium effectum nõ sunt consecutæ. In iis verò, in quibus contra earũ institutionem, seu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immemorabili tèmpore reperiantur, si congrua portio fructuum Vicario, quocũque nomine is appellet, non fuerit assignata;

gnata; ea quamprimùm, & ad minus intra annum à fine præsentis Concilij, arbitrio Ordinarij, iuxta formam decreti sub fel. rec. Paulo III. assignetur. Quod si id commodè fieri non possit; aut intra dictum terminum factum non erit; cum primùm per cessum vel decessum Vicarij, seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum uacauerit; beneficiũ curam animarũ recipiat, ac Vicariæ nomẽ cesset; & in antiquũ statũ restituatur. sup. sess. 7. de reform. cap. 7.

Caput XVII.

NOn potest sancta Synodus non grauiter dolere, audiens Epos aliquos, sui status oblitos Pontificiam dignitatem non leuiter dehonestare; qui cũ Regum ministris, Regulis, & Baronibus in ecclesia, & extra, indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis indignè non solùm lcco cedunt, sed ẽt personaliter illis inseruiunt. Quare, hæc, & similia detestans sancta Synodus, sacros canones omnes, Conciliaq; generalia, atque alias apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorum, & grauitatem pertinentes renouando præcipit, vt ab huiusmodi in posterum Episcopi se abstineant; mandans eisdem, vt tam in ecclesia, quàm foris suum gradum, & Ordinem præ oculis habẽtes, vbique se Patres, & Pastores esse meminerint; reliquis verò tam Principibus, quàm cęteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia prosequantur.

c. quãto. de off. ord. & supra sess. 24. de regul. cap. 4.

sup. c. 6. c. Valentinianus. 63. dist. c. Episcopus in ecclesiis 95. dist. c. quis dubitet. c. duo sunt. cũ seq. 96. dist. & c. solitæ. de maio. & obed.

Caput XVIII.

SIcuti publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare; vt pleniùs euenientibus casibus, & necessitatibus pro cõ-

muni vtilitate satisfiat: sic frequentiùs legem soluere, exemploque potius, quàm certo personarum, rerumq; delectu, petentibus indulgere, nil aliud est, quàm vnicuique ad leges transgrediendas aditum aperire. Quapropter sciant vniuersi, sacratissimos canones exactè ab omnibus, &, quoad eius fieri poterit, indistinctè obseruandos. Quòd si vrgens, iustaq; ratio, & maior quãdoq; vtilitas postulauerint, cum aliquibus dispensandum esse; id, causa cognita, ac summa maturitate, atq; gratis, à quibuscũque, ad quos dispẽsatio pertinebit, erit præstandum: aliterq; facta dispensatio surrepticia censeatur.

c.si Romanorũ. 19. dist. c. siquis omné. 1. q. 7. c. 1. de constit.

c. 1. de voto.

Caput XIX.

c. 1. de tornea-men.

Detestabilis duellorum vsus, fabricante Diabolo, introductus, vt cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano orbe penitus exterminetur: Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocũque alio nomine Domini temporales; qui locum ad monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint; eo ipso sint excommunicati; ac iurisdictione, & dominio ciuitatis, castri, aut loci, in quo, uel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, priuati intelligantur; &, si feudalia sint, directis Dominis statim acquirãtur. Qui verò pugnam commiserint; & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorũ proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & vt homicidæ, iuxta sacros canones, puniri debeant. &, si in ipso conflictu decesserint; perpetuò careant ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli, tam in iure,

c. 2. de cler. pugnan. in duel. de torneam. per totum. & toto tit. de homi.

iure,quàm facto dederint;aut alia quacūque ratione ad id quēquam suaserint; necnō spectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obstāte quocūque priuilegio,seu praua consuetudine, etiam immemorabili.

Caput XX.

CVpiens sancta Synodus ecclesiasticā disciplinam in Christiano populo nō solùm restitui, sed etiā perpetuò sartam tectam à quibuscūque impedimentis cōseruari; præterea, quæ de ecclesiasticis personis constituit, sæculares quoq; Principes officij sui admonendos esse censuit; confidens eos, vt Catholicos,quos Deus sanctæ fidei, Ecclesiæq; protectores esse voluit, ius suum Ecclesiæ restitui, non tantùm esse concessuros, sed etiam subditos suos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & superiores Ordines reuerentiam reuocaturos; nec permissuros, vt officiales, aut inferiores magistratus, Ecclesiæ & personarum ecclesiasticarum immunitatem, Dei ordinatione, & canonicis sanctionibus constitutam, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua violent; sed vnà cū ipsis Principibus debitam sacris summorum Pontificum, & Conciliorum constitutionibus obseruantiam præstent. Decernit itaque, & præcipit, sacros canones, & Cōcilia generalia omnia, necnon alias Apostolicas sanctiones,in fauorem ecclesiasticarum personarum, libertatis ecclesiasticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innouat, exactè ab omnibus obseruari debere. Proptereaque admonet Imperatorem, Reges, Resp. Principes, & omnes, & singulos,

c.Concilia. §. hinc.17.dist.c. quis dubitet. c.duo sunt. & c.si.96.dist.

c peruenit.86. distin.c.si quis suadente.17.q. 4. toto tit de immu. eccl. c. quanquam. de censi.in 6.c. felicis.de pœ.to. lib.Conc.Ticinen.ver.statuimus.& ver sancimus Conc. Aquisgran. ca. 9.Cōc.Lateran. sub Leone X. sess.9.& 10.

gulos, cuiuscũque status, & dignitatis extiterint, vt, quo largius bonis tẽporalibus, atq; in alios potestate sunt ornati, eo sanctius, quæ ecclesiastici iuris sunt, tanquam Dei præcipua, eiusq; patrocinio tecta, venerentur; nec ab vllis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliisve Dominis temporalibus, seu magistratibus, maximeq; ministris ipsorũ Principum lædi patiantur; sed seuerè in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atq; iurisdictionem impediunt, animaduertant: quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, religionem, ecclesiarũq; protectionem existant; imitantes anteriores optimos, religiosissimosq; Principes, qui res Ecclesiæ sua in primis auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoq; ea in re quisque officium suum sedulò præstet: quo cultus diuinus deuotè exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in residentiis, & officiis suis, quieti, & sine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

a. Valentinianus. 63 dist. c. ecclesiæ. in fi. 87. dist. c. Cõstãtinus. & c. vlt. 96. di.

Caput XXI.

POstremò sancta Synodus, omnia & singula, sub quibuscũque clausulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atq; ecclesiastica disciplina, tam sub fel. rec. Paulo III, ac Iulio III, quàm sub Beatissimo Pio IIII, Pontificibus Maximis, in hoc sacro Concilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse, vt in his salua semper aũctoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur.

Sup. sess. 7. de refor. in prin.

Decretum

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

Cvm ea omnia, quę in præsenti Sesſione tractanda erant, quia hora tarda eſt, commodè expediri non poſſint; propterea iuxta id, quod in generali Congregatione à Patribus ſtatutum fuit; ea, quæ ſuperſunt, in diem craſtinam, hanc eandem Sesſionem continuando, differuntur.

CONTINVATIO SESSIONIS

DIE IIII. DECEMB.

Decretum de indulgentiis.

Cvm poteſtas conferendi indulgētias à Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit; atque huiuſmodi poteſtate, diuinitùs ſibi tradita, antiquisſimis etiam temporibus illa vſa fuerit: ſacroſancta Synodus indulgentiarum vſum, Chriſtiano populo maximè ſalutarem, & ſacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in eccleſia retinendū eſſe docet, & præcipit, eosq; anathemate damnat, qui aut inutiles eſſe aſſerunt; vel eas concedēdi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant. in his tamen concedendis moderationem, iuxta veterem, & probatam in Eccleſia conſuetudinem, adhiberi cupit; ne nimia facilitate eccleſiaſtica diſciplina eneruetur. Abuſus verò, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſio ne inſigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, prauos quæſtus omnes pro his conſequēdis, vnde plurima in Chriſtiano populo

Matt. 16. Ioā. 20. c. audiuimus. & c. quodcūq; ligaueris. 24 q. 1 c. vt cōſtitueretur. 50. diſ. c. adhuc. de pœnit. diſ. 1. totor. de pœnit. & remiſ. extra. 16. & 1. Clem.

c. cū ex eo. extra. de pœnit. & remiſ. c. 1. eo. ti. in 6. c. cum ex eo. de pœnit. & remiſ.

Clem. abuſionib. de pœnit. & remiſſ.

abuſum cauſa fluxit omnino abolẽdos eſſe. Cæteros verò, qui ex ſuperſtitione, ignorãtia, irreuerentia, aut aliunde quomodocumque prouenerunt; cum ob multiplices locorum, & prouinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas commodè nequeant ſpeciali ter prohiberi; mandat omnibus Epiſcopis, vt diligenter quiſque huiuſmodi abuſus eccleſiæ ſuæ colligat, eoſque in prima Synodo prouinciali referat: vt aliorũ quoq; Eporum ſententia cogniti, ſtatim ad ſummum Romanum Pontificem deferantur: cuius auctoritate, & prudentia, quod Vniuerſali Eccleſię expediet, ſtatuatur; vt ita ſanctarum indulgentiarum munus piè, ſanctè, & incorruptè omnibus fidelibus diſpenſetur.

sup. ſeſſ 21. de refor. c. 9.

De delectu ciborum, ieiuniis, & diebus feſtis.

Inſuper hortatur ſancta Synodus, & per ſanctiſſimum Domini noſtri, atq; Saluatoris aduentum, Paſtores omnes obteſtatur, vt tanquã boni milites illa omnia, quæ ſancta Romana Eccleſia, omnium eccleſiarum mater, & magiſtra, ſtatuit, nec non ea, quæ tam in hoc Concilio, quàm in aliis œcumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcũque fidelibus ſedulò commendent; omniq́ue diligentia vtantur, vt illis omnibus, & iis præcipuè ſint obſequẽtes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia; vel etiã, quæ faciunt ad pietatem augendam, vt dierum feſtorum deuota, & religioſa celebratio; admonẽtes populos crebrò, obedire Prępoſitis ſuis: quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui verò contemnunt, Deum ipſum vltorem ſentient.

c. nõ decet. 12. diſ. Vigilius in Epiſt. ad Eutherũ. in fi. Felix. I. in epiſt. 3. ſupra ſeſſ. 22. c. 8. de cel. miſſ.

c. quiſquis. 93. diſt. c. quia frater. 7. q. I. Luc. 10. Conc. Magũt. c. 36. & 37 Conc. Aurel 3. can. 21.

De

De Indice librorum, & Catechiſmo, Breuiarij, & Miſſali.

Sacroſancta Synodus in ſecunda Seſſione, ſub Sanctiſſimo Domino noſtro Pio IIII celebrata, delectis quibuſdam Patribus commiſit, vt de variis cẽſuris, ac libris, vel ſuſpectus, vel pernicioſis, quid facto opus eſſet, conſiderarent; atque ad ipſam ſanctam Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impoſitam eſſe; nec tamen, ob librorum varietatem & multitudinem diſtinctè & commodè poſſit à ſancta Synodo diiudicari; præcipit, vt, quidquid ab illis præſtitũ eſt, Sanctiſſimo Romano Pontifici exhibeatur, vt eius iudicio, atque auctoritate terminetur, & euulgetur. Idemque de Catechiſmo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat; & de Miſſali & Breuiario fieri mandat.

ſup. ſeſſ. 18. in prin.

Catec. cat. 3. 2. cum ſeq. Cõc. Mile. c. 32.

De loco Oratorum.

Declarat ſancta Synodus, ex loco aſſignato Oratoribus, tam eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, in ſedendo, incedendo, aut quibuſcumque aliis actibus, nullum cuiquam eorum factum fuiſſe præiudicium: ſed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum ſuorum iura, & prærogatiuas illęſas, & ſaluas eſſe, in eodẽq; permanere, prout ante præſens Concilium reperiebantur.

De recipiendis, & obſeruandis Decretis Concilij.

Tanta fuit horum temporum calamitas,

tas, & hæreticorum inueterata malitia, vt nihil tam clarum in fide nostra asserenda vnquam fuerit, aut tam certò statutum; quod non, humani generis hoste suadente, illi errore aliquo contaminauerint. ea propter sancta Synodus id potissimùm curauit, vt præcipuos hæreticorum nostri temporis errores damnaret, & anathematizaret; veramq; & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cumque tamdiu tot Episcopi, ex variis Christiani orbis prouinciis euocati, sine magna gregis sibi commissi iactura, & vniuersali periculo ab ecclesiis abesse non possint; nec vlla spes restet, hæreticos, toties, fide etiam publica, quam desiderarunt, inuitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius aduenturos; ideoq; tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit: superest nūc, vt Principes omnes, quod facit, in Domino moneat ad operam suam ita præstendam, vt, quę ab ea decreta sunt, ab hæreticis deprauari, aut violari non permittant; sed ab his, & omnibus deuotè recipiantur, & fideliter obseruentur. Quod si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quæ declarationem (quod non credit) aut definitionem postulent; præter alia remedia, in hoc Concilio instituta, confidit sancta Synodus Beatissimum Romanum Pontificem curaturū, vt vel euocatis ex illis præsertim prouinciis, vnde difficultas orta fuerit, iis quos eidem negocio tractādo viderit expedire; vel etiam Cōcilij generalis celebratione, si necessarium iudicauerit, vel commodiore quacūque ratione ei visum fuerit, prouinciarum necessitatibus pro Dei gloria, & Ecclesiæ tranquillitate consulatur.

1. Pet. 5. Ephes. 6.

De

De recitandis Decretis Concilij ſub Paulo III, *& Iulio* III, *in Seſsione.*

Quoniam diuerſis temporibus, tam ſub fel.rec. Paulo III, quàm Iulio III, multa in hoc ſacro Concilio, quo ad dogmata, ac morum reformationem ſtatuta, & definita ſunt; vult ſancta Synodus, vt illa nunc recitentur, & legantur. ſuprà ſeſ.5.6.7.13. et 14
Recitata ſunt.

De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctiſſimo Domino noſtro.

Illuſtriſſimi Domini, Reuerendiſſimiq; Patres, Placet ne vobis, vt ad laudem Dei omnipotentis huic ſacræ œcumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & ſingulorum, quæ tam ſub fel.rec. Paulo III, & Iulio III, quàm ſub Sanctiſſimo Domino noſtro Pio IIII, Romanis Pontificibus, in ea decreta, & definita ſunt, confirmatio nomine ſanctæ huius Synodi per Apoſtolicæ Sedis Legatos, & Præſidentes à Beatiſſimo Romano Pont. petatur?
Reſponderunt, Placet.

Poſtmodum Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Cardinalis Moronus, primus Legatus & Præſidens, benedicens ſanctæ Synodo, dixit. POST GRATIAS DEO ACTAS REVERENDISSIMI PATRES ITE IN PACE.
Qui reſponderunt, AMEN.

ACCLA-

ACCLAMATIONES PATRVM IN FINE CONCILII.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

Beatissimo Pio Papæ, & Domino nostro, sanctæ Vniuersalis Ecclesiæ Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus Sanctissimum Patrem diutissimè Ecclesiæ tuæ conserua, multos annos.

Card. *Beatissimorum summorum Pontificum animabus, Pauli III, & Iulij III, quorum auctoritate hoc sacrum generale Concilium inchoatum est, pax à Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.*

Resp. *Memoria in benedictione sit.*

Card. *Caroli V. Imperatoris, & Serenissimorum Regum, qui hoc vniuersale Concilium promouerunt, & protexerunt, memoria in benedictione sit.*

Resp. *Amen, Amen.*

Card. *Serenissimo Imperatori Ferdinando, semper Augusto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Rebusp. & Principibus nostris, multi anni.*

Resp. *Pium, & Christianum Imperatorem Domine conserua: Imperator cœlestis terrenos Re-*

ges,

ges, rectæ fidei conseruatores, custodi.

Card. Apostolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præsidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

Resp. Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

Card. Reuerendissimis Cardinalibus, & Illustribus Oratoribus.

Resp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctissimis Episcopis vita, & felix ad ecclesias suas reditus.

Resp. Præconibus veritatis perpetua memoria: Orthodoxo Senatui multos annos.

Card. Sacrosancta œcumenica Tridentina Synodus: eius fidem confiteamur, eius decreta semper seruemus.

Resp. Semper confiteamur, semper seruemus.

Card. Omnes ita credimus: omnes id ipsum sentimus: omnes consentientes, & amplectentes subscribimus. Hæc est fides beati Petri, & Apostolorum: hæc est fides Patrum: hæc est fides Orthodoxorum.

Resp. Ita credimus; ita sentimus; ita subscribimus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur misericordijs, & gratia primi, & magni supremi Sacerdotis, Iesu Christi Dei, intercedente simul inuiolata Domina nostra sancta Deipara, & omnibus Sanctis.

Resp. Fiat, fiat. Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Resp. Anathema, anathema.

Post

Post hæc mandatum fuit à Legatis, & Præsidentibus sub pœna excommunicationis omnibus Patribus, vt, antequàm discederent è ciuitate Tridentina, subscriberent manu propria decretis Concilij; aut ea per publicum instrumentum approbarent. qui omnes deinde subscripserunt, & fuerunt numero CCLV, *videlicet, Legati* IIII, *Cardinales* II, *Patriarchę* III, *Archiepiscopi* XXV, *Episcopi* CLXVIII, *Abbates* VII, *Procuratores absentium cum legitimo mandato* XXXIX, *Generales Ordinum* VII.

LAVS DEO.

Concordat cum originali: in cuius fidem subscripsimus.

Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus, sacri Concilij Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, eiusdem Concilij Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerinensis diœcesis, eiusdem Concilij Notarius.

Confir-

Confirmatio Concilij.

NOS *Alexander, S. Laurentij in Damaso Diaconus Cardinalis, de Farnesio, S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & attestamur, qualiter hodie, die Mercurij* XXVI *Ianuarij*, MDLXIIII, *Pontificatus Sanctissimi D. nostri D. Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti, anno quinto, in Consistorio secreto, apud S. Petrum, Reuerendiss. DD. mei, Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reuersi à sacro Concilio Tridentino, cui vti Sedis Apostolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctiss. D. nostro, vt infrà.*

Beatissime Pater, in decreto super fine Concilij Oecumenici Tridentini, pridie nonas Decembris præteriti publicato, statutum fuit, vt per Sanctitatis Vestræ, & Sanctæ Sedis Apostolicæ Legatos, & Præsidentes peteretur nomine dicti Concilij à Sanctitate Vestra confirmatio omnium, & singulorum, quæ tam sub fel. rec. Paulo III, *& Iulio* III, *quàm sub Sanctitate Vestra in eo decreta, & definita sunt. Quapropter nos Ioannes Cardinalis Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati, & Præsidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto stabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilij Oecumenici Tridentini, vt Sanctitas Vestra dignetur confirmare omnia, & singula, quæ tam sub fel. rec. Paulo* III, *& Iulio* III, *quàm sub Sanctitate Vestra in eo decreta, & definita sunt.*

Quibus auditis, Sanctitas sua, viso, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reuerendiss. DD. meorum Cardinalium, respondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Concilij Oecumenici Tridentini super

super eius confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes, omnia, & singula, quæ in dicto Concilio tam sub fel. rec. Paulo III, & Iulio III, prędecessoribus nostris, quàm Pontificatus nostri tempore decreta, & definita sunt, auctoritate Apostolica, etiam de venerabilium fratrum nostrorum Cardinalium consilio, & assensu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Christi fidelibus recipi, & inuiolabiliter obseruari mandamus, in nomine Patris, et Filij, et Spiritus Sancti, Amen.

Ita est. A. Cardinalis Farnesius, Vicecancell.

BVLLA S. D. N. PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI,

SVPER CONFIRMATIONE œcumenici generalis Concilij Tridentini.

Pius Episcopus, seruus seruorũ Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ENEDICTVS Deus, pater Domini nostri IESV CHRISTI, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis: qui respicere dignatus Ecclesiam suam sanctam, tot procellis & tempestatibus agitatam, atque vexatam, & grauiùs in dies laborantem, apto tandem ei subuenit, optatoque remedio. Ad plurimas, & perniciosissimas hæreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam ecclesiasticam disciplinam, ad pacem & concordiam Christiani populi procurandam indictum iam pridem in ciuitate Tridentina œcumenicum, & generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III, prædecessore nostro, & sessionibus aliquot habitis cœptum fuerat: ab eius autem successore Iulio in eandem vrbem reuocatũ, post alias sessiones celebratas, varijs impedimentis & difficultatibus obiectis, ne tunc quidem peragi potuerat: itaque diutiùs intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum

piorum omnium; cum quotidie magis Ecclesia eiusmodi remedium imploraret. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium, ac salutare opus, sicut Pastoralis sollicitudo monebat, diuinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi, adiuti pio studio carissimi in Christo filij nostri Ferdinãdi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodque à patre luminum assiduè precati sumus. Cùm enim eam in vrbem vndique ex Christiani nominis nationibus conuenisset, nostris conuocata literis, & sua etiam ipsorum pietate excitata, Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & sacrarum literarum scientia, diuiniq;, & humani iuris cognitione præstantes viros, præsidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicę Legatis, nobis adeò Concilij libertati fauentibus, vt etiam de rebus Sedi Apostolicæ propriè reseruatis liberum ipsi Concilio arbitrium per literas, ad Legatos nostros scriptas, vltrò permiserimus, quæ de Sacramentis, & alijs rebus, quæ quidem necessariæ visæ sint, tractanda, definienda, & statuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusus, & emendandos mores, à sacrosancta Synodo summa libertate, diligentiaque tractata, & accuratè, ac maturè admodum definita, explicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui interfuerunt, concordia peractum fuit, vt consensum eum planè à Domino effectum fuisse constiterit; idque in nostris, atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac Vrbe indiximus,

quæ

quæ magnam Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt; laudesque, & gratias diuinæ maiestati meritò persoluendas curauimus; cum eiusmodi Concilij exitus spem magnam, & prope certam attulerit fore, vt maiores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, constitutionibusque perueniant. Cum autem ipsa sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigijs inhærens, decretorum suorum omnium, quæ nostro, & prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica sessione facto: Nos, ex Legatorum literis prius, deinde post reditum eorum ex iis, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus fratribus nostris, Sanctæ Romanæ Ecclesię Cardinalibus, deliberatione matura, sanctique Spiritus in primis auxilio inuocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Christiano vtilia, ac salutaria esse cognouissemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum nostrorum consilio & assensu, in Consistoro nostro secreto illa omnia &, singula auctoritate Apostolica hodie confirmauimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda, ac seruanda esse decreuimus; sicut harum quoque literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & suscipi, obseruarique decernimus. Mandamus autem in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis à sacris canonibus constitutis, aliisque grauioribus, etiam priuationis, arbitrio nostro infligendis, vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis quibusuis ecclesiarum Prælatis, cuiuscumque status,

 gradus.

gradus, ordinis, & dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, vt eadem decreta & statuta in ecclesijs suis, ciuitatibus, & diœcesibus, in iudicio, & extra iudicium diligenter obseruent, & à subditis quisque suis, ad quos quomodolibet pertinent, inuiolabiliter faciant obseruari; contradictores quoslibet, & contumaces, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, etiam in ipsis decretis contentas, appellatione postposita, compescendo: inuocato etiam (si opus fuerit) brachij sæcularis auxilio. Ipsum verò carissimum filium nostrum Imperatorem electum, cæterosque Reges, Respublicas, ac Principes Christianos monemus, & per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Christi obtestamur, vt, qua pietate Concilio per Oratores suos affuerunt, eadem pietate, ac pari studio, diuini honoris, & populorum suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolicæ, & sacræ Synodi reuerentia, ad eiusdem Concilij exequenda, & obseruanda decreta Prælatis, cum opus fuerit auxilio & fauore suo, adsint, neque aduersantes sanæ, ac salutari Concilij doctrinæ opiniones à populis ditionis suæ recipi permittant, sed eas penitus interdicant. Ad vitandum præterea peruersionem, & confusionem, quæ oriri posset, si vnicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concilij commentarios, & interpretationes suas edere; Apostolica auctoritate inhibemus omnibus, tam ecclesiasticis personis, cuiuscunque sint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis, quocumque honore, ac potestate præditis, Prælatis quidem sub interdicti ingressus ecclesiæ, aliis verò, quicumque fuerint, sub excommunicationis latæ sententiæ pœnis, ne quis sine auctoritate nostra audeat vllos commentarios, glossas, annotationes,

scholia,

ſcholia, vllumve omnino interpretationis genus ſuper ipſius Cōcilij decretis quocũq; modo edere, aut quidquam quocũq; noĩe, etiã ſub prætextu maioris decretorũ corroborationis, aut executionis; alioue quæſito colore, ſtatuere. Si cui verò in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit; aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cuius auctoritatem etiam ipſa ſancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & controuerſias, ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque ſancta Synodus decreuit, reſeruamus, parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omnium prouinciarum neceſſitatibus ea ratione, quæ commodior nobis viſa fuerit, prouidere: Decernentes nihilominus irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, neue quis excuſatione ignorationis vti poſſit: Volumus, & mandamus, vt hæ literæ per aliquos curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, tunc, cum in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam & clara voce recitentur; &, poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicę, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur; vbique, vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur, reictis de more ibidem exemplis, in alma Vrbe ad impreſſionem tradantur, quo commodiùs per Chriſtiani nó-

N ij minis

minis prouincias, & regna diuulgari possint. Transumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij scripta, subscriptave, & sigillo, ac subscriptione alicuius personæ, in dignitate ecclesiastica constitutę, munita fuerint, fidem sine vlla dubitatione haberi, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reseruationis, voluntatis mandatorum, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicę Millesimo Quingentesimo Sexagesimo tertio, Septimo Kal. Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego F. Card. Pisanus, Episcopus Ostien. Decanus.

Ego Fed. Card. Cæsius, Episcopus Portuen.

Ego Io. Card. Moronus, Episcopus Tusculan.

Ego A. Card. Farnesius, Vicecan. Episcopus Sab.

. . . .

. . . .

Ego R. Car. S. Angeli, Maior Pęnit.

. . . .

. . . .

. . . .

Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.

Ego Io. Michael, Card. Saracenus.

. . . .

Ego Io. B. Cicada, Card. S. Clemen.

Ego Scipio, Cardin. Pisarum,

Ego Io. Cardinalis Reomanus.

Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.

Ego Clemens, Card. Aræcæli.

Ego Ia. Card. Sabellus.

. . . .

. . . .

Ego B.Cardinalis Saluiatus.
Ego Ph.Card. Aburd.
Ego Lud.Card.Simonetta,

. . . .

. . . .

Ego F.Card.Pacieccus, y de To.
Ego M.A.Card.Amulius.
Ego Io.Franc.Card.de Gambara.
Ego Carolus, Card.Borromeus.
Ego M.S.Card.Conſt.
Ego Alph.Card.Geſualdus.
Ego Hip.Cardinalis Ferrar.
Ego Franciſcus,Card.Gonzaga.

. . . .

Ego Gui.Aſc. Diac. Cardina.Cam.
Ego Vitellotius, Cardin.Vitellius.

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

Ant. Florebellus Lauellinus.

H. Cumyn.

INDEX RERVM, ET VERBORVM in Concilium Tridentinum copiosissimus.

Ap-

N v Be-

fauo-

sed

Dia-

Epi-

te

tus

Hospitalia

Iusti-

O 4 *ficiendi*

O 5 Concilium

vacan-

Patrinũ

Præ-

Resi-

So-

Te-

FINIS.

INDEX

DECRETORVM Concilij Tridentini.

P Descriptio

SESSIO VII. 46

SESSIO VIII. 61

SESSIO IX. 63

SESSIO XIX. 142

SESSIO XX. 143

SESSIO XXI. 144

SESSIO XXII. 156

SESSIO XXIII. 174

SESSIO XXIIII. 196

SESSIO XXV. 234

FINIS.

INDEX CAPITVLORVM Concilij Tridentini.

Ne-

FINIS.

CATALOGVS

LEGATORVM, PATRVM,

Oratorum, & Theologorum, qui ad Sacrosanctam œcumenicam Tridentinam Synodum conuenerunt, à principio vsque in finem, qui fuit die IIII. Decembris MDLXIII. sub Pio IIII. Pont. Max.

Quorum nomina, Cognomina, Patriæ, & Dignitates infra continentur.

Hercules Gonzaga S.R.E. Presb. Card. tituli sanctæ Mariæ nouæ, Mantuanus, obiit Tridenti, die II. Martij 1563. & sepultus est Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S.R.E. Presb. Card. tituli sanctæ Susannæ, Neapolitanus, obiit Tridenti, die XVII. Martij 1563. & ibi sepultus in Ecclesia S. Marci, ordinis Fratrum Heremitarũ S. Augustini, quorum olim fuerat Generalis.

Ioannes Moronus S. R. E. Card. Episcopus Prænestinus, Mediolanensis in demortui Card. de Mantua locum missus.

Stanislaus Hosius S.R.E. Presb. Card. ti. S. Laurentij in Palisperna, Polonus, Vuarmiensis.

Ludouicus Simoneta S.R.E. Presb. Card. tit. S. Cyriaci in Thermis, Mediolanen.

Marcus Siticus S.R.E. Diaconus Card. Basilicæ Duodecim Apostolorum de Altaemps, Germanus.

Bernardus Nauagerius S.R.E. Presb. Card. tit. S. Nicolai inter Imagines, Venetus, in demortui Cardinalis Seripandi locum missus.

Carolus à Lotaringia S.R.E. Presb. Card. tit. S. Apollinaris, Princeps, & Archiepiſcopus Rhemenſis, Gallus.

Ludouicus Madrutius S.R.E. Diaconus Card. electus Epiſcopus Tridẽtinus, Germanus.

Oratores, quorum nomina hìc deſcribuntur iuxta eorum loca, quæ in eadem Sacroſancta Synodo habuerunt.

Oratores Eccleſiaſtici ſedebant à manu dextra legatorum, videlicet.

Antonius de Muglitio, Morauus, Archiepiſcopus Pragenſis, Orator Cæſareus.

Georgius Draſcouitius, Croatus, Eṗs. Quinqueeccleſiẽſis, Orator Cęſareus pro Regno Hũgarię.

Valentinus Herbutus, Polonus Epiſc. Præmiſcienſis, Orator Sereniſſimi Regis Poloniæ.

Marcus Antonius Bobba, Cáſalẽſis, Eṗs, Auguſtenſis in Pedemontio Excellentiſſimi Ducis Sabaudiæ Orator, nunc Cardinalis.

Hieronymus de Gaddis, Florẽtinus, Eṗs Cortonenſis, Orator Excellentiſſimi Ducis Florentiæ, miſſus in locum Ioannis Strozij.

Frater Martinus Royas Portalrubeo, Hiſpanus, Orator Religionis Hieroſolimitanæ.

Oratores ſeculares ſedebant à manu ſiniſtra legatorum.

Sigiſmundus à Tuun, Tridẽt. Orator Cęſareus.

Ludouicus de Lanſac.
Renaldus Ferrerius præſideus in,
Parlamento Pariſienſi, & } Oratores Chriſtianiſſimi Galliarum Regis.

Guido

Guido Faber Iudex maior Tolosæ.
Ferdinandus Martineus Mazcarenius, Orator Serenissimi Regis Portugall.

Nicolaus de Pōte, Doctor, & eques, & Matthęus Dādul*, eques.	Oratores Serenissimi Dñij Venetorum.

Melchior Lussi eques auratus, Orator septem Cantonum Heluetiorum.

Augustinus Paungartner I.V.D. de Monachio Orator Excellētissimi Alberti, Ducis Bauariæ.

Claudius Fernandez Quignonij, Comes Lunensis, Orator Regis Catholici in locum illustrissimi Ferdinandi de Aualos Marchionis Piscariæ missus. obijt Tridenti, die xx. Decembris 1563 post finē Cōcilij, ibique sepultus est.

Hic separatim ab aliis Oratoribus sedebat apud Reuerendissimum Thilesinum Secretarium sanctæ Synodi, ob contentionem super præcedentia, ortam inter ipsum, & Oratores Regis Christianissimi.

Patriarchæ.

Antonius Helius Instinopolitanus. Hierosolymitanus.
Daniel Barbarus, Venetus, electus. Aquilegiēsis.
Ioannes Triuisanus, Venetus, Venetiarum.

Archiepiscopi Pauli III.

Ferdinandus Annius, Neapolitanus, Archiepiscopus Amalphitan. nunc Episcopus Bouinus.
Petrus Landus, Venetus, Archiepiscopus Cretensis.
Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepiscopus. Hidruntinus.
Marcus Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiscopus Spalatrensis.

Sebastia.

Sebaſtianus Leccauella, Græcus, Ord. Præd. olim Archiepiſcopus Naxienſis, nunc Epiſcopus Lateranenſis.
Petrus Guerrero, Hiſpanus, Archiepiſcopus Granatenſis.
Antonius Altouitus Florentinus, Archiepiſcopus Florentinus.
Cæſar Cibo Genuenſis, Archieps̄ Taurinenſis. obiit Tridenti die 26. Decembris 1562.

Archiepiſcopi Julij III.

Paulus Æmilius Verallus, Romanus, olim Archiepiſcopus Roſſanen. nunc Epiſcopus Caputaquen.
Ioannes Brunus de Olchinio Macedo, Regni Seruiæ primas, Archiepiſcopus Antibaren.
Ioannes Baptiſta Caſtaneus, Romanus, Archiepiſcopus Roſſanen.
Ioannes Baptiſta Vrſinus, Romanus, Archiepiſcopus ſanctæ Seuerinæ.

Archiepiſcopi Pauli IIII.

Ludouicus Beccatellus, Bononien. Archiepiſcopus Raguſinus.
Mutius Calinius, Brixienſis, Archiepiſcopus Iadrenſis.
Sigiſmundus Saracenus, Neapolitanen. Archiepiſcopus Materanus.
Antonius Parrages de Caſtilegio, Hiſpanus, Archiepiſcopus Calaritanus.
Iulius Paueſius, Brixienſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Surrentinus.
Bartholomeus de Martyribus, Luſitanēſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Bracaren.
Auguſtinus Saluago, Genuenſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Genuen.

Archi-

Philippus Mocenicus, Venetus, Regni Cypri Primas, & legatus natus, Archiepiſcopus Nicoſien.

Gulielmus d'Auanſon, Gallus, Archiepiſcopus Ebredunen.

Antonius Caucus, Venetus, Archiepiſcopus Corcyrenſis.

Germanicus Bandinus, Senenſis, electus Archiepiſcopus Senarum.

Marcus Anto.Columna,Romanus,Archieps Tarentinus, nunc Cardinalis, tit. . . . . .

Gaſpar de Foſſo,Conſentinus,Ord.ſancti Franciſci de Paula, Calaber, Archieps Rhegynus.

Antonius de Muglitio, Morauus,orator Cæſareus, Archiepiſcopus Pragenſis.

Maximus de Maximis, Romanus,Archiepiſcopus Amalphitanus.

Gaſpar Ceruantes de Garta, Hiſpanus, Archiepiſcopus Meſſanenſis, nunc Salernitanus.

Leonardus Marinus, Genuenſis, Ord. Præd Archiepiſcopus Lancianenſ.

Octauianus Prǫconius, Meſſanenſis, Ord.Min. Conuent. ſancti Franciſci, Archiepiſcopus Panormitan.

Nicolaus de Pelue, Gallus, Archiepiſcopus Senonenſis.

Antonius Iuſtinianus, Chienſis, Ord.Prǫd.Grǫcus, Archiepiſcopus Naxieu.

Antonius Puteus, Nicien. Archieps Barenſis.

Epiſcopi Leonis X.

Vincentius Nicoſantius de Fano,Eps,Arbenſis.

Ioãnes Frãciſcus de Fliſco,Ianuen.Eps Andrien.

Ioannes Thomas de ſancto Felicio,Neapolitan. Epiſcopus Cauen.ſenior.

Epiſcopi

Episcopi Adriani sexti.

Quintius de rusticis, Romanus, Episc. Milleten.

Episcopi Clementis septimi.

Lucas Bizantius de Catharo, Episc. Catharen.
Aloysius Pisanus, Venetus, Episcop. Patauinus, nunc Cardinalis.
Alexãder Piccolhomineus, Senen. Episc. Pientin.
Dionysius Græcus, Ord. Min sancti Francisci de obseruantia, Episcopus Millopotamen.
Gabriel de Veneur, Gallus, Episc. Ebroicensis.
Guilielmus de Montbas, Gallus, Episc. Lectoren.

Episcopi Pauli tertij.

Antonius à Camara, Sabaudus, Episc. Bellicen.
Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus. Episcopus Catanien.
Berardus Bonioannes, Romanus, Eps̃ Camerien.
Fabius Mirtus, Neapolitanus, Episc. Caiacen.
Scipio Bongallus, Romanus, Episcopus Ciuitatis Castellanæ.
Georgius Cornelius, Venetus, Episc. Taruisinus,
Vincentius Durantius, Brixiensis, Episcop. Thermularum.
Mauritius de Petra, Papien. Episcopus Vigleuẽ.
Martius de Marriis, Medices, Florentinus, Episcopus Marsicen.
Ioannes Vincẽtius Michaelius, Barolitanus, Episcopus Minerbinen.
Gabriel de Boueri, Gallus, Episc. Andeganen.
Leonardus Haller, Germanus, Eps̃ Philadelphiẽ.
Ludouicus Vannius de Theodolis, Forliuien. Episcopus Britonorien.
obijt Tridenti die xi. mensis Ianuarij 1563.
Egidius Falcetta, Cingulanus, Episc. Caplulanus. nunc

nunc Britonoriensis.
Iulius Contarenus, Venetus, Episcopus Ciuitatis Bellunen.
Thomas Casellus, Rossanen. Ord. præd. Episcopus Canen. iunior.
Hippolytus Ariuabenus Mantuanus, Episcopus Hieragetren.
Hieronymus Machabæus, Romanus, Episcopus Castrensis.
Petrus Augustinus, Hispanus, Episcopus Oscen. & Iacensis.
Iacobus Naclantus, Florentinns, Ord. Præd. Episcopus Clodiensis.
Bartholomæus Sirigo, Creten. Græcus, Episcopus Castellaneten.
Thomas stella Venetus, Ord. Præd. Episcopus Iustinopolitan.
Petrus du Val, Gallus, Episcopus Sagiensis.
Ioannes Antonius Pantusa, Consentinus, obijt Triden. die 27. Octobr. 1562. Episc. Litteren.
Ioannes Baptista de Grossis, Mantuanus, Episcopus Regiensis.
Ioannes Xuarez, Lusitanus, Ord. sancti Augustini Episcopus Coymbricen.
Philippus Riccabella, Recanaten. Eps Recanatē.
Io. Iacobus Barba, Neapolitan. Ord. S. Augustini, Episcopus Interamnen.
Michael à Turre, Vtinen. Episcopus Ceneten.
Pompeius Zambeccarius, Bononien. Episcopus Sulmonen.
Ioannes Beroaldus, Panormitanus, Episcopus Sanctæ Agathæ.
Antonius Scarampus, Aquensis, Episc. Nolanus.
Antonius de Comitibus, Genuen. Ord. Præd. Episcopus Brugnacen.
Cæsar Foggia, Rossanen. Episcopus Vmbriaticē.
Cæsar Comes à Gambara, Brixien. Episcopus Tortonen.

Io.

Io. Baptiſta de Bernardis, Lucen. Ep̄s Adiacen.
Martinus Perezius de Ayala, Hiſpanus, Epiſcopus Segobienſis.
Nicolaus Pſalme, Gallus, Epiſc. Verdunen.
Alphonſus Roſetus, Ferrarien. Epiſcopus Comaclen. nunc Ferrarien.
Iulius Pariſianus, de Tollẽtino, Epiſc. Ariminen.
Bartholomęus Sebaſtianus, Hiſpanus, Epiſc. Pacten.
Franciſcus Lambertus, Sabaudus, Epiſc. Nicien.
Maximilianus Doria, Genuen. Epiſc. Naulen.
Euſtachius du Bellay, Gallus, Epiſcopus Pariſien.
Bartholomæus de Capranica, Romanus, Epiſcopus Carinen.
Ennius Maſſarius de Narnia, Ep̄s Feretranus.
Achilles Brancia, Neapol. Epiſcopis Bouen.
Io. Frãciſcus Verdura, Meſſanen. Ep̄s Chironen.
Albertus Duimius de Gliricis, Ord. Præd. de Catharo, Epiſcopus Veglen.
Ioannes Antolinez de Bricianos de la Ribera, Hiſpanus, Epicopus Iuuenacen.
Triſtanus de Bizet, Gallus, Epiſc. Xantonen.

Epiſcopi Iulij III.

Aſcanius Gherardinus de Amelia, Ep̄s Cattacē.
Marcus Gonzaga, Mãtuanus, Epiſcopus Aſſuerē.
Baldouinus de Baldouinis, Piſanus, Epiſcopus Auerſanen.
Petrus Franciſcus Pallauicinus, Genuen. Epiſcopus Alerien.
Aegidius Fuſcararius, Bononien. Ord. Præd. Epiſcopus Mutinen.
Timotheus Iuſtinianus de Chio, Græcus, Ord. Præd. Epiſcopus Calamonenſis.
Didacus de Almanſa, Hiſpanus. Epiſc. Corien.
Lactãtius Rouerella, Ferrarien. Ep̄s Aſculanus.
Ambroſius Monticulla, Lunenſis Sarzanen. Epiſcopus

ſcopus Signinus.
Sebaſtianus Gualterius, Romanus, Epiſcopus Viterbien.
Honoratus Faſcitellus monachus Ord. S. Benedicti, Neapolitanus, qui obijt Romæ in menſe Martio 1564. Epiſcopus Inſulanus.
Petrus Camaianus, Aretinus, Epiſc. Ferularum.
Horatius Græcus, Troianẽ. Appulus, Eps Leſinẽ.
Fabius Cuppallata, Placẽtinus, Epiſc. Lacedonen.
Gaſpar de Caſal, Luſitanus, Ord. S. Auguſtini, Epiſcopus Leirien.
Benardinus de Cuppis, Romanus, Epiſc. Auximanus.
Ioãnes de Moruillier, Gallus, Epiſc. Aurelianen.
Iulius Gentilius, Tortonen. Epiſc. Vultarien.
Adrianus Fuſconius, Romanus, Epiſc. Aquinus.
Antonius de S. Michaele, Hiſpanus, Ord. S. Franciſci de obſeruãtia, Epiſc. Mõtis Marani.
Hieronymus Melchiorius, Recanaten. Epiſcopus Maceraten.
Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Epiſcopus Lucerinus.
Cæſar Iacomellus, Romanus, Epiſc. Bellocaſtrẽ.
Iulius Grittus, Venetus, Epiſc. Parentinus.
Iacobus Siluerius Piccolhomineus de Cælano, Epiſcopus Aprutinus.
Ludouicus de Breſze, Gallus, Epiſc. Melden.
Iacobus Mignanellus, Senen. Epiſc. Groſſetan.
Io. Andreas Cracius de Tibure, Eps Tyburtinus.
Franciſcus Richardotus, Burgundus, Epiſcopus Attebaten.
Carolus Cicada, Genuen. Epiſc. Albinganen.
Frãciſcus Maria Piccolhomineus, Senen. Epiſc. Ilcinen.
Aceiſculus Moya de Contreras, Hiſpanus, Epiſc. Vicen.
Galeatius Roſcius de Interamna, qui obijt Tridenti die XVI. Octobris, 1563. Epiſc. Aſſiſien.

Iacobus

Iacobus Maria Sala, Bononien. Episc. Viuarien.
Gabriel de Monte S. Sabini, Episc. Hesinus.
Marianus Sabellus, Romanus, Eps Eugubinus.
Agabitus Bellhomo, Romanus, Episcopus Casertanus.
Iulius Cananius, Ferrarien. Episcopus Hadriēsis.
Iulius Gallettus, Pisanus. Episc. Alessanen.
Hieronymus Burgēsis, Gallus, Eps. Cathalonen.

Episcopi Pauli IIII.

Scipio Aestensis, Ferrarien. Episc. Casalen.
Didacus Sarmiente de Sottomaior, Hispanus, Episcopus Astoricen.
Thomas Goduclus, Anglus, Episc. Assaphen.
Faustus Caffarellus, Romanus, Episc. Fūdanus.
Bellisarius Baldinus, Neapolitanus, Eps. Larinē.
Vrbanus Vigerius de Ruere, Genuen. Episc. Senogallien.
Iacobus Suretus, Græcus, Episc. Milopotamen. iunior.
Io. Baptista Osius, Romanus, Episc. Reatinus. obijt die XII. Nouembris 1562.
Marcus Laureus, Tropiensis, Ord. Præd. Episcopus Campanien.
Franciscus de Beauquere, Gallus, Eps Metensi.
Io. Franciscus Commendonus, Venetus, Episcopus Zacinthen. nunc Cardinalis.
Carolus de Grassis, Bononiē. Eps. Montis Falisci.
Arias Gallego, Hispanus, Episc. Gerunden.
Hieronymus Gallego, Hispanus, Episc. Oueten.
Hercules Rettinger, Germanus, Eps Lauētinus.
Iulius de Rubeis, Polian. Episc. S. Leonis. obiit Romæ in mense Martio 1564.
Ioannes de Munnatones, Hispanus, Ord. sancti Augustini, Episcopus Segorbicen.
Franciscus Blanco, Hispanus, Episc. Auriensis.
Vincētius de Luchis, Bononiē. Eps Anconitanus

Pompeius

Pompeius Piccolhomineus de Aragonia, Episcopus Tropien.
Petrus Barbadicus, Venetus, Episcopus Curſolē.
Franciſcus Bachodius, Sabaudien. Episcopus Gebennen.
Carolus de Angennes, Gallus, Episcopus Cenomanen.
Hieronymus de Nichiſòla, Veronen. Ord. Præd. Episcopus Theanen.
Marcus Antonius Bobba, Caſalen. Episcopus Augusten. nunc Cardinalis.
Iacobus Lomellinus Meſſanen. Episcopus Mazarien.
Donatus de Laurentijs de Aſculo, Appulus, Episcopus Arienen.
Petrus Contarenus, Venetus, Episc. Paphen.
Petrus Daneſius, Gallus, Episcopus Vauren.
Heronymus Sauorgnanus, Foroiulien. Episc. Sibinicen.
Philippus du Bec, Gallus, Episcopus Veneten.
Carolus de Roue, Gallus, Episc. Sueſſionen.
Georgius Draſcouicius, Croatus, Episc. Quinqueeccleſien.
Franciſcus de Aguirre, Hiſp. Episc. Crotonen.
Andreas de Cuesta, Hiſpanus, Episc. Legionen.
Antonius Gorroinero. Hiſp. Episc. Almerien.
Antonius Augustinus, Hiſp. Episc. Ilerden.
Angelus Maſſarellus, Septempedanus, Episcopus Theleſinus.
Antonius Ciurelia, Barenſis, Episc. Buduenſis.
Dominicus Caſablancha, Meſſanen. Ord. Præd. Episcopus Vicenſis.
Petrus Faunus Costacciarius, Episcopus Aquen.
Io. Carolus Bouius, Bononien. Episc. Ostunen. nunc Archiepiſcopus Brunduſinus.
Hugo Bocōpagnus, Bononiē. Episc. Vestanus. nunc Card. tit. S. Sixti.
Saluator Pacinus de Colle, Episcopus cluſinus.
Lupus

Lupus Martinez, Hiſpanus, Epiſcopus Elnen.
Carolus de Eſpinay, Gallus, Epiſcopus Dolen.
Egidius Spifame, Callus, Epiſc. Niuernen.
Antonius Sebaſtianus Minturnus, de Traiect. Epiſcopus Vxentin.
Bernardus del bene, Florentinus. Epiſcopus Nemauſen.
Dominicus Bollanus, Venetus, Epiſcopus Brixiē.
Io. Anto. Vulpius, Comeñ. Epiſcopus Comen.
Ludouicus de Ginolhac, Gallus, Epiſcopus Tutellen.
Philippus Maria campegius, Bononien. Epiſcopus Feltren.
Ioannes de Quignones, Hiſpanus, Epiſcopus Calaguritan.
Didacus Conaruuias de Leyua, Hiſpanus, Epiſcopus Ciuitaten.
Philippus Gerius, Piſtorien. Epiſcopus Iſclanen. nunc Aſſiſien.
Io. Antonius Facchinettus, Bononien. Epiſcopus Neocaſtren.

Epiſcopi Pij quarti.

Ioannes Fabricius Seuerius; Neapolitanus, Epiſcopus Aceren.
Martinus Rithouius, Flander, Epiſcopus Ipren.
Antonius Hauetius Ord. Præd. Flander, Epiſcopus Namurcen.
Conſtantinus Bonellus, Feretran. Epiſcopus Ciuitatis Caſtelli.
Iulius Superchius, Ord. Carmelitarum, Mantuanus, Epiſcopus Accien. nunc Caprulan.
Matthæus de Concinis, Florentinus, Epiſcopus Cortonen.
Nicolaus Sfondratus, Mediolanen. Epiſcopus Cremonen.

Ven-

Ventura Buffalinus, Romanus, Epiſcopus Maſſanen.
Ludouicus de Bueil, Gallus, Epiſcopus Vencien.
Hieronymus Galleratus, Mediolanen. Epiſcopus Sutrinus.
Io. Petrus Delphinus, Venetus, Ord. Canonicorum Regularium, Epiſc. Zacynthi, & Cephaloniæ ſecundus.
Io. Andreas Bellonius, Meſſanen. Epiſc. Maſſalubren.

. . . .

Federicus Cornelius, Venetus, Epiſc. Bergomen.
Stephanus Bouther, Gallus, Epiſc. Coriſopiten.
Io. Paulus Amanius, Cremen. Epiſc. Anglonen.
Alexander Sfortia de S. Flora, Epiſc. Parmen. nunc Card. tit. S. Mariæ in via.
Antonius le Cirier, Gallus, Epiſc. Abrincen.
Andreas Mocenicus, Venetus, Epiſc. Nimoſien.
Benedictus Saluinus, Firmanus, Epiſc. Verulanus
Guilielmus Caſſador, Hiſpanus, Epiſcopus Barchinonen.
Petrus Gonzalez de Mendozza, Hiſpanus, Epiſc. Salamantin.
Martinus de Corduba de Mendozza, Hiſpanus, Ord. Præd. Epiſc. Dertuſen.
Iulius Magnanus, Placentinus, Ord. Min. Conuent. S. Franciſci, Epiſc. Caluen.
Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſcopus Praemiſilien.
Simon Aleotus, Foroiulien. electus Foroiulien. mortuus eſt Tridenti die 20. Auguſti 1562. Epiſc. Foroiulien.
Petrus de Xaque. Hiſpanus, Ord. Præd. Epiſcop. Niochen.
Proſper Rebiba, Meſſanen. Epiſc. Troianus.
Melchior Auoſmediano, Hiſpanus, Epiſc. Guadiſcen.
Hippolytus de Rubeis, Parmenſis, Epiſc. Papien.

Dida-

Didacus de Leon, Hiſpanus, Ord. Carmelitarũ, Epiſc. Columbrien.
Annibal Saracenus, Neapolitan. Epiſc. Licien.
Paulus Iouius, Comẽſis, electus Epiſc. Nucerien.
Hieronymus Triuiſanus, Venetus, Ord. Præd. mortuus eſt Tridenti die 9. Septemb. 1562. Epiſc. Veronẽ.
Hieronymus Ragazzonus, Venetus, Epiſc. Famaguſtan.
Romulus de Valentibus, de Trebia, Epiſc. Conuerſan.
Lucius Maranta, Venuſinus, Epiſc. Lauellent.
Simon de Nigris, Genuen. Epiſc. Sarazanen. mortuus Cardinalis.
Theophilus Gallupus, Tropiẽ. Epiſc. Oppiden.
Iulius Simonetta, Mediolanen. Epiſc. Piſauren.
Petrus de Albret, Gallus, Epiſcopus Conuenarũ.
Iacobus Guidius, Volaterranus, Epiſc. Pennen. Adrien.
Didacus Ramijrez, Hiſp. Epiſc. Pampilonen.
Franciſcus del Gado, Hiſpanus, Epiſc. Lucenſis.
Ioannes Clauſſe, Gallus, Epiſcopus Senecen.
Iacobus Cibertus de Nogueras, Hiſpanus, Epiſc. Aliphan.
Ioannes Annius, Neapolitanus, Eps Hipponen. & Coadiutor Bouinus.
Antonins Maria de Saluiatis, Romanus, Epiſcopus S. Papuli.
Matthæus Priulus, Venetus. Epiſc. Aemonien. nunc Vicentinus.
Thomas Lilius, Bononien. Epiſcopus Soranus.
Hieronymus Guerinus, Feretranus, Eps Imolẽ.
Thomas Oyerllaithe, Hibernus, Epiſc. Roſſen.
Franciſcus Valete, Gallus, Epiſcopus Vabren.
Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Epiſcopus Monopolitan.
Carolus de Vicecomitibus, Mediolanen. Epiſcopus Vintimilien.

mortuus

mortuus Card. tit. . . . .
Ioannes Colosuarinus, Hungarus, Ord. Præd. obijt Tridēti die 24. Nouembris, anno 1562. Episcopus Canadiensis.
Andreas Duditius Sbardellatus, Hungarus, Episcopus Tininien. nunc Quinqueecclesien.
Spinellus Bencius, Politianus, Episcopus Montispolitiani.
Franciscus Abondius, Castillioneus, Episcopus, Bubien. nunc Cardinalis tit. . . . .
Stœnislaus Faleschi, Polonus, Episcopus Theodosien.
Eugenius Ohairt, Hibernus, Ord. Præd. Episcopus Achaden.
Donaldus Magongial, Hibernus, Episcopus Rapoten.
Guido, Ferrerius, Pedemontanus, Episcopus Vercellen. nunc Card. tit. . . . .
Io. Baptista Sighicellius, Bononien. Episcopus Fauentinus.
Sebastianus Vantius, de Arimino, Episcopus Vrbeuetanus.
Io. Baptista Lomellinus, Messanen. Episcopus Gardien.
Io. Baptista Milanesius, Florentinus, Episcopus Marsican.
Augustinus Mollignatus, Vercellensis, Episcopus Trinicanen.
Carolus Grimaldus, Genuen. Episcopus Sauonē.
Fabritius Landrianus, Mediolanen. Episcopus S. Marci.
Bartholomæus Ferrantius, Amerinus, Episcopus Amerinus.
Petrus Fragus, Hispan. Episcopus Vsellen.
Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Episcopus Cortonen.
Franciscus Contarenus, Venetus, Episcopus Paphen.

Q Ioan.

Ioannes Dolphinus Venetus Episcopus Torcellanus.
Alexander Molus, comen. Episc. Minoren.
Hieronymus Vielmus, Venetus, Ord. Præd. Episcopus Argolicen.
Franciscus Raguseus, Ord. S. Francisci de obseruantia, Episcopus Marchanen.

Abbates.

Hieronymus, Gallus, Abb. Claraualllen.
Simplicianus Abb. Sancti Saluatoris Papiæ, de Vultulina, Congregationis Cassinen.
Stephanus Catanius, Nouarien. Abb. Sanctæ Mariæ Gratiarum Placentin. Diœc. Congregationis Cassinen.
Augustinus Loscus, Hispanus, Abb. Sancti Benedicti de Ferraria, Congregationis Cassinen.
Euthichius Cordes, Antuerpien. Abb. Sancti Fortunati apud Bassianũ, Cõgregationis Cassiné.
Claudius Sainctes, Gallus, Abb. Luneuillan.
Cosmus Damianus, Hortolanus, Hispanus, Ab. Villebertrandi.

Generales.

Vicentius Iustinianus, Genuen. Generalis, Ord. Prædicatorum.
Franciscus Zamorra Hispanus, Generalis Ord. Min. de obseruantia.
Antonius de Sapientibus, Augustanus, Generalis Ord. Min. Conuentualium.
Christophorus Patauinus, Generalis Ord. Heremitarum Sancti Augustini.
Io. Baptista Migliauacca, Asten. Generalis Ord. sanctę Mariæ Seruorum.
Stephanus Fazinus, Cremen. Prouincialis Lombardiæ, pro Generale Carmelitarum.

Iacobus

Iacobus Lainez, Hiſpanus, Præpoſitus Generalis Societatis Ieſu.
Thomas ciuitatis de Caſtello, Generalis Capucinorum.

Doctores legum pro ſacro Concilio.

Gabriel Paleotus, Bononien. Auditor Rotæ, nunc Cardinalis tit. Sancti Nerei & Archilei.
Scipio Lancillotus, Romanus, Aduocatus Conſiſtorialis.
Io. Baptiſta Caſtellius, Bononien. Promotor.
Michael Thomaſius, Maioricẽ. Doctor Decretorum.

THEOLOGI A SVMMO PONTIFICE MISSI.

Frater Petrus de Sotto Ordinis Prædicatorum, Hiſpanus, obijt Tridẽti menſe Aprilis. 1563.
Alphonſus Salmeron, Hiſpanus, ſocietatis Ieſu.
Frãciſcus Torẽſis, Doctor Theologus, Hiſpanus
Antonius Soliſius, Doctor Theologus, Hiſp.
Frater Camillus Campegius, Papien. Inquiſitor Ferrariæ, Ord. Prædi.
Frater Hieronymus Brauo, Hiſpan. Ordi. Prędi.
Frater Adrianus Valẽticus, Venetus, Ord. Prędi. in demortui F. Petri de Sotto locũ, nũc Illuſtriſſimi Dñij Veneti Inquiſitor generalis.

DOCTORES THEOLOGIÆ *Facultatis Pariſienſis miſſi à Carolo IX. Galliarum Rege Chriſtianiſſimo.*

Nicolaus Maillard Decanus facultatis Pariſienſis.
Ioannes Peletier.

Antonius Demochares.
Nicolaus de Bris.
Iacobus Hugonis Frãciſcanus, idẽ etiã procurator Reuerendiſſimi Ioannis Vrſini Epiſcopi Trecorenſis.
Simon Vigor.
Richardus du Pre.
Natalis Paillet obiit Tridenti VII. calend. Decemb. 1562.
Robertus Fournier.
Antonius Coquier.
Lazarus Broychot.
Claudius de Sainces Canonicus regularis.

THEOLOGI MISSI A PHILIPPO REGE CATHOLICO.

Coſmas Damianus Hortolanus, electus Abb. Villabertrandi.
Ferdinandus Tritius, Doctor Theologus, Canonicus Caurien.
Ferdinandus Velloſillus, Doctor Theologus, Canonicus Saguntinus.
Thomas Daſſio I.V.D. Canonicus Valentinus.
Licẽcit. Antonius Couarruias, Auditor Granatẽ.
Ferdinandus Mencacenſis, Decretorũ Doctor.
Frater Ionnes Ramirez, Hiſpanus, Miniſter prouin. Diui Iacobi.
Frater Alphõſus Cõtreras, Commiſſarius Ord. in curia Regis Hiſpaniæ.
Frater Michael de Medina, Hiſpanus, Ordinis Mino. ſacræ Theologiæ Doctor.
Fater Ioannes Lobera, Hiſpanus, ſacræ Theologiæ lector Salamanticæ, miſſus in ſocietatem miniſtri prouincialis Diui Iacob ſub me morati.
Coſmus Palma Fonteyus, ſacræ Theol. Doctor Hiſpanus, Hortolani Abb. deſcrip. & comes.

Frater

Frater Ioannes Gallo, Hiſpanus, Ord. Prædi.

Frater Petrus Fernandez, Hiſpanus, Ord. Pręd. in ſocietate Magiſtri Gallo.

Frater Deſiderius de S. Martino, Panormi. Ord. Carmelitani.

Michael Baius ab Atho, ſacrę Theologię Doct.

Ioãnes Heſſeles, Lonanio, ſacrę Theolog. Doct.

Cornelius Ianſenius, Hulſtenſis, ſacræ Theologiæ Doctor.

THEOLOGI MISSI

A REGE PORTVGALLIAE.

Frater Franciſcus Foriero, Ordinis Prædicatorum.

D. Iacobus à Payua de Andrade, Luſitanus, Doctor Theologus.

D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis Portugalliæ.

AB EXCELLENTISS.

DVCE BAVARIAE.

Ioannes Cauillonius Flander ex ſocietate Ieſuitarum.

PROCVRATORES EPISCOPORVM

ABSENTIVM.

Merchantus Doctor Theologus, pro Illuſtriſſ. Cardinale de Mendoza, Epiſcopo Burgen.

Io. Gothardius Cler. ſæc. Germanus, pro Reuerendiſſ. Epiſcopo Ratisbonen.

Georgius Hochenuarter Cleri. ſæcu. Doctor. Theologus, Suffraganeus, pro Reuerendiſſ. Epicopo Baſilienſi.

Frater Felicianus Ninguarda à Morbinio, Ordi. Prędi. pro Illuſtriſſ. Dño Salisburgen. Orator.

Petrus Cumel, Doctor Theologus, Canonicus Malacitanus, pro Reuerendiss. Malacitano.

Ioannes Delgadus, Doctor Theologus, Canonicus Tydensis, pro D. Ioanne de S. Aemiliano Reuerendiss. Episcopo Tudensi.

Gaspar Cardillus, Villalpādeus, Segobr. Doctor Theologus, pro Reuerendiss. Episc. Abulen.

Frater Ioannes de Ludenna, Doctor Theologus, Ord. Præd. pro Reuerendiss. Episc. Saguntino.

Frater Frācifcus Orātes, Lector Vallisoleti, Ord. Minorum pro Reuerendiss. Epo Palentino.

Cęsar Ferrantius Suessanus, Doctor Theologus, pro Reuerendiss. Episcopo Suessano apud Reuerendissimum Ilerdensem.

PROCVRATORES ORDINVM.

Ioannes Contigun Doct. Gallus, Prior, & Procurator Ord. Cluniacensis.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior Monasterij de reclufo, ꝓcurator Generalis Ord. Cistercię̄.

THEOLOGI SÆCVLARES, ET *Doctores Iuris Canonici.*

Georgius Girard, Gallus, Doctor Theologus cū Reuerendiss. Andegauensi.

Gentianus Heruetus, Gallus, cum Illustriss. & Reuerendiss. Cardinale à Lotharingia.

Franciscus Sancius, Decanus, facultatis Theologiæ, & Canonicus Salmanticen. cum Reuerendiss. Salmaticen.

Mattheus Guerra, Cōsentinus, Calaberr. presb. ſęcularis cum Reuerendiss. Episc. S. Marci.

Federicus Pendasius cum Illustriss. Card. de Mantua, Legato S. Concilij.

Io. Franciscus Lombardus, cum Illustriss. Card. Seripando, Legato Sacri Concilij.

Pe-

Petrus Morcatus, Theologus, cum Reuerendiss. Vicensi.

Frigillus, Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum Reuerendiss. Legionen.

Sobanus, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Legionen.

Antonius Leitonus, Doctor Theologus, cũ Reuerendiss. Coymbricensi.

Petrus Fontidonius, Doctor Theologus, cũ Reuerendiss. Salmantino.

Ioannes Villetta, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Barchinonen.

Ioannes Fonseca, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Archiepiscopo Granaten.

Michael Oroncuspe, Doctor Theologus, cũ Reuerendiss. Episc. Pampilon.

Alphonsus Fernandez de la Guerra Hisp. Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Guadixien.

Michael Ytero D.V.I. cum Reuerendiss. Episc. Pampilonen.

Iosephus Puebla, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Episc. Ciuitaten.

Ioannes Chacon, Doctor Iuris Canonici, cũ Reuerendiss. Episc. Almerien.

Antonius Garsias, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Episcopo Oueten.

Benedictus Arias Montanus, Ord. S. Iacobi, Doctor Theologus, cum Reuerendiss. Segobien.

Ioannes Barcellona, Theologus, cum Reuerendiss. Episcopo Vscellen.

DOCTORES GALLI ORDINIS S. BENEDICTI.

Ioannes Carthougne, Doctor Theologus.

Ioannes de Verdun, Doctor Theologus.

THEOLOGI
ORDINIS FRATRVM
PRÆDICATORVM.

Angelus Ciofus Florẽtinus, cum Illuſtriſſ. Card. Mantuano Legato.

Seraphinus de Caballis de Brixia, prouincialis terræ Sanctæ, cum Reuerendiſſ. ſuo Generali.

Heliſæus Capys, Venetus, Theologus cum Reuerendiſſ. Archiepiſc. Pragen.

Petrus Aridien. Gallus cum Reuerendiſſ. D. Cenomanen.

Bernardus Bernardi, Gallus, Inquiſitor Auinioni, Vicarius, Cong. Franciæ, cum Reuerendiſſimo D. Nemauſenſi.

Ioannes Matthæus Valdina, cum Reuerendiſſ. D. Tarentino.

Petrus Martyr, Coma, Hiſp. cum Reuerendiſſ. D. Gerundenſi.

Petrus Zatores Hiſp. cum Reuerendiſſ. D. Dertuſenſi.

Antonius de Groſupto, cum Reuerendiſſ. D. Vigliuanenſi.

Aurelius de Chio, cum Reuerendiſſ. D. Spalatrenſi.

Adrianus Valenticus, Venetus, cum Reuerendiſſ. D. Nicoſienſi.

Marcus Medices, Veronen. cum Reuerendiſſ. D. Ceneten.

Benedictus Herba, Mantuanus, cum Reuerendiſſ. D. Brixienſi.

Michael de Aſt, Genuenſis, Prior ſancti Laurẽtij.

Conſtantinus Coccianus, Iſorella, cum Reuerendiſſ. D. Monte Politiano.

Henricus de S. Hieronymo, cum Reuerendiſſ. D. Bracarenſi.

Ludouicus de Sotto, maior, cum Reuerendiſſ. D.

Georgio

Georgio de Tayde.
Baptista Lugo, cum Reuerendiss. D. Veronensi.
Hieronymus Barolus, Papien.

Nomina Fratrum Theologorum beati Francisci de obseruantia cum suo Generali.

Aloysius de Burgo nouo, Italus sacræ Theologiæ Lector, Bononien. Commissarius generalis, nunc Ordinis Generalis.
Thomas de Sogliano, Italus, Prouin. Bononiæ. Minister.
Antonius de Padua, Lusitanus, Ord. Secretarius.
Bonifacius Ragusęus, Apostolicus Prædicator, Terræ S. Gubernator, nunc Episc. de Stagno in Dalmatia.
Angelus de Petriolo, Italus, lector sacrę Theologiæ Perusiæ.
Angelus Iustinianus, Italus, lector sacræ Theologiæ Ianuæ.
Vincentius de Messina, Italus, sacrę Theologiæ Lector Neapoli.
Iulius Passiranus, Vrceanus, Italus, Sacræ Theologię Lector Bergomi.
Iacobus Alani, Gallus, Theologus, cum Reuerendiss. Episc. Veneten.

Nomina omnium Theologorum Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium, existentium in sacro Concilio, cum Reuerendiss. patre Generali.

Marcus Antonius Gambaronus à Lugho socius Religionis.
Bartholomæus Golphus de Pergula, prędicator illustris.

Ioannes Tertius, Bergomen. Lector Theologiæ publicus in Gymnasio Papiensi.
Clemens Thomasinus de Florentia, Regens in in Conuentu Sanctæ Crucis de Florentia.
Augustinus Balbus à Lugo.
Ioannes Baptista Ghisulphus, Ordinis scriba.
Antonius de Grignano, Regens S. Antonij de Patauio.
Lucius Angusiola Placentinus, Regens S. Francisci Bononiæ.
Maximianus Benianus, Cremen. Orator pro Religione, & Inquisitor Paduæ.
Octauianus Charus de Neapoli, Regens S. Laurentij de Neapoli.
Antonius Posius de Monte Ilcino, Regens in cōuentu duodecim Apostolorum Romæ.
Bonauentura Meldulen. Regens in conuentu Parmæ.
Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in cōuentu Ferrariæ.
Antonius à Cubalo Feltren.
Andreas Schynopius de Amandula, cum Reuerendiss. D. Cathanzario.
Balthassar Crispus, Neapolitanus, cum Reuerendiss. D. Tropien.

THEOLOGI ORDINIS FRAtrum *Heremitarum S. August.*

Thadeus Perusinus, cum Reuerendiss. D. Saluiato. nunc Generalis.
Ioannes Paulus Recanatensis, cū Reuerēdiss. D. Quinque ecclesien. Oratore pro Regno Hungariæ.
Simon Florentinus, cum Illustriss. Card. Seripando, Legato.
Cherubinus Lauosius de Cassia, cū Reuerendiss. D. Vercellen.

Ga-

Gabriel Verratellus, Anconitanus.
Ambrosius Veronensis, Prior conuentus S. Marci in vrbe Tridentina.
Ioannes Baptista Burgos, Valentinus, Hispanus.
Antonius Mondulphensis, qui est cum Reuerendiss. D. Pragen. Oratore.
Egidius Volateranus, cum Reuerendiss. Episcop. Thininien.
Eugenius Pisaurensis in præterita Quadragesi. Concilij Prædicator celeberrimus.
Adamantius Flotentinus, qui est cum Illustriss. Card. Madrutio.
Aurelius Cornaltensis; cum D. Oratore Heluetiorum.
Balthassar Massanus cum Reuerendiss. Episcop. Catanien.
Sebastianus Fanensis eiusdem Ordini, scriba.
Christophorus de Sanctotis, Burgēsis, Hispanus,
Simon de Brazzolatis Patauinus.
Angelus Ferrus Venetus, cum Reuerendiss. D. de Osma.
Petrus Lusitanus cum Reuerendiss. D. Leiriens.

THEOLOGI ORDINIS FRATRVM CARMELITAN.

Io. Iacobus Cherecatus, Vincentius, Prouincialis Venetiarū, nunc Procurator Generalis Ord.
Theodorus Masius, Mantuan. cum Reuerēdiss. D. Cremonensi.
Syluester, Confessor Illustriss. Card. Mantuani.
Lucretius Asolanus, cum Reuerendiss. D. Patriarcha Venetiarum.
Nicolaus Gallus, cū Reuerendiss. patre Generali.
Eraldus Gallus cum Reuerendiss. patre Generali.
Laurentius Lauretus, Venetus, cum Reuerēdiss. patre Generali.
Angelus Ambrosianus, Venetus.

THEOLOGI ORDINIS
FRATRVM SERVORVM.

Stephanus Bonuntio, Aretinus.
Amans, pro congregatione Seruorum, cum Reuerendiss. D. Sibinicen.

OFFICIALES SACRI
CONCILII TRIDENTINI.

Episcopus Cauensis, Commissarius.
Episcopus Thelesinus Secretarius.
Ludouicus Bondonus Magister Cæremoniarũ.
Antonius Manellus, Depositarius.

CANTORES SACRI CONCILII.

Simon Bartolinus, Perusinus.
Ioannes Aloysius de Episcopis, Neapolitanus.
Bartholomæus Conte, Gallus.
Mathias Albo, de Fulgineo.
Franciscus Bustamante, Hispanus.
Ioannes Antonius Latinus, Beneuentan.
Franciscus Diuda, Calliensis.
Lucas Longinquus, Gisonen.
Petrus Scorteccius, Aretinus.

NOTARII.

Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, &
Cynthius Pamphilus, de S. Seuerino.

Hieronymus Gambarus Brixiensis Forensis.

CVRSORES SANCTISS. D. N.
ET SACRI CONCILII.

Nicolaus de Matthæis, & } Allobroges.
Iacobus Carra. }

NVMERVS PRÆlatorum cuiuſcumque nationis, qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum conuenere.

Prælati	*Itali*	187	*per Procuratores*	2
	Galli	26	*per Procuratores*	1
	Germani	2	*per Procuratores*	4
	Hiſpani	31	*per Procuratores*	7
	Luſitani	3		
	Græci	6		
	Poloni	2		
	Vngari	2		
	Angli	1		
	Hiberni	3		
	Flandri	2		
	Croati	1		
	Moraui	1		
	Illirici	3		

INSCRIPTIONES

DIVERSORVM OPERVM, *quæ plerique eruditiſſimi, iidemq; piiſſimi patres, durante Tridentino Concilio, vel ſuo marte confecere, vel ex aliis congeſſere, ſeu vertere, vel penè obliterata reſtituere, cum auctorum nominibus: eo ordine diſpoſitę, quo ipſa opera vel primùm emiſſa, vel denuo impreſſa fuerunt.*

De ſummi Pontificis auctoritate.

De reſidentia Epiſcoporum, & beneficiorũ Pluralitate.

De Pontificis Maximi, & Concilij generalis auctoritate ad Baſilienſium Oratorem reſponſio, coram Sanctiſſ. D. Eugenio PP. quarto, ſacro Cardinalium Senatu, cæterisq; Romanæ curiæ proceribus in Concilio Florentino viua voce exhibita per Ioannem à Turre Cremata Presbyterũ Cardinalem S. Xiſti, nunc primùm in lucem edita. opera Camilli Campegij Theologi Papienſis.

Conſtitutiones ſanctorum Apoſtolorum, Doctrina catholica à Clemente Romano Epiſcopo, & ciue conſcripta, libri octo. Frãciſci Turriani prolegomena, & explanationes apologeticę in eaſdẽ Conſtitutiones græcè ſcriptę.

De Conſtitutionibus Apoſtolicis, beato Clemẽte Romano auctore, libri octo, nunc primùm à tenebris eruti, & ad orthodoxam fidem aſtruendam apprimè vtiles.

Ioanne Carolo Bouio, Epiſcopo Oſtunenſiũ, nunc Archiepiſcopo Brunduſino, interprete. Eiuſdem ſcolia in loca, quæ dubitationem aliquam habere videntur.

De

De Quadripertita Iustitia libri tres. De sacrificio Missæ, & sacrosanctæ Eucharistię celebratione, per Christum in cœna nouissima. De Cœna, & Calice Domini, quoad Laicos & Clericos non celebrantes libri tres. auctore Gaspare Casalio Lusitano. Leiriensium Episcopo.

Isaię Prophetę vetus, & noua ex hebraico versio cum Commentario. F. Francisco Forerio, Vlyssiponensi, S. Theologiæ professore Dominicano, auctore.

Christiana Paręnesis, siue de recta in Deum fide libri septem, F. Michaele Mediua, Hispano, Ordinis Minorum de Obseruantia, auctore. Eiusdem Disputationes de Indulgentijs.

Locorum catholicorum tum sacrę Scripturę, tũ etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & vetere fide retinenda, libri septem. F. Francisco Horantio, Hispano, Ordinis Minorũ regularis Obseruantię, auctore.

Petri Fõtidonij Segobiẽsis, Doctoris Theologi, pro sacro œcumenico Concilio Tridentino, aduersus Ioannem Fabricium Montanum, ad Germanos.

Orthodoxarũ explicationũ libri decẽ, in quibus omnia ferè de religione capita, quæ his tẽporibus ab hæreticis in controuersiam vocantur, apertè & dilucidè explicantur; præsertim contra Martini Chemmici petulantem audaciã. Auctore R. D. Dyego Payua Andradio, Lusitano.

Commentarius in sacrum Domini nostri Iesu Christi Euangelium secundùm Matthæum. A P. Ioanne Soarez, Episcopo Coimbricensi, & Arganisi Comite editus.

Thomę ab Argentina commentaria in quatuor libros sententiarum, recognita, & à mendis, quæ passim scatebant, repurgata.

Supra-

Suprascripti libri omnes ex officina Iordani Ziletti prodiere.

Assertio fidei catholicę aduersus articulos vtriusque Confessionis fidei, Annæ Burgensis Iuris Doctoris, in academia Aurelianensi olim professore.
Auctore Feliciano Ninguarda à Morbinio, Dominicano, Doctore Theologo, Reuerendissimi, & Illustrissimi Archiepiscopi, ac Principis Salisburgensis Consiliario, & in sacro Tridentino Concilio Oratore.

Disputationes aduersus protestationem 35. hæreticorum Augustanæ confessionis:
Habitæ à Gasparo Cardillo Villulpandeo, Hispano, Segobiensi Doctori.

Antonij Sebastiani Minturni, Episcopi Vxentini, de officijs Ecclesiæ præstandis.

Diui Bonauenturæ in quatuor libros Sententiarum libri quatuor, Item Opusculorum eiusdē Tomi duo, ab innumeris ferè mendis purgati, & annotationibus tam rerum memorabilium, quàm locorum scripturæ, & Doctorum in margine nunc denuo decorati.
iussu Reuerēndiss. P. Fratris Francisci Zamorræ, totius Seraphici Ordinis de Obseruantia Generalis Ministri.

BVLLA S. D. N. PII diuina prouidentia Papæ IIII. ſuper declaratione temporis ad obſeruanda decreta ſacri œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS EPISCOPVS, ſeruus ſeruorum Dei; ad perpetuam rei memoriam.

Icvt ad ſacrorum Conciliorum decreta ac Canones, auctoritas atque confirmatio Apoſtolicæ Sedis & debet, & ſolet accedere; ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, eiuſdem Sedis iudicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras peruenit multos eſſe, qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Concilij Tridentini ad reformationem & ius poſitiuum duntaxat ſpectantia eos, ad quos pertinent, obligare, illa præſertim, quæ tempora certa præſtituunt ad prouinciales diœceſanasq; Synodos celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales eccleſias, aliaq; beneficia eccleſiaſtica, quæ eiuſdem Concilij decretis retineri prohibitum ſit, reſignanda, & ad complures res huiuſmodi exequendas, at alias omnes ad prædictam reformationem iusq; poſitiuum tantùm ſpectantes, quæ obſeruari, aut euitari debeant. Nos itaque, vt omnis controuerſia dubitatioq́ue tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri, & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declaran-

clarandam : Nam etsi ipsius Concilij decreta etiam de venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu in consistorio nostro secreto confirmata à nobis fuerunt sub finem Mensis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hanc sanctam Sedem obseruari cœperunt; quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis necessariò consumptum fuit, & iure etiam communi sancitum est, vt Constitutiones nouæ vim non nisi post certum tempus obtineant; æquum nobis,& iustum visum est, prædicta decreta omnia ad dictam reformationē iurisq; positiuū duntaxat spectantia à kalend. Maij proxime præteriti omnes obligare cœpisse, neque post eam diem excusationem cuiusquam,quod ea ignorauerit, admittendam: atque ita Apostolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus atque statuimus. Decernentes irritum, & inane si quid secus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & potestate prædito contigerit iudicari, Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisq; in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati, statuti, et decreti, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, et Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto, Quintodecimo kal. Augusti, Pontificatus nostri anno quinto.

Fed. Card. Cæsius.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regi-

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

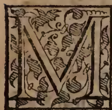
Anno à Natiuitate Domini Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Quarto, Indictione septima, die verò vigesima mensis Iulij, Pontificatus sanctissimi in Christo patris, & Domini nostri, Domini Pij, diuina prouidentia Papæ IIII. *anno Quinto. Retroscriptæ literæ affixę, lectę, & publicatæ fuerunt in valuis Basilicarum principis Apostolorum de Urbe, & sancti Ioannis Lateran. Necnon Cancellarię Apostolicę, & in Acie Campi Floræ, Per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. Papæ Cursores.*

Antonius Clerici Magister Cursorum.

MOTVS PROPRIVS

S.D.N.D.Pij diuina prouidentia Papæ IIII. per quem deputantur octo Reuerendiſ. Cardinales, qui faciant obſeruari reformationes ab ipſo editas, necnon decreta ſacri œcumenici & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAPA IIII.

OTV proprio &c. *Alias nos nonnullas constitutiones, & ordinationes, reformationem maioris Pœnitentiarij, ac ſacræ Pœnitẽtiariæ noſtræ, ac Vicarij noſtri, ac eius officij, necnon Camerarij, & cameræ Apoſtolicę, ac illius cauſarum Auditoris, necnõ palatij Apoſtolici cauſarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ curiarum, & Contradictarum, aliorumq́; almæ Vrbis noſtræ, ac Romanæ Curiæ tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus: quæ tamen (vt intelleximus) ab eorundem officiorum, & tribunalium Præfectis, ac officialibus minus diligenter obſeruantur. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, vt illa, & pariter & decreta ſacri Concilij Tridentini, in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem*

omnino

omnino obseruentur. Nos propterea conside-rantes, parum esse, iura condere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmissis, prout ex debito pastoralis officij nobis (meritis licèt imparibus) iniuncti obligamur. salubriter, & vtiliter prouidere, præfatasq́, constitutiones, & ordinationes ac decreta Concilij, quas, & quæ hìc haberi volumus pro expressis, inuiolabiliter obseruari volentes, Venerabili fratri nostro Ioanni Episcopo Tusculan. Morono, Io. Michaeli Sanctę Anastasiæ Saraceno, ac Io. Baptistæ Sancti Clementis Cicadæ, necnon Michaeli Sanctæ Sabinæ Alexandrino, Clementi Sanctæ Mariæ in Ara cœli, & Ludouico Sancti Cyriaci in Thermis Simonetę, ac Carolo Sancti Martini in Montibus Borromeo Presbyteris, necnon Vitellotio Sanctę Marię in Porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus: quatenus ipsi, seu eorum maior pars, coniunctim, vel diuisim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum literarum, constitutionum, & decretorum prædictorum, constitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata, iuxta tenores eorum, ac literarum desuper confectarum, per quoscũque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ curiarum, ac tribunalium prædictorum iudices, & officiales, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac priuationis officiorum,

ciorũ, et aliis eisdẽ Cardinalibus bene visis, ẽt pecuniarũ, eo ipso incurrẽdis pœnis, firmiter obseruari faciãt, et cũ effectu: nisi, tã in execu tione dictorũ decretorũ Cõcilij, quàm dictarũ literarũ nostrarũ, aliqua dubietas, aut difficul tas emerserit: quo casu ad nos referãt, inuoca- to ẽt ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secu laris, ac eos, qui literis, & decretis p̃dictis, & eorundẽ Cardinaliũ mãdatis nõ paruerint, ex tunc, prout ex eadẽ die, & è contra, illorũ offi ciis priuatos, necnon ad illa, & alia Romanę curię officia in posterũ obtinenda inhabiles, ac ipsis ab eisdẽ officiis sic priuatis, illa tãquã p̃ priuationẽ vacãtia à Datario nostro vẽdi, & à quibusuis personis idoneis p̃ pretio cõueniẽti emi, liberè, & licitè posse auctoritate nostra cu rent, nũciẽt, decernãt, ac declarent, prout nos harũ serie nũciamus, decernimus, & declara mus. Nõ obstãtibus quibusuis cõstitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Pœnitentia- riæ, & curiarũ, necnõ tribunaliũ p̃dictorũ sta tutis &c. ẽt iuramento &c. roboratis, priuile giis quoq;, indultis, & literis Apostolicis illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus sub qui- buscũque tenoribus, et formis, ac cũ quibusuis clausulis & decretis, ẽt motu simili &c. & a- liàs q̃uocũq; cõcessis &c. Quibus oĩbus &c. illorũ tenores &c. hac vice latissimè deroga- mus, eaq; versus premissa nullatenus suffraga ri volumus: cęterisq; contrariis quibuscũque.

Placet Motu Proprio I.

Dat. Romę, apud S. Marcum, IIII. Nonas Aug. Ann. v.

BVLLA S. D. N. D. PII diuina prouidentia Papæ IIII. contra quoſcumque eccleſias & beneficia eccleſiaſtica quęcũque in confidentiam retinentes, ſiue recipientes.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

OMANVM Pontificẽ in excelſa militãtis Eccleſiæ ſpecula cõſtitutũ, vigiles mẽtis oculos, nõ ſolũ in abſẽtiũ extendere, ſed potiſſimũ in præſentiũ domeſticorumque fratrũ, & filiorũ ſuorũ mores diligẽter perſcrutandos, aliqñ reflectere, ac eos, præſertim quos in Apoſtolicæ ſolicitudinis partẽ euocauit Altiſſimus, ne dũ ab omni pactionis illicitę cõtagione, verũ ẽt ab eius oĩmoda ſuſpicione, vacuos & ĩmunes cõſeruare decet; vt qui cæteros illuſtris officij ſublimitate antecellũt, eoſdẽ priſca ẽt illa morũ ĩtegritate præſtare dignoſcãtur. Sanè licèt dudũ, cum certã ſimoniacę prauitatis ſpeciẽ, quã beneficiorũ confidentiã vocãt, in Ro. Cu. atque adeo in ſacrũ venerabiliũ fratrum noſtrorũ, Sãctę Romanæ Eccleſiæ Cardinaliũ, collegiũ, quaſi ꝑ cuniculos irrepſiſſe, ac nõnullos ex ipſius fratribus, nimia quadã facilitate, ſeu potius ĩportunis amicorũ familiarũq; ꝑcibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in cõfidentiã huiuſmodi recepiſſe, & frequẽter recipere, intelleximus, hanc illicitã beneficentiæ exercendę, ſeu amicitię colẽdę viã, à tanto ſaltẽ Collegio prorſus eliminare cupiẽtes, eoſ dem

dē fratres in Consistorio vostro secreto, nō semel admonuerimus, huic aliena bñficia custodiendi modo ne assuescerent, ne vealla hoc pacto recipe rent, vtq; sic recepta dimitterent. Nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, eorum aliquos, monitionis nostrę, immo potius suimet oblitos, ea, quæ custodienda receperant, bñficia nondum tñ dimisisse. Et insuper illos, & nonnullos alios, etiā Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiā Cameræ Apostolicæ Clericos, ecclesias, monasteria, dignitates, & alia bñficia hmōi, in sui fauorē resignata, cessa, vel alias dimissa, acceptasse, aut de illis, per obitum, vel aliàs vacanti bus, à nobis, & prędecessoribus nostris, seu etiam ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus, etiā ad patronorū præsentationē, ad alterius cōmodū sibi prouideri obtinuisse, illaq;, ac etiā alia aliter vacantia, sibi in titulū. cōmendam, vel administrationē, aut aliàs dicta auctoritate cōcessa, quandoq; in resignantium, vel cedentiū, seu etiā aliorum fauorē cessisse, vel aliàs dimisisse. Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus ecclesiarū, monasteriorū, dignitatū & aliorū beneficiorum hmōi, in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas & illos transferendi, ac etiā collationem, prouisionē, pręsentationem, & aliam dispositionē beneficiorum ecclesiasticorum, ad eorundem ecclesiarū, monasteriorum, & dignitatū Prælatos pro tpe existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tpe obtinētes pertinentium, necnō regressus, siue accessus, & ingressus ad ecclesias, etiā cathedrales, monasteria, ac alia diuersa beneficia ecclesiastica, sibi reseruari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, vt confidentes sic decimarū Apostolicarū, vel cōmunis dicti Collegij, & annatæ, aliorumq; iuriū dictæ Cameræ debitorū, solutionē eludant, integrisq; bñficiorum, etiā in mēsibus Apostoli-

cis

cis vacantium, aut alias dispositionis Sedis Apostolicæ generaliter reseruarorũ, collationibus, ac interdum vt beneficia ipsa, tẽpore procedente, in aliquorum, tũc forsan de iure inhabiliũ, & incapacium, vel nondum adhuc natorũ, fauorem cedantur, seu resignẽtur, vel vt personæ inhabiles & incapaces huiusmodi, etiam laici, pẽsionibus, ac fructibus, redditibus, & prouẽtibus ecclesiast. fruantur, & gaudeãt, seu potius illis, & facultate trãsferendi prędicta abutantur, in animarũ suarum periculum, & perniciosum exẽplum. Quare nos hanc Cardinalium eorũdem, in monitionibus nostris parendo incuriã, & tàm illorũ q̃ cæterorum Prælatorũ, etiam clericorũ, ac aliorum quorũcunq; indignam fallaciam, conniuentibus oculis diutius minimè dissimulandã, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tãdem esse cẽsentes. Et qm̃ hanc ipsorũ, qui, monitioni nostræ nõ parentes, beneficia huiusmodi in confidentiam, vt præfertur, retinuerũt, & fructus ex eis indebitè, vel percipiendo, vel per alios nomine suo, etiã per simulatas illorũ locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remissiones percipi sinẽdo, grauiter excesserũt Cardinaliũ metam, potius ex immoderata erga suos indulgentia, q̃ aliquo præceptorum nostrorum spretu ꝓcessisse facilè reputamus; iccirco oẽs & singulas ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias cathedrales, ac monasteria, etiam consistoralia, prioratus, præposituras, præpositatus, dignitates, etiam maiores, & principales, etiã conuentuales, personatus, administrationes, & officia, cæteraq; bñficia ecclesiast. cũ cura, & sine cura, sæcularia, & quorũuis Ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorũ, etiam nobiliũ, & illustrium, etiã ex fundatione, & dotatione existentia, per eiusdẽ Ro. Eccl. etiã Ep̃os Cardin. & quoscũq; alios etiam Patriarchas, Archiep̃os, & alios

R Ep̃os,

Epos,ac ēt eiusdē Cameræ Clericos,in titulū. cō-
mendā vel administrationē, aut alias, in hmōi
confidentiā iure prohibitā, cuiusuis personę, vt
præfertur,cōtēplatione vel intuitu,quouis modo
recepta,illorum liberam collationem, & disposi
tionē nobis & Sedi Apostolicæ, harū serie reser
uantes ipso iure à die receptionis eorundē, vaca-
uisse,& vacare;Ac fructuū, & pensionū reserua-
tiones ac facultates transferendi , & collationis
bnficiorum concessiones,eis, vt præmittitur, fa-
ctas, ac regressus, siue accessus, & ingressus con-
cessos hmōi,cessasse,& cessare, ac extinctos esse,
Et eosdē Card. seu quosuis alios,à prima die pce
ptionis bnficiorū hmōi citra, fructus redditus, &
prouentus eorundē ecclesiarū,monasteriorū, di
gnitatum, & aliorum bnficiorum, ac pensiones
prædictas, indebitè percipere, suosq; facere non
potuisse,neq; debuisse, sed illos omnes, & singu
los ad Camerā eandem deuolutos fuisse, & esse,
illiq; deberi,ac ipsos Cardinales,& alios,ad quo
rū manus qūolibet peruenerunt , & eorū hære-
des,ad integram illorū restitutionē, in vtroq; fo
ro teneri , & ad id opportunis iuris remedijs cō-
pelli debere auctoritate Apostolica,tenore p̄sen-
tiū,decernimus,& declarauimus.Et insuper vni-
uersis , & singulis,tam eiusdē Romanæ Ecclesiæ
Cardinalibus,etiā Epis,q̄ Prælatis,& Clericis,&
alijs prædictis,p̄sentibus,& futuris, ne deinceps
vllo vnquā tpe,aliquas ecclesias,monasteria, di-
gnitates,vel alia bnficia, etiā de dicto iure patro
natus,vti præfertur,existētia,aut fructus, vel pen
siones,aut regressus, seu accessus,in confidentiā
prædictā, aut ad effectū reseruationū hmōi, sibi
postmodū cedentibus procurandarū,recipere p̄-
sumant:Cardinalibus verò, & alijs p̄latis hmōi,
in virtute sanctæ obedientiæ,& sub interdicti in
gressus ecclesiæ, reliquis verò sub maioris excō-
municationis latæ sniæ pœna,per contrafacien-
tes

tēs eo ipſo incurrēda, à qua, niſi à nobis, aut Rō. Pont. pro tpe exiſtente, præterquā in mortis articulo conſtituti, abſolui nequeant; diſtrictiùs inhibemus. Ac quaſcunq; collationes, ꝓuiſiones, præfectiones, cōmendas, reſeruationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, ſiue accedendi, & ingrediēdi, ac alias diſpoſitiones, de eccleſijs monaſterijs, dignitatibus, & alijs bñficijs, eorūq; fructibus, & bñficiorū collationibus per nos, & alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros etiā Motu proprio, ſeu Conſiſtorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores; & ad patronorū eorundē præſentationē, & aliàs qūolibet cū interuentu confidentiæ hmōi, expreſsè, ſiue occultè ac de iure p̄ſumpte, & alias contra præmiſſa pro tpe factas, nullas, & inualidas, nulliusq; roboris vel momēti fore, neq; cuiquā ſuffragari, Sed eccleſias, monaſteria, dignitates, ac alia bñficia hmōi, ipſo iure vacare, ac nr̄æ, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruata, fructusq;, & penſiones Cameræ Apoſtolicæ applicatos, vt præfertur, eſſe, & cenſeri: Sicq; in p̄miſſis omnibus & ſingulis, per quoſcunq; iudices, & Cōmiſſarios, etiā ipſius Eccleſiæ Rom. Cardinales, ſublata eis quauis aliter interpretādi, & iudicandi facultate, etiā per p̄ſumptiones, & cōiecturas legitimas, & eorū arbitrio (cū alias confidentias hmōi, in lucem erui, & probari nō poſſe cōſtet) procedendo, iudicari, & definiri debere: Ac quicq̄d ſecus ſuper his à quoquā, quauis auctoritate, ſcienter vel ignorāter, attentari cōtigerit, irritū, & inane ſimiliter decernimus. Nō obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris nr̄i, de vna, & Cōcilij gn̄alis de duabus dietis, ac alijs cōſtitutionib⁹ Apoſtolicis, necnō Collegij p̄fati, iuramēto, cōfirmatione Apoſtolica, vel quauis ſimulta tę alia roboratis ſtatutis, & cōſuetudinib⁹ cōtrarijs q̄buſcūq;. Aut ſi aliq̄b⁹ cōiter vel

R 2 diui-

diuiſim, ab eadem ſit Sede indultũ, quòd interdici, ſuſpendi, vel excõicari non poſſint, per literas Apoſtolicas, nõ facientes plenã & expreſſam, ac de verbo ad verbũ, de indulto huiuſmodi mẽtionẽ. Et ne quiſpiã vllo vnquam tpe præſentiũ ignorantiã prætendere poſſit; Volumus, & eadẽ auctoritate decernimus, quòd ipſæ præſentes literæ ad Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de Vrbe valuas, per aliquem ex Curſoribus noſtris, illarum copia ibi affixa, & dimiſſa, & ẽt in Cancellaria Apoſtolica, de more publicentur, Ac in eiuſdẽ Cancellariæ quinterno, ad maiorẽ partium, illas in iudicio producere volẽtiũ, cõmoditatẽ, deſcribantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginam noſtræ reſeruationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & volũtatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis aũt hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romę apud Sanctum Petrũ, anno incarnationis Dominicæ MDLXIIII. XVII. Kal. Nouemb. Pontificatus noſtri anno quinto.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

Cæ. Glorierius. *H. Cumin.*

ANNO à Natiuitate Dñi, M DLXIIII, indictione ſeptima, die verò IIII. menſis Decembr. Põtificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Dñi noſtri, Dñi Pij, diuina prouidentia Papę IIII, anno quinto, ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicę publicatæ & affixæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicę, ac in Acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem in ſupraſcriptis locis ſupraſcriptarum literarũ copiis affixis, vt moris eſt, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati S. D. N. Papę Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

BVLLA S. D. N. D. PII diuina prouidentia Papæ IIII. Super Forma iuramenti profesſionis fidei.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INIVNCTVM nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officiũ requirit, vt ea, quę Dominus Omnipotens, ad prouidã Eccleſiæ ſuę directionẽ ſanctis Patribus in nomine ſuo cõgregatis, diuinitùs inſpirare dignatus eſt, ad eius laudem & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Tridentini diſpoſitionem omnes quos deinceps cathedralibus, & ſuperioribus eccleſiis ꝓfici, vel quibus de illarũ dignitatibus, canonicatibus, & aliis quibuſcũq; beneficiis eccleſiaſticis, curã animarũ habentibus, prouideri continget, publicã orthodoxæ fidei profeſſionẽ facere, ſeque in Romanę Eccleſiæ obedientia ꝑmãſuros ſpõdęre, & iurare, teneãtur: Nos volentes, etiã per quoſcumq;, quibus de monaſteriis conuẽtibus, domibus, & aliis quibuſcumq; locis, Regulariũ quorumcũq; Ordinum, etiam Militiarum, quocũque nomine vel titulo prouidebitur, idẽ ſeruari, & ad hoc, vt vnius eiuſdẽ fidei ꝓfeſſio vniformiter ab oĩb' exhibeatur, vnicaq; & certa illius forma cũctis innoteſcat, noſtræ ſolicitudinis partes, ĩ hoc alicui minime deſiderari, formã ipſam præſentis bus annotatã, publicari, & vbiq; gẽtiũ per eos, ad quos ex decretis ipſius Cõcilij & alios prædicto ſpectat, recipi & obſeruari, ac ſub pœnis per Cõciliũ ipſum in cõtraueniẽtes latis, iuxta hãc & nõ aliã formã, profeſſionem prædictã ſolemniter

fieri auctoritate Apostol. tenore p̄sentiū districtè præcipiendo mandamus, hm̄oi sub tenore. Ego N. firma fide credo & profiteor oīa & singula, q̄ cōtinentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deū p̄rem Omnipotentē, factorē cœli & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium; & in vnum Dn̄m Iesum Chr̄m, Filiū Dei vnigenitū, & ex patre natum ante omnia secula; Deum de Deo, lumen de lumine; Deū verum de Deo vero; genitū non factum, consubstantialē patri, per quē omnia factà sunt; qui propter nos homines, & pp nr̄am salutē descendit de cœlis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est: crucifixus etiā pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die scd̄m Scripturas; & ascendit in cœlū, sedet ad dexterā Patris; & iterū vēturus est cū gloria iudicare viuos, & mortuos; cuius regni non erit finis: & in Spūm sanctum Dn̄m, & viuificantē, qui ex Pr̄e, Filioq; procedit; qui cū Patre, & Filio simul adoratur, & cōglorificatur; qui locutus est per Prophetas: & vnā Sanctā Catholicā, & Apostolicā Ecclesiā. Cōfiteor vnū baptisma in remissionē pc̄tōrū, & expecto resurrectionē mortuorū, & vitā venturi sęculi. Am̄. Apostolicas & ecclesiasticas traditiones, reliquasq; eiusdem Ecclesiæ obseruationes & cōstitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item sacrā Scripturā iuxta eū sensum, quem tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarū Scripturarū, admitto; nec eā vnquā, nisi iuxta vnanimem cōsensum patrū, accipiam, & interpretabor. Profiteor quoq; septē esse verè & propriè sacramenta legis à Iesu Christo, Dn̄o nr̄o, instituta, atq; ad salutē humani generis, licèt non oīa singulis necessaria. s. Baptismū, Cōfirmationē, Eucharistiā, Pœnitentiā, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matri-

Matrimonium,illaq; gratiam cõferre, & ex his Baptiſmũ,Cõfirmationem,& Ordinem, ſine ſacrilegio reiterari non poſſe: Receptos quoq; , & approbatos Eccleſiæ catholicæ ritus, in ſupradictorũ oĩum ſacramentorũ ſolemni adminiſtratione recipio,& admitto:oĩa & ſingula,q̃ de peccato originali , & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector, & recipio : Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verũ, propriũ,& propiciatoriũ ſacrificiũ,pro viuis & defunctis,atq; in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe,verè,realiter,& ſubſtantialiter corpus,& ſanguinẽ,vnà cũ aĩa,& diuinitate D. N. Ieſu Chr̃i, fieriq; conuerſionẽ totius ſubſtãtiæ,panis,in corpus,& totiùs ſubſtãtiæ vini,in ſanguinẽ quam conuerſionẽ Catholica Eccleſia Tranſubſtantiationẽ appellat: Fateor etiã ſub altera tm̃ ſpecie, totũ atq; integrũ Chriſtum,verumq; Sacramentũ ſumi: Conſtanter teneo Purgatoriũ eſſe, Animaſq; ibi detentas fideliũ ſuffragijs iuuari, Similiter & Sanctos vnà cũ Chr̃o regnantes, venerãdos atq; inuocãdos eſſe, eoſq; orões Deo pro nobis offerre,atq; eorũ reliquias eſſe venerandas. Firmiſſimè aſſero imagines Xp̃i,ac Deiparæ ſemp virginis,necnon aliorũ Sctõrum habendas & retinendas eſſe,atq; eis debitũ honorẽ ac venerationem impertiendã:Indulgentiarũ etiã poteſtatem, à Chr̃o in Eccleſia relictã fuiſſe,illarumq; vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe,affirmo: Sctãm Catholicã,& Apoſtolicã Romanã Eccleſiã, omnium Eccleſiarũ mr̃em,& magiſtrã agnoſco; Romanoq; Pontifici, beati Petri, Apoſtolorum principis,ſucceſſori , ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiã ſpondeo,ac iuro:Cætera item omnia à ſacris Canonibus, & œcumenicis Cõcilijs, ac p̃cipue à ſacroſctã Tridẽtina Synodo tradita,definita , & declarata, indubitanter recipio atq; profiteor, ſi-

mulq; contraria omnia, atque hæreses quascūq; ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo: Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor & veraciter teneo, eandem integrā & inuiolatam, vsq; ad extremum vitę spiritum, cō stantissimè (Deo adiuuante) retinere & confiteri, atq; à meis subditis vel illis quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spōdeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia. Volumus autem, quod pręsentes literæ, in Cancellaria nostra Apostolica, de more, legātur: Et vt omnibus faciliùs pateant, in eius Quinterno describantur, ac ēt imprimātur. Nulli ergo omnino hominū liceat, hanc paginam nostræ voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationē omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicę M DLXIIII, Idibus Nouemb. Pontificatus nostri anno Quinto.

Fed. Card. Cesius.

Ca. Glorierius.

Lectæ, & publicatæ fuerunt suprascriptæ litteræ Romę, in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ MDLXIIII, *Die verò Sabbati,* IX. *Mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & Domini nostri, Domini Pij, Papæ Quarti, Anno Quarto.*

A. Lomelinus Cust.

DECLARATIO

quòd gratię de non residendo, & percipiendo fructus ratione studij, non valeant sine consensu Ordinarij.

SANCTISSIMVS in Christo pater, & Dominus noster, Dñs Pius, diuina prouidẽtia Papa IIII. ad cuius aures nuper peruenit nõnullos curata, vel alios sacros ordines, aut personalem residentiã requirentia beneficia obtinentes, sub prætextu quod literis operam dare cupiebant, post Confirmationem Concilij Tridentini, per Sanctitatem suam factam, & publicatã secum, vt literarũ Studio in loco, vbi illud vigeat generale, actu insistendo ratione beneficiorum, per eos obtentorũ huiusmodi vsq; ad quinquennium, vel aliud tẽpus, tunc expressum, dummodo infra primum illius annũ subdiaconi fierent, ad reliquos ordines promoueri minime teneantur, & tam iidem interim, quàm alij, ẽt ad eosdem ordines vel eorum aliquem seu aliquos promoti, quod similiter studentes beneficiis per eos obtentis per Vicarios idoneos per locorum Ordinarios, etiam congrua fructuum beneficiorum huiusmodi portione illis assignata, vel aliàs deputandos in diuinis deseruiendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera supportando, vsq; ad simile tempus personaliter in eisdem beneficiis residere non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorundem beneficiorum fructus percipere possent, per ordinariam Sanctitatis suę Signaturam, seu Pœnitentiarię suæ officium dispensari, sibiq; pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his vel fraudi, vel circũuentioni locũ,

præſertim quoad abſentes à Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non poteſt, quantum humana ratione prouideri poteſt, relinquere volens, Concilij etiam Tridentini decretis inhærendo, huiuſmodi diſpenſationes, & indulta hactenus conceſſa, ac tam ipſius Pænitentiariæ, quàm Apoſtolicas, & alias deſuper confectas & conficiendas literas, proceſſusq; habitos, & habendos per eaſdem dictis abſentibus nullatenus ſuffragari, niſi ſingulorum Ordinariorum locorum, in quibus ſingula beneficia huiuſmodi conſiſtunt, conſenſus gratis præſtandus ad id accedat, Apoſtolica auctoritate declarauit: decernens irritum &c.

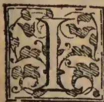
Placet. publicetur & deſcribatur I.

Lecta *& publicata fuit ſupraſcripta Regula Romę in Cancellaria Apoſtolica, Anno incarnationis Dominicę Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto, die Veneris vigeſimaquarta menſis Nouembris, Pontificatus præfati S. D. N. Papę anno Quinto.*

A. Lomellinus Cuſtos.

BVLLA S.D.N.D. PII diuina prouidentia Papæ IIII. Super reſidentia Prælatorum, Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & reſidere debentium.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

N ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula, meritis licèt inſufficientibus, diuina diſpoſitione cõſtituti, cunctos non ſolùm vigilantiæ noſtræ cõmiſſos Dominicos greges, ſed etiam ſingulorum paſtorum ſuorũ actus intenſa noſtræ mentis acie colluſtrantes, ſtudium efficax, operamq́; ſedulã ad hoc omnino ſtatuimus adhibere: vt quemadmodum operoſum ſacri Concilij Tridentini progreſſum, felicemq́; exitum, Domino cooperante, præſtitimus; Ita ſanctiſſima illius decreta, ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem vocati ſunt, Paſtorum officium cõcernentia non tepidè, neque diſſimulanter exequamur. Sane licèt in Concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quòd omnes, & ſinguli venerabiles, fratres noſtri, Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, & alij bñficiati, apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere teneantur, nonnulli tñ, qđ nõ ſine animi nr̃i mœrore referimus, adeo ſui, gregiũq́;, quos olim deperditos, Saluator nr̃ proprio ſanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorũ obliti ſunt, vt etiã

nunc in Alma Vrbe, vel alibi commorãtes, & sacrosancta spiritualis matrimonij ĩter eos suasq; ecclesias solemniter cõtracti, iura confundẽtes, spõsas suas in lõga quasi viduitate relictas, ac prędictas ecclesias quomodocũq; sibi cõcessas inuisere, & apud illas, vt probos, & prouidos patresfamilias decet, residere nõ curent, in perditionẽ animarum suarũ, & subditorum suorum, ac perniciosum exemplum, & scandalum plurimorũ: Nos hanc illorum cõtumaciã alicuius, etiã temporalia pœnæ metu frangendã, seu conuicendã esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus, & singulis, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis pręfatis, ac aliis quibuscumq;, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminẽtia præfulgẽtibus, prædictas ecclesias in commendam, vel administrationẽ, aut alio quouis nomine obtinẽtibus, & aliis quibuscũq; beneficiatis curã animarũ habentibus, qui iuxta decreti super residẽtia in Cõcilio prædicto promulgati tenorẽ, ꝑsonalẽ in suis ecclesiis residẽtiã facere tenentur, in virtute sanctę obediẽtię, & vltra pœnas in dicto decreto Concilij cõtẽtas, ẽt sub priuationis eorũ à regimine, & administratione ecclesiarũ suarũ, ac aliis nostro, & ꝓ tẽpore existẽtis, Romani Põtificis, successoris nostri, arbitrio ĩponẽdis pœnis, districtè pręcipiẽdo per Apostolica scripta mãdamus, quatenus oĩ mora cessante in eisdẽ suis ecclesiis iuxta formã, & tenorẽ dicti Cõcilij personaliter resideãt. Et nihilominus, si quos mãdato nostro huiusmodi (quod absit) nõ parere cõtigerit, ne ẽt tales absentes melioris in hac parte cõditionis, q̃ cæteri ĩ suis ecclesiis residẽtes existãt, hac nostra perpetuò valitura sanctione ꝑ præsentes statuimus, & ordinamus, quòd deinceps oĩa, & singula mobilia, ĩmobilia, ẽt ĩ Vrbe, vel eius districtu existẽtia, et se mouẽtia

res,

res,& bona,iura,& actiones cuiuſcumq; qualitatis, quantitatis, & valoris, ac vbicumq; locorum cõſiſtãt,ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos,Epiſcopos,& alios quoſcũq,,ẽt quauis auctoritate, dignitate,gradu,& præeminẽtia præfulgẽtes,eccleſias prędictas in titulũ,vel Commendã, ſiue adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinẽtes,& alios quoſcũq; beneficiatos curã animarũ habentes, qui extra prædictas Eccleſias, & diœceſes,etiã in Romana Curia,aut alibi degentes, & iuxta decretum, & formã Concilij huiuſmodi nõ reſidẽtes deceſſerint, pertinentia,& per illos ſuarum eccleſiarum,ac quorumcũq;monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarũ,& aliorũ beneficiorum eccleſiaſticorũ, cũ cura,& ſine cura,ſęculariũ,& regulariũ,quę illi quomodolibet obtinuerint,ac fructuum,reddituum,& prouentuum eccleſiaſticorũ: Nec non penſionũ annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus,redditibus,& ꝓuẽtibus reſeruatarũ, & aſſignatarũ occaſione quæſita,etiã ſi facultatẽ ſpecialẽ de illis,aut eorũ parte teſtãdi,& aliàs libere diſponẽdi à nobis,& quibuſuis aliis Romanis Põtificib. prędeceſſoribus,& ſuceſſoribus noſtris,ẽt cũ clauſulis, quòd facultates huiuſmodi reuocari nequeãt,aliiſq;irritãtibus decretis obtinuerint,& in vim illarũ literarũ deſuper confectarũ de rebus,& bonis huiuſmodi iã diſpoſuerint,tanquã ſpolia,ad Cameram Apoſtolicã legitimè pertineãt: liceatq; dilectis filiis moderno,& pro tẽpore exiſtẽti Cõmiſſario noſtro generali,& ſuis,dictæq; Cameræ deputatis,in euẽtũ deceſſus huiuſmodi,ſolitũ inuẽtariũ ſuper rebus & bonis prefatis cõficere,illaq; prout de reliquis clericorũ ſpoliis fieri ſolet,ad dilecti filij noſtri moderni, & pro tẽpore exiſtẽtis generalis Theſaurarij manus redigere, dictæq; Cameræ applicare,cuiuſuis licẽtia deſuper minimẽ requiſita. Ac facultates, & deſuper cõfectas literas.

teras preditas, etiam motu, & sciētia similibus, ēt in recompensam laborū, & obsequiorū, etiā nobis, & Ecclesiæ Romanę, dictæq; Sedi impēsorū, quolibet cōcessas, & ēt iteratis vicibus approbatas, illarū omniū tenores pręsentibus pro sufficiēter expressis, & ad verbū insertis habētes, in euētū obitus huiusmodi, ēt si in Vrbe, aut eius districtu, vel alibi extra suas ecclesias, vt præfertur, cōtigerit, ex nūc prout ex tūc, & è cōtrà in dictę cōtumaciæ pœnā eisdem potestatis plenitudine, & tenore reuocamus, cassamus, & annullamus. Ac tā eas, q̄ earū pretextu quolibet pro tēpore cōdita factaq; testamēta, codicillos, legata, donationes, & alias dispositiones quaslibet, etiā ad pias causas, vel in remunerationē seruitiorū, nulla, & inualida, nulliusq; roboris, vel momēti fore, neq; quicquā cōtra præsentiū tenorē suffragari. Et sic p quoscūq; Iudices, & Cōmissarios quauis auctoritate fungētes ēt S. R. E. Cardinales, in quauis instātia, sublata eis, & eorū cuilibet quauis aliter iudicādi & interpretādi facultate, iudicari, & definiri debere. Ac qcquid secus à quoquā quauis auctoritate sciēter, vel ignorāter attētari cōtigerit, irritū, & inane decernimus. Per hoc autē nostris & Romanorū Pōtificū, predecessorū nostrū, ordinationibus, reseruationibus, & decretis, quo ad prælatorū, & aliorū beneficiatorū, etiā in suis ecclesiis, aut dioec. residētiū, & ibi decedētium, quæ etiā ampliamus, & extēdimus ad habentes ecclesias in Vrbis districtu, ibiq; residētes, & decedētes spolia Cameræ Apostolicæ applicata, hactenus emanatis, nullatenus præiudicare, neq, quicquā in eis alterare intēdimus, sed ea in suo robore, vt antea manere volumus, præterquā, quo ad eos, q in suis ecclesiis iuxta formā p̄dicti Cōcilij resederint, & specialē licentiā testandi habuerint, hanc enim tātū saluā eis esse volumus. Ita vt generalis licētia testādi eis, quāquā residētibus, minime suffragetur,

frangetur, sed sola speciali, si quã habuerint, tueri se possint. Ceterùm, vt preceptũ, mãdatũ, statutũ, ordinatio, reuocatio, cassatio, decretũ, & alia præmissa, præsentesq; literæ ad eorũ, quorũ interest, notitiã deducãtur, nullusq; possit aliquã illorũ ignorantiã prætendere, vel excusationẽ allegare, sed illa ꝑpetuò firma, & illibata permaneãt; volumus, & mãdamus, quod eædẽ p̃sentes in Basilicę Principis Apostolorũ de vrbe & Cãcellariæ nostræ valuis, ac acie Cãpi Floræ per aliquẽ ex cursoribus nostris affixæ, copia illarum ibi dimissa, ab ea die omnes perinde arctẽt, ac illis ꝑsonaliter intimatę fuissent. Non obstãtibus p̃missis, ac in fauorẽ curialiũ fe. re. Sixtũ IIII. Leonẽ X. Iuliũ III. & quoscũq; alios Ro. Pont. prædecessores nostros, ac ẽt per nos editis, & approbatis: Nec non aliis literis, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cęterisque contrariis quibuscumq;. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri præcepti, mandati, statuti, ordinationis, reuocationis, cassationis, annullationis, decretis, ampliationis, extensionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimo quarto, Septimo Kal. Decembris. Pontificatus nostri anno quinto.

Ce. Glorierius.

Visa de Curia M. de Enciso.

H. Cumin.

ANNO

ANNO *à Natiuitate Domini Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Quarto, Indictio ne septima, die verò quarta mensis Decemb. Pontificatus sanctissimi in Christo patris, & Domini nostri, Domini Pij, diuina prouidentia Papæ* IIII. *anno Quinto. Retroscriptæ literæ Apostolicæ publicatæ & affixę fuerunt ad valuas Basilicę principis Apostolorum de Urbe, ad valuas Cancellarię Apostolicę, & in Acie Campi Floræ, dimissis in præfatis locis præsentium retroscriptarum literarum copiis affixis, vt est moris, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium, prælibati S. D. N. Papæ Cursores.*

Antonius Clerici Magister Cursorum.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. Pij, Papæ Quarti, Super executione Concilij, & literarum eiusdem Sanctiss. contra Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, & alias personas Ecclesiasticas non residentes in eorum Ecclesiis.

PIVS PAPA IIII.

OTV proprio &c. *Cum tam per sacrosanctum œcumenicum Concilium Tridentinum, quàm etiam per nostras literas siue bullas etiam desuper emanatas, & inter alias sub dat. Romę, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ* M D LXIIII. XII. *Kalen. Decembris. Pontificatus nostri anno* V, *Mandatum sit omnibus Episcopis, Archiepiscopis, & aliis, quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, pro eis sacrificium offerre, verbiq; diuini prædicatione, sacramentorum administratione, ac bonorum omnium exemplo pascere, pauperum aliarumq; miserabilium personarum curam paternam gerere, & signanter munera pastoralia, & eis diligenter incumbere, & assistere,*

ſtere, aliaq; facere, quæ in dicto ſacro Concilio, & in dictis noſtris literis ſiue bullis continen tur. Quæ omnia nequaquã ab eis pręſtari, & adimpleri poſſunt; cum gregibus ſuis non inuigilant neque aſſiſtunt; ſed mercenariorum more oues ſuas deſerunt, & propterea debuiſſent, & deberent omnes, & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, & alij in dignitatibus eccleſiaſticis conſtituti, & præfecti, & quibus animarum cura exiſtit, iuxta diuina præcepta, & prędicti œcumenici Concilij, ac prædictarum noſtrarum literarum, ſeu bullarum vim, formam, continentiam, & tenorem ad eorum reſpectiuè Eccleſias, diœc. ac alia beneficia, quibus perſonalis reſidentia requiritur, ad effectum in eis perſonalem reſidentiam facien. ſe ſe contuliſſe, ac omnia, & ſin gula in eiſdem præceptis, concilio, & literis ſiue bullis reſpectiuè contenta adimpleuiſſe, & obſeruaſſe. Attamen, ſicut accepimus, multi & multi prefatorum præceptorum, & mandatorum contemptores, animarumque ſuarum propriæ ſalutis immemores in dictis dignitatibus eccleſiaſticis, quibus cura animarum imminet, ac Epiſcopalibus, & Archiepiſcopalibus reſpectiuè conſtituti, præmiſſa facere, & adimplere hactenus minime curarunt, ſed diſtulerunt, & differunt in graue animarum ſuarum; gregiumque ſibi commiſſorum periculum, & ouium ſuarũ

per-

pernitiosum exemplũ, & scandalũ sententias, cen. & pœnas propterea sibi inflictas temerè, & damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cũ non sint conniuentibus oculis, aut impunè prę termittenda, sed grauiter, vt cęteris transeāt in exemplũ, cum iam per tot menses inobediẽtes fuerint censuras præfatas sustinen. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque potestatis nostrę plenitudine Dilecto filio nostro Alexandro Riario Camerę Apostolicæ generali Auditori, cui aliàs etiam, seu prædecessori suo viuæ vocis oraculo commisimus, vt dictos Episcopos, Archiepiscopos, & alias personas Ecclesiasticas animarum curam haben. non residentes, pœnas prefatas in dicto Concilio, & literis siue bullis nostris contentas incurrisse declaret, & ad illarum effectualem executionem, aliaque grauiora procederet, viuæ vocis oraculo commisimus, tamen quia nonnulla monitoria contra certos Episcopos, & alias personas præfatas in vim commissionis nostrę huiusmodi sibi factę tunc decreuerat, & relaxauerat, ne in posterum de illius iurisdictione dubitari contingat, denuo eidem Auditori nostro nunc officium Auditoratus exercen. auctoritate nostra committimus & mandamus, quatenus, statim tam contra Episcopos, Archiepiscopos, & alios quoscumque Prælatos, tam in Vrbe quàm alibi, & vbique locorum existen.

& in

& in propriis diœc. non residen. constito sibi quantum sufficere videbitur summariè simpliciter, & de plano, sola veritate inspecta, & manu regia de inobedientia propria usq; ad sententiam exclusiuè procedat, & deinde nobis referat, vt nos in consistorio nostro secreto de fratrum nostrorum cõsilio, vt moris est, ad sententiam priuationis, & depositionis Prælatorum inobedientium huiusmodi procedere valeamus, prout procedere intẽdimus: quo verò ad alios curam animarũ haben. vsq; ad sentẽtiam inclusiuè procedat, & exequatur iuxta formam, & tenorem dicti Concilij, & literarum nostrarum prædictarum cum eisdem facultatibus, vt suprà, ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis literis siue bullis continetur, cum potestate citandi, inhiben. excõmunicandi, suspendendi à diuinis, declarandi, interdicendi, aggrauandi, reaggrauandi, carcerandi, & brachium sæculare decernendi, relaxãdi, & exequendi, aliaq; facien. necessaria quomodolibet, & opportuna. Contrariis quibuscũq; non obstan. & quòd presentis nostri Motus proprij sola signatura sufficiat, ac vbiq, fidẽ faciat in iudicio, & extra, regula contraria, & aliis quibuscũq;, quibus omnibus expreßè derogamus, non obstantib.

Placet Motu proprio I.

Præsentetur B. Amerin. Regens.

BVLLA S.D.N.D. PII Papæ IIII. reuocatoria priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conseruatoriarum, indultorum, confessionalium, Maris magni, & aliarum quarumcũque similium gratiarum, quibuscũque, locis & personis concessarum, in his, in quibus statutis, & decretis sacri Cõcilij Tridentini contrariantur.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERuorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apostolorum Sede, meritis licèt imparibus, diuina dispositione constituti, nihil neq; vniuersali Ecclesię, curę & solicitudini nostræ commissa, salubrius, neque iniuncto nobis Apostolicæ seruitutis officio, decẽtius præstare possumus, quàm quòd prouidentiæ nostræ ministerio œcumenicum Concilium Tridentinũ, sicut nostris potissimum auspiciis summaq; sanctorum patrũ cõcordia per Dei misericordiã feliciter absolutũ fuit, Ita, per vniuersos, qui Christiana pietate cẽsentur, vbiq, suscipiatur, & remotis quibuslibet obstaculis ab oĩbus æqualiter obseruetur. Cũ itaq, in eodem Concilio quamplura salubria, & ad vniuersalẽ morũ reformationem valde vtilia, decreta atq; statuta, maturo pręsentium ipsorum examine pręcedẽte, sint edita, quibus multas, atq; diuersa priuilegia exem-

exẽptiones, immunitates, dispensationes, faculta tes, conseruatoriæ, indulta, &, vt vocant, cõfessio nalia, & Maremagnũ, & aliæ gratiæ, quæ variis, tam cathedralibus, etiã Metropolitan. quàm col legiatis ecclesiis, monasteriis, cõuentibus, & aliis religiosis, etiã fratrum mendicãtium domibus, & ordinibus, Necnõ sancti Spiritus in Saxia, Sã cti Ioãnis Lateranensis, ac Incurabiliũ de Vrbe Sãcti Antonij Viennen. & Sãcti Bernardi Iuren. aliisq; Hospitalibus, Militiis, eorũq; Capitulis, & Cõuentibus, ac Vniuersitatibus, etiã Studiorũ generalium collegiis, tã sæcularibus, quàm eccle siasticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tã Principis Apostolorũ de Vrbe, q̃ aliis Fabricis, sanctę Cruciatæ, aliisque piis locis, & operibus, necnõ Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, prę latis, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Prępositis & aliis ecclesiasticis, tã sęcularibus, quàm diuerso rum ordinum, & militiarũ regularibus, ac etiã laicis cuiuscũq; dignitatis, & status, ac gradus, & excellentiæ, ac etiã Ducali, Regia, & Imperiali di gnitate fulgẽtibus vtriusq; sexus psonis, Necnõ aliquibus Notariis, & etiã de latere Legatis, atq; Nunciis, tã perpetuo, quàm ad tẽpus per plures Romanos Põtifices prędecessores nostros, ac nos & Sedẽ Apostolicã, eiusq; Legatos hactenus etiã Motu ,pprio, & ex certa scientia, ac de Apostoli cæ potestatis plenitudine, seu etiã Imperatorũ, Regũ, Ducũ, & aliorũ Principũ cõtemplatione, & intuitu, etiã de fratrũ cõsilio, diuersimodè, va- riisq; temporibus in genere, vel specie, ex quauis etiam honesta causa concessa, & etiã pluries con firmata, & innouata fuerũt, in plerisq; contrariã tur. Nos, quibus in primis cordi est, tã sancta, & Ecclesiæ Dei saluberrima decreta suos, vt par est, effectus vbiq; cõsequi, & ab oĩbus obediẽter ob- seruari, priuilegiorum, exemptionũ, immunita- tum, facultatum, Conseruatoriarũ, Indultorũ,

Con-

Confessionalium, Maris magni, & aliarū gratiarum prædictarum, ac quarumcūq; Apostolicarū, & aliarum literarum desuper confectarū, processuumq́;, decretorū, & aliorum inde secutorū tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, pręsentibus ꝓ sufficiēter expressis, & plenè insertis habentes: Motu ꝓprio & ex certa scientia, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, quòd eadē omnia, & singula priuilegia, exemptiones, īmunitates, facultates, dispensationes, Conseruatoriæ, Indulta, Cōfessionalia, Maremagnū, & aliæ gratiæ in his oībus, & singulis in quibus illa statutis, & decretis Cōcilij huiusmodi cōtrariātur, ipso iure, reuocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Cōcilij terminos, atq; limites reducta sint, & esse censeātur; nec quicq̄ aduersus ipsa decretá, & statuta quominus vbiq;, & apud omnes obseruentur in aliquo suffragari posse; sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si nūq̄ emanassent, auctoritate Apostolica, tenore p̄sentiū declaramus, ac etiā statuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & singula, q̄ vigore priuilegiorū, exemptionū, immunitatū, & dispensationū, facultatū, Conseruatoriarū, Indultorum, Confessionalium, & aliarum quaruncūq; gratiarum huiusmodi post id tēpus, quò Cōciliū obligare cœpit, facta, & gesta quomodolibet fuerūt, & in posterū fient, ī his, in quibus dicti Cōcilij decretis aduersantur, nulla, inualida & irrita esse, & censeri, ac nemini, etiā quātumlibet, vt præfertur, qualificato, tā in foro (quod aiunt) fori, quàm cōscientiæ suffragari posse, & debere. Et ita per quoscunq; locorum ordinarios, aliosq́ue Iudices, & Cōmissarios quauis auctoritate fungentes, ēt Sāctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorū cuilibet quauis aliter iudicādi facultate, in vtroque foro iudicari, & definiri debere, ac quicquid secus, à quoq̄, quauis auctoritate sciēter, vel igno-

ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, statuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dñicæ, Millesimo Quingentesimo Sexagesimo quinto, Tertiodecimo Kal. Martij. Pontificatus nostri Anno sexto.

Cæ. Glorierius.

P. Episcopus Narnien.

H. Cumyn.

ANNO à natiuitate D. Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquinto, Indictione sexta, Die verò Vigesimaquarta mensis Febr. Pontificatus Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti, Anno eius VI. Retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Acie Campi Floræ, & valuis Cancellariæ Apostolicæ, per nos Nicolaum de Marthæis, & Camillum Cherubinum S. D. N. Papæ Cursores.

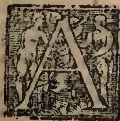
Philibertus Phapuis, Magister Cursorum.

ORATIO, HABITA in Sessione nona, & vlt. sacri Concilij Tridentini.

Celebrata duobus continuis diebus, tertia & quarta Decemb. MDLXIII. Pio IIII. Pont. Max.

A R. P. D. HIERONYMO Ragazono, Veneto, Episcopo Nazianzeno, & coadiutore Famagustano.

Hic summatim recensentur omnia in Concilio Tridentino definita, quæ & ad piè credendum, & ad bene viuendum pertinent.

VDITE hæc, omnes gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis orbem. Tridentinū Concilium iādiu cœptum, aliquādo intermissum, distractū variè atq; diuulsum, nunc demum, singulari Dei omnipotētis beneficio, summa atque incredibili omnium ordinum ac nationum voluntate connectitur, atq; perficitur. Dies hæc quidem felicissima Christiano populo illuxit, in qua templum Domini disturbatum frequenter, ac dissipatum reficitur, & absoluitur: & nauis hæc vna bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus, atq; fluctibus tuta in portu collocatur.

S quam

quam vtinam conscendere nobiscum ij voluissent, quorum in-primis gratia hęc ipsa nauigatio instituta fuit:atq; ædificij huius construendi participes extitissent, qui hoc nobis negocium exhibuerunt. maioris nunc profectò lætitiæ causam haberemus. Sed nostra id certè culpa non accidit.

Nos vrbem hanc in Germanię faucibus, id est, in domus illorum ferè limine positam, elegimus: nos custodiam nullam nobis, ne suspicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis concessimus, quã sibi ipsi composuerunt:nos hìc illos perdiu expectauimus;neq; hortari,ac rogare vnquam destitimus, vt ad veritatis lucem cognoscendam accederent. Verùm illis etiam absentibus satis, vt puto,à nobis consultum est. Etenim, cum duo essent, in quibus ægris, atq; infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda: alterum Fidei catholicæ,ac verè Euangelicæ illis in rebus, quæ in dubium ab ipsis vocantur, quæq; opportunę his temporibus viderentur, explicata & confirmata, disiectis omnibus ac dissipatis errorum tenebris doctrina:alterum disciplinæ ecclesiasticæ, cuius potissimum deprauatione illi se à nobis defecisse affirmant, restitutio: vtrunque, quantum in nobis fuit, pro temporum horũ ratione, cumulatè præstitimus.

Principio enim sancta hęc Synodus (facta ex laudabili maiorum nostrorum consuetudine suæ fidei professione) vt quoddam quasi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus testimoniis, atque præsidijs, in dogmatibus sanciendis nitendũ esset, ostenderet, veteris ac noui Testamenti libros, qui essent sine vlla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatissimorum exemplo, pie & prudenter enumerauit:ac, ne de verbis quidem vlla ex varijs inuersionibus oriri posset difficultas, certam ac definitam de Græcis, & Hebræis translationem approbauit. Hinc omniũ hæresum caput, atque arcem aggrediens, de humanę naturę corru-

ptis

ptis initiis ea statuit, quæ veritas ipsa, si loqui posset, exprimeret. De iustificatione deinceps (res magna, & cũ ab antiquis, tum à nostri temporis hæreticis mirũ in modũ oppugnata) ea definiuit, quibus, & perniciosissimis eo in genere opinionibus occurreretur; & rectè sentiendi ratio miro quodã ordine, atque admirabili sapientia (vt in illis Dei spiritum facilè agnoscas) demonstraretur. Præstantissimo hoc post hominum memoriam decreto hæreses ferè vniuersæ iugulantur, & quasi caligo Sole, discutiuntur, ac dispelluntur: eaque claritas, isq; splendor veritatis apparet, vt tantum lumen quin videat, dissimulare iam nemo possit. Subsecuta est salutaris septem diuinorum Ecclesię Sacramentorum tractatio: primùm simul de omnibus, post de vnoquoque separatim. Hìc verò quis non videt, quàm distinctè, explicatè, abundanter, illuminatè, & (quod caput est) verè tota cęlestium horum mysteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna, multipliciq; doctrina, quid aut sequendum, aut fugiendum sit, potest vllo modo desiderare? Quis in illis omnibus errandi locum, aut occasionem inueniet? Quis denique de Sacramentorum horum vi, atque virtute dubitare in posterum poterit; cum gratiam illam, quæ illis ipsis quibusdam quasi stillicidiis in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis affuisse tam copiosè perspiciatur? Accesserunt ad hæc de sacrosancto Missæ sacrificio, & de Communione sub vtraque specie, & paruulorum decreta: quibus quidem nihil sanctius, nihil vtilius, vt de cœlo lapsa, non ab hominibus composita videantur. Adiungetur his hodie certa de Indulgentiis, de Purgatorio, de Sanctorum Veneratione, Inuocatione, Imaginibus, & Reliquiis doctrina, qua non solũ hęreticorũ fraudibus & calumniis obsistetur, sed piorũ etiam catholicorum conscientiis planè satis fiet.

Hæc de rebus ad salutem nostram pertinẽtibus, quæ Dogmata appellãtur, faustè, ac feliciter erunt

peracta: neque aliud quicquam præterea eo in genere a nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibusdam administrandis cũ nonnulla essent, quæ non ritè omnino, ac rectè ser uarentur, accuratissimè, Patres amplissimi, curastis, vt purè illa, & castè, atq; ex more, institutoq; maiorum tractarētur. Ita omnem superstitionem, omnem quæstum, omnem (vt dicunt) irreuerentiã à diuina Missarum celebratione abstulistis: vagis, ignotis, & criminosis sacerdotibus sanctũ hoc offerre sacrificium interdixistis: rei huius sacratissimæ vsum à priuatis domibus, & profanis in sacra & religiosa loca reuocastis: molliores cãtus, & symphonias, deambulationes, colloquia, negociationes à templo Domini summouistis. Ita ecclesiastico vnicuique gradui leges illæ à vobis præscriptæ sunt, vt tradito illis diuinitus ordine, abutēdi nullus vtrique locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonij impedimenta, quæ ansam quasi quandam ad violanda Ecclesiæ præcepta dare videbantur, remouistis: facilem veniæ consequendæ viam minus legitime connubij fœdus ineuntibus interclusistis. Quid de furtiuis, tenebricosisq; matrimoniis cõmemorem? Equidem ita sentio, si alia nulla causa conuocandi Concilium fuisset, (quę multę & maximæ fuerunt) propter vnam hanc id omnino fuisse faciendum. Nam, cum res hæc ad omnes spectet, neq; vllus in orbe terrarum vniuerso angulus repetiatur, quem labes hæc nõ inuaserit, curandũ meritò fuisset, vt communi huic malo, communi etiã consilio prouideretur. Innumerabiliũ, Patres sanctissimi, & grauissimorũ delictorũ, ac scelerũ occasio, prudentissima ista vestra, ac prope diuina sanctione penitus ablata est, & Christianæ reip. gubernationi sapientissimè consultum. Accedet ad hæc vtilis in primis ac necessaria multorum in Purgatorij, Sãctorum Venerationis, Inuocationis, Imaginũ, & Reliquiarũ, atq; ēt indulgentiarũ ratione abusuũ interdictio, qui rerũ ipsarum pulcherrimã

faciem

faciē inquinare, atq; turpare mirū in modū videbāt.
Altera verò pars, in qua de labenti ac prope cadē ti ecclesiastica disciplina fulcienda erat agendum, diligentissimè etiā absoluta fuit atque perfecta. Eligētur in posterū ad ecclesiastica munera obeunda, qui virtute, nō ambitione, prętent; quiq; populi cō modis, nō suis inseruiāt; & ꝓsint potius, q̄ præsint. Enunciabit̃ atq; explanabitur frequētius, & studio sius verbū Dñi, omni ancipiti gladio penetrātius.
Aderunt suis gregibus, & inuigilabūt Episcopi, cæteriq;, quibus animarū cura commissa est; neq; extra creditam sibi custodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt aut ad impurè & flagitiosè viuendū, aut ad malè & pniciosè docēdū priuilegia: nullū sine pœna crimē, nulla sine prēmio virtus relinquet̃. Pauperū & mēdicantiū sacerdotum multitudini optimè prouisum est: certæ vnusquisq; ecclesię, statutoque operi, vnde ali possit, ascribetur.
Auaritia, quo nullum vitium est tetrius, præsertim in domo Dei, ab ea omnino tolletur: gratis Sacramenta omnia, vt par est, conferentur. Ex vna ecclesia plures, ex pluribus vna, vt populi commodum, & ratio postulabit, constituetur. Eleemosynarum quæstores, (vt appellant) qui sua, non quæ IESV Christi quærentes, magnum nostræ religioni damnum, magnam infamiam afferebant; ex omni hominum memoria (quod summæ felicitatis loco ponendum est) penitus euellentur. Hinc nostra pręsens calamitas sumpsit exordium: hinc serpere infinitum malum, manareq; in dies latius nō desistebat: neq; occurri illi adhuc multorū Cōciliorum cautionibus ac prouisionibus potuit. Quamobrem quis non nisi sapientissimè factum dixerit, vt membrum hoc, in quo sanando diu, ac multum frustra laboratum est, ne reliquo corpori noceret, excideretur.
Porro Deo cultus tribuetur purius & accuratius; atque ita, qui fuerunt vasa Domini, mundabuntur, vt ad sui imitationem alios trahant. In

quo præclarè illud fuit excogitatum; vt, qui sacris essent initiandi, iis moribus atque literis in vnaquaque ecclesia à prima ætate instituerentur, vt quoddam quasi virtutum omnium Seminarium illud existeret. Iam vero prouincialibus Synodis restitutis, Visitationibus ad populorum vtilitatem, non ad querelam & sumptum renouatis: Tradita Pastoribus regẽdi suos, atq; pascendi cõmodius facultate: Pœnitentia publica in vsum reuocata: Hospitalitate tum ecclesiasticis hominibus, tum piis locis indicta: In Curatis sacerdotiis conferẽdis memorabili, ac penè cælesti ratione cõstituta: Beneficiorum (vt aiunt) pluralitate sublata: Hæreditaria sanctuarij Dei possessione prohibita: Modo excommunicationibus imposito ac terminato: Primis iudiciis iis in locis, vbi lites oriuntur, assignatis: Singularibus certaminibus interdictis: Omnium hominum ac sacrorum in primis luxuriæ, cupiditati, atque licentiæ fræno quasi quodam, quod excuti non facilè possit, iniecto: Regibus ac Principibus sui muneris diligenter admonitis: aliisq; rebus huiusmodi prudentissimè sancitis: quis non videt vestras vos, P. optimi, hac etiam in re partes cumulatissimè executos? Actum sæpe est in superioribus Conciliis de fide nostra explicanda, moribusque corrigendis: sed nescio an vnquam diligentius, atque distinctius. Hìc, præsertim hoc biennio, ex omnium populorum ac nationum, in quibus catholicæ religionis veritas agnoscitur, non solùm Patres, sed Oratores habuimus. At quos viros? Si doctrinam spectemus, eruditissimos; si vsum, peritissimos; si ingenia, perspicacissimos; si pietatem, religiosissimos; si vitam, innocentissimos. Numerus is quoque fuit, vt, si præsentes Christiani orbis considerentur angustiæ, frequentissima hæc omnium, quæ antea fuerunt, Synodus appareat. Hìc singula omnium vulnera detecta, mores expositi fuere: nihil dissimulatum.

mulatum est: nostrorum aduersariorum argumenta & rationes ita tractatæ, vt eorum tum causa, non nostra agi videretur. Tertium nonnulla, atq; etiam quartum discussa: summa sępe contentione certatum: eo scilicet consilio, vt, quemadmodum igne aurum, ita quibusdã quasi luctationibus veritatis vires, ac nerui probarentur. Quæ enim inter idem sentientes, idemq; spectantes discordia potuit existere?

Quæ cum ita sint, licèt optandum (vt initio dicebam) summopere fuisset, vt vnà cum illis hæc agerentur, quorum potissimum causa tractata sunt: absentium tamen etiam incolumitati atq; saluti ita prouisum est, vt alia ratione prouideri, si affuissent, non potuisse videatur. Legãt illi, quę de fide nostra statuimus, vt Cristianũ hominẽ decet, humiliter: &, si lumen eis aliquod fulserit, ne faciẽ auertãt: &, si vocẽ Domini audierint, corda sua non obdurent. Ac, si ad cõmunẽ matris Ecclesiæ cõplexũ, vnde se illi distraxerũt, redire voluerint; clementiã sibi omnẽ, ac misericordiã tribuendã nõ dubitent. Sed præcipua illa ratio est, P.A. dissentiẽtes à nobis animos cõciliãdi; cõsentientes in fide atq; officio retinendi: si, quæ hoc in loco verbis sanciuimus, re ipsa in nostris ecclesiis præstemus. Leges & si optimę sunt muta tñ res est. Quid Hebręo populo Dei ipsius ore latæ leges profuerunt? Quid Lycurgi leges Lacedæmoniis; Solonis Atheniensibus, ad libertatẽ retinendã, quã ob causam erant cõscriptæ, vtilitatis attulere? Sed cur externa, atq, antiqua nimis cõmemoro? Quę ad benè beateq; viuendũ instituta atq; præcepta ex vnius Christi Dñi nři vita, atq; doctrina desiderare aut possumus, aut debemus? Quid itẽ fuit à maioribus nostris omissum, quod cũ ad rectè sentiendũ, tũ ad præclarè agendũ pertineret? Medicamentũ quidem salutare compositum ac paratum iamdiu habemus: verùm,

verum, si morbum debet expellere, sumendum est, ac per venas in omne corpus diffundendum. Poculo hoc salutis nos primũ inebriemur, carissimi, & viuæ atq; loquentes leges simus; & norma quasi quædã, ac regula; ad quã aliorum actiones & studia dirigantur: atque ita sibi vnusquisque persuadeat nihil è Christianæ reip. commodo, ac dignitate successurum, nisi, quantum in se sit, studiosè præstiterit. Id curandum nobis cum antea fuit; tum multò erit in posterum accuratius. Etenim, si magistri nostri, ac Saluatoris exemplo facere prius debebamus, quàm docere; postquam docuimus, quin faciamus, quæ esse poterit excusatio? Quis ferre nos, ac pati poterit; si, cum non furandum esse demonstrauerimus, ipsi furemur? si, cum non mœchandum, mœchemur? Sanctos à sancto Concilio: innocentes atque integros ab integritatis preceptis & innocentiæ: firmos in fide, atque constantes à fidei nostræ firmata doctrina discedere minime conuenit. Ac tales quidem expectant nos populi nostri, qui nostrũ iamdiu reditũ sustinentes ea se ipsi ratione consolabantur, fore, vt hãc temporis vsurã maiori præsentes studio sarciremus. Sed fiet id à vobis, vt spero, Patres sanctissimi, diligenter: & quemadmodũ hoc in loco fecistis, ita etiã domi satis Deo atq; hominibus facietis. Nunc (quod huius temporis est) Deo primùm ipsi maximo, atque immortali, maximas, atque immortales gratias & agamus, & habeamus; qui non secundum peccata, quæ fecimus, nos, neq; secundum iniquitates nostras retribuit nobis: sed diem hunc lætissimũ, quem videre multi concupiuerunt, nobis non solùm videndum, sed etiam celebrandum, incredibili cũ totius Christiani populi assensu, atq; approbatione, sua magna benignitate cõcessit. PIO deinde IIII. summo nostro atq; optimo Ponti.

gratiæ.

gratiæ perpetuæ, ac singulares habendæ sunt, qui, cum primum beati Petri sedem ascendit, tanto Synodum hanc instaurandi desiderio exarsit, vt in eo suas omnes curas, & cogitationes defigeret. Nuncios statim viros probatissimos ad indicendum illis nationibus, atque Prouinciis Concilium misit, pro quorum in primis salute conuocabatur. Hi Aquilonis partes prope omnes peragrarunt, rogarunt, obsecrarunt, obtestati sunt: tuta omnia atque amica promiserunt: atque id etiam egerunt, vt in Angliam traiicerent. Legatos postmodum pietate ac doctrina præstantissimos, cū interesse ille Synodo, vt mirū in modū cupiebat, nō posset, huc misit: ex quibus duos (quorū memoria in benedictione est) statuta die, tametsi nulli ferè Episcopi conuenissent, hìc esse voluit. Hi, atq; additus eis paulo post tertius, nouē mēses, atq; eo amplius iustū ad Synodū instituendā Episcoporū numerū hoc in loco nihil agētes expectauerūt: cū interea nihil aliud Pōtifex ipse aut ageret, aut meditaretur, quā vt patres quamplurimi, quamoptimi, & quāprimū huc accederēt; & Christianì nominis Reges omnes ac Principes suos huc oratores mitterent: vt communi omniū voto, atq; cōsilio cōmunis hęc causa grauissima omniū, atq; maxima tractaretur. Quid verò postea omni cura, solicitudine, sumptibus prætermisit, quod ad Cōcilij huius amplitudinem, libertatem, & commodū pertinere aliquo modo videretur? O singularem pastoris ac patris nostri pietatem, atque prudentiam: ò summam etiam eiusdem felicitatē, cuius auctoritate, atque auspiciis iactatum hoc diu, & agitatum Concilium constitit, & conquiescit. Te Paulum III. te Iulium, mortuos appello, quamdiu, quantoque studio videre, quod nos videmus, exoptastis? quot in eam rem sumptus, quot labores insumpsistis? Quamobrem

obrem verè tibi atque ex animo, PIE sanctiss. ac beatiss. gratulamur, quòd tantam tibi lætitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum diuinę in te beneuolentiæ argumentum est) Dominus reseruauit: quem nos precibus omnibus, ac votis supplices oramus, vt te nobis incolumem, pro ecclesiæ suæ sanctæ commodo atque ornamento, & quamcitissimè reddat, & quamdiutissimè conseruet. Serenissimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari iure optimo debemus. Ille potētissimorū Cęsarū, qui propagandę Christianę religionis miro quodā desiderio flagrarunt, animū, vt locū, referens, vrbem hanc ab omni periculo liberā cōseruauit, & nos vt tutā tranquillāq; pacem traheremus, sua vigilantia perfecit: magnamq; nostris animis securitatem assidua trium suorum Legatorum, summorum virorum, præsentia ac prope pignore attulit. Ille de nostris his rebus pro sua eximia pietate solicitus mirificè fuit. Ille à se atque à nobis dissentientes homines, ex obscurissimis, in quibus versantur tenebris, eruere, atq; ad sanctæ huius Synodi clarissimam lucem aspiciendā adducere maximopere laborauit. Regum præterea Christianorum ac Principum in Concilio hoc amplissimis suis legationibus ornando, & suos vestræ auctoritate fasces submittendo, pia maximè voluntas grata nobis memoria prosequenda est. Iam verò quis est illustriss. Legati & Cardinales, qui se vobis debere plurimum nō fateatur? Vos nostrarum actionum duces optimi, ac moderatores extitistis. Vos, ne nostra aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia, ac diligentia curastis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni pepercistis, vt ad optatū res exitū, quod alij multi vestris similes frustra tentauerunt, quamprimū perducerentur. In quo præcipuam quandam ac propriā lætitiam

titiam hebere tu MORONE illustriss. atque ornatissime debes: qui, cum vigesimo ab hinc anno primum præclaro huic ædificio lapidem posueris, extremam nunc manum post alios multos huic operi architectos adhibitos, feliciter, pro summa tua ac prope diuina sapientia, impones. Factũ hoc tuum egregiũ ac singulare omnium sermone perpetuo celebrabitur, neque vlla vnquam ætas de tuis his laudibus conticescet. Quid de vobis dicam, Patres sanctiss. quàm benè de Christiana rep. vestris his præstantissimis actonibus meruistis? quanta vestrum vniuscuiusque nomini commendatio, quanta gloria à Christiano populo vniuerso tribuetur? Vos verè patres, verè pastores & agnoscent omnes, & prædicabunt. nobis suam vnusquisque vitam, atq; salutem acceptã libentissimè referet. O diẽ illam populis vestris iucundissimam, atq; lętissimam, in qua primùm reuisere illi nos atqe amplecti à templi Domini ædificatione redeuntes contigerit.

Sed fac, tu Domine, Deus noster, vt tam eximiæ de nobis opinioni egregiis factis respondeamus; & semen hoc, quod in agro tuo seminauimus, vberem fructum afferat; fluatq;, vt ros, eloquium tuum: atque, quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus nostris, vt vnũ sit omnium ouile, & vnus Pastor, atque is potissimum PIVS IIII. in tui nominis gloriam sempiternam. Amen.

Series Cartharum.

*A B C D E F G H I K L M N O P Q R S.

*Sexterniones omnes, præter * ternionem.*

